

פְּרִשְׁת וַיִּקְהַל

(שמות לז) וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. רַבִּי

חֵיִיא פְתַח, (שמואל א טו) וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל הַקְּנִי לְכוּ

סוּרוּ רְדוּ וְגו'. תָּא חֲזִי, מָה פְתִיב בַּעֲמִלְק, (שמואל א' טו)

פְּקַדְתִּי אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה עֲמִלְק לְיִשְׂרָאֵל וְגו'. וְקוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא בְּכֻלְהוּ קְרַבִּין דְּעַבְדוּ שָׂאָר עַמְמִין לְגַבְיֵיהוּ

דְּיִשְׂרָאֵל, מֵאֵי טַעֲמָא לָא אֶקְשִׁי קַמִּיהּ, כְּהֵאִי קְרַבָּא

דְּעַבְד עֲמִלְק לְגַבְיֵיהוּ. אֶלָּא וּדְאִי, קְרַבָּא דְּעֲמִלְק הוּא

בְּכָל סְטָרִין, לְעֵילָא וְתַתָּא, דְּהֵא בְּהֵוּא זַמְנָא אֶתְתַּקַּף

חֲזִיא בִישָׂא לְעֵילָא, וְאֶתְתַּקַּף לְתַתָּא.

מָה חֲזִיא בִישָׂא כַּמִּין עַל פְּרִשְׁת אַרְחִין, אוּף הָכָא נְמִי

עֲמִלְק, חֲזִיא בִישָׂא הוּא לְגַבְיֵיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל, דְּכַמִּין

לוֹן (דף קצ"ה ע"א) עַל פְּרִשְׁת אַרְחִין, דְּכַתִּיב, (שמואל א' טו) אֲשֶׁר

שָׂם לוֹ בַּדֶּרֶךְ בַּעֲלוֹתוֹ מִמִּצְרַיִם. כַּמִּין הוּא לְעֵילָא,

לְסַאבָּא מְקוּדְשָׁא. וְכַמִּין הוּא לְתַתָּא, לְסַאבָּא לְיִשְׂרָאֵל.

מְנַלֵּן, דְּכַתִּיב (דברים כז) אֲשֶׁר קָרַךְ בַּדֶּרֶךְ. כְּתִיב הָכָא אֲשֶׁר

קָרַךְ, וְכַתִּיב הַתָּם (דברים כג) כִּי יְהִיָּה בְךָ אִישׁ אֲשֶׁר לֹא

טְהוֹר מְקַרְה לִילָה.

וְעַל דָּא בְּבַלְעָם כְּתִיב, (במדבר כג) וַיִּקַּר אֱלֹהִים אֶל בַּלְעָם.

וַיִּקַּר לִישָׁנָא דְּמִסַּאבָּא נְקֻט. וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב

אֱלֹהִים. אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזַמִּין לֵיהּ הֵוּא אֶתְר

דְּמִסָּאבָא, לְאַסְתָּאבָא בֵּיתָהּ, בְּהֵוּא דְרָגָא דְאִיהוּ אֶתְדַבֵּק
 לְאַסְתָּאבָא בֵּיתָהּ. מָה עֲבַד בְּלָעָם. אִיהוּ חָשִׁיב בְּאִינוּן
 קַרְבָּנִין לְסִלְקָא לְעֵילָא, מִיַּד זְמִין לִיהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 הֵהוּא אֶתְרָ. אֲמַר לִיהּ הָא מִסָּאבוּ לְגַבְרָה, כְּמָה דְאֶתְחַזִּי
 לָךְ, וְעַל דָּא וִיקָר אֱלֹהִים אֶל בְּלָעָם.

כְּגִוּוֹנָא דָּא אֲשֶׁר קָרַךְ בְּדַרְךְ וְגו'. אֲזִמִּין לְגַבְרָה הֵהוּא
 חוּיָא בִּישָׂא לְעֵילָא, לְסָאבָא לָךְ בְּכָל סֹטְרִין.
 וְאֶלְמָלָא דְאֶתְתַקַּף מִשָּׂה לְעֵילָא, וִיהוּשָׁע לְתַתָּא, לָא
 יִכִּילוּ יִשְׂרָאֵל לִיהּ. וּבְגִין כֵּן, נָטִיר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 הֵהוּא דְבָבוּ, לְדָרֵי דָרִין. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְחָשִׁיב
 לְאַעְקָרָא אֶת קַיִמָּא מֵאֶתְרֵיהּ. וּבְגִין כֵּן פְּקַדְתִּי,
 בְּפִקִּידָהּ, דְהָא תַמְן (ויצא קנ"ט ע"ב) אֶתְרַמִּיז רְזָא דְאֶת קַיִמָּא
 קַדִּישָׁא.

תָּא חֲזִי, מָה פְּתִיב, וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל הַקְּנִי. מֵאֵן קְנִי.
 דָּא יִתְרוּ. וְכִי מֵאֵן יִהִיב בְּנֵי יִתְרוּ הַכָּא, לְמַהוּי
 דִּינִירֵיהוֹן בְּעַמְלָק, וְהָא בִּירִיחוּ הוּוּ שְׂרִיין. אֶלָּא הָא
 פְּתִיב, (שופטים א) וּבְנֵי קְנִי חֲתָן מִשָּׂה עָלוּ מְעִיר הַתְּמָרִים
 אֶת בְּנֵי יְהוּדָה מְדַבֵּר יְהוּדָה וְגו'. וְכַד עָלוּ מִתַּמְן, שָׂרוּ
 בְּתַחוּמָא דְעַמְלָק, עַד הֵהוּא זְמַנָּא דְאֶתָּא שְׂאוּל מִלְכָּא,
 דְכָתִיב וַיִּסַּר קְנִי מִתּוֹךְ עַמְלָק.

בְּגִין דְהָא בְּזְמַנָּא דְחִיבֵיבֵי אֲשֶׁתְכַחוּ, (נ"א אֶתְעַנְשׁוּ) אִינוּן

חֲסִידֵי וּזְפָאֵי דְמִשְׁתַּכְּחִין בֵּינַיְיָהוּ, מִתְּפָסֵן בְּחוּבֵיהוֹן, וְהָא
 אוּקְמוּהָ. כְּגֹוְנָא דָא, אֲלִמְלָא הֵהוּא עֲרַבּוּבִיא דְאֶתְחַבְּרוּ
 בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל, לָא אֶתְעַנְשׂוּ יִשְׂרָאֵל, עַל עוּבְדָא דְעַגְלָא.
 וְתָא חֲזִי מָה פְּתִיב (קצ"ז, רכ"ד ע"א) בְּקַדְמִיתָא, (שמות כה) מֵאֵת
 כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ, לְאֶכְלָלָא כֹּלָא, בְּגִין
 דְּבַעַא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד עוּבְדָא דְמִשְׁכַּנָּא מִכָּל
 סְטָרִין, בְּמוֹחָא וּקְלִיפָה. וּבְגִין דְּהוּ אֵינּוֹן עֲרַב רַב
 בְּגֹוֵיְיָהוּ, אֶתְמַר מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ,
 לְאֶכְלָלָא לֹון בֵּינַיְיָהוּ דִּישְׂרָאֵל, דְּאֵינּוֹן מוֹחָא. וְכִלְהוּ
 אֶתְפְּקְדוּ.

לְבַתַּר סָטָא זִינָא לְזִינֵיהָ, וְאָתוּ אֵינּוֹן עֲרַב רַב וְעַבְדוּ יַת
 עַגְלָא, וּסְטוּ אֶבְתְּרֵיְיָהוּ אֵינּוֹן דְּמִיתוּ, וְגִרְמוּ לֹון
 לְיִשְׂרָאֵל מוֹתָא וְקִטּוּלָא. אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִכָּאן
 וְלַהֲלָאָה עוּבְדָא דְמִשְׁכַּנָּא לָא יְהֵא, אֱלָא (קצ"ז ע"א) מִסְטָרָא
 דִּישְׂרָאֵל בְּלַחוּדֵיְיָהוּ. מִיַּד וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְגו'. וְכִתִּיב בְּתֵרִיָּה קָחוּ מֵאֲתַכֶּם תְּרוּמָה לַיְי'.
 מֵאֲתַכֶּם וְדָאֵי, וְלָא פְּקַדְמִיתָא דְכְּתִיב, מֵאֵת כָּל אִישׁ
 אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ. וַיִּקְהַל מֹשֶׁה וְגו', מֵאֵן אֶתְר כְּפִישׁ לֹון.
 אֱלָא בְּגִין דְּהוּ אֵינּוֹן עֲרַב רַב בֵּינַיְיָהוּ, אֶצְטְרִיךְ מֹשֶׁה
 לְאֶכְנֶשָׁא לֹון, וְלִיַּחְדָּא לֹון מִבֵּינַיְיָהוּ.

(שמות לד) וַיִּקְהַל מֹשֶׁה. רַבִּי אֲבָא פִתַּח, (דברים לא) הִקְהַל אֶת
הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף. מָה לְהֵלֵן כָּלֵל אֶת דְּכֻלָּהוּ
יִשְׂרָאֵל, אוֹף הָכֵא כָּלֵל אֶת דְּכֻלָּהוּ יִשְׂרָאֵל, וּמֵאֵן אֵינּוֹן.
שְׁתִּין רַבּוּא.

רַבִּי אֶלְעָזָר פִּתַּח קָרָא בְּיִשְׂרָאֵל, כַּד נִחִית מֹשֶׁה מִן טוֹרָא
דְּסִינֵי, דְּכִתִּיב, (שמות לב) וַיִּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ אֶת קוֹל הָעָם
בְּרַעָה וַיֹּאמֶר אֶל מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בַּמַּחֲנֶה. וַיִּשְׁמַע
יְהוֹשֻׁעַ, וְכִי יְהוֹשֻׁעַ שָׁמַע, וּמֹשֶׁה לֹא שָׁמַע. אֵלֹא וּדְאִי,
עַד הַשְׁתָּא יְהוֹשֻׁעַ לֹא הָוֵה יָדַע, וּמֹשֶׁה הָוֵה יָדַע. אִי הָכִי
מַהוּ בְּרַעָה. אֵלֹא בְּרַעָה בְּה' פְּתִיב, דִּיהוּא קָלָא בְּסִטְרָא
אַחֲרָא הָוֵה. וַיְהוֹשֻׁעַ דִּיהוּא אֲנָפוּי דְּסִיְהֵרָא, אֲסִתְּפֵל
בְּהוּא קָלָא, דִּיהוּא דְּסִטְרָא דְּרַעָה, מִיַּד וַיֹּאמֶר אֶל מֹשֶׁה
קוֹל מִלְחָמָה בַּמַּחֲנֶה.

בְּהֵיא שְׁעֵתָא אֲתַבְּרוּ תַרְיַן לוּחֵי אֲבָנָא דִּיהוּ בְּקַדְמֵיתָא.
וְהָא אוֹקִימָנָא, דְּאֵינּוֹן אֲתִיְקָרוּ עַל יְדוּי (דף קצ"ה)
וְנִפְלוּ וְאֲתַבְּרוּ. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּפָרְחוּ אֲתוּוֹן מִגּוּ
לוּחֵי אֲבָנִין. (פ"א ע"א, ויקרא ע"ו)

תָּא חֲזִי, בְּד' תְּקוּפִין דְּשְׁתָּא, קָלָא אֲתַעַר, בְּד' סִטְרִין
דְּעֵלְמָא, בְּהוּא קָלָא אֲתַעְרוּתָא דְּסִטְרָא אַחֲרָא
אֲתַעַר בֵּיה. וְהוּא אֲתַעְרוּתָא דְּסִטְרָא אַחֲרָא עָאל בֵּין
קָלָא לְקָלָא, וְאֲתַחֲשַׁךְ נְהוּרָא בְּקָלָא דְּלִתְתָּא. בְּגִין דְּלֹא

מָטָא נְהוֹרָא דְקָלָא דִּלְעִילָא, לְקָלָא דִּלְתַתָּא, כְּדִין
אֲקָדִים הֵהוּא אֲתַעְרוּתָא, וְעָאל בֵּין דָּא לְדָא נְחָשׁ דְּמִפְתִּי
לְאַתְתָּא, וְנָטִיל נְהוֹרָא. וְהֵהוּא קָלָא, הוּא קוּל מְלַחְמָה,
קוּל רְעָה. וְדָא אִיהוּ בִּרְעָה.

וְעַל דָּא שָׁמַע יְהוֹשֻׁעַ וְלֹא מֹשֶׁה, בְּגִין דְּנִטְל הֵהוּא רְעָה
נְהוֹרָא דְּסִיְהָרָא דִּהְוָה אֶחִיד בָּהּ יְהוֹשֻׁעַ. וּמֹשֶׁה דִּהְוָה
אֶחִיד בְּשִׁמְשָׁא, לָא שָׁמַע. וַיִּשְׂרָאֵל כָּלְהוּ אֲתַחֲשֹׁךְ נְהוֹרָא
דִּילְהוֹן, בְּגִין הֵהוּא רְעָה דְּאַתְדַּבְּקַת בְּהוּ. פִּיּוֹן דְּמַחֲל
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חוּבִיהוֹן, כְּדִין וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל
עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֵלֶּה הַדְּבָרִים וְגו', דִּהָא
הֵהוּא עָרַב רַב אֲתַעֲבַר מִנִּיְהוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ יַתְבִּי לִילִיא חַד, וְקָא מִתַּעֲסְקִי
בְּאוּרִייתָא, עַד לָא אֲתַפְּלִיג לִילִיא. אֲדַהֲכִי קָרָא
גַּבְרָא, בְּרִיכוּ בְּרַכְתָּא, (אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, הַשְׁתָּא הוּא זְמַנָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הוּא עָאל בְּגַנְתָּא דְּעֵין לְאַשְׁתַּעֲשַׁעָא עִם צְדִיקָא, אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי, אֲמַאי מִשְׁתַּעֲשַׁע קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא) בְּכַה רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, תָּא חֲזִי, עַד הַשְׁתָּא
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזַדְעֹזַע, תְּלַת מָאָה וְתַשְׁעִין רְקִיעִין,
וּבַטֶּשׁ בְּהוּ, וּבְכַה עַל חֲרַבֵּן בֵּי מִקְדָּשָׁא, וְאוּרִיד תְּרִין (י"ט
ע"ב) דְּמַעֲיִן לְגוּ יִמָּא רַבָּא, וְאַדְכַּר לְבַנוּהִי מְגוּ בְּכִיָּה.

בְּגִין דִּלְתַלַּת סְטָרִין אֲתַפְּלַג לִילִיא, בְּתַרִּיסַר שְׁעֵתִי דִּהוּוּ
רְשִׁימִין בֵּיהּ, וְאִי אֲתוּסְפֵן שְׁעֵתִי בְּלִילִיא, אִינּוֹן

שַׁעֲתֵי דְמַתּוֹסְפָאן, דִּימָמָא אִינּוֹן, וְלֹא אֶתְחַשְׁיבּוּ
מִלִּילָיא, בַּר תְּרִיסַר דְּאִינּוֹן דִּילָהּ. וְאִינּוֹן תְּרִיסַר,
אֶתְפֻּלְגּוּ לְתַלְתַּ סְטָרִין, (זוהר רות כ"ו ע"א) וְתַלְתַּ מִּשְׁרִיין
דְּמִלְאָכִין קִדִּישִׁין, אֶתְפֻּלְגּוּ (ס"א אֶתְמַנּוּן) בְּאִינּוֹן תַּלְתַּ סְטָרִין.
מִשְׁרִיָּא קִדְמָאָה, אֶתְמַנָּא בְּד' שַׁעֲתֵי קְמִיִּתָא,
דְּשִׁירוּתָא דִּילִילָיא, לְשַׁבְחָא לְמַאֲרִיהוֹן, וּמָה
קְאֲמְרִי. (תהילים כד) לִיִּי הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ וְגו', כִּי הוּא עַל
יַמִּים יְסֻדָּהּ וְגו', מִי יַעֲלֶה בְּהַר יִי' וְגו', נְקִי כַפַּיִם וּבַר
לֵבָב וְגו'. מַאי טַעְמָא דָּא. בְּגִין דְּכַד לִילָיא פְּרִישׁ גְּדַפּוּי
עַל עֲלָמָא, כְּדִין, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא טַעְמִין טַעְמָא דְּמוּתָא,
וּנְפֻקִי נְשַׁמְתִּיהוּ לְסִלְקָא לְעִילָא, וְאִינּוֹן מִלְאָכִין קְיִימִין
וְקָא אֲמְרִי, מִי יַעֲלֶה בְּהַר יִי'. הַר יִי', דָּא הַר הַבַּיִת. מְקוּם
קְדֻשׁוֹ, דָּא עֲזָרַת יִשְׂרָאֵל. כְּגֻוּנָא דְּלְעִילָא, הָכִי נִמְי
לְתַתָּא.

בְּגִין דְּבְכָל רְקִיעָא וּרְקִיעָא, כְּמָה מְמַנּוּ, וּכְמָה סְרַכִּין
קְיִימִין תַּמּוֹן. וְכַד נְשַׁמְתִּין נְפֻקִין, בְּעָאן לְסִלְקָא
לְעִילָא, וְאִי לֹא זְכַיִין אִינּוֹן דְּחִיין לֹון לְבַר, וְאֶזְלִין
וְשַׁאטִין בְּעֲלָמָא, וּנְטֻלִין לֹון כְּמָה חֲבִילֵי טְהִירִין,
וְאֹודְעִין לֹון מְלִין כְּדִיבּוֹן, וּלְזֻמְנִין מְלִין דְּקֶשׁוּט, מְמָה
דְּאֶתִי לְזֻמֵן (רנ"ב ע"ב) קְרִיב, כְּמָה דְּאֹוקְמוּהָ.
וְאִינּוֹן נְשַׁמְתִּין דְּצְדִיקִיָּא, אֶזְלִין וְשַׁאטֵן לְעִילָא,

וּפְתַחֲיִן לֹוֶן פִּתְחֵינִי, וְסִלְקִין לֹוֶן לְגוֹ הֵהוּא אֲתָר דְּאֶקְרִי הַר
 יִי, כְּגִוּוֹנָא דְרִזָּא דְהַר הַבַּיִת לְתַתָּא. וּמִתְמָן עָאֲלִין לְגוֹ
 הֵהוּא אֲתָר דְּאֶקְרִי מְקוּם קְדָשׁוּ. דִּתְמָן אֲתַחֲזִיין כָּל
 נְשַׁמְתִּין לְקָמִי מֵאֲרִיִּהוֹן. כְּגִוּוֹנָא דָּא הֵהוּא אֲתָר,
 דְּאֲתַחֲזוֹן יִשְׂרָאֵל קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אֲתָר דְּאֶקְרִי
 עֲזֵרַת יִשְׂרָאֵל. בְּשַׁעֲתָא דְנִשְׁמַתִּין קִיִּימִין תְּמָן, כְּדִין חֲדוּה
 דְּמֵאֲרִיִּהוֹן, לְאֲתַתְּקִנָּא בְּהוּ אֲתָר, דְּאֶקְרִי קְדָשׁ (רנ"ח ע"ב)

הַקְּדָשִׁים. וְתְמָן רְשִׁימִין כָּל עוֹבְדֵיהוֹן וְזַכּוּוֹן דְּלֵהוֹן.
 מִשְׂרִיִּיא תְנִיִּנָּא, אֲתַמְנָא בְּאַרְבַּע שַׁעֲתֵי אַחֲרָנִין, וְלֹא
 אֲמִרִי שִׁירְתָּא, בַּר תְּרִי שַׁעֲתֵי, עַד דְּאֲתַפְּלַג

לֵילִיא, וְעָאֵל קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן.
 וְאֲלִין אִינּוֹן אֲבִלֵי צִיּוֹן, וְאִינּוֹן דְּבָכוּ עַל חֶרְבֵּן בֵּי
 מְקַדְשָׁא. וּבְשִׁירוֹתָא דְּאַרְבַּע שַׁעֲתֵי אֲמַצְעִין,
 פִּתְחֵי וְאֲמִרִי, (תהלים קלז) עַל נִהְרוֹת בְּבַל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם
 בְּכִינּוּ וְגוֹ, וְאֲלִין אִינּוֹן דְּבָכוּ עַל נִהְרוֹת בְּבַל, עֲמַהוֹן
 דְּיִשְׂרָאֵל, (דף קצ"ו ע"א) מִמְּשַׁמַּע דְּכִתִּיב גַּם בְּכִינּוּ. וּמִנְלָן
 דְּבָכוּ תְמָן. דְּכִתִּיב, (ישעיה לג) הֵן אֲרָאֲלֶם צַעֲקוּ חוּצָה. מֵהוּ
 חוּצָה. דָּא בְּבַל, בְּגִין דְּכֻלְהוּ אוֹזְפוּהָ לְשַׁכִּינָה עַד בְּבַל.
 וְתְמָן בָּכוּ עֲמַהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא פִּתְחֵי בְּהַאי, וּמִסִּימֵי
 זְכוֹר יִי לְבַנֵי אָדוּם וְגוֹ.

כִּדִּין אֶתְעַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּדַרְגוּי, וּבִטְשׁ בְּרִקְעִין
 כְּדֵאמָרוֹן, וְאִזְדַּעְזְעוּ תְּרִיסַר אֲלֵפֵי עֲלָמִין, וְגַעֲי
 וּבְכִי, דְּכִתִּיב, (ירמיה כד) יִי מִמָּרוֹם יִשְׂאֵג וּמִמְעוֹן קָדְשׁוֹ
 יִתֵּן קוּלוֹ שְׂאוּג יִשְׂאֵג עַל נוֹהוֹ, וְאִדְכַּר לֹוֹן לְיִשְׂרָאֵל,
 וְאַחִית תְּרִין דְּמַעִין לְגוֹ יִמָּא רַבָּא. וּכְדִין אֶתְעַר
 שְׁלֵהוּבֵיתָא חַד דְּבִסְטַר צְפוֹן, וּבִטְשׁ רוּחָא חַד דְּבִסְטַר
 צְפוֹן בַּהֵהוּא שְׁלֵהוּבֵיתָא, וְאִזְלָא וְשְׂאֵטָא בְּעֵלְמָא, וְהֵהִיא
 שְׂעֵתָא אֶתְפִּלַּג לִילֵיא, וְשְׁלֵהוּבֵיתָא אִזְלָא וּבִטְשׁ בְּגַדְפוּי
 דְּתִרְנַגּוּלָא, וְקֵאֲרִי, כִּדִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאל בְּגַנְתָּא
 דְּעֵדוֹן.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לִית לֵיהּ נִיחָא עַד דְּעָאל לְגַנְתָּא
 דְּעֵדוֹן לְאַשְׁתַּעֲשַׂעָא בְּנִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקָיָא.
 וְסִימֵן (אסתר ז) כִּי נִמְכַּרְנוּ אֲנִי וְעַמִּי וְגוֹ'. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי
 הוּא זֶה וְגוֹ', וְהַמֶּלֶךְ קָם בְּחֻמְתּוֹ מִמִּשְׁתַּה הֵיִן אֶל גַּנַּת
 הַבַּיִתָּן וְגוֹ'.

בְּשַׂעֲתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאל בְּגַנְתָּא דְּעֵדוֹן, כִּדִּין
 כָּל אֵינּוֹן אֵילָנִין דְּגַנְתָּא, וְכָל אֵינּוֹן נִשְׁמַתִּין
 דְּצַדִּיקָיָא, פִּתְחֵי וְאִמְרִי, (תהלים כד) שְׂאוּ שְׂעָרִים רָאשֵׁיכֶם
 וְגוֹ'. מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד וְגוֹ'. שְׂאוּ שְׂעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְגוֹ'.
 וּבְשַׂעֲתָא דְּנִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקָיָא דִּי בְּאַרְעָא אֶהְדְּרוּ
 לְגוֹפֵייהוּ, כִּדִּין אֶתְקִיפוּ בַּהּ כָּל אֵינּוֹן מְלָאכִין, וְאִמְרִי

(תהילים קלד) הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת יי' כָּל עַבְדֵי יי'. וְאוֹלִיפְנָא דְדָא
מִשְׂרֵיִיא תְּלִיתָאָה קָא אַמְרֵי דָא, בְּאַרְבַּע שְׁעֵתֵי
בְּתַרִּיתָא.

וְקָאמְרֵי שִׁירְתָא, עַד דְּסִלִּיק נְהוּרָא דְצַפְרָא, דְּכַדִּין
מִשְׁבַּחִין לְמַרְיָהוֹן כָּל אֵינּוֹן כְּכַבִּיא וּמְזִלֵי, וְכָל
אֵינּוֹן מִלְּאָכִין עֲלָאִין, דֵּי שְׁלֹטְנֵיהוֹן בִּימְמָא, כְּלָהוּ
מִשְׁבַּחִין לְמַאֲרִיָּהוֹן, וְאַמְרֵי שִׁירְתָא. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (איוב
לח) בָּרֶן יַחַד כְּכַבִּי בְּקֹר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

בְּשַׁעֲתָא דְשִׁמְשָׁא נִפְיָק, בִּימְמָא, יִשְׂרָאֵל נִטְלֵי שִׁירְתָא
לְתַתָּא, וְשִׁמְשָׁא לְעֵילָא, דְּכְּתִיב, (תהילים עב)
יִירָאוּךְ עִם שֶׁמֶשׁ. בְּשַׁעֲתָא דְנִטְלֵי שִׁמְשָׁא בְּגִלְגְלוּי, פִּתַּח
קַל נְעִימוֹתָא, וְאַמַּר שִׁירְתָא. וּמַאי שִׁירְתָא קָאמְרֵי. (תהילים
קד) הוֹדוּ לַיי' קְרָאוּ בְשִׁמוֹ וְגו'. (תהילים קד) שִׁירוּ לוֹ זְמְרוּ לוֹ
וְגו'. וַיִּשְׂרָאֵל מִשְׁבַּחִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּימְמָא, עִם
שֶׁמֶשׁ. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב יִירָאוּךְ עִם שֶׁמֶשׁ, וְאַף עַל גַּב
דְּהָא אוּקְיָמְנָא לְהָאֵי קָרָא, אַמַּר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֶלְמָלְא
דְּבִנֵי עֲלָמָא אֲטִימִין לְבָא וּסְתִימִין עֵינִין לָא יְכַלִּין
לְמִיָּקָם מְקַל נְעִימוֹתָא דְגִלְגְלָא דְשֶׁמֶשׁ, כַּד נִטְלֵי (וּנְפִיק)

וּמִשְׁבַּח קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אַדְהָכִי דְאַתְעַסְקוּ בְּאוֹרֵיִתָא, נְהַר יְמָמָא. קָמוּ וְאַתּוּ
לְקָמִיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּיּוֹן דְחָמָא לוֹן, אַמַּר רַבִּי

שְׁמַעוֹן, אֶלְעָזָר בְּרִי, אַנְתָּ וְחֻבְרִיָּא אֶסְתִּימוּ גְרַמֵּיכוּ
 אֵלֶיךָ תְּלַת יוֹמִין, דְּלֹא תִפְקוּן לְבַר בְּגִין דְּמִלְאָךְ הַמּוֹת
 אֲשֶׁתִּכַּח בְּמֵתָא, וְאִית לִיה רְשׁוֹ לְחַבְלָא, וְכִיּוֹן דְּאֲתִייהִיב
 לִיה רְשׁוֹ לְחַבְלָא, יְכִיל לְחַבְלָא, לְכָל מֵאן דְּאֲתַחְזִי קַמִּיהּ.
 וְתוּ דְּבַר נָשׁ דְּאֲתַחְזִי קַמִּיהּ, סָלִיק וְאֶסְטִי עָלֶיהָ, וְאֲדַכְר
 חוּבוּי, וּבְעֵי דִינָא מְקַמִּי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְלֹא
 אֲתַעְדִּי מִתַּמָּן, עַד דְּאֲתַדָּן הֵהוּא בַר נָשׁ, וְאֲתִייהִיב לִיה
 רְשׁוֹ וְקָטִיל לִיה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאֱלֹהִים, רוּבַּא דְּעַלְמָא, לָא מִיתוּ,
 עַד לָא מָטָא זְמַנִּיהוּ, בַּר דְּלֹא יִדְעִי לְאֶסְתַּמְרָא
 גְרַמֵּייהוּ, דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְּמִיתָא אֶפְקִי לִיה מִבֵּיתִיהּ לְבִי
 קַבְרִי, מִלְאָךְ הַמּוֹת אֲשֶׁתִּכַּח בֵּינֵי נָשִׁי, אִמַּאי בֵּינֵי נָשִׁי.
 דְּהִכִּי (רבי"ז ע"א) הוּא אוֹרְחוּי, מִיּוֹמָא דְּפִתִּי לְחַוָּה, וּבְגִינָה
 גְרִים מוֹתָא לְכָל עַלְמָא. וְעַל דָּא (בד) קָטִיל בַּר נָשׁ,
 וְגוּבְרֵי אֲשֶׁתִּכְחוּ עִם מִיתָא, עָאל בֵּינֵי נָשִׁי בְּאַרְחָא.

וְאִית לִיה רְשׁוֹ, לְמַקְטִיל בְּנֵי נָשָׁא, וְאֶסְתַּכַּל בְּאַנְפִּייהוּ
 בְּאַרְחָא דְּאֲתַחְזִיאוּ קַמִּיהּ, מִשַּׁעְתָּא דְּמִפְקִי לִיה
 מִבֵּיתִיהּ לְבִי קַבְרִי, עַד דְּאֲהַדְרוּ לְבֵיתִייהוּ וּבְגִינִיהוּ
 גְרִים מוֹתָא לְכַמָּה גּוּבְרִין בְּעַלְמָא, עַד לָא מָטָא זְמַנִּיהוּ.
 וְעַל דָּא כְּתִיב, (משלי יג) וַיֵּשׁ נֹסֶפֶה בְּלֹא מִשְׁפָּט. בְּגִין
 דְּסָלִיק וְאֶסְטִין, וְאֲדַכְר חוּבוּי דְּבַר נָשׁ קַמִּי קוּדְשָׁא בְרִיךְ

הוא, וְאַתְּדַן עַל אֵינּוֹן חוֹבִין וְאַסְתִּלַּק עַד לֹא מָטָא
זְמַנִּיהָ.

מֵאֵי תִקְנִיתִיהָ. בְּשַׁעֲתָא דְנִטְלֵי מִיתָא לְבֵי קְבָרֵי, יְהִידֵר
בַּר נֶשׁ (דף קצ"ו ע"ב) אֲנָפוּי וַיִּשְׁבוּק לְנֶשִׁי בַתֵּר פֶּתְפוּי.

וְאֵי אֵינּוֹן מְקַדְמֵי, יְהֵךְ לְאַחוּרָא, בְּגִין דְּלֹא יִתְחַזִּי עֲמַהוֹן
אַנְפִּין בְּאַנְפִּין. וְלִבַּתֵּר דְּמַהְדְּרֵי מִבֵּי קְבָרֵי, לֹא יְהִידֵר
בְּהַהוּא אֲרַחָא דְנֶשִׁי קִימָן, וְלֹא יִסְתַּכַּל בְּהוּ כְּלָל, אֲלֵא
יִסְטֵי בְּאַרְחָא אַחְרָא. וּבְגִין דְּבִנֵּי נֶשָׂא לֹא יִדְעֵי, וְלֹא
מִסְתַּכְּלָן דָּא רוּבָא דְעֵלְמָא, אֲתִדְנּוּ בְּדִינָא, וְאַסְתִּלְקוּ עַד
לֹא מָטָא זְמַנִּיהוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵי הָכִי, טָב לִיהָ לְבַר נֶשׁ דְּלֹא יוֹזִיף
לְמִיתָא. אָמַר לִיהָ לֹא. דְּהָא בַר נֶשׁ דְּאַסְתַּמַּר כְּהָאֵי
גְּוּוּנָא, אֲתִתְחַזִּי לְאַרְכָּא דִּיּוֹמִין, וְכָל שְׁכָן לְעֵלְמָא דְּאַתִּי.
תָּא חֲזִי, לֹא לְמַגְנָא אֲתִקְיִנוּ קַדְמָאֵי שׁוּפָר, לְאַמְשַׁכָּא
מִיתָא מִן בֵּיתָא לְבֵי קְבָרֵי. אֵי תִימָא דְעַל מִיתָא
וַיִּקְרָא דִּילִיָּה לְחוּד אִיהוּ. לֹא. אֲלֵא, בְּגִין לְאַגְנָא עַל
חִיָּיא, דְּלֹא יִשְׁלוּט עָלֶיהוּ מְלֶאךָ הַמּוֹת, לְאַסְטָאָה
לְעֵילָא וַיִּסְתַּמְרוֹן מְנִיָּה.

פֶּתַח וְאָמַר, (במדבר י) וְכִי תִבְאוּ מִלְחָמָה בְּאַרְצְכֶם עַל הַצָּר
הַצּוֹרֵר אֶתְכֶם וְגו', וְדִיִּיקְנָא עַל הַצָּר, דָּא מְלֶאךָ
הַמּוֹת. הַצּוֹרֵר אֶתְכֶם תְּדִיר, וְקִטִּיל לְבִנֵּי נֶשָׂא, (ואעיק לון)

וּבְעֵי לְקַטְלָא אַחֲרָנִין. מֵאֵי תַקְנֵיתִיהּ. וְהִרְעוּתָם. אִם
 בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, דְּהוּא יוֹמָא דְדִינָא לְעֵילָא, הֵאִי מִלְּאָךְ
 הַמּוֹת נַחִית לְתַתָּא, בְּגִין לְאַשְׁגַּחַא בְּעוּבְדִין דְּבְנֵי נְשָׂא,
 וְלִסְלִקָא לְעֵילָא לְאַסְטָאָה לֹון. וַיִּשְׂרָאֵל דִּידְעֵי דְהָא
 מִלְּאָךְ הַמּוֹת נַחִית לְתַתָּא וְסְלִיק לְעֵילָא, בְּגִין לְמַהוּי
 קְטִיגוּרָא עַלֵייהוּ. מְקַדְמֵי בְּשׁוּפְרָ לִיבְבָא עַלֵייהּ, דְּלֹא
 יְכִיל לֹון וְלֹאֲגִנָא עַלֵייהוּ.

וְכֹל שְׁכָן בְּשַׁעֲתָא דְעַבִּיד דִּינָא וְקַטִּיל בְּנֵי נְשָׂא,
 וְאַשְׁתַּכַּח לְתַתָּא. וְכֹל שְׁכָן בְּשַׁעֲתָא דְאַזְלֵי לְבֵי
 קְבָרֵי, וְאַהֲדָרוּ מִבֵּי קְבָרֵי, דְּהָא בְּשַׁעֲתָא דְנָשִׁי נְטִילֵי
 רְגְלֵייהוּ עִם מִיתָא, אִיהוּ נַחִית וְאַשְׁתַּכַּח קְמִייהוּ, דְּכַתִּיב,
 (מִשְׁלִי ה) רְגְלֵיהָ יוֹרְדוֹת מוֹת, יוֹרְדוֹת לְמָאן. לְהֵהוּא אֲתָר
 דְּאַקְרֵי מוֹת. וְעַל דָּא חוּה גְרַמַת מוֹתָא לְכֹל עַלְמָא,
 רַחֲמָנָא לְשׁוּבִינָן.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (מִשְׁלִי ל) כֵּן דֶּרֶךְ אִשָּׁה מִנְּאַפְתּוֹת וְגו'. וְהָא
 אֻקְיַמְנָא. אֲבָל כֵּן דֶּרֶךְ אִשָּׁה מִנְּאַפְתּוֹת, דָּא הוּא
 מִלְּאָךְ הַמּוֹת, וְהִכֵּי הוּא, וְהִכֵּי אַקְרֵי. אֲכֻלָּה וּמַחְתָּה פִּיָּה,
 אֻקְיַדַת עַלְמָא בְּשִׁלְהוּבוּי, וְקַטְלַת בְּנֵי נְשָׂא עַד לָא מָטָא
 זְמַנֵייהוּ, וְאַמְרָה לֹא פְעַלְתִּי אֹון, דְּהָא דִּינָא בְּעָא
 עַלֵייהוּ, וְאַשְׁתַּכַּחוּ בְּחוּבִין, וּבְדִינָא קְשׁוּט מִיתוּ.
 בְּשַׁעֲתָא דְעַבְדוּ יִשְׂרָאֵל יַת עַגְלָא, וּמִיתוּ כָּל אֵינּוּן

אוֹכְלוֹסִין, הָיָה מִלֶּאֱךָ הַמּוֹת אֲשֶׁתְּכָח בֵּינֵי נָשִׁי, בְּגוֹ
 מִשְׁרֵייתָא דִּישְׂרָאֵל. כִּיּוֹן דְּאִסְתְּכֵל מִשָּׁה, דְּהָא מִלֶּאֱךָ
 הַמּוֹת אֲשֶׁתְּכָח בֵּינֵי נָשִׁי, וּמִשְׁרֵייתָא דִּישְׂרָאֵל בֵּינֵיהוּ,
 מִיַּד כְּנִישׁ לְכָל גּוֹבְרִין לְחוּדֵיהוּ, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב
 וַיְקַהֵל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אֲלִין גּוֹבְרִין,
 דְּכְנִישׁ לֹון וְאַפְרִישׁ לֹון לְחוּדֵיהוּ.

וּמִלֶּאֱךָ הַמּוֹת לָא הָיָה מִתְפָּרֵשׁ מִגּוֹ נָשִׁין, עַד דְּאִתּוּקָם
 מִשְׁכְּנָא, דְּכְּתִיב וַיָּקָם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. וְאַפִּילוּ
 בְּשַׁעְתָּא דְּנָשִׁין הוּוּ מִיִּיתִין נְדָבָה לְמִשְׁכְּנָא, לָא הָיָה
 מִתְעַדֵּי מִבֵּינֵיהוּ, עַד דְּחָמָא מִשָּׁה, וַיִּהֵב לְגּוֹבְרִין עֵיטָא,
 דְּלָא יִיתוּן בְּחַבּוּרָא חֲדָא עִמָּהוּן, וְלָא יִתְחַזּוּן אֲנַפִּין
 בְּאַנְפִּין, אֲלָא לְבַתָּר כְּתַפִּייהוּ. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב וַיָּבֹאוּ
 הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים

(נ"א וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים לָא כְּתִיב, אֲלָא וַיָּבֹאוּ עַל)

וַיָּבֹאוּ לָא כְּתִיב, אֲלָא וַיָּבֹאוּ בְּאַרְחָא חֲדָא לָא הוּוּ
 אֲזִלִּין, אֲלָא לְבַתָּר כְּתַפִּייהוּ. בְּגִין דְּמִלֶּאֱךָ הַמּוֹת לָא
 אִתְפָּרֵשׁ מִבֵּינֵיהוּ עַד דְּאִתּוּקָם מִשְׁכְּנָא.

תָּא חֲזִי, לָא אֲשֶׁתְּכָח בֵּינֵי נָשִׁי, פְּחוּת מִשְׁבַּע נָשִׁים, וְלָא
 פְּחוּת מִעֶשֶׂר. וּבְאַרְחָא בְּאַתְגְּלִיא, בְּשַׁבַּע אֲשֶׁתְּכָח,
 וּבְעֵי דִינָא. בְּעֶשֶׂר, אִסְטִי לְקַטְלָא. וּבְגִין דְּאִתְּכָח
 בֵּינֵיהוּ בְּאַרְחָא בְּאַתְגְּלִיא, כְּתִיב וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים עַל
 הַנָּשִׁים. וְאַסְתְּמְרוּ כָּל תְּהוּא יוֹמָא כְּלָהוּ חֲבַרִּיא,
 וְאַשְׁתְּדָּלוּ בְּאוּרֵיתָא.

פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (בראשית ז) וַיֹּאמֶר יי' אֶל נֹחַ בֹּא
 אִתָּהּ וְכָל בֵּיתְךָ אֶל הַתְּבֵה. הָאִי קָרָא אוֹקִימְנָא,
 אֲבָל תָּא חֲזִי, וְכִי לֹא יִכִּיל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנִטְרָא לִיה
 לְנַח, בְּאַתֵּר חַד בְּעֵלְמָא. דִּיהָא (דף קצ"ז ע"א) מִבּוּל בְּכָל
 עֵלְמָא, וְלֹא יְהֵא בְּהֵוּא אֲתֵר, כְּמָה דְכְּתִיב בְּגִדְעוֹן,
 (שופטים ו) וַיְהִי חֹרֵב אֶל הַגְּזֵה לְבַדְתָּ. אוּ לְנִטְרָא לִיה
 בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, דְכְּתִיב בְּהָ, (יחזקאל כב) לֹא גִשְׁמָה בְּיוֹם
 זַעַם, דְּלֹא נַחְתּוּ עֲלָהּ מִי טוֹפְנָא.

אַלְא, פִּיּוֹן דְּמַחְבְּלָא נַחַת לְעֵלְמָא, מֵאֵן דְּלֹא סָגִיר
 גְּרַמְיָה, וְאַשְׁתַּכַּח קָמִיהָ בְּאַתְגְּלִיָּא, אֶתְחַיֵּיב
 בְּנַפְשִׁיהָ, דְּאִיהוּ קָטִיל גְּרַמְיָה. מִנָּא לָן. מְלוּט, דְכְּתִיב,
 (בראשית יט) הַמַּלְט עַל נַפְשֶׁךָ אֶל תְּבִיט אַחֲרֶיךָ. מֵאִי טַעְמָא
 אֶל תְּבִיט אַחֲרֶיךָ. בְּגִין דְּמַחְבְּלָא אֲזִיל בְּתַר כְּתַפּוּי, וְאִי
 אֶהְדֵּר רִישִׁיהָ, וְאַסְתַּכַּל בֵּיהּ אֲנַפִּין בְּאַנְפִּין, יִכִּיל לְנִזְקָא
 לִיהָ.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (בראשית ז) וַיִּסְגּוּר יי' בְּעֵדּוֹ. דְּלֹא יִתְחַזֵּי קָמִי
 מַחְבְּלָא, וְלֹא יִשְׁלוּט עֲלֵיהּ מְלֶאךָ הַמּוֹת. וְעַד דְּהוּוּ
 טְמִירִין, מִיתּוּ תְּלִיסֵר גּוּבְרִין בְּמַתָּא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, דְּלֹא אֶסְתַּכַּל בְּדִיוֹקְנֵיכּוּ מְלֶאךָ הַמּוֹת.
 (שמונת לד) וַיְקַהֵל מֹשֶׁה וְגו'. (קצ"ה ע"א) אֶהְדֵּר לֹון כְּמִלְקָהּ מִין,
 עוּבְדָא דְּמִשְׁכְּנָא. אָמַר רַבִּי חֲיִיא, כְּלָא כְּמָה

דַּאתְמַר. וְעוֹבְדָא דְמִשְׁכְּנָא לָא אַתְעֵבִיד אֱלָא מִיִּשְׂרָאֵל
 בְּלַחֲדוּדֵיהוּ, וְלָא מֵאִינוּן עֵרַב רַב, בְּגִין דְּאִינוּן עֵרַב רַב
 אֲמָשִׁיכוּ לֵיהּ לְמִלְאָךְ הַמּוֹת לְנַחְתָּא לְעֵלְמָא. כִּיּוֹן
 דַּאֲסֵתְפֵל מִשָּׁה בֵּיהּ, אֲשֵׁדִי לְאִינוּן עֵרַב רַב, לְבַר, וְכִנְיִשׁ
 לִוְן לְיִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדוּדֵיהוּ, הֵדָא הוּא דְכְתִיב וַיְקַהֵל מִשָּׁה
 וְגו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (משלי ל) מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיִּרַד מִי אֲסַף
 רוּחַ בְּחַפְנֵיּוֹ מִי צָרַר מַיִם בְּשִׁמְלָה מִי הִקִּים כָּל אַפְסֵי
 אֶרֶץ מַה שָּׁמוּ וּמַה שָּׁם בְּנוּ כִּי תִדַע. הָאִי קָרָא הָא
 אוֹקִימָנָא, וְכִמָּה סִמְכִין אֵית בֵּיהּ. וְכִלָּא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אַתְמַר, דְּאִיהוּ כִלָּא. (ע"ט ע"א) וְאַתְמַר, מַה שָּׁמוּ וּמַה
 שָׁם בְּנוּ כִּי תִדַע, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מַה שָּׁמוּ יְדוּ"ד.
 וּמַה שָׁם בְּנוּ, יִשְׂרָאֵל דְכְתִיב, בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל,
 וְהָא אוֹקִימָנָא. מִי עָלָה שָׁמַיִם. הָא אוֹקִימוּהּ, דָּא מִשָּׁה,
 דְכְתִיב, (שמות כד) וְאֵל מִשָּׁה אָמַר עָלָה אֵל יי'.

דְּבַר אַחַר מִי עָלָה שָׁמַיִם, דָּא אֱלִיָּהוּ, דְכְתִיב בֵּיהּ (מלכים
 ב ב) וַיַּעַל אֱלִיָּהוּ בַּסַּעֲרָה הַשָּׁמַיִם. וְכִי הִיךְ יִכְלִיל
 אֱלִיָּהוּ לְסַלְקָא לְשָׁמַיִם. וְהָא כִלְהוּ שָׁמַיִם, לָא יִכְלִין
 לְמַסְבֵּל, אֲפִילוּ גְרַעִינָא כְּחַרְדֵּל מְגוּפָא דְהָאִי עֵלְמָא,
 וְאַתְ אֲמַרְת וַיַּעַל אֱלִיָּהוּ בַּסַּעֲרָה הַשָּׁמַיִם.
 אֱלָא כִּמָּה דַּאתְ אָמַר, (שמות יט) וַיִּרַד יי' עַל הַר סִינַי.

וּכְתִיב (שְׁמוֹת כד) וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעֲנָן וַיַּעַל אֶל הָהָר. וְכִי
 קוֹדֵשׁ אֲבִירָה הוּא דְהוּא בְּטוֹרָא דְסִינַי, וְכְתִיב (שְׁמוֹת כד)
 וּמֵרָאה כְּבוֹד יי' פָּאשׁ אוֹכֵלֶת בְּרֵאשׁ הָהָר, אִיךְ יִכִּיל
 מֹשֶׁה לְסִלְקָא לְגַבִּיהָ. אֶלָּא בְּמֹשֶׁה פְּתִיב, וַיָּבֹא מֹשֶׁה
 בְּתוֹךְ הָעֲנָן וַיַּעַל אֶל הָהָר. דְּעֵאל גּוֹ עֲנָנָא, כְּמֵאן
 דְּאֶתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשָׁא. הָכִי נָמִי אֶתְלַבֵּשׁ בְּעֲנָנָא, וְעֵאל
 בְּגוּיָהּ. וּבְעֲנָנָא אֶתְקָרִיב לְגַבִּי אֲשָׁא, וַיִּכִּיל לְמִקְרַב. אוּף
 הָכִי אֶלְיָהוּ, דְּכְתִיב וַיַּעַל אֶלְיָהוּ בְּסַעְרָה שָׁמַיִם, דְּעֵאל
 בְּהֵיא סַעְרָה, וְאֶתְלַבֵּשׁ בֵּיהּ בְּהֵיא סַעְרָה, וְסִלִּיק
 לְעֵילָא.

וְרִזָּא אֲשַׁכְחָנָא, בְּסַפְרָא דְאָדָם קְדָמָא, דְּאָמַר בְּאִינוּן
 תּוֹלְדוֹת דְּעֵלְמָא, רוּחָא חָדָא יְהֵא דִּיחֻת לְעֵלְמָא
 בְּאַרְעָא, וַיִּתְלַבֵּשׁ בְּגוּפָא, וְאֶלְיָהוּ שָׁמַיָּה. וּבְהֵיא גּוּפָא
 יִסְתַּלֵּק, וְאֶשְׁתַּלִּיל מְגוּפִיָּה, וַיִּשְׁתַּאֲר בְּסַעְרָה. וְגוּפָא
 דְּנְהוּרָא אַחְרָא יִזְדַּמֵּן לֵיהּ, לְמַהוּי גּוֹ מְלָאכִי. וְכַד יְחֻת,
 יִתְלַבֵּשׁ בְּהֵיא גּוּפָא, דִּיִּשְׁתַּאֲר בְּהֵיא עֵלְמָא, וּבְהֵיא
 גּוּפָא יִתְחַזִּי לְתַתָּא, וּבְגוּפָא אַחְרָא יִתְחַזִּי לְעֵילָא. וְדָא
 אִיהוּ רִזָּא, דְּמִי עֵלָה שָׁמַיִם וַיִּרְד. לָא הוּא בַר נָשׁ דְּסִלִּיק
 לְשָׁמַיָּא רוּחָא דִּילֵיהּ, וּנְחִית לְבַתַּר לְתַתָּא, בַּר אֶלְיָהוּ,
 דְּאִיהוּ סִלִּיק לְעֵילָא וּנְחִית לְתַתָּא.

דְּבַר אַחַר מִי עֵלָה שָׁמַיִם, דָּא אֶלְיָהוּ. וַיִּרְד, דָּא יוֹנָה,

דְּנַחַת לִיָּהּ נוֹנָא גּוֹ תְּהוּמִי, לְעַמְקֵי יַמָּא. יוֹנָה מִחִילָא
 דְּאֵלִיָּהוּ קָא אַתָּא, אֵלִיָּהוּ סְלִיק, יוֹנָה נְחִית, דָּא שְׂאִיל
 נַפְשִׁיהּ לְמִימַת, וְדָא שְׂאִיל נַפְשִׁיהּ לְמִימַת, וּבְגִין כַּךְ
 אֶקְרִי בֶן אֲמַתִּי. וּכְתִיב, (מלכים א יז) וּדְבַר יְיָ בְּפִיךָ אֲמַת.

מִי צָרַר מַיִם, דָּא אֵלִיָּהוּ, דְּצָרִיר צְרוּרָא דְמֵיָא בְּעַלְמָא,
 וְלֹא נַחַתוּ טְלָא וּמְטָרָא דְשָׁמַיָא. בְּשִׁמְלָה, דָּא אֵלִיָּהוּ,
 דְּהוּהוּ (נ"א מחי אדרתיה) מֵיִתִּי (דף קצ"ז ע"ב) אֲדַרְתִּיהּ לְמַעַבְדַּ נְסִין.
 מִי אֶסְפָּה רוּחַ בְּחַפְנִיו, דָּא אֵלִיָּהוּ, דְּאֶהְדֵּר רוּחָא דְבַר נֶשׁ

לְגוּ מַעוּי. (אספף במה דאת אמר (מלכים ב ה) ואספף המצורע).

מִי הֶקֶים כָּל אַפְסֵי אַרְצָא. דָּא אֵלִיָּהוּ, דְּלִבְתַּר דְּצָרַר מַיִם,
 וְאוּמִי עַל (ס"א מְטָרָא) שְׁמֵיָא לְבַתַּר אֶהְדֵּר בְּצִלוֹתִיהּ,
 וְאוּקִיָּם כָּל עַלְמָא, וְנַחֲתִית מְטָרָא, וְאַתִּיָּהִיב מְזוּנָא לְכָלֵּא.
 מַה שְּׁמוֹ, דָּא אֵלִיָּהוּ. וּמַה שְּׁם בְּנוֹ, דָּא אֵלִיָּהוּ. מַה שְּׁמוֹ,
 כַּד סְלִיק לְעֵילָא, אֵלִיָּהוּ. וּמַה שְּׁם בְּנוֹ, כַּד נַחֲתִית לְתַתָּא,
 וְאַתְעֵבִיד שְׁלִיחָא לְמַעַבְדַּ נְסִין, אֵלִיָּהוּ שְׁמִיהּ.

דְּבַר אַחַר מִי עָלָה שְׁמַיִם, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמַה
 דְּאוּקִימְנָא. וְרוּזָא דְמַלְאָה, מ"י, וְהָא אוּקִימְנָא.
 וְהִכָּא אִיהוּ רוּזָא דְרַתִּיכָא עֲלָאָה, (כ"ג ע"ב) אַרְבַּע סְטָרִין
 דְּעַלְמָא, דְּאִינּוֹן יְסוּדֵי קַדְמָאִי דְכָלֵּא, וְכָלְהוּ תַלְיִין
 בְּהֵוּא אַתַּר עֲלָאָה דְאֶקְרִי מ"י, כְּמַה דְּאַתְמַר.

תָּא חֲזִי, כַּד קִימָא שְׁעָתָא דְרַעוּתָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, לִיחְדָּא רְתִיכָא עֲלָתָה (ס"א בְּרִתִּיכָא תַתְּאָה) לְמַהוּי כְּלָא
 חַד. כְּדִין קָלָא נְפִיק, מֵהָהוּא אַתְרַּ עֲלָתָה קְדִישָׁא,
 דְּאֶקְרִי שָׁמַיִם, וְכֹנִישׁ כָּל אֵלִין קְדִישִׁין דְּלַתְתָּא, וְכֹל
 אֵינּוֹן רַבְרָבֵן קְדִישִׁין, וּמְשָׁרְיִין עֲלָאִין, לְמַהוּי כְּלָהוּ
 זְמִינִין כַּחְדָּא, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּקְהַל מֹשֶׁה, דָּא רִזָּא
 דְּשָׁמַיִם. אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֵלִין אֵינּוֹן תְּרִיסַר
 מְשָׁרְיִין עֲלָאִין קְדִישִׁין.

וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם. וּמֵאֵי קָאמַר זֶה הַדְּבָר וְגוֹ', קָחוּ מֵאֲתַכֶּם
 תְּרוּמָה, אֶתְתַּקְּנוּ כָּלכוֹן, לְסִלְקָא עֲלֵיכוֹ,
 וּלְמִיטַל עֲלֵיכוֹ, יִקְרָא דְכְּרִסְיָא קְדִישָׁא, לְסִלְקָא
 לְעֵילָא.

אַפְרִישׁוּ מִנֵּיכוֹ אֵינּוֹן יִקְרִינֵן, אֵינּוֹן רַבְרָבִין עֲלָאִין,
 לְסִלְקָא לְהֵיא תְרוּמָה, רִזָּא דְכְּרִסְיָא
 קְדִישָׁא, לְאַתְחַבְּרָא בְּאַבְהֵן, (נ"א בְּבַעְלָה) דְּהָא מְטְרוֹנִיתָא
 לָא אַתְחֲזִי לְמִיתִי לְבַעְלָה, אֶלָּא בְּאֵינּוֹן בְּתוּלְתָן
 עוּלְמַתָּהָא, דִּיִּיתוֹן עֲמָה, וּמְדַבְּרֵן לָהּ, עַד דְּמַטַּת לְבַעְלָה,
 כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (תהלים מזח) בְּתוּלוֹת אַחֲרִיָּה רַעוּתִיהָ וְגוֹ',
 וְכֹל כֶּף לָמָה, לְמִיתִי לְאַתְחַבְּרָא בְּבַעְלָה.

(שמות לד) כָּל נְדִיב לְבוֹ, אֵלִין אֵינּוֹן אַרְבַּע מְשָׁרְיִין עֲלָאִין,
 דְּבַכְלָלָא דְלַהוֹן כְּלִילָן, כָּל אֵינּוֹן שְׂאָר מְשָׁרְיִין,
 וְאֵלִין אֵינּוֹן דְּנַפְקוֹן בְּאַבְהֵן עֲלָאִין, דְּאֶקְרוּן נְדִיבִים. כְּמָה

(ויקרא י"ט ע"ב, כ"ד ע"א, ק"נ ע"ב) דְּאוּקְמוּהָ, דְּכַתִּיב, (במדבר כא) פְּרוּנָה

נְדִיבֵי הָעָם, אֵלֶיךָ אֲבָהֶן.

יְבִיאוּהָ, יְבִיאוּהָ לָא פְתִיב, אֵלָא יְבִיאוּהָ, לְיַחְדָּא פְלָא
פְּחָדָא. וְכֵן יְבִיָא לָא פְתִיב, אֵלָא יְבִיאוּהָ,

לְסִלְקָא לָהּ לְגַבֵּי בַעֲלָהּ בִּיקְרָא, כְּמָה דְּאַצְטְרִיךְ. אֵת
תְּרוּמַת יי, אֵת לְאַסְגָּאָה, כֹּל אֵינּוֹן מִשְׂרִיין עֲלָאין
אַחֲרֵינִין, לְאַתְחַבְּרָא כֹּלָא פְּחָדָא, וְאֵינּוֹן תְּרִיסֵר בְּכֹלְלָא
חָדָא. זָהָב. וְכֶסֶף. וּנְחוֹשֶׁת. תְּכֵלֶת. וְאַרְגָּמָן. וְתוֹלַעַת שָׁנִי.

וְשֵׁשׁ וְעֹזִים. וְעֹרֹת אֵלִים מְאָדָּמִים. וְעֹרֹת תְּחָשִׁים. וְעֵצֵי
שִׁטִּים. וְשֶׁמֶן לְמָאוֹר. וּבִשְׁמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה. וְלִקְטוֹרֶת
הַסַּמִּים. אֵלֶיךָ אֵינּוֹן תְּרִיסֵר מִשְׂרִיין עֲלָאין, דְּכֹלִילֵן כְּלָהוּ
פְּחָדָא בְּכֹלְלָא דְּאַרְבַּע דְּאַקְרוּן חֵיוֹת הַקֹּדֶשׁ כְּמָה דְּאַתְמַר.
וְכֹלְהוּ אֵלֶיךָ סִלְקִין לְכֹרְסֵיָא קַדִּישָׁא, לְאַעֲלָא לָהּ
לְעֵילָא, לְאַתְחַבְּרָא בְּבַעֲלָהּ, בְּגִין לְמַהוּי כֹּלָא
חַד, בְּגִין דִּישְׁתַּכַּח עִמָּה בִּיקְרָא עֲלָאָה. כִּדִּין יְתִיב מִלְּכָא
עֲלָאָה עַל כּוֹרְסֵיָא קַדִּישָׁא, וְאַתְחַבְּרָא אֶתְתָא בְּבַעֲלָהּ,
לְמַהוּי כֹּלָא חַד. וְכִדִּין, אֵיְהוּ חֲדוּוֹתָא דְּכֹלָא.

תָּא חֲזִי, הֲכָא שְׂאֲרֵי לְמַמְנֵי זָהָב בְּקַדְמֵיתָא, וְכֶסֶף
לְבַתֵּר, בְּגִין דִּיהֲאֵי חֲשַׁבְנָא מִתְתָּא. אָבֵל כִּד אֲתִי
לְמַמְנֵי מַחוּשְׁבָּנָא דִּרְתִּיכָא דִּלְעֵילָא, שְׂאֲרֵי לְמַמְנֵי
מִימִינָא בְּקַדְמֵיתָא, וְלְבַתֵּר מִן שְׂמָאלָא. מְנַלְן. דְּכַתִּיב,

(חגי ב) לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזֶּהָב. כֶּסֶף בְּקִדְמִיתָא, וְלִבְתֵּר הַזֶּהָב.
 וּבִרְתִיכָא דִלְתַתָּא, שָׂארוּ מִשְׁמַאֲלָא וְלִבְתֵּר מִימִינָא,
 דְכִתְיֵב זָהָב וְכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת. זָהָב בְּקִדְמִיתָא, וְלִבְתֵּר כֶּסֶף.
 וְכָל אֵינּוֹן רְתִיכִין אֶקְרוּן נְדִיב לֵב. כָּל: לְאֶכְלָלָא כָּל
 שָׂאֵר רְתִיכִין. לֵב. מֵאֵי לֵב. הֵיִינוּ רְזָא דְכִתְיֵב, (משלי
 טו) וְטוֹב לֵב מִשְׁתֶּה תָּמִיד. וְדָא אִיהוּ לְבָא דְכָלָא, וְדָא
 כְּרִסְיָא קְדִישָׁא. וְעַל דָּא אֶקְרוּן (דף קצ"ח ע"א) לֵב. כָּל נְדִיב
 לֵב, כְּמָה דְאֻקְיָמָנָא, דְאַרְבַּע מִשְׂרִיין אֲלִין, כְּלָלָא
 דְכִלְהוּ אֶקְרוּן בְּרֻזָּא חֲדָא, נְדִיב לֵב. תְּרוּמַת יִי, דָּא
 כְּרִסְיָא קְדִישָׁא. וּבְגִין דְאַרְיָמוּ לָהּ לְעֵילָא, וְסִלְקִין לָהּ
 לְעֵילָא, אֶקְרִי תְּרוּמַת יִי.

וְעַל דָּא, כַּד חָמָא יַחְזָקָאֵל רְזָא דְחִיּוֹת, דְהוּוּ סִלְקִין, לָא
 חָמָא מְהוּ דְסִלְקִין, בְּגִין דְאִיהִי סִלְקָא לְגַבֵּי מִלְכָּא
 עֲלָאָה בְּגַנְיָזוּ בְּטַמִּירָא בִּיקְרָא עֲלָאָה.

(שמות לד) וְכָל חָכֶם לֵב בְּכֶם, אֲלִין אֵינּוֹן שְׂתִין מְקוֹרִין,
 דְאַשְׁקִיָּא עֲלֵמָא, וּמְנַהוֹן אֶתְשָׁקִי. יְבָאוּ, אֲמָאֵי
 יְבָאוּ. אֲלָא דְיִיתוֹן לְמִנְקֻט מֵעַם גְּנֻזָּא דְחִיין. יְבָאוּ,
 וְלִבְתֵּר וַיַּעֲשׂוּ מָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּקִיד לֹוֹן לְאַהֲנָאָה
 עֲלֵמָא.

(שמות לד) קָחוּ מֵאֲתַכֶּם תְּרוּמָה לִי. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח, (ישעיה
 נח) הֲלֹא פְרוֹס לָרַעַב לְחֶמֶךְ וְגו'. תָּא חֲזִי, זַפְּאָה

חוֹלְקִיהָ דְבַר נֶשׁ, כִּד מִסְכְּנָא אֶעְרַע לְגַבִּיהָ. דִּהְהוּא
 מִסְכְּנָא דוֹרוּנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּי, דְשָׁדֵר לִיהָ. מֵאן
 דְמִקְבֵּל לִיהָ לְהֵהוּא דוֹרוּנָא בְּסֵבֶר אֲנַפִּין, זַכָּאָה חוֹלְקִיהָ.
 תָּא חֲזִי, מֵאן דְחֵיִיס לְמִסְכְּנָא, וְאַתִּיב לִיהָ נַפְשִׁיהָ,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סָלִיק עָלֶיהָ, כְּאִילוּ הוּא בְּרָא
 לְנַפְשִׁיהָ. וְעַל דָּא אֲבֵרְהֶם דִּהְוָה חֵיִיס לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא,
 סָלִיק עָלֶיהָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּאִילוּ הוּא בְּרָא לֹוּן,
 דְכַתִּיב, (בראשית יב) וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַחֲרֹן.

וְאִף עַל גַּב דִּהָא אוֹקִימְנָא הֵלֵא פְרוּס, מֵאֵי פְרוּס,
 לְמַפְרַס לִיהָ מִפְּהַ בְּנֵהֲמָא וּמְזוּנָא לְמִיכַל. דְּבַר אַחַר
 הֵלֵא פְרוּס, כְּמָה דְאֵת אֲמַר (דניאל ה) פְּרִיס פְּרִיסַת וְגו'.
 דְּבַעֵי לְמַפְרַס פְּרִיסִין דִּנְהֲמָא קָמִיהָ, בְּגִין דְלֵא לְכַסְיָה.
 וַיִּפְרוּס קָמִיהָ בְּעֵינָא טָבָא. לְחַמְדָּ, לְחָם לָא כְּתִיב, אֲלֵא
 לְחַמְדָּ. הֵהוּא דִּילָךְ מִמְמוֹנְךָ, וְלֵא דְגִזְלוּ, וְלֵא דְעֶשְׂקָ,
 וְלֵא דְגִנְבָה. דְּאֵי הָכִי, לָאו זְכוּתָא הוּא, אֲלֵא ווִי לִיהָ,
 דְּאֵתִי לְאֲדַכְרָא חוּבוֹי. כְּגִוּוּנָא דָּא קָחוּ מֵאַתְכֶם תְּרוּמָה,
 לְאַרְמָא מִמָּה דְלָכוּן, וְלֵא מַעֲשָׂק, וְלֵא מְגֹזֵל, וְלֵא
 מְגִנְבָה, וְהָא אוֹקִמּוּהָ.

רַבִּי חֵיִיא וְרַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יוֹסִי, הוּוּ אֲזֵלִי בְּאַרְחָא, עַד
 דִּהְוּוּ אֲזֵלִי, פָּגַע בְּהוּ רַבִּי אַבָּא. אָמַר רַבִּי חֵיִיא,
 וְדֵאֵי שְׁכִינְתָא בַּהֲדָן. כִּד מְטָא לְגַבִּיִּהוּ, אָמַר רַבִּי אַבָּא,

כְּתִיב, (מלכים א ח) מִן הַיּוֹם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶת עַמִּי אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא בַחֲרֵתִי בְעִיר מְכֹל שְׁבֹטֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶבְחַר בְּדוֹד וְגו' לְבָנוֹת בֵּית לַהֲיוֹת שְׁמִי שָׁם. הֲאִי קָרָא, לֹא רִישִׁיָּה סִיפִיָּה, וְלֹא סִיפִיָּה רִישִׁיָּה, דְּכְתִיב לֹא בַחֲרֵתִי בְעִיר, וְאֶבְחַר בְּדוֹד, מֵאִי הֲאִי עִם הֲאִי. וְאֶבְחַר בִּירוּשָׁלַם מִבְּעֵי לֵיה.

אֲלֵא פֶד קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא אֵית רְעוּתָא קָמִיָּה לְמַבְנֵי קֶרְתָּא, אֶסְתַּכֵּל בְּקֶדְמִיתָא, בְּהֵוֹא רִישָׁא דְנֶהֱיַג עֲמָא דְקֶרְתָּא, וְלִבְתַר בְּנֵי קֶרְתָּא, וְאֵייתִי לְעֲמָא בֵיה. הֲדָא הוּא דְכְתִיב לֹא בַחֲרֵתִי בְעִיר, עַד דְאֶסְתַּכֵּלְנָא בְּדוֹד, לְמַהוּי רַעֲיָא עַל יִשְׂרָאֵל. בְּגִין דְמֵתָא וְכֹל בְּנֵי מֵתָא, כְּלֵהוּ קִיִּימִין בְּרַעֲיָא דְנֶהֱיַג לְעֲמָא, אִי רַעֲיָא אִיהוּ טָבָא, טָב לֵיה, טָב לְמֵתָא, טָב לְעֲמָא. וְאִי רַעֲיָא אִיהוּ בִישָׁא, וְוִי לֵיה, וְוִי לְמֵתָא וְוִי לְעֲמָא. וְהִשְׁתָּא אֶסְתַּכֵּל קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעֵלְמָא, וְסָלִיק בְּרַעוּתִיָּה לְמַבְנֵי לֵיה, וְאוֹקִיִם בְּרִישָׁא לְדוֹד, הֲדָא הוּא דְכְתִיב וְאֶבְחַר בְּדוֹד עַבְדִּי. (ס"א וְאוֹקִיִם בְּרִישָׁא דְדָרָא לְרַבִּי שְׁמַעוֹן וְחֻבְרִיָּה לְמִיָּקָם קָמִיָּה)

מִלְתָּא חֲדָתָא שְׁמַעְנָא. פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קמו) אֲשֶׁרִי שָׂאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שְׁבֵרוּ עַל יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְכִי אֵל יַעֲקֹב, וְלֹא אֵל אַבְרָהָם, וְלֹא אֵל יִצְחָק, אֲלֵא אֵל יַעֲקֹב. בְּגִין דִּיעֲקֹב לֹא אֶתְרַחֵץ בְּאַבוּהִי, וְלֹא בְּאִמִּיָּה, פֶּד עָרַק קָמִי

אָחֹוּי, וְאֶזְל יַחֲדָאִי, בְּלֹא מְמוֹנָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (בראשית
 לב) כִּי בְמִקְלִי עֲבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה, וְאִיהוּ אֶתְרַחֲיץ בֵּיהּ
 בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְכָתִיב, (שם כח) אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים
 עִמָּדִי וְשָׁמַרְנִי וְגו'. וְכֹלֵא שְׂאִיל מְקַמִּיהּ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא, וְיִהְיֶה לִּיהּ.

שְׁבֵרוּ עַל יְיָ אֱלֹהֵינוּ. שְׁבֵרוּ, וְלֹא אָמַר תְּקוּתוֹ, וְלֹא
 בְטַחוּנוֹ, אֶלֶּא שְׁבֵרוּ. אֶל תְּקַרִּי שְׁבֵרוּ, אֶלֶּא
 שְׁבֵרוּ. דְנִיחָא לְהוּ לְצַדִּיקָיָא, לְתַבְרָא גְרַמִּיָּהוּ,
 וְלֹא תַבְרָא תְבִירוֹ עַל תְּבִירוֹ, וְכֹלֵא עַל יְיָ אֱלֹהֵינוּ. כְּמָה
 דְאַתְּ אָמַר, (תהלים מד) כִּי עָלֶיךָ הוֹרַגְנוּ כָּל (דף קצ"ח ע"ב) הַיּוֹם.
 כִּי עָלֶיךָ נִשְׂאָנוּ חֶרְפָּה.

כְּגוּוֹנָא דִיעֶקֶב, דְכָתִיב וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שֹׁבֵר
 בְּמִצְרַיִם, דְהָא תְבִירוֹ דְגָלוּתָא, חֲמָא דְהוּא
 לִיהּ בְּמִצְרַיִם, וְשׁוּי תוֹקֶפִיָּה בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וּבְנוּי
 דִיעֶקֶב סְבֵלוֹ תְבִירוֹ דְגָלוּתָא, וְלֹא אֶשְׁתַּנּוּ מִגּוֹ רְזָא
 דְמַהִּימְנוּתָא דְאַבְהָתְהוֹן וְשִׁמְא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הוּא
 בְּגָלוּתָא רְגִילָא בְּפוּמִיָּהוּ.

וְעַל דָּא כְּתִיב בְּמִשְׁה, (שמות ג) וְאָמַרוּ לִי מַה' שְׁמוֹ' מַה'.
 בְּגִין דְהוּוּ יַדְעִי לִיהּ, וְלֹא אֲנִשׁוּ לִיהּ לְעֶלְמִין,
 וְסְבֵלוֹ תְבִירוֹ דְגָלוּתָא עַל קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וּבְגִין כֶּף
 זְכִי לְפוּרְקָנִין וּלְנַסִּין וְלֹא תוּוֹן סְגִיאִין.

וְאֶתֹנֶן קִדְיֹשִׁין עֲלֵיוֹנִין, דְּסִבְלִין תְּבִירוּ דְּגוּפָא מֵאַתָּר
 לְאַתָּר עַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל אַחַת כַּמָּה
 וְכַמָּה דְּזֻכָּאִין אֶתֹנֶן לְמַעַבְדַּ לְכוּ נִסִּין וּפּוּרְקָנִין, וְתִזְכּוּן
 לְחַיֵּי עַלְמָא דְאַתֵּי. אֲזִלוּ כְּלָהוּ כַּחְדָּא.

פֶּתַח וְאָמַר (שמות לד) קָחוּ מֵאֲתַכֶּם תְּרוּמָה לַיִי כָּל נְדִיב
 לְבוֹ יְבִיאַה וְגו'. תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ שְׂוִי
 רְעוּתִיהָ, לְגַבֵּי פּוּלְחָנָא דְּמֵאֲרִיָּה, הֵהוּא רְעוּתָא סְלִיק
 בְּקַדְמִיתָא עַל לְבָא, דְּאִיהוּ קִיּוּמָא וַיִּסּוּדָא דְּכָל גּוּפָא.
 לְבַתֵּר סְלִיק הֵהוּא רְעוּתָא טָבָא, עַל כָּל שְׂיִיפֵי גּוּפָא.
 וְרְעוּתָא דְּכָל שְׂיִיפֵי גּוּפָא, וְרְעוּתָא דְּלְבָא, מִתְחַבְּרָאן
 כַּחְדָּא, וְאֵינּוֹן מְשַׁכִּין עֲלֵייהוּ זִיְהֵרָא דְּשַׁכְּינְתָּא לְדִיִּירָא
 עֲמַהוֹן, וְהֵהוּא בַר נָשׁ אִיהוּ חוּלְקָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 יְהוִי, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב קָחוּ מֵאֲתַכֶּם תְּרוּמָה. מֵאֲתַכֶּם הָוָה
 אֲמַשְׁכוּתָא, לְקַבְּלָא עֲלֵיכוּן הֵהִיא תְּרוּמָה, לְמַהוּי חוּלְקָא
 לַיִי.

וְאִי תִימָא דְּלָאוּ בְּרִשׁוּתִיהָ דְּבַר נָשׁ קִיּוּמָא מְלָה. תָּא
 חֲזִי, מַה פְּתִיב כָּל נְדִיב לְבוֹ יְבִיאַה אֶת תְּרוּמַת יִי.
 כָּל נְדִיב לְבוֹ וְדֵאִי, מֵאֵן דִּיתְרַעֵי לְבִיָּהּ, יִמְשִׁיךְ לָהּ
 לְשַׁכְּינְתָּא לְגַבֵּיָּהּ. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב יְבִיאַה, אַף עַל גַּב
 דְּאִיהִי בְּאַסְתְּלֻקוּתָא לְעִילָא, יְבִיאַה מֵאַתָּר עֲלָאָה,
 לְאַמְשַׁכָּא לְדִיִּירָא עֲמִיהָ.

וְכֹד תִּיתִי לְאַשְׂרָאָה עֲמִיָּה, כִּמָּה בְּרַפָּאן וְכִמָּה עֲתָרָא
 תִּיתִי עֲמִיָּה. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב זֶהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֶׁת. לֹא
 יַחֲסֹר לִיָּה כָּל עֲתָרָא דְעֲלָמָא. דָּא לְשֹׂאֵר בְּנֵי עֲלָמָא. אֲבָל
 אַתּוּן קְדִישִׁין עֲלִיוֹנִין, קָחוּ מֵאַתְכֶם תְּרוּמָה לִי. אָמַר
 רַבִּי חֲזִיָּא, מֵאֵן דְּשָׂרֵי לְאַרְמָא, הוּא יָרִים.

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר, (יִזְנָה ב) וַיֹּאמֶר יי' לְדָג וְגו', וְכִי בָּאן
 אַתְר אָמַר לִיָּה. אֲלֵא בְּשַׁעֲתָא דְבָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא עֲלָמָא בְּעוּבְדָא דְבָרָא שִׁית, בְּיוֹמָא חֲמִישָׁאָה בְּרָא
 נוּגֵי יִמָּא. כְּדִין פְּקִיד וְאָמַר, דִּיִּהָא זְמִין חַד נוּנָא לְמַבְלַע
 לִיזְנָה, וַיִּהָא בְּמַעוּי תְּלַתָּא יוֹמִין וַתְּלַת לִילָוּן, וּלְבַתֵּר
 דִּירְמִי לִיָּה לְבַר.

וְלֹא דָּא בְּלַחֲדוּי, אֲלֵא כָּל מַה דְּעַבֵּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּעוּבְדָא דְבָרָא שִׁית, בְּכֻלָּא אַתְנֵי עֲמִיָּה. בְּיוֹמָא
 קְדָמָאָה בְּרָא שְׁמִיָּא, אַתְנֵי עֲמָהוּן דִּיסְלִיק לְאַלְיָהוּ
 הַשְׁמִימָה בְּגוּ סְעָרָה, וְכֵן הָוָה, דְּכְּתִיב, (מלכים ב ב) וַיַּעַל
 אֲלֵיהוּ בַּסְּעָרָה הַשְּׁמַיִם. בְּהָהוּא יוֹמָא בְּרָא נְהוּרָא, וְאַתְנֵי
 עֲמִיָּה דִּיִּחְשִׁיךְ לְשִׁמְשָׁא בְּמִצְרִים תְּלַתָּא יוֹמִין, דְּכְּתִיב,
 (שְׁמוֹת י) וַיְהִי חֹשֶׁךְ אַפְלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים.
 בְּיוֹמָא תְּנַיִנָּא בְּרָא רְקִיעָא, דִּיִּהָא מִפְּרִישׁ בֵּין מִיָּא
 לְמִיָּא, כְּדְּכְּתִיב (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי
 רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. וְאַתְנֵי

עֲמַהוֹן קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּמֵיָא יְהוֹן מִפְּרִישִׁין לְיִשְׂרָאֵל
בֵּין טוֹמָאָה לְטַהָרָה, לְאַתְדַכָּאָה בְּהוּ, וְכֹךְ הָוָה.
בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה אֲפִיק אֲרַעָא מִגּוּ מֵיָא, וְאֲכַנְיֵשׁ לְמֵיָא,
וְעֵבֵד מֵהָהוּא פְּנִישׁוּ דְאַתְכַּנְשׁוּ לְאַתְרַ חַד, יִמָּא.
וְאַתְנִי בְּיִמָּא לְמַעְבַּר לְיִשְׂרָאֵל בְּגִוּיָהּ בִּיבְשָׁתָא, וְלְמַטְבַּע
לְמַצְרָאִי, וְכֹךְ הָוָה, דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת יד) וַיֵּשֶׁב הָיִם לְפָנוֹת
בְּקָר לְאִיתְנֹו. אֵל תִּקְרִי לְאִיתְנֹו, אֱלֹא לְתַנְאֹו, לְמָה
דְּאַתְנִי עֲמִיָה קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּעוֹבְדָא דְבְּרָאשִׁית. תּוּ
אַתְנִי בְּאַרְעָא, דְּתַפְתַּח יֵת פּוּמָהָא בְּמַחְלָקוֹתָא דְקֶרַח,
וְתַבְלַע לְקֶרַח וְלִכְל פְּנִישְׁתִּיָהּ, וְכֹךְ הָוָה, דְּכְתִיב, (בְּמִדְבַר טז)
וְתַפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיָהּ וְתַבְלַע אוֹתָם וְאֶת קֶרַח.
בְּיוֹמָא רְבִיעָאָה, בְּרָא שְׁמֵשָׁא וְסִיְהָרָא, דְּכְתִיב יְהִי
מְאֹרֹת בְּרִקִיעַ הַשָּׁמַיִם, וְאַתְנִי עִם שְׁמֵשָׁא,
לְמַהוּי קָאִים בְּפִלְגּוּ שְׁמֵיָא בְּיוֹמֵי דִיהוֹשֻׁעַ, (דף קצ"ט ע"א)
דְּכְתִיב, (יְהוֹשֻׁעַ י יב) וַיַּעֲמֹד הַשֶּׁמֶשׁ בַּחֲצֵי הַשָּׁמַיִם. אַתְנִי
בְּכַכְבֵּיָא לְמַעְבַּד קְרָבָא בְּסִסְרָא, דְּכְתִיב, (שׁוֹפְטִים דה)
הַפְּכָבִים מִמְּסֹלוֹתָם גִּלְחָמוּ עִם סִסְרָא.
בְּיוֹמָא חֲמִישָׁאָה בְּרָא נוּנֵי יִמָּא, וְעוֹפֵי דְשְׁמֵיָא, אַתְנִי
בְּעוֹפֵי לְמִיזֵן עוֹרְבִים לְאַלְיָהוּ, בְּזַמְנָא דְעֶצֶר
לְשְׁמֵיָא, דְּכְתִיב, (מַלְכִים א יז) וְאֶת הָעוֹרְבִים צוּיְתִי לְכַלְפֹּלֶךְ
שָׁם. צוּיְתִי דִיִּיקָא. וְאַתְנִי בְּנוּנֵי יִמָּא לְאַזְדַּמְנָא נוּנָא חַד,
לְמַבְלַע לִיָהּ לִיוֹנָה, וְלֹאֲשַׁדָּאָה לִיָהּ לְבַר.

בְּיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה בְּרָא לְאָדָם, וְאֶתְנִי עֲמִיָה, דְּתַפּוֹק מִנִּיָה
 אֶתְתָא, דְּתִיזוֹן לְאֵלֵיהּוּ, דְּכְתִיב, (מלכים א יז) הִנֵּה
 צְוִיתִי שָׁם אִשָּׁה אֲלֻמָּנָה לְכַלְפֵּלְךָ. הִנֵּה צְוִיתִי, מִיוֹמָא
 דְּאֶתְבְּרִי עֲלֻמָּא. וְכֵן בְּכָל עוֹבְדָא וְעוֹבְדָא דְּאֶתְחַדֵּשׁ
 בְּעֲלֻמָּא, קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא פְּקִיד הֵהוּא עוֹבְדָא מִיוֹמָא
 דְּאֶתְבְּרִי עֲלֻמָּא. אוּף הָכָא, וַיֹּאמֶר יי' לְדָג. וַיֹּאמֶר,
 מְשִׁית יוֹמִין דְּבְרָא שִׁית קָאמֶר לִיָה.

הָכָא אֵית לָן סֶמֶךְ בְּעֲלֻמָּא, עַל עוֹבְדִין דְּבְנֵי נְשָׂא בְּהַאי
 עֲלֻמָּא. יוֹנָה דְּנַחַת לְסַפִּינָה, דָּא אֵיְהִי נְשִׁמְתָא דְּדִבֵּר
 נָשׁ, דְּנַחַתָּא לְהַאי עֲלֻמָּא לְמַהוּי בְּגוֹפָא דְּדִבֵּר נָשׁ. אִמַּאי
 אֶתְקְרִי יוֹנָה. בְּגִין דְּכִיּוֹן דְּאֶשְׁתַּתְּפַת בְּגוֹפָא, כְּדִין אֵיְהִי
 יוֹנָה בְּהַאי עֲלֻמָּא. כְּמָה דְּאֶתְמַר, (ויקרא כד) וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ
 אֶת עַמִּיתוֹ. וְכִדִּין בַּר נָשׁ אֲזִיל בְּהַאי עֲלֻמָּא, כְּסַפִּינָה בְּגוֹ
 יִמָּא רַבָּא, דְּחֻשִׁיבַת לְאֶתְבְּרָא, כְּמָה דְּאֶתְ אִמֶּר (יונה א)
 וְהֶאֱנִיָּה חֻשְׁבָּה לְהַשְׁבֵּר.

וְבַר נָשׁ כַּד אֵיְהוּ בְּהַאי עֲלֻמָּא חֻטִּי, וְחֻשִׁיב דְּעָרַק מְקַמִּי
 מְאִירִיָה. וְלֹא אֶשְׁגַּח בְּהַהוּא עֲלֻמָּא. וְכִדִּין אֶטִּיל
 קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא רוּחַ סְעָרָה תְּקִיפָא. דָּא אֵיְהִי גִזִּירַת
 דִּינָא, דְּקִיִּימָא תְּדִיר קְמִי קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְעֵאֵת
 דִּינָא דְּבַר נָשׁ מְקַמִּיָה, וְדָא אֵיְהוּ דְּקָא מְטִי לְסַפִּינָה,
 וְאֶדְפֵּר חוּבוּי דְּבַר נָשׁ לְאֶתְפֹּסָא לִיָה.

כִּיּוֹן דְּאַתְפֹּס בַּר נָשׁ עַל יָדָא דְּתַהֵיא סְעָרָה בְּבִי מְרַעִיָּה,
 מַה כְּתִיב וַיּוֹנָה יָרַד אֶל יִרְכָתַי הַסְּפִינָה וַיִּשְׁכַּב
 וַיֵּרָדֶם. אַף עַל גַּב דְּבַר נָשׁ בְּבִי מְרַעִיָּה, נִשְׁמַתָּא לָא
 אֲתַעְרַת לְאַתְבָּא קָמִי מְאָרִיָּה, לְמַפְרַק חוּבוּי. מַה כְּתִיב,
 וַיִּקְרַב אֵלָיו רַב הַחוּבֵל. מֵאֵן רַב הַחוּבֵל. דָּא יִצָּר טוֹב,
 דְּאִיְהוּ מְנַהִיג כְּלָא. וַיֹּאמֶר לוֹ מַה לָּךְ נִרְדָּם קוּם קְרָא אֶל
 אֱלֹהֶיךָ וְגו'. לָא שְׁעֵתָא הוּא לְמַדְמָךְ, דְּהָא סְלִקִין לָךְ
 לְדִינָא, עַל כֹּל מַה דְּעַבְדַּת בְּהַאי עֲלֵמָא, תוֹב מִחוּבָךְ.

אֲסַתְפֹּל בְּמַלְיָן אֱלִין, וְתוֹב לְמַאֲרָךְ. מַה מְלֵאכְתָּךְ דְּאַתָּ
 עֲסַקַת בָּהּ בְּהַאי עֲלֵמָא, וְאוּדִי עֲלָה קָמִי מְאָרָךְ.

וּמֵאֵין תְּבֵא, אֲסַתְפֹּל מֵאֵין בְּאַת, מְטַפָּה סְרוּחָה, וְלָא
 תַּתְגָּאִי קָמִיָּה. מַה אַרְצָךְ, אֲסַתְפֹּל דְּהָא מֵאַרְעָא
 אֲתַבְרִיאַת, וְלֵאֲרַעָא תִיתוּב. וְאִי מְזַה עִם אַתָּה, אֲסַתְפֹּל
 אִי אִית לָךְ זְכוּ דְּאַבְהֵן, דִּיגִין עֲלָךְ.

כִּיּוֹן דְּסְלִקִין לִיָּה לְדִינָא, בְּבִי דִינָא דְּלְעִילָא, הֵהִיא
 סְעָרָה, דְּאִיְהִי גְזֵרַת דִּינָא, דְּסָעִיר עֲלִיָּה דְּבַר נָשׁ,
 תְּבַעַת מִן מְלָכָא לְמִידָן אֵינּוֹן תְּפִיסִין דְּמְלָכָא, וְכֻלְהוּ
 אֲתִיָּין חַד חַד קָמִיָּה. בִּיָּה שְׁעֵתָא אֲתַקְרִיבוּ בִּי דִינָא. אִית
 מְנַהֵן דְּפִתְחֵי בְּזֻכוּת, וְאִית מְנַהֵן דְּפִתְחֵי בְּחוּבָה. וְגִזְרַת
 דִּינָא תְּבַעַת דִּינָא.

וְאִי הֵהוּא בַּר נָשׁ לָא זְכִי בְּדִינָא, מַה כְּתִיב. וַיַּחֲתְרוּ

הָאֲנָשִׁים לְהָשִׁיב אֶל הַיִּבְשָׁה וְלֹא יִכְלוּ. מִשֶּׁתְּדַלִּין אֵינּוּן
 דְּאֹרוּ זְכוּתֶיהָ לְאַתְבָּא לִיהָ לְהָאֵי עֲלָמָא, וְלֹא יִכְלוּ. מֵאֵי
 טַעְמָא. כִּי הֵים הוֹלֵךְ וְסוֹעֵר עֲלֵיהֶם, גְּזֵרָה דְּדִינָא, אֲזִיל
 וְסַעִיר בְּחוּבוֹי דְּבַר נֶשׁ, וְאַתְגַּבַּר עַל־יֵהוּ.

כִּדִּין נַחֲתִין עֲלֵיהָ תַּלְתָּ שְׁלִיחֵן מִמֶּנּוּ, חַד, דְּכַתִּיב כָּל
 זְכוּוֹן, וְכָל חוּבִין, דְּעַבַּד בַּר נֶשׁ בְּהָאֵי עֲלָמָא. וְחַד
 דְּעַבִּיד חוּשְׁבָן יוֹמוֹי. וְחַד דְּהוּה אֲזִיל עֲמִיהָ, כַּד הוּה
 בְּמַעֵי אֲמִיהָ. וְהָא אֹקִימָנָא דְּגִזְרַת דִּינָא לָא שְׁכִיךְ, עַד
 הֵהוּא זְמָנָא דְּכַתִּיב, וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה. וַיִּשְׂאוּ: כַּד נִטְלִי
 לִיהָ מִבֵּיתֶיהָ, לְבִי קִבְרִי.

כִּדִּין מַכְרִזֵי עֲלוּי. אֵי אִיהוּ זַכָּאָה, מַכְרִזֵי עֲלֵיהָ וְאִמְרִי,
 הָבוּ יָקָר לְדִיּוֹקְנָא דְּמַלְכָּא, (ישעיה נז) יבא שְׁלוֹם
 יְנוּחוּ עַל מְשֻׁכְבוֹתָם הִלֵּךְ נִכְחוּ. מָנָא לָן. דְּכַתִּיב, (ישעיה נח)
 וְהִלֵּךְ לִפְנֵיךְ צְדָקָךְ (דף קצ"ט ע"ב) כְּבוֹד יְיָ יֶאֱסַפְךָ. וְאֵי חֵיִיבָא
 אִיהֵי, מַכְרִיזֵי עֲלֵיהָ וְאִמְרוּ, וּוִי לִיהָ לְפִלְגֵינָא. טָב לִיהָ
 דְּלֹא יִתְבַּרִי. כִּדִּין מַה כְּתִיב, וַיִּטְלְהוּ אֶל הַיָּם וַיַּעֲמוּד הַיָּם
 מִזַּעֲפּוֹ. כַּד עָאֲלִין לִיהָ לְבִי קִבְרִי דְּאִיהוּ אֲתֵר דְּדִינָא.
 כִּדִּין גְּזֵרַת דִּינָא דְּהוּה סַעִיר, שְׁכִיךְ מִזַּעֲפִיהָ. וְנוֹנָא
 דְּבַלַּע לִיהָ, דָּא אִיהוּ קִבְרָא.

מַה כְּתִיב, וַיְהִי יוֹנָה בְּמַעֵי הַדָּג. מְעוּי דְּדָג, דָּא אִיהוּ
 בְּטָן שְׂאוּל. מְנַלָּן. דְּכַתִּיב, (יונה ב) מִבְּטָן שְׂאוּל

שׁוֹעֲתִי. וְאִיהוּ בְּמַעֲי דְנוּנָא הוּהּ, וְקֹאֲרִי לִיה בְּטָן שְׂאוּל,
שְׁלֶשָׁה יָמִים וּשְׁלֶשָׁה לַיְלוֹת, אֲלִין תְּלַת יוּמִין, דְּבַר נֶשׁ
בְּקִבְרָא, וְאֶתְבְּקְעוּ מַעוּי.

לְבַתֵּר תְּלַתָּא יוּמִין, הֵהוּא טְנוּפָא אֶתְהַפֵּךְ עַל אַנְפוּי,
וְאוּמַר לוּ טוּל מַה דִּיהֶבַת בִּי. אַכְלַת וְשִׁתִּית כֹּל
יוּמָא, וְלֹא יִהְיֶבַת לְמַסְכְּנִי, וְכֹל יוּמָךְ הוּוּ כְּחֻגִין
וְכַמוּעְדִין, וּמַסְכְּנִי הוּוּ כְּפַנִּין, דְּלֹא אֲכַלוּ בְּהַדְדָּךְ, טוּל מַה
דִּיהֶבַת בִּי. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (מלאכי ב) וְזִרְיִתִי פֶּרֶשׁ עַל
פְּנִיכֶם וְגו', וְהָא אוּקִימָנָא.

לְבַתֵּר דָּא, מִתְלַתָּא יוּמִין וְלַהֲלָאָה, כְּדִין אֶתְדִן בַּר נֶשׁ
מַעֲיֵנוּי, מִיְדוּי, וּמִרְגְּלוּי, וְאוּקְמוּהָ עַד תְּלַתִּין
יוּמִין. כֹּל אֵינוּן תְּלַתִּין יוּמִין, אֶתְדִנוּ נַפְשָׁא וְגוּפָא
כְּחֻדָּא. וּבְגִינִי כֶךְ אֶשְׁתַּכַּח נִשְׁמַתָּא לְתַתָּא בְּאַרְעָא, דְּלֹא
סִלְקַת לְאַתְרָהּ. כְּאַתְתָּא דִּיתְבַּת לְבַר, כֹּל יוּמֵי מְסֻאֲבוּתָא.
לְבַתֵּר, נִשְׁמַתָּא סִלְקָא, וְגוּפָא אֶתְבְּלִי בְּאַרְעָא. עַד הֵהוּא
זְמַנָּא דִּיתְעַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיתֵיָא.

וְזַמִּינָא קָלָא חֻדָּא לְאַתְעָרָא בְּבֵי קִבְרֵי, וְיִימָא, (ישעיה כו)
הֶקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שׁוֹכְנֵי עָפָר כִּי טַל אֹרוֹת טַלְף
וְאַרְץ רַפְּאִים תִּפְּיֵל. אֵימַתִּי יִהְיָ דָּא. בְּזַמְנָא דִּיתְעַבַּר
מִלְּאךְ הַמּוֹת מַעְלָמָא, דְּכְּתִיב, (ישעיה כח) בַּלַּע הַמּוֹת לַנְּצַח
וְגו'. כִּיּוֹן דְּבַלַּע הַמּוֹת לַנְּצַח, לְבַתֵּר, וּמַחָה יִי אֱלֹהִים

דְּמַעָה מֵעַל כָּל פָּנִים וְחֶרֶפֶת עִמּוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ.
 כִּדְיִן כְּתִיב, וַיֹּאמֶר יי' לְדָג וַיִּקְא אֶת יוֹנָה אֶל הַיַּבְשָׁה.
 כִּיּוֹן דִּאֲתַעַר הֵהוּא קָלָא בֵינֵי קְבָרֵי, כִּדְיִן כָּל קְבָרֵיִיא
 יִקְיֵאוּ לְאֵינּוֹן מִתֵּיִיא דְּבַהּוֹן לְבַר. הִדָּא הוּא דְּכְתִיב
 וְאָרֶץ רַפָּאִים תַּפִּיל. מֵאֵי תַפִּיל. דִּיקְיֵא לֹון לְבַר. רַפָּאִים,
 מֵהוּ רַפָּאִים. דְּקְבִילוּ. אֲסוּתָא כְּמַלְקֶדְמִין, וְאֲתַסִּיאוּ
 גְרַמִּין בְּגְרַמִּין. וְאֵלִין אֲקָרוּן רַפָּאִים.

וְאֵי תִימָא, הָא כְּתִיב (בְּשָׂר עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת) (ישעיה כו) רַפָּאִים
 בַּל יִקּוּמוּ. אֶלָּא וְדֵאֵי כָּל עֲלָמָא יִתְסוּן גְרַמִּין בְּבֵי
 קְבָרֵי, אֲבַל מְנַהוֹן יִקּוּמוּן, וּמְנַהוֹן לָא יִקּוּמוּן. וְעַל דָּא
 כְּתִיב רַפָּאִים בַּל יִקּוּמוּ. זַפָּאָה חוּלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּכְתִיב
 בְּהוּ גְבַלְתִּי יִקּוּמוּן. וּבְהֵאֵי נוּנָא, אֲשַׁכְּחָנָא מְלִין
 לְאֲסוּתָא, דְּכָל עֲלָמָא.

הֵאֵי נוּנָא כִּיּוֹן דְּבַלַּע לְיוֹנָה מִית. וּבֵיהּ הָוָה יוֹנָה תַלְתָּא
 יוּמִין, לְבַתַּר אֲתַקְיֵים כְּמַלְקֶדְמִין, וְאָקִי לְיוֹנָה
 לְבַר, וְהָא אוּקְמוּהָ, דְּכְתִיב וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל יי' אֱלֹהֵיו
 מִמְּעֵי הַדָּגָה. כְּתִיב הֲכָא הַדָּגָה, וּכְתִיב הֲתָם (שְׁמוֹת ז) וְהַדָּגָה
 אֲשֶׁר בִּיאֹר מִתָּה, וְהָא אוּקְמוּהָ. כְּגוּוּנָא דָּא, זְמִינַת
 אֲרַעָא דִישְׂרָאֵל לְאֲתַעַרָא בְּקֶדְמִיתָא, וּלְבַתַּר וְאָרֶץ
 רַפָּאִים תַּפִּיל.

וְהָא אוּקְיִמָנָא, דְּשַׁבְעָה דִינִין יַחְלְפוּן עֲלֵיהּ דְּבַר נֶשׁ, כַּד

נִפְיֵק מֵהָאֵי עֲלָמָא. חַד, הַהוּא דִּינָא עֲלָאָה, כַּד נִפְיֵק
 רוּחָא מִן גּוּפָא. ב', כַּד עוּבְדוּי וּמְלוּי אֲזֻלִין קַמֵּיהּ וּמְכַרְזֵי
 עֲלוּי. ג', כַּד עֵיִל לְקַבְרָא. ד', דִּינָא דְקַבְרָא. ה', דִּינָא
 דְתוּלְעֵתָא. ו', דִּינָא דְגִיְהֵנָם. ז', דִּינָא דְרוּחָא דְאֲזֻלָּא
 וְשֹׁאטָת בְּעֲלָמָא, וְלֹא אֲשַׁכַּחַת אֲתֵר נִיחָא, עַד
 דִּישְׁתַּלִּים עוּבְדוּי. בְּגִין דָּא, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַסְתַּכְּלָא תְּדִיר
 בְּעוּבְדוּי, וַיִּתּוּב קָמִי מָרִיָּה.

וְכַד אֲסַתְּכַל דְּוּד מְלַכָּא בְּדִינֵין אֲלִין דְּבַר נֶשׁ, אַקְדִּים
 וְאָמַר (תְּהֵלִים קד) בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְיָ, עַד לֹא תִפּוּק מִן
 עֲלָמָא, בְּעוּד דְּאֲנֵת אֲשַׁתְּכַחַת עִם גּוּפָא. וְכֹל קְרַבִּי אֶת
 שֵׁם קֹדֶשׁוֹ, אֵינּוֹן שִׁיפִי גּוּפָא, דְּמִשְׁתַּתְּפִי כַּחֲדָא בְּרוּחָא.
 הַשְׁתָּא דְתִשְׁתַּכְּחוֹן עִמָּהּ, אַקְדִּימוּ לְבִרְכָא שְׁמָא קְדִישָׁא,
 עַד לֹא יִמְטִי זְמַנָּא דְלֹא תִיכְלוּן לְבִרְכָא, וְלֹא תִבְא
 בְּתִיּוּבָתָא, וְעַל דָּא אָמַר בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְיָ הַלְלוּיָהּ. אֲתוּ
 אֵינּוֹן חֲבַרְיָא וְנִשְׁקוּ רִישֵׁיהּ.

רַבִּי חֲיִיא פִּתַּח וְאָמַר, (דָּרָר ע"א) (שְׁמוֹת לד) קָחוּ מֵאֲתַכֶּם תְּרוּמָה
 לִי. תָּא חֲזִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כַּד בְּרָא עֲלָמָא, לֹא
 בְּרָא לֵיהּ, אֲלֹא בְּגִין דִּיִּתּוֹן יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְבְּלוּן אוּרִייתָא.
 בְּאוּרִייתָא אֲתַבְּרִי עֲלָמָא, וְעַל אוּרִייתָא קִימָא. הַדָּא
 הוּא דְכַתִּיב, (יִרְמִיָּה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֲקוּת
 שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי. אוּרִייתָא אִיהִי אֲרַפָּא דְחֲיִי בְּהָאֵי
 עֲלָמָא, וְאֲרַפָּא דְחֲיִי בְּעֲלָמָא דְאֲתִי.

וְכֹל מֵאֵן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא, כְּאֵלוּ אִשְׁתַּדַּל בְּהִיכְלִיָּה
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. דְּהִיכְלָא עֲלָאָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף
 הוּא, אוֹרֵייתָא אִיהִי. וְכַד בַּר נֶשׁ עָסִיק בְּאוֹרֵייתָא,
 קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא קָאִים תַּמָּן, וְאַצִּית לְקָלִיָּה, כְּמַה
 דְּכַתִּיב, (מלאכי ג) וַיִּקְשֹׁב יְיָ וַיִּשְׁמַע וּגּוֹ'. וְאִשְׁתַּזִּיב בַּר נֶשׁ
 מִתַּלַּת דִּינִין: מְדִינָא דְּהָאִי עֲלֵמָא. וּמְדִינָא דְּמִלְאָךְ
 הַמּוֹת, דְּלֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה עָלֶיהָ. וּמְדִינָא דְּגִיְהֵנָם.
 וַיִּכְתֹּב סֵפֶר (ע' ע"א) זְכָרוֹן. מֵאִי אִיהוּ. אֶלָּא אִית סֵפֶר
 לְעֵילָא, וְאִית סֵפֶר לְתַתָּא. זְכָרוֹן אֲתַר (ב"א אַת)

קַיִמָּא קְדִישָׁא, דְּנִטִּיל וְכִנְיֵשׁ לְגַבִּיָּה, כָּל חֵיִן דְּלְעֵילָא.
 סֵפֶר זְכָרוֹן תְּרִין דְּרַגִּין דְּאִינּוֹן חַד, וְרִזָּא דָּא שֵׁם יְהוֹ"ה
 שֵׁם חַד. יְהוֹ"ה חַד. וְכֹלָא מְלָה חַדָּא.

בְּגִין דְּאִית שֵׁם, וְאִית שֵׁם, שֵׁם (קס"ב ע"א) לְעֵילָא, דְּאִיהוּ
 אֲתַרְשִׁים (ס"א אַקְרִי שֵׁם) מִמָּה דְּלֹא יְדִיעַ, וְלֹא אֲתַרְמִיז
 בִּידִיעָה כְּלָל. וְדָא אַקְרִי נְקוּדָה (צ"ג ע"א) עֲלָאָה. שֵׁם
 לְתַתָּא, דְּאַקְרִי שֵׁם, (דברים ד) מְקַצָּה הַשָּׁמַיִם וְעַד קְצָה
 הַשָּׁמַיִם, בְּגִין דְּקַצָּה הַשָּׁמַיִם אַקְרִי זְכָרוֹן. וְהָאִי שֵׁם, אִיהוּ
 נְקוּדָה דְּלְתַתָּא, דְּאִיהוּ שֵׁם מִתְּהוּא זְכָרוֹן, דְּאִיהוּ קְצָה
 הַשָּׁמַיִם, דְּנִטִּיל כָּל חֵיִן דְּלְעֵילָא. וְדָא אִיהוּ קְצָה הַשָּׁמַיִם
 דְּלְתַתָּא. וְשֵׁם דִּילִיָּה אִיהִי נְקוּדָה דְּלְתַתָּא. נְקוּדָה דָּא,
 אִיהוּ סֵפֶר דְּקַיִמָּא בְּחוּשְׁבָּנָא, וְדָא הוּא וְלַחוּשְׁבֵי שְׁמוּ.

סֵפֶר דְקָאֲמָרָן, וְשֵׁם, חֵד מְלָה הוּא, בְּכָל סֵטְרִין.
נְקוּדָה דָּא בְּגִין דְקִיִּמָּא בְּאֲמֻצְעִיתָא, אִיהִי עֲלָאָה עַל
כָּל דְאֲתֵאֲחֶדָן בֵּה. שִׁית סֵטְרִין, אֲתֵאֲחֶדָן בְּסֵפֶר
עֲלָאָה, (קל"ז ע"ב) וְאִיהוּ עֲלָאָה עֲלֵייהוּ. שִׁית סֵטְרִין
אֲתֵאֲחֶדָן בְּסֵפֶר תַּתָּאָה, וְאִיהוּ עֲלָאָה עֲלֵייהוּ. וְעַל דָּא,
סֵפֶר עֲלָאָה, סֵפֶר תַּתָּאָה, וְכָלֵא אֲקָרִי תוֹרָה.
מָה בֵּין הָאִי לְהָאִי. אֲלָא, סֵפֶר עֲלָאָה אִיהוּ תוֹרָה
שְׁבַכְתָּב. בְּגִין דְאִיהִי (ר"ד ע"א, שמיני מ' ע"ב) סְתִימָא, וְלֵא
קִיִּמָּא אֲלָא בְכַתְּב, דְתַמָּן אִיהוּ אֲתָר לְאֲתַגְלָאָה לְתַתָּא.
וּמֵאֵן אִיהוּ עֲלֵמָא דְאֲתִי. סֵפֶר תַּתָּאָה, דָּא תוֹרָה דְאֲקָרִי
תוֹרָה שְׁבַעַל פֹּה, וּמֵאֵן אִיהוּ עַל פֹּה, אֲלִין רְתִיכִין
דְלַתַּתָּא, דְאִיהִי קִיִּמָּא עֲלֵייהוּ. וּבְגִין דְלָאוּ אִינּוֹן
בְּכָלֵא דְכַתִּיבָה דְלְעִילָא, אֲקָרוּן עַל פֹּה.
וְתוֹרָה דָּא קִיִּמָּא עַל פֹּה, בְּגִין דְכַתִּיב, (בראשית ב) וּמִשָּׁם
יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעָה רְאשִׁים וְתוֹרָה עֲלָאָה, אֲף
עַל גַּב דְאִיהִי קִיִּמָּא לְעִילָא, לָא אֲקָרִי עַל הַכְּתָב, אֲלָא
שְׁבַכְתָּב, דְקִיִּמָּא בְכַתְּב, וְהָהוּא כְּתָב אֲתַעְבִּיד הֵיכְלָא
לְגַבִּיָּה, וְאִיהִי קִיִּמָּא גּוֹ הָהוּא הֵיכְלָא, וְאֲתַטְמַרְתָּ תַמָּן.
וּבְגִין כֶּף אֲקָרִי תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְלֵא עַל כְּתָב.
אַבְל תוֹרָה דְלַתַּתָּא, אִיהִי קִיִּמָּא עַל רְתִיכָהָא, וְאֲקָרִי
עַל פֹּה, דְקִיִּמָּא עֲלֵייהוּ. וּבְגִין דְלָא אֲתַחֲשִׁיבַת (נ"א

מִלְגּוֹ, מִכָּלֵלָא דְכִתִּיבָהּ, לֹא אֶתְעַבִּידוּ הֵיכָלָא
 לְהֵאֵי נְקוּדָה, כְּהֵאֵי נְקוּדָה עֲלָאָה. וּבְגִין דְּקִימָא
 עַלֵּיהּוּ אֶקְרִי תְרוּמָה.

תוּ שְׁמַעְנָא מְבוּצִינָא קְדִישָׁא. תְרוּמָה. מֵהוּ תְרוּמָה. כְּמָה
 דְּאוּקִימְנָא, תְּרִי מִמָּאָה. תָּא חֲזִי, כָּל אֵינּוֹן דְּרַגִּין
 קְדִישִׁין, דִּי בְרוּזָא דְמַהִימְנוּתָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 אֲתַגְּלִי בְּהוֹן, אֵינּוֹן עֶשֶׂר דְּרַגִּין, וְאֵינּוֹן עֶשֶׂר אַמְרִין,
 כְּמָה דְּאוּקְמוּתָהּ. וְאֵלִין עֶשֶׂר סְלִקִין לְמָאָה, וְכַד אֶצְטְרִיךְ
 לָן לְהֵאֵי נְקוּדָה תַּתָּאָה לְאַרְמָא לָהּ, אֶסִיר לָן לְנִטְלָא לָהּ
 בְּלַחֲוֹדָהָא. אֶלָּא לָהּ וּלְבַעֲלָהּ. וְאֵינּוֹן תְּרִי מֵאֵינּוֹן מָאָה
 דְּקֶאֱמְרִין, בְּגִין דְּלֹא אֶצְטְרִיךְ לְאַפְרָשָׁא לֹוֹן כָּלֵל, אֶלָּא
 לְיַחְדָּא לָהּ וּלְבַעֲלָהּ. וְעַל דָּא אֶתְקִרִי תְרוּמָה בְּכָלֵלָא
 חֲדָא.

וְתָא חֲזִי, בְּכָל יוּמָא פְּרוּזָא קְאָרִי, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, בְּכוּ
 קִימָא מְלָה דָּא, וְדָא הוּא (שְׁמוֹת לֹה) (דף ר' ע"ב) קְחוּ
 מֵאַתְכֶם תְרוּמָה לֵיִי. וְאֵי תִימָא דְקִשְׂיָא מְלָה עַלֵּיכוּ. כָּל
 נְדִיב לְבוֹ יְבִיָּאָה.

מֵהוּ יְבִיָּאָה. אֶלָּא מֵהֲכָא אוּלִיפְנָא רְזָא לְצִלוּתָא. דְּבַר
 נֶשׁ דְּדַחִיל לְמֵאֲרִיָּה וּמְכוּיִן לְבִיָּה וְרַעוּתִיָּה
 בְּצִלוּתָא, אֶתְקִין תְּקוּנָא דְלַעֲיָלָא, כְּמָה דְּאוּקִימְנָא.
 בְּקַדְמִיתָא בְּשִׁירִין (קצ"ז ע"א) וְתוּשְׁבָחוּן, דְּקֶאֱמְרִין מְלֶאכִין

עֲלָאִין לְעֵילָא. וּבִהֵהוּא סְדוּרָא דְתוֹשְׁבֵיחֻן דְקָא אִמְרֵי
יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, אִיְהִי קְשִׁיטָת גְּרָמָהָא, וְאֶתְתַּקְנַת
בְּתַקּוּנָהָא. כְּאֶתְתָּא דְאֶתְקִשְׁטַת לְבַעֲלָהּ.

וּבְסְדוּרָא דְצִלוּתָא, בְּהֵהוּא תַקּוּנָא דְצִלוּתָא דְמִיּוֹשֵׁב,
אֶתְקִינּוּ עוֹלְמָתָהָא וְכֹל אֵינּוּן דִּילָהּ.
וּמִתְקִשְׁטוּן כָּל אֵינּוּן בְּהֵדָה, לְבַתֵּר דְאֶתְתַּקְּנוּ כִּלְא
וְאֶתְסַדְּרוּ, כַּד מָטוּ לְאַמַּת וַיִּצִיב, כַּדִּין כִּלְא מִתְתַּקְּנָא,
אִיְהִי וְעוֹלְמָתָהָא, עַד דְמָטוּ לְגַאֵל יִשְׂרָאֵל, כַּדִּין אֶצְטְרִיף
לְמִיקָם כִּלְא עַל קִיּוּמֵיהוּ.

בְּגִין דְכַד בַּר נָשׁ מָטִי לְאַמַּת וַיִּצִיב, וְכִלְא אֶתְתַּקְּנוּ.
עוֹלְמָתָהָא נְטִילֵי לָהּ, וְאִיְהִי נְטִילַת גְּרָמָה לְגַבֵּי
מִלְכָּא עֲלָאָה. כִּיּוּן דְמָטוּ לְגַאֵל יִשְׂרָאֵל, כַּדִּין מִלְכָּא
קְדִישָׁא עֲלָאָה נְטִיל בְּדַרְגוּי, וְנִפְיֵק לְקַבְּלָא לָהּ.

וְאֵנּוּן, מְקַמֵּי מִלְכָּא עֲלָאָה בְּעֵינָן לְקִיּוּמָא עַל קִיּוּמָנָא,
בְּאִימַתָּא בְּרַעְדָּה. דְהָא כַּדִּין אוֹשִׁיט יְמִינֵיהּ
לְגַבְהָ, וּלְבַתֵּר שְׂמַאלֵיהּ, דְשִׁוֵּי לָהּ תַּחּוֹת רִישָׁהּ, וּלְבַתֵּר
אֶתְחַבְּקוּ תְרוּוֵייהוּ כַּחְדָּא בְּנִשְׁיָקוּ. וְאֵלִין אֵינּוּן תְּלַת
קְדָמֵיתָא, וּבְעֵי בַר נָשׁ לְשׁוּאָה לְבִיָּה וְרַעוּתֵיהּ, וּלְכוּוּנָא
בְּכֹל הַנִּי תַקּוּנֵין וְסְדוּרֵין דְצִלוּתָא. פּוּמִיָּה וּלְבִיָּה וְרַעוּתֵיהּ
כַּחְדָּא.

הַשְׁתָּא דְמִלְכָּא עֲלָאָה וּמְטְרוּנֵיתָא אֵינּוּן בְּחַבּוּרָא בְּחַדּוּהּ

בְּאֵינּוֹן נְשִׁיקִין. מֵאֵן דְּאַצְטְרִיךְ לְמִשְׁאַל שְׁאַלְתִּין, יִשְׁאַל.
 דְּהָא כְּדִין שְׁעָתָא דְרַעוּתָא אִיהוּ. כִּיּוֹן דְּשְׁאִיל בַּר נָשׁ
 שְׁאַלְתּוּי מְקַמֵּי מַלְכָּא וּמְטְרוֹנִיתָא, כְּדִין יִתְקִין גְּרַמִּיָּה
 בְּרַעוּתִיָּה וּלְבִיָּה לְתַלְתָּא אַחְרָנִין, לְאַתְעָרָא חֲדוּה
 דְטְמִירוּ, דְּהָא מֵאֲלִין תַּלְתָּא אַתְבָּרְכָא בְּדַבְקוּתָא אַחְרָא.
 וַיִּתְקִין בַּר נָשׁ גְּרַמִּיָּה לְמִיפְק מְקַמֵּיָּהוּ, וּלְאַנְחָא לִוּן
 בְּחֲדוּה גְּנִיזָא דְאֲלִין תַּלְתָּא. וְעַם כָּל דָּא, דִּיְהָא רַעוּתִיָּה,
 דִּיתְבָּרְכוּן תַּתְּאִי, מֵאֵינּוֹן בְּרַכָּאן דְּחֲדוּה טְמִירָא.

וּכְדִין אַצְטְרִיךְ לְמִנְפַּל עַל אַנְפוּי, וּלְמַמְסַר נְפִשְׁיָה,
 בְּשַׁעְתָּא דְאִיְהִי נְקָטָא נְפִשִׁין רוּחִין. כְּדִין אִיְהִי
 שְׁעָתָא לְמַמְסַר נְפִשְׁיָה בְּגוּ אֵינּוֹן נְפִשִׁין דְאִיְהִי נְקָטָא,
 דְּהָא כְּדִין צְרוּרָא דְחַיֵּי אִיְהוּ כְּדָקָא יְאוּת.

מְלָה דָּא שְׁמַעְנָא בְּרוּזִין דְּבוּצִינָא קְדִישָׁא, וְלֹא אַתִּיְהִיב
 לִי רְשׁוֹ לְגַלְאָה, בַּר לְכוּ חֲסִידֵי עֲלִיוֹנִין. דְּאִי
 בְּהֵיָּא שְׁעָתָא דְאִיְהִי נְקָטָא נְפִשִׁין וְרוּחִין בְּרַעוּ
 דְּדַבְּיָקוּתָא חֲדָא, אִיְהוּ יְשׁוּי לְבִיָּה וְרַעוּתִיָּה לְדָא, וַיְהִיב
 נְפִשְׁיָה בְּדַבְּקוּתָא, בְּהֵוֹא רַעוּתָא, לְאַכְלָלָא לָהּ בְּהֵוֹא
 דְּבַקוּתָא. אִי אַתְקַבְּלַת בְּהֵיָּא שְׁעָתָא בְּהֵוֹא רַעוּתָא,
 דְּאֵינּוֹן נְפִשִׁין רוּחִין וְנִשְׁמַתִּין דְאִיְהִי נְקָטָא. הֵאִי אִיְהוּ בַּר
 נָשׁ דְּאַתְצְרִיר בְּצְרוּרָא דְחַיֵּי בְּהֵיָּא עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא
 דְּאַתִּי.

וְתוֹ דְבִעֵיא לְאַתְכַּלְלָא מְכַל סְטְרִין, מְלַכָּא וּמְטְרוֹנִיתָא,
 מְלַעֲיָלָא (קפ"ט ע"א) וּמִתַּתָּא, וְלְאַתְעֵטְרָא בְּנִשְׁמַתִּין
 בְּכַל סְטְרִין. אֶתְעֵטְרַת בְּנִשְׁמַתִּין מְלַעֲיָלָא, וְאַתְעֵטְרַת
 בְּנִשְׁמַתִּין מִתַּתָּא. וְאִי בַר נָשׁ יְכוּיִן לְבִיָּה וְרַעוּתִיהָ לְכַל
 דָּא, וְיִמְסֹר גַּפְשִׁיהָ מִתַּתָּא בְּדַבְּקוּתָא בְּרַעוּתָא כְּמָה
 דְּאַתְמַר. כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְאָרִי לִיָּה שְׁלוֹם לְתַתָּא,
 כְּגוּוּנָא דְהַהוּא שְׁלוֹם דְלַעֲיָלָא. הַהוּא דְבְּרִיךְ לָהּ
 לְמְטְרוֹנִיתָא וְאַכְלִיל לָהּ וְאַעֲטַר לָהּ בְּכַל עֵטְרִין.

אוּף הַכִּי, הַאי בַר נָשׁ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְרִי לִיָּה שְׁלוֹם
 לְתַתָּא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (שׁוֹפְטִים ו) וַיִּקְרָא לוֹ יְיָ שְׁלוֹם.
 וְכַל יוֹמוֹי הַכִּי קְרָאֵן לִיָּה לַעֲיָלָא, שְׁלוֹם. בְּגִין דְאַכְלִיל
 וְאַעֲטַר לְמְטְרוֹנִיתָא לְתַתָּא, כְּגוּוּנָא דְהַהוּא שְׁלוֹם
 לַעֲיָלָא.

וְכַד אֶסְתַּלַּק הַהוּא בַר נָשׁ מֵהַאי עֲלָמָא, נִשְׁמַתִּיהָ סְלָקָא
 וּבְקָעָא בְּכַל אֵינּוֹן רְקִיעִין, וְלִית מֵאֵן דְיִמְחִי בִידָהּ.
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְרִי לָהּ וְאָמַר (ישעיה נז) יְבֵא שְׁלוֹם.
 וּשְׁכִינְתָּא אָמְרָה, יְנוּחוּ עַל מְשַׁכְּבוֹתֵם וְגו'. וַיִּפְתַּחוּן לָהּ
 תְּלִיסָר טוּרֵי דְאַפְרָסְמוּנָא דְכִיָּא, וְלֹא יְהֵא מֵאֵן
 דְיִמְחִי בִידָהּ. וְעַל דָּא, זַכָּאָה אִיהוּ מֵאֵן דִּישׁוּי לְבִיָּה
 וְרַעוּתִיהָ לְדָא. וְעַל דָּא פְתִיב, כַּל נְדִיב לְבוֹ יְבִיָּאָה אֵת
 תְּרוּמַת יְיָ לְגַבֵּי מְלַכָּא עֲלָאָה, כְּמָה דְאַתְמַר.

אָרִים רַבִּי אָבָא קָלִיָּה, וְאָמַר, וּוֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, אַנְתָּ
 בַּחֲיִין, וְאֵנָּא בְּכִינָא עֲלָךְ. לָא עֲלָךְ בְּכִינָא, אֵלָא
 בְּכִינָא עַל חֲבֵרֵיִיא, וּבְכִינָא עַל עֲלָמָא. רַבִּי שְׁמַעוֹן
 כְּבוּצִינָא דְשַׂרְגָּא, דְּאֲדִלִּיק לְעֵילָא וְאֲדִלִּיק לְתַתָּא.
 וּבְנֵהוּרָא דְּאֲדִלִּיק לְתַתָּא, נִהִירִין כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, (נ"א נְהִיר
 לְעֵילָא) וּוֵי לְעֲלָמָא, כִּד יִסְתַּלַּק נֵהוּרָא דְלַתַּתָּא בְּנֵהוּרָא
 דְלְעֵילָא. מֵאן יִנְהִיר נֵהוּרָא דְאֹרִייתָא לְעֲלָמָא. קָם רַבִּי
 אָבָא וְנָשִׁיק לְרַבִּי חֲיֵיא. אָמַר לִיה מַלִּין אֵלִין הוּוּ תַחֲתוֹת
 יַדְךָ, וְעַל דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׂדַרְנֵי עַד הַכָּא,
 לְאַתְחַבְּרָא עִמְכוֹן זַכָּאָה חוּלְקֵי.

רַבִּי יוֹסִי פִתַּח קָרָא אֲבִתְרִיהּ וְאָמַר, (שְׁמוֹת לֵד) וְכָל חָכֵם לֵב
 בְּכֵם יִבְאוּ וְיַעֲשׂוּ וְגו', הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ. אֲבָל תָּא
 חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמוֹשֶׁה, (דְּבָרִים א)
 הָבוּ לָכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וְנְבוֹנִים, אֲשַׁגַּח בְּכָל יִשְׂרָאֵל,
 וְלֹא אֲשַׁכַּח נְבוֹנִים, הֲדָא הוּא דְכִתִּיב, וְאָקַח אֶת רְאִשֵׁי
 שְׁבֻטֵיכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וִידוּעִים, וְאֵלוּ נְבוֹנִים לָא פְתִיב.
 וְאִי תִימָא דְנְבוֹן אִיהוּ דְרָגָא עֲלָאָה מִחָכֶם, הָכִי אִיהוּ
 וְדָאִי.

מָה בֵּין הָאִי לְהָאִי. חָכֵם, הָא אוּקְמוּהָ, דְאֲפִילוּ תַלְמִיד
 הַמְּחַכִּים לְרַבִּיהּ אֲקָרִי חָכֵם. חָכֵם, דִּידַע לְגַרְמִיָּה כָּל
 מָה דְאֲצַטְרִיךְ. נְבוֹן כְּמָה דְרָגִין אִית בֵּיה, דְאִסְתַּכַּל

בְּכֹלֵא, וַיֵּדַע בְּדִילִיָּה וּבְאַחֲרָנִין. וְסִימָנָךְ, (משלי יב) יוֹדַע
 צְדִיק נֶפֶשׁ בְּהַמָּתוֹ. (שמואל ב כג) צְדִיק מוֹשֵׁל יֵרֵאת אֱלֹהִים.
 וְהָכֵא חֲכָם לֵב דֵּיִיקָא. בְּלֵב חֲכָם, וְלֹא בְּאַתְרָא אַחֲרָא,
 בְּגִין דְּקִימָא בְּלֵב, וְנִבּוֹן לְעִילָא וְתַתָּא, אֲסַתְּפֵל בְּדִילִיָּה
 וּבְאַחֲרָנִין.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה וְגו', הָכֵא
 בְּצִלוֹתָא דְּבַעֲי בַר נָשׁ לְצִלָּאָה קָמִיָּה דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיְהִי פּוֹלְחָנָא חֲדָא רַבָּא וַיְקִירָא, מֵאִינּוֹן
 פּוֹלְחָנִין דְּמֵאֲרִיָּה. תָּא חֲזִי, אִית פּוֹלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, דְּקִימָא בְּעוּבְדָא, דְּאִיְהוּ פּוֹלְחָנָא דְּקִימָא בְּעוּבְדָא
 דְּגוּפָא, וְאִיְהוּ פּוֹלְחָנָא. וְאִית פּוֹלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, דְּאִיְהוּ פּוֹלְחָנָא פְּנִימָאָה יְתִיר, דְּאִיְהוּ עֲקָרָא דְּכֹלֵא,
 קִימָא בְּהַהוּא פּוֹלְחָנָא פְּנִימָאָה, דְּאִיְהוּ עֲקָרָא דְּכֹלֵא.

בְּגוּפָא אִית (בראשית ט"ז ע"א) תְּרִיסַר שְׁיִיפִין, דְּקִימִין
 בְּעוּבְדָא דְּגוּפָא, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא. וְאִינּוֹן
 שְׁיִיפִין דְּגוּפָא, וּפּוֹלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּעוּבְדָא
 קִימָא בְּהוּ. בְּגִין דְּפּוֹלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּתַרִּין
 סְטָרִין, שְׁיִיפִין דְּגוּפָא לְבַר, וְאִית תְּרִיסַר שְׁיִיפִין אַחֲרָנִין,
 פְּנִימָאִין לְגוּ מִן גּוּפָא. וְאִינּוֹן תְּקוּנִין פְּנִימָאִין לְגוּ מִן
 גּוּפָא, לְאַתְתְּקָנָא בְּהוּ תְּקוּנָא דְּרוּחָא, דְּאִיְהוּ פּוֹלְחָנָא
 יְקִירָא פְּנִימָאָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא גּוּ

רִזִּין פֿנימאין דְּקָאמֵר רַבִּי שְׁמֵעוֹן, וְאַיִנוֹן רִזָּא דְּחֻכְמַתָּא
 עֲלָאָה, וְאַתִּידִיעוּ בֵּינֵי חֲבֵרֵיאַ, זַכָּאָה חוּלְקִיהוֹן.
 צְלוֹתָא דְּבַר נֶשׁ, אִיהוּ פּוֹלְחָנָא דְּרוּחָא, וְאִיהוּ קִימָא
 בְּרִזִּין עֲלֵאִין, וּבְנֵי נֶשָׂא לָא יִדְעִין, דְּהָא
 צְלוֹתָא דְּבַר נֶשׁ בִּקְעַת אֲוִירִין, בִּקְעַת רְקִיעִין, פֿתַּחַת
 פֿתַּחִין, וְסִלְקָא לְעִילָא.

בְּשַׁעֲתָא דְּנִהִיר נְהוּרָא, וְאַתְפָּרֵשׁ נְהוּרָא מִן חֲשׂוּכָא,
 כְּדִין פְּרוּזָא אֲזֵלָא בְּכִלְהוּ רְקִיעִין, אֶתְתַּקְנוּ
 מֵאַרִי דְּפִתַּחִין, מֵאַרְיֵהוֹן דְּהִיכְלִין, כָּל חַד וְחַד עַל
 מִטְרִיָּה. בְּגִין דְּאַיִנוֹן דְּשִׁלְטַנְיָהוֹן בִּימְמָא, לָאוּ אִינּוֹן
 דְּשִׁלְטַנְיָהוֹן בְּלִילִיאַ. וְכֹד עָאֵל לִילִיאַ, אֶתְעֵבְרוּ שׁוֹלְטַנִּין
 דִּימְמָא, וְאַתְמַנּוֹן שִׁלְטַנִּין אַחַרְנִין, דְּשִׁלְטִין בְּלִילִיאַ,
 וְאַתְחַלְפֵּן אֵלִין בְּאַלִּין.

וְרִזָּא דָּא, (בראשית א) אֶת הַמָּאוֹר הַגָּדוֹל לְמַמְשַׁלַּת הַיּוֹם
 וְגו'. וּמַמְשַׁלַּת הַיּוֹם וּמַמְשַׁלַּת הַלַּיְלָה, שׁוֹלְטַנִּין
 אִינּוֹן דִּי מְמַנּוֹן בִּימְמָא, וְשׁוֹלְטַנִּין אִינּוֹן דִּי מְמַנּוֹן בְּלִילִיאַ.
 וְאַלִּין אַקְרוּן מַמְשַׁלַּת הַיּוֹם. וְאַלִּין אַקְרוּן מַמְשַׁלַּת
 הַלַּיְלָה.

כֹּד עָאֵל לִילִיאַ, פְּרוּזָא נְפָקָא, אֶתְתַּקְנוּ שׁוֹלְטַנִּין
 דְּלִילִיאַ, כָּל (דף ר"א ע"ב) חַד וְחַד לְאַתְרִיָּה. וְכֹד נְהִיר
 ימְמָא, פְּרוּזָא נְפָקָא, אֶתְתַּקְנוּ שׁוֹלְטַנִּין דִּימְמָא, כָּל חַד

וְחַד לְאַתְרֵיהּ. (פְּדִין מִתְעַבְרֵי שְׁלֹטְנִין דְּלִילִיא וְאַתְפְּקֶדוֹן שְׁלֹטְנִין דִּימָמָא) וְכַד
 פְּרוּזָא אַכְרִיזוּ, כְּדִין כְּלָהּ כָּל חַד וְחַד, אַתְפְּקֶד עַל הַהוּא
 אַתְר דְּאַתְחֲזִי לִיהּ. כְּדִין שְׂכִינְתָא קְדָמָא, וְנַחְתָּא,
 וַיִּשְׂרָאֵל עָאֲלִין לְבִי כְּנִישְׁתָּא, לְשִׁבְחָא לְמָאֲרִיהוֹן, פְּתַחֲזִין
 בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבַחֲזִין.

דְּבַעֵי לִיהּ לְבַר נֶשׁ, (וַיִּקְרָא ק"ב ע"ב) כִּיּוֹן דְּאַתְקִין גְּרַמִּיָּה
 בְּפוֹלְחָנָא דְּעוּבְדָּא, בְּתַקוּנֵי דְּמִצְוָה וְקְדוּשָׁה,
 לְיַחְדָּא לְבִיָּה בְּתַקוּנָא דְּפוֹלְחָנָא פְּנִימָאָה דְּמָאֲרִיָּה,
 וְלִשְׁוֹאָה לְבִיָּה וְרַעוּתִיָּה בְּהַהוּא פּוֹלְחָנָא דְּאִינוּן מְלִין, (ד"א
 דְּקָאמַר) דִּהָא מְלָה סְלָקָא.

וְאִינוּן מְמַנּוּ דְּקִימִין בְּאִוִּירָא, אַתְמַנּוּן לְד' סְטְרֵי
 עֲלָמָא. לְסְטֵר מְזֻרְחָ אַתְמַנָּא מְמַנָּא חַד, דְּקִימָא
 בְּאִוִּירָא לְהַהוּא סְטְרָא, גְּזֻרְדֵּי"א שְׁמִיָּה, וְעַמִּיָּה סְרַכִּין
 מְמַנּוּן אַחְרַנִּין, דְּאִינוּן מְחַפָּאן לְהַהִיא מְלָה דְּצִלוּתָא,
 וְסְלָקָא בְּאִוִּירָא בְּהַהוּא סְטְרָא, וְנָטִיל לָהּ הָאִי מְמַנָּא.
 אִי הִיא מְלָה כְּדָקָא יְאוּת, הוּא, וְכָל אִינוּן סְרַכִּין נִשְׁקִין
 לְהַהִיא מְלָה, וְסְלָקִין עִמָּה עַד הַהוּא אִוִּירָא דְּרַקִּיעָא
 לְעִילָא, דְּתַמָּן מְמַנּוּן סְרַכִּין אַחְרַנִּין. בְּשַׁעְתָּא דְּנִשְׁקִי
 לְהַהִיא מְלָה, פְּתַחִי וְאִמְרִי, זַכָּאִין אַתּוּן יִשְׂרָאֵל, דִּיִּדְעִיתוּ
 לְאִעְטְרָא לְמָאֲרִיכוֹן בְּעֵטְרִין קְדִישִׁין זַכָּאָה אִיהוּ פּוּמָא,
 דְּמְלָה דְּעֵטְרָא דָּא נְפָקָא מִנִּיהּ.

כִּדְיִן פֿרְחִין אַתּוּן דְּקִימִין בְּאִוִּירָא, דְּבִשְׁמָא קְדִישָׁא
 דְּתַרִּיסר אַתּוּן, דְּהֵהוּא שְׁמָא שְׁלִיט בְּאִוִּירָא, וְהֵא
 אִיהוּ (בראשית ט"ז ע"א) שְׁמָא, דְּהוּה טָאס בֵּיה אֱלִיָּהוּ, עַד
 דְּאַסְתַּלַּק לְשַׁמִּיא. וְהֵיִינוּ דְּקָאמַר עוֹבְדֵיה לְאֱלִיָּהוּ, (מלכים
 א יד) וְרוּחַ יְיָ יִשָּׁאֵף. בְּגִין דְּבִשְׁמָא דָּא, הוּה אֱלִיָּהוּ טָאס
 בֵּיה בְּאִוִּירָא, וְהֵא אִיהוּ שְׁמָא דְּשְׁלִיט בְּאִוִּירָא.

וְאִינוּן אַתּוּן פֿרְחִין וְסִלְקִין בְּהֵיא מְלָה, וְהֵהוּא מְמַנָּא
 דְּמִפְתַּחַן דְּאִוִּירָא בִּידֵיה, וְכֹל אִינוּן מְמַנָּן
 אַחֲרָנִין, כִּלְהוּ סִלְקִין בֵּיה עַד רְקִיעָא, וְאַתְמָסר בִּידָא
 דְּמְמַנָּא אַחֲרָא, לְסִלְקָא לְעִילָא.

לְסִטְר דְּרוּם, אִית מְמַנָּא אַחֲרָא דְּשִׁלְטָא בְּאִוִּירָא לְהֵהוּא
 סִטְר, וְכִמָּה מְמַנָּן אַחֲרָנִין וְסִרְכִין עִמֵּיה. פֿסֶגְנִי"ה
 שְׁמִיָּה, וּבֵיה מִתְאַחֲדִין (נ"א וְלִיָּה אַתְמָסְרָאן) מִפְתַּחַן דְּאִוִּירָא
 לְהֵהוּא סִטְר. וְכֹל אִינוּן מְאָרִי דְּעָקוּ, דְּצִלָּאן צִלוּתָא
 לְמְאָרִיָּהוּן מְגוּ עֵקֶתָא, מְגוּ תְּבִירוּ דְּלְבָא, אִי הֵהיא מְלָה
 כְּדָקָא יְאוּת, סִלְקָא לְאִוִּירָא בְּהֵהוּא סִטְרָא, וְנָטִיל לָהּ
 הֵאִי מְמַנָּא, וְנָשִׁיק לָהּ (ס"א בְּגִין דְּסִלְקָא בְּהֵהוּא סִטְרָא) כִּד נְשִׁיק
 לָהּ, פֿתַח וְאָמַר, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְחוּס לְקַבְּלָךְ (נ"א וְעֵלְךְ)
 וּבְגִינְךָ יִתְמַלִּי רַחֲמִין.

סִלְקִין עִמָּה כֹּל אִינוּן מְמַנָּן קְדִישִׁין, וְכֹל אִינוּן סִרְכִין
 דְּהֵהוּא סִטְרָא. וּפֿרְחִין אַתּוּן דְּשְׁמָא קְדִישָׁא,

דְּאִינּוֹן ד' אַתּוּוֹן, דְּמַתְעַטְרִין וְשִׁלְטִין בְּהֵוּא סְטְרָא
 דְּאִוִּירָא, וְסִלְקִין בְּהֵוּא סְטְרָא דְּאִוִּירָא, עַד רְקִיעָא, עַד
 הֵוּא מְמַנָּא דְּרְקִיעָא דְּשִׁלְטִי בְּהֵוּא סְטְרָא.

לְסֵטֶר צְפוֹן, אִית מְמַנָּא אַחֲרָא, וְעַמִּיּה פֶּמָה סְרַכִּין מְמַנָּן
 דְּשִׁלְטִין בְּאִוִּירָא, וְהֵוּא מְמַנָּא פֶּתַחֲיָה שְׁמִיּה,
 וְהֵאִי אַתְמַנָּא בְּאִוִּירָא לְהֵוּא סְטְרָא, וְכָל אִינּוֹן דְּמִצְלָאן
 צְלוֹתִין עַל בְּעָלֵי דְּבָבוּ דְּעַקִּין לוֹן, וְכַד מְלָה דְּהֵהִיא
 צְלוֹתָא סִלְקָא לְאִוִּירָא בְּהֵוּא סְטְרָא, אִי זַפְּאָה הוּא,
 נְטִיל לָהּ הֵאִי מְמַנָּא, וְנִשְׁיֵק לָהּ.

כִּדִּין אַתְעַר רוּחָא חֲדָא דְּנִפְקָא מִגּוֹ תְּהוּמָא בְּסְטְרָא
 דְּצְפוֹן, וְהֵוּא רוּחָא קָאֲרִי בְּכָל אִינּוֹן אִוִּירִין,
 וְנִטְלֵי כְּלָהּ הֵהִיא מְלָה, וְסִלְקִין לָהּ עַד רְקִיעָא וְנִשְׁקִין
 לָהּ. פֶּתַחֲי וְאִמְרִי, מָרְךְ יִרְמִי שְׁנַאֲךְ לְקַמָּךְ.

וְאִזְלָא וְסִלְקָא וּבִקְעָא רְקִיעִין (ס"א אִוִּירִין) עַד דְּסִלְקִין עַמִּיּה
 לְגַבֵּי רְקִיעָא קַדְמָאָה סִלְקָא צְלוֹתָא, וּמְטָאֵת
 לְגַבֵּי חַד מְמַנָּא, דְּאַתְמַנָּא לְסֵטֶר מְעַרְב, וְתַמָּן קִיִּימִין
 תִּשְׁעָה פֶּתַחֲי, וּבְהוּ קִיִּימִין פֶּמָה סְרַכִּין, וְכַמָּה מְמַנָּן,
 וְעֲלִיָּהּ מְמַנָּא חַד דֵּי שְׁמִיּה זְבוּלֵי"אֵל.

וְדָא אִיהוּ דְּבַעֵי לְשִׁמְשָׁא בְּהֵאִי רְקִיעָא בִּימָמָא, וְלָא
 אַתְיָהִיב לֵיהּ רְשׁוּ, עַד דְּסִלְקִין נְהוּרָא דְּסִיְהָרָא,
 וְכִדִּין אִפִּיק כָּל אִינּוֹן חִילִין, וְכָל אִינּוֹן מְמַנָּן. וְכַד נְהִיר

יִמָּא, עָאֲלִין כְּלָהוּ בְּפִתְחָא חֲדָא, דְּאִינוּן ט' פְּתִיחִין,
 דְּאִיהוּ פְּתָחָא עֲלָאָה עַל כְּלָהוּ. וְכַד צְלוֹתָא סְלָקָא, ^{(דף ר"ב}
 עָאֲלַת בְּהֵוּא פְּתָחָא, וְכֻלְהוּ סְרְכִין, וְכֻלְהוּ מְמָנן,
 נְפָקִין מֵהֵוּא פְּתָחָא. וְעֲלִיהוּן זְבוּלִיא"ל, הֵוּא רַב
 מְמָנָא, וְנִפְקִי כְּלָהוּ וְנִשְׁקִי לָהּ, וּמִטָּאן עֲמָה עַד רְקִיעָא
 תְּנַיִנָא.

(ס"א בְּרִקִיעָא תְּנַיִנָא סְלָקָא צְלוֹתָא עַד זְהוּא רְקִיעָא וְאִתְּפִתְחוּ) וְכַד סְלָקָא צְלוֹתָא
 עַד הֵוּא רְקִיעָא, אִתְּפִתְחוּ תְּרִיסְר תְּרַעִין דֵּהֵוּא
 רְקִיעָא. וּבְהֵוּא תְּרַעָא דֵּתְרִיסְר, קָאִים מְמָנָא חַד,
 דְּשָׁמִיָּה עָנ"אֵל, וְהָאִי מְמָנָא עַל כַּמָּה חֵיִלִין, עַל כַּמָּה
 מִשְׁרִיִין, וְכַד צְלוֹתָא סְלָקָא, קָאִים הָאִי מְמָנָא וְכַרִּיז עַל
 כָּל אִינוּן פְּתִיחִין וְאָמַר, ^(ישעיה כו) פְּתַחוּ שְׁעָרִים וְגו', וְכֻלְהוּ
 תְּרַעִין פְּתִיחִין, וְעָאֲלַת צְלוֹתָא בְּכָל אִינוּן פְּתִיחִין.

כִּדִין, אֲתַעַר חַד מְמָנָא סְבָא דִּיּוּמִין, דְּקָאִים לְסִטְר
 דְּרוּם, דְּשָׁמִיָּה עֲזַרִיא"ל סְבָא, וּלְזַמְנִין אִתְּקַרִי
 מַחְנִיא"ל, בְּגִין דְּאִתְּמָנָא עַל שְׁתֵּין רַבּוּא מִשְׁרִיִין, וְכֻלְהוּ
 מָאֲרִי דְּגַדְפִין, מָאֲרִי דְּמִשְׁרִיִין, מְלִיִין עֵינִין. וּלְגַבִּיָּהוּ
 קֵיִמִין אִינוּן מִשְׁרִיִין מָאֲרִיָּהוּן דְּאוּדְנִין. וְאִקְרוּן אוּדְנִין,
 בְּגִין דְּאִינוּן צִיִּיתִין, כָּל אִינוּן דְּמִצְלָאן צְלוֹתְהוּן
 בְּלַחִישׁוּ, בְּרַעוּתָא דְּלְבָא, דְּלֵא אֲשַׁתְּמַע הֵוּא צְלוֹתָא
 לְאַחְרָא. הָאִי צְלוֹתָא סְלָקָא, וְצִיִּיתִין לָהּ כָּל אִינוּן
 דְּאִקְרוּן מָאֲרִי דְּאוּדְנִין.

וְאִי הֵהִיא צְלוֹתָא אֲשֶׁתְּמַע לְאוּדְנִין דְּבַר נֶשׁ, לִית מֵאן
 דְּצִיית לָהּ לְעֵילָא, וְלֹא צִייתִין לָהּ אַחֲרֵנִין, בַּר מֵאן
 דְּשָׁמַע בְּקִדְמִיתָא, בְּגִין כֶּךָ בְּעֵי לְאַסְתְּמָרָא דְלֹא יִשְׁמַעוּן
 לְהֵהִיא צְלוֹתָא בְּנֵי נֶשׂא. וְתוּ, דְּמִלְהָ דְּצְלוֹתָא אַתְּ אַחֲדָא
 בְּעֵלְמָא עֲלָאָה, וּמִלְהָ דְּעֵלְמָא עֲלָאָה, (בראשית ג' ע"ב) לֹא
 אֲצִטְרִיךְ לְמִשְׁמַע.

כְּגִוּוֹנָא דָּא, מֵאן דְּקָרִי בְּסִפְרָא דְּאוּרִייתָא, חַד קָרִי, וְחַד
 לְשִׁתּוּק, וְאִי תְּרִי קָרְאן בְּאוּרִייתָא, גְּרַעֵי
 מִהֵימְנוּתָא דְּלְעֵילָא, בְּגִין דְּחַד קָלָא וְדִיבּוּר כִּלְא חַד
 כְּדִין תְּרִין קָלִין וְתְּרִין דְּבוּרִין, אִיהוּ גְּרִיעוּתָא
 דְּמִהֵימְנוּתָא. אִלָּא דִּיהָא קָלָא וְדִבּוּר חַד כְּמָה דְּאֲצִטְרִיךְ,
 בְּגִין דִּיהָא הֵהוּא קָלָא וְהֵהוּא דְּבוּר חַד.

וְהֵהוּא מְמַנָּא, שְׁמִיָּה עֲזַרִי"אל סְבָא. כִּד הֵהִיא צְלוֹתָא
 סְלִקָא בְּלַחֲשׁוֹ, כֹּל אֵינּוֹן שְׁתִּין רַבּוּא מִשְׁרִיין,
 וְכֹל אֵינּוֹן מְאָרִי דְּעֵינִין, וְכֹל אֵינּוֹן מְאָרִי דְּאוּדְנִין,
 כְּלָהּוּ נַפְקִי וְנִשְׁקִי לְהֵהִיא מְלָה דְּצְלוֹתָא דְּסִלְקָא. הֲדָא
 הוּא דְּכְתִיב, (תהלים לד) עֵינֵי יי' אֵל צְדִיקִים וְאֲזַנֵּי אֵל
 שׁוֹעֲתִים. עֵינֵי יי' אֵל צְדִיקִים, אֵלִין מְאָרִי דְּעֵינִין
 דְּלִתְתָּא, בְּגִין דְּאִית (נ"א דְּלִית) מְאָרִי דְּעֵינִין לְעֵילָא.
 וְאֲזַנֵּי אֵל שׁוֹעֲתִים, אֵלִין מְאָרִיהוֹן דְּאוּדְנִין.

רְקִיעָא תְּלִיתָאָה, הֵהִיא צְלוֹתָא סְלִקָא וּמְטִי לְהֵהוּא

רְקִיעָא, וְתַמָּן הָהוּא מְמַנָּא דְאַקְרִי גְדַרִי"ה, וְעַמִּיה פְּמָה
 סֶרְכִין וְכַמָּה מְמַנָּן. וְאִיהוּ מְשִׁמֵּשׁ ג' זְמַנִּין בְּיוֹמָא, לְקַבֵּל
 חַד שְׂרַבִּיטָא דְזִיְהֶרָא דְנַפְיָק, סְלִיק וְנַחֲתִית וְלֹא קִיַּימָא
 בְּאַתָּר חַד, וְהָאִי אִיהוּ שְׂרַבִּיטָא דְנַטִּיל ג' זְמַנִּין וְאַתְגַּנִּיז.
 וְכַד צְלוֹתָא סְלָקָא, נַחֲתִית הָהוּא שְׂרַבִּיטָא, וְסַגִּיד קָמִי
 הָהוּא צְלוֹתָא, וְאַקְרִי הָאִי רְקִיעָא, רְקִיעָא דְשְׂרַבִּיטָא.
 וְכַד סְלָקָא הָהִיא צְלוֹתָא, הָהוּא מְמַנָּא בְּתַר דְסַגִּיד,
 בְּטֵשׁ, בְּהָהוּא שְׂרַבִּיטָא בְּטִינָרָא, תְּקִיפָא דְזַהֲרִי,
 דְאִיהוּ קָאִים בְּאַמְצָעִיתָא דְהָהוּא רְקִיעָא, וְנַפְקוּ מִגּו
 הָהוּא טִינָרָא, תְּלַת מָאָה וְשִׁבְעִין וְחָמֵשׁ חִיָּלִין דְאִינּוֹן
 גְּנִיזִין תַּמָּן מִן יוֹמָא דְאוּרִייתָא נַחֲתַת לְאַרְעָא, בְּגִין
 דְאַתְתַּקְפוּ לְחַבְרָא (ס"א לְסַרְבָּא) דְלֹא תַחֲתוּת לְאַרְעָא, וְאַנְזִיף
 בְּהוּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְעָאֵלוּ גוּ הָהוּא טִינָרָא. וְלֹא
 נַפְקִין בַּר הָהוּא זְמַנָּא דְצְלוֹתָא סְלָקָא, פְּתַחֲי וְאַמְרִי (תַּהֲלִים
 ח) יי' אֲדוֹנֵינוּ מַה אֲדִיר שְׁמֶךָ וְגו'. דָּא הִיא צְלוֹתָא,
 דְסְלָקָא עַל כָּל אִינּוֹן רְקִיעִין. כְּדִין סַגִּידִין לְגַבְהָ.
 מְכַאֵן וְלַהֲלָאָה, צְלוֹתָא מַתְעַטְרָא בְּעַטְרִין עֲלָאִין,
 וְסְלָקָא לְגוּ רְקִיעָא רְבִיעָאָה, וְכַדִּין שְׁמֵשׁא נַפְיָק
 בְּדַרְגוּי, וְשְׁמֵשִׁי"אל רַב מְמַנָּא נַפְיָק, וְתַלַּת מָאָה וְשִׁתִּין
 וְחָמֵשׁ מְשַׁרְיִין סְלָקִין עַמִּיה, לְגוּ הָהוּא רְקִיעָא, וְאַקְרוּן
 יְמוֹת הַחַמָּה, וְכֻלְהוּ מְעַטְרִין לְהָהִיא צְלוֹתָא, בְּעַטְרִין
 דְבוֹסְמִין דְגַנְתָּא דְעַדָּן.

וְתַמֵּן אֶת־עַכְבַּת צְלוֹתָא, עַד דְּכֻלְהוּ מִשְׂרַיִין סִלְקִין עִמָּה
 לְגוּ הֵהוּא רְקִיעָא חֲמִישָׁאָה, וְתַמֵּן אִיהוּ מְמַנָּא חַד
 גְּדַרִי"אל שְׁמִיָּה, וְהוּא מְאָרִי קְרַבִּין דְּשֹׂאֵר עֲמִין. וְכַד
 צְלוֹתָא סִלְקָא, כְּדִין אֲזַדְעוּזַע הוּא, וְכַל מִשְׂרַיִין דִּילִיָּה,
 וְאִתְבַּר (דף ר"ב ע"ב) חִילִיָּיהוּ, וְנִפְקִי וְסַגְדִּי, וּמַעֲטָרִין לְהֵהִיא
 צְלוֹתָא.

וְסִלְקִין עִמָּה עַד דְּמָטוּ לְגַבֵּי רְקִיעָא שְׁתִּיתָאָה, וְכַדִּין
 נִפְקִין כַּמָּה חִיילִין, וְכַמָּה מִשְׂרַיִין, וּמִקְבְּלִין
 לְהֵהוּא צְלוֹתָא, וְסִלְקִין בְּהֶדְהָ, עַד דְּמָטוּ לְשַׁבְעִין
 תַּרְעִין, דְּתַמֵּן קָאִים חַד מְמַנָּא, דִּי שְׁמִיָּה עֲנַפִּי"אל, רַב
 מְמַנָּא. וְאִיהוּ מַעֲטָר לְהֵהִיא צְלוֹתָא, בְּשַׁבְעִין עֲטָרִין.

וְכִיּוֹן דְּמַתְעַטְרָא צְלוֹתָא בְּכַל הַנִּי עֲטָרִין, כְּדִין מִתְחַבְּרָן
 כָּל אֵינּוֹן חִיילִין דְּכֻלְהוּ רְקִיעִין, וְסִלְקִין לְהֵהִיא
 צְלוֹתָא דְּמַתְעַטְרָא בְּכַל עֲטָרִין, לְגַבֵּי רְקִיעָא שְׁבִיעָאָה.
 וְכַדִּין עָאֵלֶת צְלוֹתָא, וְסַנְדִּלְפִ"ן רַב יְקִירָא עֲלָאָה דְּכָל
 מִפְתָּחֵן דְּמְאָרִיָּה בִּידִיָּה, אָעִיל לְהֵהוּא צְלוֹתָא, לְגוּ
 שְׁבַעָה הֵיכְלִין.

תָּא חֲזִי אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁבַעָה מְדוֹרִין אֵינּוֹן וְכוּ', (אמר

המגידים כבר נדפסו בפרשת בראשית דף מ"א ע"ש) שְׁבַעָה הֵיכְלִין

אֵלִין, אֵינּוֹן הֵיכְלִין דְּמִלְכָּא, וְהֵאִי צְלוֹתָא כַּד מַתְעַטְרָא
 בְּכַל הַנִּי עֲטָרִין, כַּד עָאֵלֶת, מְחַבְּר לוֹן כְּחַדָּא,

לְאַתְעַטְרָא לְעֵילָא לְמַהוּי פְּלָא חַד פְּדָקָא יְאוּת. וּשְׂמָא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִתְעַטְרָא בְּכָל עֵטְרִין, עֵילָא וְתַתָּא,
 לְמַהוּי חַד, וּכְדִין (משלי י) בְּרָכוֹת לְרֹאשׁ (בראשית כ"ו ע"א) צְדִיק
 כְּתִיב.

זְכָאָה חוּלְקִיה דְּבַר נָשׁ, דִּינְדַע לְסִדְרָא צְלוּתִיה פְּדָקָא
 יְאוּת. בְּהַאי צְלוּתָא דְּמִתְעַטְרָא בֵּיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, אִיהוּ מְחַכָּה עַד דִּיִּסְתַּיְימוּן כָּל צְלוּתְהוֹן דִּישְׂרָאֵל,
 וּכְדִין כְּלָא אִיהוּ בְּשִׁלְמוּ פְּדָקָא יְאוּת, עֵילָא וְתַתָּא. עַד
 הָכָא מְלִין דְּצְלוּתָא, לְמַנְדַע רְזִין עֲלָאִין, מְכָאן וּלְהָלָאָה
 אִית פְּקוּדֵי אֹרִייתָא, דְּאִינּוֹן קִיִּימִין בְּמִלָּה, כְּמָה
 דְּקִיִּימִין בְּעוּבְדָא.

וְאִינּוֹן שִׁית פְּקוּדִין, וְקִיִּימִין אוּף הָכָא בְּצְלוּתָא. חַד,
 (דברים כח) לִירָאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא.
 תְּנַיִינָא, לְאַהֲבָה אוּתוּ. תְּלִיתָאָה, לְבָרְכוּ. רְבִיעָאָה,
 לְיַחַדוּ. חֲמִישָׁאָה, לְבָרַךְ פְּהֵנָא ית עֲמָא. שְׁתִּיתָאָה,
 לְמִסוּר נְשִׁמְתִּיה לִיה. וְאַלִין שִׁית פְּקוּדִין דְּקִיִּימִין
 בְּצְלוּתָא דְּמִלָּה, בַּר אִינּוֹן פְּקוּדִין (ר"ו ע"א) דְּקִיִּימִין
 בְּעוּבְדָא, כְּגוּוּנָא דְּצִיצִית וְתַפְלִין.

לִירָאָה אֶת הַשֵּׁם, פְּקוּדָא דָּא קִיִּימָא בְּאַלִין תּוּשְׁבְּחוּן
 דְּקָאֵמַר דְּוֹד מְלָכָא, וּבְאִינּוֹן קְרַבְּנִין דְּאֹרִייתָא,
 דְּתַמֵּן בְּעֵי בַר נָשׁ לְדַחְלָא מְקַמֵי מְאִרִיה, בְּגִין דְּאִינּוֹן

שִׁירִין קִיַּיִמִין בְּהֵהוּא אֲתָר דְּאֶקְרִי יִרְאֵה. וְכֹל אֵינּוֹן
הֶלְלוּיָהּ, דְּאֵינּוֹן רְזָא דְיִרְאֵה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְעֵי
בַר נָשׁ לְשׁוּאָה רְעוּתִיהָ בְּאֵינּוֹן שִׁירִין בְּיִרְאֵה, וְאוּקְמוּהָ
חֲבֵרִיָּיא כֹּל אֵינּוֹן רְזִין דְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבַחָן, וְכֹל אֵינּוֹן רְזִין
דְּהֶלְלוּיָהּ.

כִּיּוֹן דְּמַטֵּי בַר נָשׁ לְיִשְׁתַּבַּח, יִשְׁוֵי רְעוּתִיהָ לְבָרְכָא לִיה
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּגוֹן יוֹצֵר אוֹר, יוֹצֵר
הַמְּאוּרוֹת. לְאַהֲבָה אוֹתוֹ, כַּד מַטֵּי לְאַהֲבַת עוֹלָם, (דְּבָרִים ו)
וְאַהֲבַת אֶת יְיָ אֱלֹהֶיהָ, דְּדָא אִיהוּ רְזָא דְרַחֲמִימוּ דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, וְהָא אוּקְמוּהָ. לְיַחְדָּא לִיה, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ
אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד, דְּהֶכָא קִיַּיִמָּא רְזָא דְיַחְוּדָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, לְיַחְדָּא שְׁמִיהָ בְּרְעוּתָא דְלְבָא כַּדְקָא חֲזִי.
וּמִתְמָן וּלְהֵלָאָה אֲדַכְּרוּתָא דְיַצִּיאַת מִצְרַיִם, דְּאִיהוּ
פְּקוּדָא לְאֲדַכְּרָא יַצִּיאַת מִצְרַיִם דְּכַתִּיב, (דְּבָרִים ה) וּזְכַרְתָּ כִּי
עָבַד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם.

לְבָרְכָא כְּהֵנָּא יַת עַמָּא, בְּגִין לְאַכְלָלָא יִשְׂרָאֵל כְּחֻדָּא,
בְּשַׁעְתָּא דְנִטְלִין בְּרַכָּאן לְעִילָא, דְּהָא בְּהֵיִא
שַׁעְתָּא נִטְלָא כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל בְּרַכָּאן, וְשַׁעְתָּא דְרְעוּתָא
הוּא, לְמַסּוֹר נַפְשִׁיהָ לְגַבִּיָּהּ, וּלְמִיָּהּב לִיה נִשְׁמַתָּא
בְּרְעוּתָא דְלְבָא, כַּד נַפְלִין עַל אַנְפִּין, וְאַמְרִין (תְּהִלִּים כה)
אֱלֹהֵיךָ יְיָ נַפְשִׁי אֶשָּׂא, דִּיכֹוִין לְבִיָּהּ וְרְעוּתִיהָ לְגַבִּיָּהּ,

לְמַמְסָר לִיּה נִפְשָׁא בְרַעוּתָא שְׁלִים. וְאַלִּין אֵינּוֹן שִׁית
פְּקוּדִין דְּקֵיִמִּין בְּצִלוּתָא, דְּסִלְקִין לְגַבֵּי שִׁית מֵאָה
פְּקוּדִין דְּאוּרֵייתָא.

וְאִי תֵימָא תְּלִיסָר אַחֲרָנִין יִתִּיר. אֵינּוֹן קֵיִמִּין לְאַמְשָׁכָא
תְּלִיסָר מְכִילָן דְּרַחֲמֵי, דְּכֹלָא כְּלִילָן בְּהוּ. (ס"א בְּרַבִּין)
שִׁית פְּקוּדִין אֵלִין, דְּצִלוּתָא מִתְּעַטְרָא בְּהוּ.

זְכָאָה חוּלְקִיָּה, מֵאֵן דִּישׁוּי לְבִיָּה וְרַעוּתִיָּה לְדָא,
וְלֹא שְׁלָמָא (דף ר"ג ע"א) לֹוֹן בְּכָל יוֹמָא. וּבְאַלִּין תְּלִיִּין
אַחֲרָנִין סְגִיִּין. אָבֵל כִּד מָטִי בַר נָשׁ לְאַתְרִין אֵלִין,
אַצְטְרִיךְ לִיָּה לְכוּנָא לְבִיָּה וְרַעוּתִיָּה, לְאַשְׁלָמָא הֵהוּא
פְּקוּדָא דְּקֵיִמָּא בְּהֵהוּא מְלָה. וְכִדִּין אַכְרִיזוּ עָלֵיהּ וְאַמְרֵי,
וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדֵי אֶתְהּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר. (ישעיה מט)
אַתָּא רַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקִיָּה.

פֶּתַח רַבִּי יִצְחָק אַבְתְּרִיָּה וְאַמְר, (שמות לד) וַיִּקְהֵל מֹשֶׁה אֶת
כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. אַמַּאי כְּנִישׁ לֹוֹן. בְּגִין
לְמַמְסָר לֹוֹן שַׁבַּת כְּמִלְקָדְמִין, דְּהָא בְּקַדְמִיתָא עַד לָא
עָבְדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת עֶגְלָא, מִסָּר לֹוֹן אֶת הַשַּׁבַּת. וְדָא
אִיְהוּ דְּלָא נְטְרוּ אֵינּוֹן עֵרַב רַב. פִּיּוֹן דְּשִׁמְעוּ בֵּינֵי וּבֵין
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אָמְרוּ וְאַנָּן מְלָה דָּא אֶתְמַנַּע מִינָּן, מִיַּד (שמות
לב) וַיִּקְהֵל הָעָם עַל אֶהָרֹן וְגו', וְאַתְמַשְׁכוּ סְגִיִּין
אַבְתְּרִיָּהוּ. לְבַתֵּר דְּמִיתוּ אֵינּוֹן דְּמִיתוּ, כְּנִישׁ מֹשֶׁה לְבְּנֵי

יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדֵייהוּ, וַיְהִי לֹון שַׁבַּת כְּמִלְקַדְמִין, הֲדָא הוּא
דְּכְתִיב שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וְגו'.

לֹא תַבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם, הֲכָא אֵית רִזָּא דְרִזִין,
לְאִינּוּן דִּידְעֵי חֲכֻמָּתָא עֲלָאָה, רִזָּא דְשַׁבַּת הָא
אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא. אֲבָל רִזָּא דָא, אֲתַמְסֵר לְחַפְיָמִי
עֲלִיוֹנִין, דְּהָא שַׁבַּת רִזָּא עֲלָאָה הוּא.

תָּא חֲזִי (ס"א בִּיּוֹמָא שְׁתִּיתָאָה בְּשַׁעֲתָא דְמַטִּי) בְּשַׁעֲתָא דִּיּוֹמָא שְׁתִּיתָאָה
מָטָא זְמָנָא דְעָרְב, כְּדִין, כְּכָבָא חַד מְסַטְרָא דְצָפוֹן
נְהִיר, וְעַמִּיָּה שְׁבַעִין כְּכַבִּין אַחֲרָנִין, וְהָהוּא כְּכָבָא בְטִשׁ
בְּאִינּוּן כְּכַבִּין אַחֲרָנִין, וְאֲתַכְלִילוּ כְּלָהוּ בְּהָהוּא כְּכָבָא,
וְאֲתַעְבִּיד חַד כְּלָלָא דְשְׁבַעִין. וְהָהוּא כְּכָבָא אֲתַפְּשֵׁט,
וְאֲתַעְבִּיד כְּמְדוּרָא חֲדָא, לְהִיטָא בְּכָל סְטָרִין. כְּדִין
אֲתַפְּשֵׁט הָהוּא מְדוּרָא סַחְרָנִיָּהוּ דְאֵלְפָ טוּרִין, וְקִיָּמָא
כְּחַד חוּטָא דְסַחְרָא.

וְהָאִי מְדוּרָא דְאֶשָּׁא, מְשִׁיךְ לְגַבְיָה גְּוּוּנִין אַחֲרָנִין דְלָגוּ
מִנִּיָּה. גְּוּוּן קְדָמָאָה יְרוּקָא. כִּיּוֹן דְקִיָּמָא הָאִי
גְּוּוּנָא, סִלְקָא הָהוּא מְדוּרָא דְאֶשָּׁא, וְדָלִיג לְעֵילָא עַל
הָהוּא גְּוּוּן יְרוּקָא, וְעָאֵל לָגוּ מִנִּיָּה, וְשִׁדִּי לְהָהוּא גְּוּוּן
יְרוּקָא לְבַר, וְקִיָּמָא יְרוּקָא לְבַר, וְהָהוּא מְדוּרָא דְאֶשָּׁא
דְּכְכָבָא כְּלִילָא לָגוּ.

לְבַתֵּר, אֲמִשִּׁיךְ אַבְתָּרִיָּה גְּוּוּן אַחֲרָא תַנְיָנָא חוּרָא,

וְהָיָה חוֹרָא עָאל לְגוּ, פִּיּוֹן דְּקִימָא הַאי גִּוּוֹן, סְלִקָא
הָהוּא מְדוּרָא דְאַשָּׁא דְהָהוּא כְּכָבָא, וְשִׂדִי לְהָהוּא חוֹרָא
לְבַר, וְעָאל אִיהוּ לְגוּ. וְכֵן כָּל אֵינּוֹן גִּוּוֹנִין, עַד דְּשִׂדִי לֹוֹן
לְבַר, וְעֵייל אִיהוּ לְגוּ, וְקָרִיב לְגַבִּי הָהִיא נְקוּדָה טְמִירָא,
לְמִיטַל נְהוּרָא.

פְּתַח וְאָמַר, (יחזקאל א) וְאָרָא וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה בָּאָה מִן
הַצָּפוֹן וְגו'. יְחִזְקָאל חָמָא לְהַאי חִיזוּ, בְּתַקּוּנָא
דְּלָא קִימָא, בַּר בְּשַׁעְתָּא דְשִׁלִּיט הָהוּא כְּכָבָא
כְּדִקְאֲמָרֵן, אֲבָל הַאי קָרָא אוּקְמוּהָ. וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה,
אוּקְמוּהָ, דְהוּא אֲתִי לְמַכְבֵּשׁ כָּל עֲלָמָא, לְקַמִּיָּה
דְּנְבוּכַדְנֶצַּר חִיָּיבָא. אֲבָל רוּחַ סְעָרָה דָּא, אִיהוּ הָהוּא
כְּכָבָא דְקִאֲמָרֵן, דְּבַלַּע שְׁבַעֵין כְּכַבִּין אַחַרְנִין, וְדָא אִיהוּ
רוּחַ סְעָרָה דְחָמָא אֱלִיָּהוּ, (מלכים א ט) מְפָרַק הָרִים וּמְשַׁבֵּר
סְלָעִים, וְדָא דְקִימָא תְּדִיר קָדָם כְּלָא, לְמִיטַר הָהוּא
דְּלָגוּ, כְּקִלְיָפָה לְמוֹחָא.

וְאִמְאִי אֲקָרִי סְעָרָה. דְּסַעִיר כְּלָא, עֵילָא וְתַתָּא. בָּאָה מִן
הַצָּפוֹן, דְּהָא מִן הָהוּא סְטָרָא קָא אֲתִיָּא, וְסִימְנָה,
מְצָפוֹן תְּפַתַּח הַרְעָה, דְּהָא כִּמְהַ סְטָרִין אַחַרְנִין
אֲתַאֲחַדֵּן בְּהָהוּא רוּחַ סְעָרָה, וּבְגִין כֶּךָ נְפָקָא מִן הַצָּפוֹן.
עָנוּ, בְּגִין דְּאִיָּהִי סוּסְפִיתָא דְדַהֲבָא. וּמְסִטְרָא דְצָפוֹן
אֲתַאֲחַדָּא דָּא. וְהַאי אִיָּהִי נְקוּדָה (קפ"ד ע"ב)

אֲמַצְעִיתָא, דְּקִימָא בְּחֹרְבָא. וּבְגִין דִּידַע לְמִפְתִּי, שְׁלִיט
 בְּגוּ נְקוּדָה דִּישׁוּבָא, וְכֹל מְלִין דִּישׁוּבָא. בַּר אַרְעָא
 דִּישְׂרָאֵל, פֶּד שְׂרָאן יִשְׂרָאֵל בְּגוּיה, אִיהוּ (ד"א לָא) שְׁלִטָא
 עַל־יִהוּ, וּלְבַתֵּר (קמ"א ע"א) דְּחָבוּ יִשְׂרָאֵל (ד"א לָא) שְׁלִטָא עַל
 אַרְעָא קְדִישָׁא, בְּגִין דְּכְתִיב, (איכָה ב) הַשִּׁיב אַחֲזֹר יְמִינוֹ
 מִפְּנֵי אוֹיֵב.

עֲנֵן גָּדוֹל דָּא, אִיהוּ עֲנָנָא דְחֻשׁוֹכָא, דְּאֲחֻשִׁיךְ כָּל
 עֲלָמָא. תָּא חֲזִי, מַה בֵּין עֲנָנָא לְעֲנָנָא. הֵהוּא עֲנָנָא
 (דף ר"ג ע"ב) דְּכְתִיב (במדבר י) וְעֲנֵן יי' עֲלֵיהֶם יוֹמָם. (במדבר יד)
 וְעֲנָנֶךָ עוֹמֵד עֲלֵיהֶם. (ויקרא ק"ג ע"א, ג' ע"ב) הַאי אִיהוּ עֲנָנָא
 דְּנִהִיר וְזִהִיר, וְכֹל נְהוּרִין אֲתַחְזוֹן גּוּ הֵהוּא עֲנָנָא. אֲבַל
 עֲנָנָא דָּא, עֲנָנָא חֻשׁוֹךְ, דְּלֹא נְהִיר כְּלָל, אֲבַל מְנַע כָּל
 נְהוּרִין, דְּלֹא יִכְלִין לְאַתְחֻזָּא קַמִּיהָ.

גָּדוֹל, אֲמַאי אֲקָרִי גָּדוֹל, וְהָא זְעִיר אִיהוּ. אֲלָא גָּדוֹל
 אִיהוּ, פִּיּוֹן דְּשְׁלִיט. דְּבַר אַחַר גָּדוֹל, הֵהוּא
 חֻשׁוֹכָא גָּדוֹל, פִּיּוֹן דְּכִסִּי כָּל נְהוּרִין וְלֹא אֲתַחְזוֹן קַמִּיהָ,
 וְאִיהוּ גָּדוֹל (נ"א שְׁלִיט) עַל כָּל עוֹבְדֵין דְּעֲלָמָא.

וְאִשׁ מִתְּלַקְחָת, דְּהָא אֲשָׁא דְדִינָא קְשִׁיא, לָא אַעֲדֵי
 מְנִיָּה לְעֲלָמִין. וְנִגָּה לּוֹ סְבִיב, אַף עַל גַּב דְּכָל הָאִי
 קְיִמָּא בֵּיהּ, נִגָּה לּוֹ סְבִיב. מִהֲכָא אוֹלִיפְנָא, דְּאַף עַל גַּב
 דְּלִית סְטְרָא דָּא, אֲלָא סְטְרָא (ס"ט ע"א) דְּמִסְאָבוּ, נִגָּה לּוֹ

סָבִיב, וְלֹא אֶצְטְרִיף לִיה לְבַר נָשׁ, לְדַחֲיִיא לִיה לְבַר.
 מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּנִגְהָ לֹו סָבִיב, סְטָרָא דְקְדוּשָׁה
 דְּמַהִימְנוּתָא אִית לִיה, וְלֹא אֶצְטְרִיף לְאַנְהָגָא בֵּיה קְלָנָא.
 וְעַל דָּא אֶצְטְרִיף לְמִיָּהֵב לִיה חוּלְקָא, בְּסְטָרָא דְקְדוּשָׁא
 דְּמַהִימְנוּתָא.

רַב הַמְנוּנָא סָבֵא, הָכִי אָמַר, וְכִי נִגְהָ לֹו סָבִיב, וְאֶצְטְרִיף
 לְאַנְהָגָא בֵּיה קְלָנָא, הָאֵי נִגְהָ לֹו, לְגֹו אִיהוּ, וְלֹא
 קְיִימָא לְבַר. וּבְגִין דְּקְיִימָא תְּהוּא נִגְהָ לֹו מִגֹּו, פְּתִיב
 וּמִתּוֹכָה פְּעִין תְּחַשְׁמַל מִתּוֹךְ הָאֵשׁ. מִתּוֹכָה דְּמֵאֵן. מִתּוֹכָה
 דְּתְהוּא נִגְהָ. פְּעִין תְּחַשְׁמַל: חָשׁ, מָל, הָא אֹוּקְמוּהָ, חִיוּן
 דְּאִשָּׁא (פ"א ע"ב) מְמַלְלָא.

אֲבַל מְבוּצִינָא קְדִישָׁא שְׁמַעְנָא עָלָה רְזָא דְרְזִין. פַּד
 עָרְלָה שְׂרִי עַל קְיִימָא קְדִישָׁא לְסֵאבָא מְקַדְשָׁא,
 כְּדִין תְּהוּא מְקַדְשָׁא, אֲתַעֲכַב מְלַגְלָאָה רְזָא דָּאת קְיִימָא,
 מִגֹּו עָרְלָה. וְכַד הָאֵי נִגְהָ עָאֵל לְגֹו, וְאַפְרִישׁ בֵּין עָרְלָה,
 וּבֵין מְקַדְשָׁא, כְּדִין אֶקְרִי חַשְׁמַל חָשׁ וְאַתְגַּלִּיא. מָל, מַהוּ
 מָל. כְּמַה דָּאת אָמַר (יהושע ה) מָל יְהוֹשֻׁעַ. רְזָא דָּאת קְיִימָא,
 אֲתַעֲכַב מְלַאֲתַגְלָאָה מִגֹּו עָרְלָה.

וְאִית רְזָא אַחְרָא, דְּהָא נְהוּרָא דִּילִיָּה, אֲתַחְזִי וְלֹא
 אֲתַחְזִי, וְכַד אֲתַגְלִיא חַשְׁמַל אֲתַעֲבַר נְהוּרִיָּה.
 אֲבַל רְזָא קְדַמָּאָה, אִיהוּ בְּרְזָא דְקָרָא כְּדָקָא יְאוּת, וְכַלָּא
 שְׂפִיר אִיהוּ, וְיְאוּת הוּא.

בְּהַאי נִגְהַ, מִפְתִּי לְאַתְתָּא, לְנִטְלָא נְהוּרָא. וְעַל דָּא
 כְּתִיב, (משלי ה) וְחָלַק מִשְׁמֵן חֶפְזָה, שְׂוִי הֵהוּא נְהוּרָא
 לְקַבְלִיָּה דְבְרִית. וּבְגִינֵי כַּךְ מִפְתִּי לִיָּה, וְנִטְלָא נְהוּרִיָּה.
 וְדָא אִיהוּ פְתוּיָא דְמִפְתִּי לְאַתְתָּא, דְכְּתִיב, (משלי ה) נִפְתַּת
 תִּטְפְּנָה שְׁפַתֵּי זָרָה וּגו'.

תָּא חֲזִי, בְּיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה כַּד מָטָא זְמָנָא דְעָרְב, דְּלִיג
 לְגוּ הֵהוּא (נ"א מדורא) נְהוּרָא דְאִשָּׁא, וְסִלְקָא לְעִילָא
 לְאַעֲלָא גוּ גְוונִין. כְּדִין מִתְקַנֵּין יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא,
 וּמִסְדְּרִין סְעוּדָתֵין, וּמִתְקַנֵּין פְּתוּרִין, כָּל חַד וְחַד פְּתוּרִיָּה.
 כְּדִין חַד שְׁלֵהוּבָא נִפִּיק וּבִטְשׁ בְּהֵהוּא מְדוּרָא, כִּיּוֹן
 דְּבִטְשׁ בֵּיה, מִתְגַּלְגֵּלָן הֵהוּא שְׁלֵהוּבָא, וְהֵהוּא מְדוּרָא
 וְעָאֲלִין בְּנוֹקְבָא דְתֵהוּמָא רַבָּא, וְאַתְטַמְרוּן וְיִתְבַּת תַּמָּן.
 וְהֵהוּא שְׁלֵהוּבָא אִיהוּ מְסֻטְרָא דִּימִינָא, וּבְגִין דְּהוּא
 מְסֻטְרָא דִּימִינָא, אַעֲבַר לְהֵהוּא מְדוּרָא, וְאַעֲלִיל
 לִיָּה לְנוֹקְבָא דְתֵהוּמָא רַבָּא, וְיִתִּיב תַּמָּן עַד דְּנִפִּיק
 שְׁבַתָּא. כִּיּוֹן דְּנִפְקַ שְׁבַתָּא, אַצְטְרִיךְ לְהוּ לְעַמָּא דִּישְׂרָאֵל
 לְבִרְכָא עַל אִשָּׁא, וְנִפְקָא הֵהוּא שְׁלֵהוּבָא, בְּבִרְכָתָא
 דְּלַתְתָּא, וְשְׁלִיט עַל הֵהוּא מְדוּרָא כָּל הֵהוּא לִילִיָּא,
 וְאַתְכַּפֵּיָּא הֵהוּא מְדוּרָא.

תָּא חֲזִי, כִּיּוֹן דְּעָאֲל שְׁבַתָּא, וְאַתְטַמְרוּ הֵהוּא מְדוּרָא, כָּל
 אִשִּׁין דְּאִשָּׁא קְשִׁיָּא אַתְטַמְרוּ וְאַתְכַּפֵּיין, וְאַפִּילוּ

אִשָּׁא דְגִיְהֵנָם, וְחַיִּיבִין דְגִיְהֵנָם, אֵית לֹון נְיִיחָא. וְכֻלָּא
 תַּתָּא וְעֵילָא אֵית לְהוּ נְיִיחָא. כַּד נִפְק שַׁבְּתָא, וּמְבָרְכִין
 יִשְׂרָאֵל עַל נִוְרָא, כְּדִין נִפְקִין כָּל אַשֵּׁין דְמַתְּמָרֵן, כָּל
 חַד וְחַד לְאַתְרֵיהּ. וּבְגִין דְלֹא לְאַתְעָרָא אִשָּׁא אַחְרָא,
 כְּתִיב (שמות לד) לֹא תִבְעֵרוּ אִשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בַּיּוֹם
 הַשַּׁבָּת, וְהָא אוּקְמוּהָ, אִשָּׁא דְמַדְבַּחָא אֲמַאי.

אֲלֹא כַּד עָאל שַׁבְּתָא, כְּרוּזָא קָרִי בְכוּלְהוּ רְקִיעִין,
 אַתְתְּקֵנוּ רְתִיכִין, אַתְתְּקֵנוּ מְשָׁרְיִין, לְקַדְמוֹת
 מְאָרִיכוֹן. כְּדִין נִפְיֵק חַד רוּחָא מְסַטְרָא דְדָרוּם, וְהָהוּא
 רוּחָא אַתְפָּרֵשׁ (דף ר"ד ע"א) עַל כָּל אֵינּוֹן חֵילִין וּמְשָׁרְיִין
 דְלַסְטֵר יְמִינָא, וְאַתְלַבְּשָׁן בֵּיתָהּ, וְהָהוּא רוּחָא אֲקָרִי
 לְבוּשָׁא דִיקָר דְשַׁבְּתָא. כְּדִין פְּתוּרִי דְהָאִי עֲלָמָא,
 מַתְתְּקֵנָן בְּחַד הֵיכְלָא. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דְהָהוּא בַר נֶשׁ,
 דְסַדִּירָא דְפְתוּרִיָּה אַתְחַזִּי תַמָּן כְּדָקָא יָאוּת, וְקִימָא כְּלָא
 מַתְתְּקֵנָא, בְּלֹא כְּסוּפָא, אֵינֶשׁ כְּפוּם חֵילִיָּה.

כַּד עָאל שַׁבְּתָא, אֲצַטְרִיכוּ אֵינּוֹן עֲמָא קְדִישָׁא לְאַסְחָאָה
 גְּרַמִּיָּהוּ (קל"ו ע"ב) מְשֻׁמוּשָׁא דְחוּל, מַאי טַעֲמָא. בְּגִין
 דְבְּחוּל, רוּחָא אַחְרָא אֲזֵלָא וְשַׁטִּיא וְשָׂרָא עַל עֲמָא. וְכַד
 בְּעֵי בַר נֶשׁ לְנִפְקָא מִן הָהוּא רוּחָא, וְלֹאֲעֵלָא בְּרוּחָא
 אַחְרָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, בְּעֵי לְאַסְחָאָה גְּרַמִּיָּה, לְמְשָׁרִי
 עֲלִיָּה הָהוּא רוּחָא עֲלָאָה קְדִישָׁא.

תָּא חֲזִי רְזָא עֲלָא דְמְלָה, כָּל אֵינּוֹן שִׁית יוֹמִין, (קִימָא מְלָה
 וְכָלְהוּ) אֲתֵאֲחֲדוּן בְּרְזָא דְחַד נְקוּדָה קְדִישָׁא, וְכָלְהוּ
 יוֹמִין אֲתֵאֲחֲדוּן בֵּיהּ. וְאִית יוֹמִין אַחְרָנִין, דְּקִימִין לְבַר
 בְּסֵטְרָא אַחְרָא. וְאִית יוֹמִין אַחְרָנִין, דְּקִימִין לְגוּ (הִקְדָּמָה ה')

מְעַגּוּלָא קְדִישָׁא, וְאֲתֵאֲחֲדוּן בְּנְקוּדָה קְדִישָׁא. (ע"ב)
 וַיִּשְׂרָאֵל קְדִישִׁין, וְכָל אֵינּוֹן דְּמִתְעַסְקִין בְּקְדוּשָׁה, כָּל
 יוֹמָא דְשַׁבְּתָא, אֲתֵאֲחֲדוּן כָּל אֵינּוֹן שִׁית יוֹמִין,
 בְּאֵינּוֹן שִׁית יוֹמִין דְּלָגוּ דְאֲתֵאֲחֲדוּן בְּהֵיא נְקוּדָה,
 אֲתֵאֲחֲדוּן בְּהֵא, בְּגִין לְנִטְרָא לֹון. וְכָל אֵינּוֹן שִׁית יוֹמִין
 (ד"א וְאֵינּוֹן שִׁית יוֹמִין דְּלָגוּ) דְשַׁבְּתָא, הֵהִיא נְקוּדָה טְמִירָא אֵיהִי.
 כִּיּוֹן דְעָאֵל שַׁבְּתָא, כְּדִין סְלָקָא הֵהִיא נְקוּדָה, וְאֲתַעְטְרָא
 וְאֲתֵאֲחֲדָא לְעִילָא, וְכָלְהוּ טְמִירִין בְּגִיָּה.
 תָּא חֲזִי, אִית יָמִים וְאִית יָמִים. יְמֵי חוּל, כְּמָה דְאֲתַמַּר,
 וְאֵלִין קִימִין לְבַר לְעַמִּין. יְמֵי הַשַּׁבָּת, דְּאֵינּוֹן יְמֵי
 הַשַּׁבּוּעַ, קִימִין לְיִשְׂרָאֵל. וְכַד סְלָקָא הֵא נְקוּדָה, כְּלָא
 אֲתַגְנִיז, וְאֵיהִי סְלָקָא, כִּיּוֹן דְאֵיהִי סְלָקָא, אֲקָרִי שַׁבָּת.
 מַהוּ שַׁבָּת. אִי תִימָא בְּגִין שְׁבִיתָהּ, דְכִתִּיב כִּי בּו שַׁבָּת,
 יָאוּת הוּא. אֲבַל רְזָא דְמְלָה, כִּיּוֹן דְסְלָקָא הֵא
 נְקוּדָה, וְנִהוּרָא נְהִיר, כְּדִין מִתְעַטְרָא אֵיהִי בְּאַבְהֵן, כִּיּוֹן
 דְמִתְעַטְרָא אֵיהִי בְּאַבְהֵן, כְּדִין אֲתַחְבַּרְת וְאֲתֵאֲחַדְת בְּהוּ,
 לְמַהוּי חַד, וְאֲקָרִי כְּלָא שַׁבָּת. שַׁבָּת: ש' בַּת. ש' הָא

אוֹקְמוּהָ, רְזָא דְתַלְתַּת אַבְהֵן, דְּמַתְּאַחְדֵּן בְּבֵת יַחֲידָה, וְאִיהִי
מִתְעַטְרָא בְּהוּ, וְאִינוּן בְּעֵלְמָא דְאַתִּי. וְכֹלָא אִיהוּ חַד.
וְדָא אִיהוּ ש' בַּת, לְמַהוּי כֹּלָא חַד.

וְאִי תִימָא, שִׁבְתַּת הַגְּדוֹל, וְאִיהוּ לְעֵילָא, אֲמַאי אֲקָרִי
שִׁבְתַּת. אֶלָּא וְדָאי הָכִי הוּא. וְרְזָא דְמַלְהָ, בְּכֹל אַתְר
נְקוּדָה דְאִיהִי עֲקָרָא דְכָל עֵינָא, אֲקָרִי בַת. כְּמָה דְאַתְר
אֲמַר, (תהלים יז) שְׁמַרְנִי כְּאִישׁוֹן בַּת עֵין, בְּגִין דְאִיהִי (נְקוּדָה)
עֲקָרָא דְכָל עֵינָא, אֲקָרִי בַת.

עֵלְמָא דְאַתִּי, אִיהוּ (ק"פ ע"א) הֵיכְלָא לְהֵיִא נְקוּדָה עֵלְאָה,
וְכַד אִיהִי קִיִּימָא, וְנִטְלָא בְּגַדְפָּהָא לְאַבְהֵן,
לְאַתְעַטְרָא לְעֵילָא אֲקָרִי כֹּלָא שִׁבְתַּת. וְכַד אַבְהֵן מִתְעַטְרִין
לְעֵילָא, בְּגוּ נְקוּדָה עֵלְאָה, אֲקָרִי שִׁבְתַּת. נְקוּדָה תַּתְאָה (ע'
ע"ב) כַּד מִתְעַטְרָא בְּאַבְהֵן אֲקָרִי שִׁבְתַּת.

הָאִי נְקוּדָה תַּתְאָה כַּד סִלְקָא וְאַתְחַזִּית, וְאַתְקִשִׁיטַת. (ס"א
הָאִי נְקוּדָה תַּתְאָה כַּד סִלְקָא לְאַתְעַטְרָא בְּאַבְהֵן) כְּדִין כֹּל חֲדוּה
אֲשֶׁתִּכַּח לְעֵילָא וְתַתָּא, וְעֵלְמִין כְּלָהוּ בְּחֲדוּה. וּבְהָאִי
לִילִיָא, הָאִי נְקוּדָה אַתְפִּשֵׁט נְהוּרָאָה, וּפְרִישׁ גְּדַפּוּי עַל
עֵלְמָא, וְכֹל שְׁלִטוּנִין אַחַרְנִין מִתְעַבְרִין, וְנִטְרִין אֲשֶׁתִּכַּח
עַל עֵלְמָא.

וְכַדִּין אַתּוּסְף רִיחַ נְשִׁמְתָא בִּישְׂרָאֵל, עַל כָּל חַד וְחַד,
וּבְהֵיִא נְשִׁמְתָא יִתִּירָא, נְשִׁיִּין כָּל עֲצָבָא

וְחִמַּתָּא, וְלֹא אֲשַׁתְּכַח בַּר חֲדוּהָ, לְעֵילָא וְתַתָּא. הֵהוּא
רוּחָא דְנַחֲתִית וְאֶתוּסְפָּה בְּבִנֵי עֲלָמָא, כַּד נַחֲתִית, אֶתְסַחֲי
בְּבוּסְמִין דְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן, וְנַחֲתִית וְשָׂרָא עַל עֲמָא קַדִּישָׁא,
זַכָּאִין אֵינּוּן, כַּד הָאִי רוּחָא אֶתְעָר.

בְּהֵהִיא שַׁעְתָּא דִּיהוּא רוּחָא נַחֲתִית נַחֲתִין עֲמָה לְגוּ גִנְתָּא
דְּעֵדוֹן, שְׁתִּין רְתִיכִין, מִתְעַטְרִין לְשִׁית סְטָרִין.
וְכַד מְטִי לְגִנְתָּא דְּעֵדוֹן, כַּדִּין כָּל אֵינּוּן רוּחִין וְנִשְׁמַתִּין
דְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן, כְּלָהוּ (מִתְעָרִי לְהוּא מִתְעַטְרִי (נ"א בְּהוּא) רוּחָא. כְּרוּזִי
קָרִי וְאָמַר, זַכָּאִין אֶתוּן יִשְׂרָאֵל, עֲמָא קַדִּישָׁא, דְּרַעוּתָא
דְּמֵאֲרִיכוֹן אֶתְעָר (דף ר"ד ע"ב) לְגַבִּיכוֹ.

רְזָא דְרִזִּין לִידְעֵי חֲכָמָתָא, זַכָּאִין אֵינּוּן כַּד הָאִי רוּחָא
אֶתְעָר. הָאִי רוּחָא אִיהוּ אֶתְפְּשֻׁטוּתָא דִּיהָאִי נְקוּדָה,
וְנִפְקָא מִינָהּ, וְאֶתְפְּשֻׁטָא בְּעֲלָמָא, וְהֵהוּא הוּי רְזָא
דְּשַׁבַּת, דְּשָׂרָא לְתַתָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב בֵּיהּ שְׁמִירָה, (שְׁמוֹת
לֹא) וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת, וְהָא אֹקְמוּהָ, שַׁבַּת
לָא כְּתִיב, אֲלֵא אֶת הַשַּׁבָּת, לְאַסְגָּאָה הֵהוּא רוּחָא דְּשָׂרִי
עַל כְּלָא, וְאַצְטְרִיךְ לְנִטְרָא לִיהָ, הוּאִיל וְקִימָא עֲמִיהָ
דְּבַר נֶשׁ, וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיהו נו) כָּל שׁוֹמֵר שַׁבַּת מִחֻלְלוֹ.
בְּהָאִי רְזָא אִית רְזָא אַחְרָא. הָאִי רוּחָא, אֶתְהֵנִי בְּהָאִי
יומָא, מִהֵנְאוּתֵן דִּישְׂרָאֵל, וְיַמְעַנּוּגָא דְּלַהוֹן, וְבִגִּין
דָּא, בְּעֵי לְמִיּהֵב לִיהָ עֲנוּגָא, בְּמִיכְלָא וּבְמִשְׁתֵּיא, תִּלְתַּת

זְמַנִּין, בְּתֵלֶת סְעוּדָתִין, דְּתֵלֶת דְּרָגֵי מְהִימְנוּתָא, כְּמָה
 דְּאוּקְמוּהָ. וְהָאִי נָטִיל חֶדְוָה וְעֵנוּגָא, בְּאִינוּן סְעוּדָתֵי
 דְּיִשְׂרָאֵל. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה, מֵאֵן דְּאֵהֲנִי לִיָּה, וּמְעַנְג לִיָּה,
 בְּהָאִי יוּמָא.

הָאִי רוּחָא, אֶתְהֲנִי כָּל שִׁיתָא יוּמִין, מְרוּחָא עֲלָאָה
 דְּעֵתִיקָא דְּכָל עֵתִיקִין. וּבִיוּמָא דְּשַׁבְּתָא, פִּיּוּן
 דְּנַחֲתִית, וְאַתְסַחֲי בְּגַנְתָּא דְּעֵדָן בְּלִילֵיא, אֶתְעַנְג (ר"ח ע"א, צ"ח
 ע"ב) מְעֵנוּגָא דְּגוּפָא, בְּסְעוּדָתֵי דְּמְהִימְנוּתָא, וְאַתְעֵטֶר (נ"א
 וְאַתְעַנְג) הָאִי רוּחָא מְעִילָא וְתֵתָא, וְאַתְרוּי בְּכָל סְטְרִין,
 בְּעֵטְרָא דְּלְעִילָא וְתֵתָא.

וְהוּאִיל וְקִימָא עֲמִיה דְּבֵר נָשׁ, אֶצְטְרִיךְ לִיָּה לְנֵטְרָא
 לִיָּה. וְעַל דָּא כְּתִיב וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
 הַשַּׁבָּת. שַׁבָּת, דָּא הוּא הֵהִיא נְקוּדָה תְּתָאָה. אֶת הַשַּׁבָּת,
 דָּא הוּא הָאִי רוּחָא, אֶתְפֹּשְׁטוּתָא דְּהֵהִיא נְקוּדָה. הֵהוּא
 אֶתְפֹּשְׁטוּתָא, כַּד אֶתּוּסַף קְדוּשָׁן וּבְרַפְאן מְלְעִילָא, עַל
 הֵהִיא נְקוּדָה, אֶתְנַהִיר כְּלָא, וְאַתְעֵבִיד רוּחָא נְהִירָא בְּכָל
 סְטְרִין, אֶתְפֹּלֵג לְעִילָא וְנַהִיר. וְאַתְפֹּלֵג לְתֵתָא וְנַהִיר.
 וְדָא הוּא דְּכְתִיב בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חוּלְקִי אֶחְסֹנָא אִית
 לָן כְּחֵדָא.

חוּלְקָא דְּלְעִילָא, אֶתְעֵטֶר בְּהָאִי יוּמָא, מְעֵנוּגָא עֲלָאָה
 קְדִישָׁא, וְאַתְהֲנִי מְזִיּוּא עֲלָאָה דְּעֵתִיקָא דְּכָל

עֲתִיקִין. חוֹלְקָא תַתָּא, אַתְעֵטֵר בְּהַאי יוֹמָא, מֵעֲנוּגָא
 דְּלַתָּתָא, דְּאַתְהֵי בְּהַנִּי סְעוּדַתִּי. וְעַל דָּא, בְּעֵי לְעֲנוּגָא
 לֵיהּ, בְּמִיכְלָא וּבְמִשְׁתֵּיא בְּלְבוּשֵׁי יָקָר, וּבְחֻדוּה דְּכֻלָּא.
 וְכֹד מִתְעֵטְרָא הַאי חוֹלְקָא לַתָּתָא, וְאַתְנַטִּיר כְּמַה
 דְּאַצְטְרִיךְ, סִלְקָא לְעֵילָא, וְאַתְחַבְּרָא בְּהַהוּא
 חוֹלְקָא אַחְרָא. וְהַאי נְקוּדָה נְטִיל כְּלָא מֵעֵילָא וְתַתָּא,
 וְאַתְכְּלִילָא מְכַל סְטְרִין. וּבְגִין דְּמִתְעֵטְרָא בְּשַׁבַּת, מֵעֵילָא
 וּמִתַּתָּא, כָּל שְׂאָר יוֹמִין יְהִיב חֵילָא לְכֻלָּא, וְאַתְיִיחֵיב לֵיהּ
 שׁוֹלְטָנוּ מֵעֵילָא וּמִתַּתָּא. וּבְרִזִין דְּסַפְרָא דְּשְׁלֵמָה מְלָכָא,
 אֲשֶׁתִּכַּח רְזָא דָּא, וְאוּקְמוּהּ בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, זַפְּאָה
 חוֹלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל.

כְּתִיב וַיִּנְפֹשׁ, וְאוּקְמוּהּ וְוִי נֶפֶשׁ דְּאַבְדַּת וְשִׁפִּיר אִיהוּ.
 אַבְל אִי הָכִי וְוִי גּוֹפָא אַצְטְרִיךְ לְמִימַר, דְּמַנִּיה
 אַבְדַּת נֶפֶשׁ. אַבְל רְזָא דְּמַלְהָ, בְּבַר נֶשׁ אִית נֶפֶשׁ, דְּנִטְלָא
 וּמְשִׁיךְ לְגַבִּיהָ לְהַאי רוּחָא מְעַרְב שַׁבַּת. וְהַהוּא רוּחָא
 שְׂרִיא בְּגוּוּה דְּהַהִיא נֶפֶשׁ, וְדִירָא בְּהָ כָּל יוֹמָא דְּשַׁבַּתָּא.
 וְכִדִּין, הַהוּא נֶפֶשׁ, יְתִירָה בְּרַבּוּיָא וְתוּעֵלְתָא יְתִיר מִמָּה
 דְּהוּה.

וְעַל דָּא תַנִּינוּ, כָּל נַפְשָׁאן דִּישְׂרָאֵל מִתְעֵטְרִין בְּיוֹמָא
 דְּשַׁבַּתָּא, וְעֵטְרָא דְּלְהוֹן, דְּשְׂרִיא הַאי רוּחָא
 בְּגוּוּיָהוּ. כִּיּוֹן דְּנַפְק שַׁבַּתָּא, וְהַהוּא רוּחָא סִלְקָא לְעֵילָא,

כְּדִין וְוִי לְנַפֶּשׁ, דְּאַבְדַּת מַה דְּאַבְדַּת. אַבְדַּת הֵהוּא עֵטְרָא
 עֲלָאָה, וְהֵהוּא חֵילָא קְדִישָׁא דְהוּוּה בָּהּ, וְדָא הוּא וַיִּנְפֶּשׁ,
 וְוִי נַפֶּשׁ, דְּאַבְדַּת מַה דְּאַבְדַּת.

עוֹנָתָן דְּחַפְיָמִין, דִּידְעֵי רְזִין עֲלָאִין, מְלִילִיא דְּשַׁבְתָּא
 לְלִילִיא דְּשַׁבְתָּא, וְאוֹקְמוּהָ. אַבְל מְלָה דָּא
 שְׂאִילָנָא לְבוּצִינָא קְדִישָׁא, דְּהָא חוּינָן דְּהָאִי פְתָרָא
 תַּתָּאָה, נְקָטָא מַה דְּנְקָטָא בִּימָמָא, וּבְלִילִיא יְהִיב מְזוּנָא
 לְכָל חֵילִיָּהּ, כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ, דְּכְתִיב, (מְשֻׁלִי לָא) וְתִקֶּם בְּעוֹד
 לִילָהּ וְתִתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֶק לְנַעֲרוֹתֶיהָ. נְקָטָא בִּימָמָא,
 וַיְהִיבָא בְּלִילִיא. וְהֵשְׁתָּא אֲמַר מַר דְּזוּוּגָא אֲשֶׁתְּכַח בְּהָאִי
 לִילִיא.

אֲמַר, וְדָאִי זְוּוּגָא אֲשֶׁתְּכַח בְּלִילִיא דָּא. מַאי טַעְמָא.
 בְּגִין דְּהָאִי לִילִיא, אֲפֻרִישֶׁת נְשָׁמְתִין לְכָל אֵינּוּן
 חַפְיָמִין, דִּידְעֵין רְזִין דְּחַכְמָתָא. וְחַבּוּרָא, וְזוּוּגָא,
 לָא אֲשֶׁתְּכַח בְּיוֹמָא אַחְרָא בְּכָל חֲדוּהָ, בְּלָא עֲרַבּוּבִיא (ס"א
 אֶלָּא בְּגִין דָּא) אַחְרָא, כְּגוֹן דָּא. בְּגִין דְּאֵינּוּן נְשָׁמְתִין דְּפְלִיגַת,
 פְּלִיגַת לּוֹן בְּחַפְיָמִין, בְּצַדִּיקִים, בְּחַסִּידִי כְּדָקָא יְאוּת. (ס"א
 וְתוּ בְּכָל) וּבְכָל לִילִיא וְלִילִיא, זְוּוּגָא אֲשֶׁתְּכַח וְדָאִי. אֵימַתִּי
 בְּפִלְגוֹת לִילִיא. וְהָא אוֹקִימָנָא. אַבְל לָא בְּכָל סְטָרִין
 כְּהָאִי זְוּוּגָא.

וּבְגִין דָּא, חַפְיָמִין דִּידְעֵין רְזִין, בְּעֵיין לְסִדְרָא שְׁמוּשָׁא

דְּלִהוֹן, בְּהַאי לִילִיָּא. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְּכָל יוּמֵי
 דְּשַׁבְּתָא, אֵית לֹון רוּחָא אַחְרָא דְּשָׂרָא עַל עֲלָמָא, וּבְהַאי
 לִילִיָּא אֵית לֹון רוּחָא אַחְרָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, דְּנַחְתָּא לְבַנֵּי
 קַדִּישִׁין, וְהָהוּא רוּחָא נָשִׁיב מֵעֲתִיקָא דְּכָל עֲתִיקִין,
 וּנְחָתָא לְגוּ נְקוּדָה תַּתָּאָה, לְמִיּהֵב בָּהּ נֵיחָא לְכָלָא, וְדָא
 אַתְּפְּלִיג לְכָל סֹטְרִין, לְעִילָא וְתַתָּא, כְּמָה דְּאֵת אֲמַר בִּינֵי
 וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְכַד אֵינּוּן חֲפִימִין, יִתְבִּין בְּהָהוּא רוּחָא קַדִּישָׁא, רוּחָא
 עֲלָאָה, בְּעָאן לְשִׁמְשָׁא עֲרִסִיָּהוּ, דְּהַאי רוּחָא
 אֲמֻשִׁךְ אַבְתְּרִיָּה לְתַתָּא, כָּל אֵינּוּן נְשַׁמְתִּין קַדִּישִׁין,
 וִירְתִּין קַדִּישִׁי עֲלִיוֹנִין, בְּהַאי רוּחָא, נְשַׁמְתִּין קַדִּישִׁין
 לְבַנְיָהוֹן כְּדָקָא יְאוּת.

כִּיּוֹן דְּהַאי רוּחָא שָׂרָא עַל עֲלָמָא, כָּל רוּחִין בִּישִׁין, וְכָל
 מְקַטְרְגִין בִּישִׁין, אֲסַתְּלִקוּ מֵעֲלָמָא וְלֹא בְּעִינָן
 לְצִלָּאָה עַל נְטוּרָא, בְּגִין דְּיִשְׂרָאֵל אֵינּוּן נְטִירִין בְּהָהוּא
 רוּחָא, וְסַכַּת שְׁלוֹם פְּרִיסַת גְּדַפְּהָא עֲלִיָּהוּ, וְאֵינּוּן נְטִירִין
 מְכָלָא.

וְאִי תֵימָא, הָא תְּנִינָן, דְּלֹא יְפוּק בַּר נָשׁ יַחֲדָאֵי, לֹא
 בְּלִילִיָּא רְבִיעָאָה דְּשַׁבְּתָא, וְלֹא בְּלִילִיָּא דְּשַׁבְּתָא,
 וּבְעֵי בַּר נָשׁ לְאַסְתְּמָרָא. וְהָא אֲמָרָן, דְּבְלִילִיָּא דְּשַׁבְּתָא
 נְטִירִין בְּנֵי נָשָׁא מְכָל מְקַטְרְגִין דְּעֲלָמָא, וְלֹא בְּעִינָן
 לְצִלָּאָה עַל נְטוּרָא.

תָּא חֲזִי, הָכִי הוּא וְדַאי, לִילִיא רְבִיעָא דְשַׁבְּתָא, בְּעִינָן
 לְאַסְתְּמָרָא מְנִייהוּ, מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְּכְתִיב, (בראשית
 א) יְהִי מְאֹרֶת, מְאֹרֶת כְּתִיב חֹסֶר, וְהָא אוֹקְמוּהָ, דְּבְגִין
 דְּהִיא חֹסְרָה, כַּמָּה חֲבִילֵי טְהִירִין אֲתַכְּלִילָן בְּהַאי מְאֹרֶת.
 לְוֹטִין וּמְאֹרֶת אֵינּוֹן בְּגַרְיַעוּתָא דְּסִיְהָרָא, וְכֻלְהוּ שְׁלִיטִין
 בְּהָהוּא לִילִיא.

בְּלִילִיא דְּשַׁבְּתָא, כִּיּוֹן דְּכֻלְהוּ מִתְבַּדְּדוּן לְאַעְלָא בְּנוֹקְבָא
 דְּעַפְרָא, דְּלֹא יִכְלִין לְשַׁלְטָאָה, בְּעִי בַר נָשׁ
 יַחֲדָאי, לְאַסְתְּמָרָא. וְתוּ, אַף עַל גַּב דְּלֹא יִכְלִין
 לְשַׁלְטָאָה, אֲתַחֲזִיין לְזַמְנִין, וּבַר נָשׁ יַחֲדָאי בְּעִי
 לְאַסְתְּמָרָא.

מָלְהָ דָּא הָכִי תַנִּינָן, וְאִי הָכִי גְרִיעוּתָא דְּנִטְוֹרָא אִיהוּ.
 אַבְל בְּשַׁבְּתָא נְטִירוּ אֲשַׁתְּכַח לְעַמָּא קַדִּישָׁא,
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כַּד עָאל שַׁבְּתָא, מְעַטְר לְכָל חַד וְחַד
 מִיִּשְׂרָאֵל, וּבְעִי דִּינְטְרוֹן לִיהָ לְהַאי עַטְרָא קַדִּישָׁא,
 דְּאֲתַעְטְרוּ בֵיהָ, וְאַף עַל גַּב דְּאֵינּוֹן לָא אֲשַׁתְּכַחוּ
 בִּישׁוּבָא, לְזַמְנִין לְבַר נָשׁ יַחֲדָאי אֲתַחֲזוּן, וְאֲתַרְע
 מִזְלִיהָ. וְאַצְטְרִיךְ לִיהָ לְבַר נָשׁ, לְאַתַּעְטְרָא בְּעַטְרָא
 קַדִּישָׁא, וּלְנִטְרָא לִיהָ.

סוּף סוּף, נְטִירוּ אֲשַׁתְּכַח בְּהָהוּא לִילִיא לְעַמָּא קַדִּישָׁא,
 הוֹאִיל וְסַכַּת שְׁלוֹם פְּרִיסָא עַל עַמָּא, דְּהָא תַנִּינָן,

בְּכֹל אֶתֶר דְּסִפְתָּ שְׁלוֹם אֲשַׁתְּכַח, סְטָרָא אַחְרָא לָא
 אֲשַׁתְּכַח תַּמָּן. וְעַל דָּא נְטוּרָא אִיהוּ וּנְטוּרָא שְׂכִיחַ.
 יוּמָא דְשַׁבְּתָא, חֲדוּה אִיהוּ לְכֻלָּא, וְכֻלָּא אֲתַנְטֵר לְעִילָא
 וְתַתָּא. וּנְהוּרָא (נ"א וּנְקוּדָה) תַּתָּא הַנְּהָרָא לְסִלְקָא
 לְעִילָא, בְּשִׁפּוּרָא דְעֵטְרִין שְׁבַעִין חוּלְקִין יִתִּיר, וְסָבֵא דְכֹל
 סְבִין אֲתַעֵר.

כִּדִּין כַּד סָלִיק נְהוּרָא, עֲמָא קְדִישָׁא מְקַדְמֵי לְבֵי
 כְּנִישְׁתָּא בְּלְבוּשׁ יָקָר בְּחֲדוּה, מִתַּעֲטָרֵן בְּעֵטְרָא
 קְדִישָׁא דְלְעִילָא, בְּהֵהוּא רוּחָא דְקִיּוּמָא עָלִייהוּ לְתַתָּא,
 מְשַׁבְּחֵן בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבְּחֵן, וְסִלְקִין תּוֹשְׁבְּחֵן לְעִילָא,
 וְעֵלְאִין וְתַתָּאִין כֻּלְּהוּ בְּחֲדוּה, וּמִתַּעֲטָרֵן כֻּלְּהוּ כַּחֲדָא.
 פְּתַחֵי עֲלָאִי וְאֲמַרֵי, זַכָּאִין אַתּוּן עֲמָא קְדִישָׁא בְּאַרְעָא,
 דְמֵאֲרִיכוּן אֲתַעֲטֵר עֲלֵיכוּן, וְכֹל חֵילִין קְדִישִׁין, מִתַּעֲטָרִין
 בְּגִינֵיכוּן.

הֵאִי יוּמָא, יוּמָא דְנִשְׁמַתִּין אִיהוּ, וְלָאוּ יוּמָא דְגּוּפָא,
 בְּגִין דְשִׁלְטָנוּ דְצִרוּרָא דְנִשְׁמַתִּין אִיהוּ, וְקִיּוּמָן
 עֲלָאִין וְתַתָּאִין כֻּלְּהוּ בְּזוּוּגָא (דף ר"ה ע"ב) חֲדָא, בְּעֵטְרָא
 דְרוּחָא יִתִּירָא עֲלָאָה קְדִישָׁא.

צְלוּתָא דְשַׁבְּתָא, דְעֲמָא קְדִישָׁא, תְּלַת צְלוּתִין אֲשַׁתְּכַחוּ
 בְּהֵאִי יוּמָא, לְקַבֵּל תְּלַת שַׁבְּתֵי, וְאוּקְמוּהָ,
 וְכֻלְּהוּ חַד. כִּיּוּן דְעָאלוּ עֲמָא קְדִישָׁא לְבֵי כְּנִישְׁתָּא, אֲסִיר

לְאֶשְׁת־דֶּלָא אֶפִּילוּ בְצוּרָךְ בִּי כְנִישְׁתָּא, אֶלָּא בְּמִלִּי
תּוֹשְׁבְחָן וְצִלוֹתָא, וְאוֹרֵייתָא, וְכִדְקָא חֲזִי לֹון.

וּמֵאן (ר"ו ע"א, אמור ק"ה ע"א) דְּאֶשְׁת־דֶּלָא בְּמִלִּין אַחֲרָנִין, וּבְמִלִּין
דְּעֵלְמָא, דָּא אִיהוּ בַר נָשׁ דְּקָא מַחְלִל שִׁבְתָּא, לִית
לִיה חוּלְקָא בְּעַמָּא דִּישְׂרָאֵל. תְּרִין מְלָאכִין מְמַנֵּן עַל דָּא,
בְּיוֹמָא דְשִׁבְתָּא, וְאִינּוֹן שׁוּוּ יְדִיהוֹן עַל רִישִׁיה, וְאִמְרִי,
ווי לְפִלְנִיָּא, דְּלִית לִיה חוּלְקָא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְעַל
דָּא, בְּעֵי לְאֶשְׁת־דֶּלָא בְּצִלוֹתָא וּבְשִׁרִין וּבְתוֹשְׁבְחָן
דְּמֵאֲרִיהוֹן, וּלְאֶשְׁת־דֶּלָא בְּאוֹרֵייתָא.

הֵאִי יוֹמָא, אִיהוּ יוֹמָא דְנִשְׁמַתִּין, דְּאֶתְעֵטְרָא הֵהוּא
צְרוּרָא דְנִשְׁמַתִּין. (בְּתוֹשְׁבְחָן דְּמֵאֲרִיהוֹן) בְּגִין כֶּךָ מְשִׁבְחִי
בְּתוֹשְׁבְחָן תְּשִׁבַּחְתָּא דְנִשְׁמַתָּא, וְהֵיִינוּ (קל"ח ע"א) נִשְׁמַת כָּל
חַי תְּבָרַךְ אֶת שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְרוּחַ כָּל בָּשָׂר וְכוּ'. וְלִית
תּוֹשְׁבַחְתָּא אֶלָּא בְּסֵטְרָא דְנִשְׁמַתָּא וְרוּחָא, וְהֵאִי יוֹמָא,
קֵיִימָא בְּרוּחָא וְנִשְׁמַתָּא, וְלֹאוּ דְגּוּפָא.

תּוֹשְׁבַחְתָּא דְדִרְגָּא אַחֲרָא עֲלָאָה, רָזָא דְיוֹמָא, שְׁמִשָּׂא
קְדִישָׁא דְאִיהוּ נְהוּרָא דְיִמְמָא, הֵיִינוּ יוֹצֵר
אוּר. רָזָא דְנְהוּרָא דְנְהִיר, דְּמַנִּיה אַתְזֵנָן וְנְהִרִין כָּל אִינּוֹן
חַיִּילִין, רְתִיכִין, וְכַכְבֵּיָא וּמְזֻלִי, וְכֹל אִינּוֹן דְשִׁלְטִין עַל
עֵלְמָא.

תּוֹשְׁבַחְתָּא דְעֵלְמָא דְאֶתִי בְּיוֹמָא דָּא, הֵיִינוּ אֵל אָדוֹן.

וְתוֹשֵׁבְחָתָא דָּא, אִיהוּ בְרֹזָא דְעֵשְׂרִין וְתַרְיַן אַתְוּוֹן עֲלָאִין
 קְדִישִׁין, דְּמַתְעַטְרֵן בְּאַבְהֵן וּבְרַתִּיכָא עֲלָאָה קְדִישָׁא.
 אַתְוּוֹן (הקדמה ג' ע"ב) זְעִירִין, אֵינּוֹן עֵשְׂרִין וְתַרְיַן אַתְוּוֹן,
 דְּאֵינּוֹן בְּעֲלָמָא תַתָּאָה, דְּאֵינּוֹן אֵל בְּרוּךְ גְּדוֹל
 דְּעָה וְכוּ', וְלֹא אֵית בֵּין תִּיבָה לְתִיבָה, רוּחָא אַחְרָא,
 אֲלֵא אֵת רְשִׁימָא בְּכָל תִּיבָה וְתִיבָה. (קל"ב ע"ב) וּבְעֲלָמָא
 עֲלָאָה, אֵית רוּחָא, וְסַטְרִין קְדִישִׁין, בֵּין אֵת לְאֵת. וְדָא
 אִיהוּ, תוֹשֵׁבְחָתָא עַל תוֹשֵׁבְחָתָא, דְּאַתְוּוֹן עֲלָאִין דְּיוֹמָא
 שְׁבִיעָאָה, (ר"ד ע"א) קָא מְשַׁבַּח וְאָמַר לְמַלְכָּא עֲלָאָה יוֹצֵר
 בְּרֵאשִׁית.

כַּד תוֹשֵׁבְחָתָא דָּא סִלְקָא לְעֵילָא, שְׁתִּין רְתִיכִין עֲלָאִין
 דְּקָאמְרוֹן, מְזַדְּמִינִין וְנִטְלִי לְהָאִי תוֹשֵׁבְחָתָא מֵעַמָּא
 קְדִישָׁא, וְסִלְקִי לָהּ לְאַתְעַטְרָא בָּהּ, בְּכַמָּה רְתִיכִין עֲלָאִין,
 דִּי מְמַנֵּן, וְכֹל אֵינּוֹן צְדִיקֵיָא דְּבַגְנָתָא דְּעֵדוֹן, כְּלָהוּ
 מַתְעַטְרֵן בְּתוֹשֵׁבְחָתָא דָּא, וְכֹל אֵינּוֹן רְתִיכִין, וְכֹל אֵינּוֹן
 נִשְׁמַתִּין דְּצְדִיקֵיָא, כְּלָהוּ סִלְקִין בְּתוֹשֵׁבְחָתָא דָּא, עַד
 רוֹזָא דְּכוּרְסִיָּא.

כַּד מָטָא לְכוּרְסִיָּא קְדִישָׁא, תוֹשֵׁבְחָתָא דָּא דְּכָל
 יִשְׂרָאֵל, קִיִּימָא תַמָּן, עַד זְמַנָּא דְּקָאמְרִי קְדוּשָׁה
 עֲלָאָה דְּמוֹסָף. וּכְדִין סְלוּקָא דְּלַתָּתָא לְעֵילָא, לְאַתְאַחְדָּא
 כְּלָא לְעֵילָא לְעֵילָא, לְמַהוּי כְּלָא חַד. דָּא אִיהִי
 תוֹשֵׁבְחָתָא, דְּסִלְקָא עַל כְּלָהוּ תוֹשֵׁבְחָן.

מִכָּאן וְלַהֲלָאָה, סְדוּרָא דְצִלוֹתָא דְשָׂאֵר יוּמֵי, עַד יִשְׁמַח
 מִשָּׁה וְכוּ', חֲדוּוֹתָא דְדִרְגָא עֲלָאָה, עֲקָרָא דְאַבְהֹן,
 דְחֲדֵי בְהֵהוּא עֲדָבָא דִילֵיהּ, כִּד סְלִיק פּוֹרְסֵיִיא לְגַבִּיּהּ,
 וְנָטִיל לָהּ, וּמִתְחַבְּרָאן כַּחְדָּא. וְדָא אִיהוּ חֲדוּה דְאוּרִיִּיתָא
 עֲלָאָה דְלְעִילָא, תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. דְחֲדֵי בְאוּרִיִּיתָא
 דִּלְתַתָּא, תּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה, וְאַתְחַבְּרוּ דָּא בְדָא.

כִּיּוֹן דְאַתְחַבְּרוּ כַּחְדָּא, בְּעֵי בַר נָשׁ לְאַכְלִלָא בְהֵהוּא
 חֲדוּה לְעַמָּא קְדִישָׁא, יִשְׁמַחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוּמְרֵי
 שֶׁבֶת וְכוּ', אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה נָא בְּמִנוּחַתֵּנוּ.
 רְזָא דְסֵפֶר תּוֹרָה בְיוֹמָא דָּא, הָא אוּקְמוּהָ תְּנִינָן כְּתִיב,
 וַיִּקְרָאוּ בְּסֵפֶר בְּתוֹרַת הָאֱלֹהִים מִפּוֹרֶשׁ וְשׁוּם
 שְׁכָל וַיְבִינוּ בְּמִקְרָא וְהָא אוּקְמוּהָ רְזָא, דְאַיִנוּן פְּסוּקֵי
 טַעֲמֵי, וּמִסּוֹרֶת, וְכָל אִינוּן דְּיוּקִין, (ב"א תְּקוּנָא) וְרִזִּין עֲלָאִין,
 כִּלָּא אֶתְמַסֵּר לְמִשָּׁה מְסִינֵי. אִי בְּכָל הֵנִי דְּיוּקִין אֶתְמַסֵּר
 אוּרִיִּיתָא לְמִשָּׁה, סֵפֶר תּוֹרָה דְּאִיהוּ בְּכָל אִינוּן קְדוּשָׁאן,
 אֲמַאי אִיהוּ חֶסֶר מִכָּל הֵנִי תְּקוּנֵינן וְרִזִּין דְּאַתְמַסְּרוּ לֵיהּ
 לְמִשָּׁה בְּאוּרִיִּיתָא.

אַלָּא רְזָא דָּא, כִּד פּוֹרְסֵיִיא קְדִישָׁא מִתְעַטְרָא,
 וְאַתְכְּלִילַת בְּתוֹרָה שְׁבַכְתָּב, כָּל אִינוּן דְּיוּקֵינִין,
 וְכָל אִינוּן טַעֲמִין וּמִסּוֹרוֹת, כְּלָהוּ עָאֲלִין בְּגַנְיִזוּ,
 וְאַתְרִשִּׁימוּ (דף ר"ו ע"א) בְּגוּ פּוֹרְסֵיִיא קְדִישָׁא, וְאַיִנוּן דְּיוּקֵינִין,

דָּאֵעִיל אֹרֵייתָא דְּבִכְתָּב, בְּאֹרֵייתָא דְּבַעַל פֶּה, וּבְהוּ
 אֲתַעֲבַרְתָּ, כְּאַתְתָּא דְּאַתְעֲבַרְתָּ מִן דְּכוּרָא, וְאַשְׁתָּאֲרוּ
 אֲתוּן עֲלָאִין לְחֹדֵייהוּ בְּקִדּוּשֵׁיהוּ בְּדָקָא חֲזִי.
 וְלֹאֲתַחֲזָאָה בְּבִי כְּנִישְׁתָּא, דִּהָא אֲתַבְּרַכְתָּ וְאַתְעֲטַרְתָּ
 כּוּרְסֵיָא מְרֹזָא דְּתוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְתַמָּן אָעִיל כָּל אֵינּוֹן
 דִּיּוֹקְנִין, וְאִיהִי אֲתַקְדָּשְׁתָּ מִנִּיה, בְּעֵי לֹאֲתַחֲזָאָה בְּאַתּוּן
 לְחֹדֵייהוּ בְּדָקָא יֵאוֹת.

וּכְדִין, כְּלָא אֲתַקְדָּשׁ בְּקִדּוּשָׁה עֲלָאָה בְּדָקָא חֲזִי, כָּל
 שְׁכַן וְכָל שְׁכַן בְּהַאי יוֹמָא. בְּהַאי יוֹמָא בְּעֵי
 לְסִלְקָא שְׁבַעָה גּוֹבְרִין, לְקַבֵּל שְׁבַעָה קָלִין, דְּאֵינּוֹן רֹזָא
 דְּאֹרֵייתָא. וּבִזְמַנִּין וּבְמוֹעֲדֵין חֲמִשׁ, גּוֹ רֹזָא דָּא. בְּיוֹמָא
 דְּכַפּוּרֵי שִׁית. גּוֹ רֹזָא עֲלָאָה דָּא.

וּכְלָא רֹזָא חֲדָא. חֲמִשׁ, דְּאֵינּוֹן חֲמִשׁ דְּרַגִּין לְתַתָּא,
 מְדַרְגָּא דְּאוּר קְדַמָּאָה לְתַתָּא, וְאֵינּוֹן רֹזָא
 דְּאֹרֵייתָא. שִׁית, דְּאֵינּוֹן שִׁית סְטָרִין וּכְלָא רֹזָא חֲדָא.
 שְׁבַע אֵינּוֹן שְׁבַע קָלִין. וּכְלָהוּ רֹזָא חֲדָא, אֵלִין וְאַלִּין.
 בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ אֲתוּסָף חַד עַל תְּלַתָּא, בְּגִין שְׁמִשָּׁא, דְּנִהֵיר
 בְּהַהוּא זְמַנָּא, לְסִיְהָרָא, וְאַתּוּסָף נְהוּרָא עַל
 סִיְהָרָא, וְהֵינּוּ רֹזָא (בְּרֵאשִׁית י"ז ע"א) דְּמוּסָף. בְּסִפְר תּוֹרָה, בְּעֵי
 לְשִׁתְּמַע חַד קָלָא וּדְבוּר.

סְדוּרָא לְסִדְרָא עֲמָא קְדִישָׁא בְּיוֹמָא דָּא, וּבְשַׁאר יוֹמִין

דִּסְפָר תּוֹרָה בְּעֵי לְסִדְרָא וּלְתַקְנָא תְּקוּנָא, בְּחַד פְּרֻסְיָא
 דְּאֶקְרִי תִיבָה, וְהָהוּא פְּרֻסְיָא דְּלֵהוּי בְּשִׁית (י"ד ע"ב, מ"ג ע"א,
 שלח קס"ד ע"ב) דְּרַגִּין, לְסִלְקָא בְּהוּ וְלֹא יִתִּיר, דְּכִתְיב, (דברי
 הימים ב ט) וְיֵשׁ מַעְלוֹת לְכַסָּא. וְדִרְגָא חַד לְעֵילָא, לְשׁוּאַה
 עָלֵיהּ סֵפֶר תּוֹרָה, וּלְאַחֲזָאָה לִיָּה לְכֻלָּא.

כִּד סָלִיק סֵפֶר תּוֹרָה לְתַמּוֹן, כְּדִין בְּעָאן כָּל עַמָּא לְסִדְרָא
 גְּרַמְיֵיהוּ לְתַתָּא, בְּאִמְתָּא בְּדַחִילוּ בְּרַתַּת בְּזִיעַ,
 וּלְכוּוּנָא לְבִייהוּ, כְּמָה דְּהַשְׁתָּא קִיַּיְמִין עַל טוֹרָא דְּסִינֵי
 לְקַבְּלָא אֹרִייתָא, וַיְהוֹן צִיַּיתִין וַיִּרְכוּן אֹודְנֵייהוּ. וְלִית
 רְשׁוּ לְעַמָּא לְמַפְתַּח פּוּמִיָּהוֹן, אֶפִּילוּ בְּמִילֵי דְּאֹרִייתָא,
 וְכַל שְׁכַן בְּמִלָּה אַחְרָא, אֶלָּא כֻּלְּהוּ בְּאִמְתָּא, כְּמָאן דְּלִית
 לִיָּה פּוּמָא וְהָא אֹוּקְמוּהָ, דְּכִתְיב, (נחמיה ח) וּכְפִתְחוּ עַמְדוֹ
 כָּל הָעָם. (נחמיה ח) וְאֹזְנֵי כָּל הָעָם אֶל סֵפֶר הַתּוֹרָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּד מְפָקִין סֵפֶר תּוֹרָה בְּצַבּוּרָא,
 לְמַקְרָא בֵּיהּ, מִתְּפַתְחָן תַּרְעֵי שְׁמִיָּא דְּרַחֲמִין,
 וּמַעוֹרְרִין אֶת הָאֲהָבָה לְעֵילָא, וְאַבְעֵי לִיָּה לְבַר נֶשׁ
 לְמִימַר הַכִּי.

בְּרִיךְ שְׁמִיָּה דְּמָאֲרֵי עֲלָמָא, בְּרִיךְ פְּתָרְךָ וְאַתְרְךָ, יְהֵא
 רְעוּתְךָ עִם עַמְךָ יִשְׂרָאֵל לְעָלַם, וּפּוֹרְקֵן יְמִינְךָ,
 אַחֲזִי לְעַמְךָ בְּבֵית מְקוֹדְשְׁךָ, וְלֹאֲמִטוּי לָנָא מְטוּב נְהוֹרְךָ,
 וּלְקַבְּלָא צְלוֹתְנָא בְּרַחֲמִין. יְהֵא רַעוּא קְדָמְךָ, דְּתוֹרִיךָ לָן

חַיִּים בְּטִיבוֹ, וְלִהְיוֹת אֲנִי פֹקֵידָא בְּגוֹ צְדִיקָיָא, לְמַרְחֵם
עָלַי, וְלִמְנַטֵּר יָתִי, וַיֵּת כָּל דֵּילַי, וְדֵי לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. אֶת
הוּא זֶן לְכֹלָא, וּמְפָרְנִס לְכֹלָא, אֶת הוּא שְׁלִיט עַל כֹּלָא,
אֶת הוּא דְשְׁלִיט עַל מַלְכֵיָא, וּמַלְכוּתָא דֵּילָךְ הוּא. אֲנִי
עֲבָדָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּסִגִּידְנָא קַמִּיהָ, וּמִקַּמִּי דֵּיִקֵּר
אוֹרֵייתִיהָ, בְּכֹל עֵידֵן וְעֵידֵן. לָא עַל אֵינִשׁ רְחִיצְנָא, וְלֹא
עַל בַּר אֱלֹהִין סְמִיכְנָא, אֱלֹא בְּאֱלֹהָא דְשַׁמַּיָא, דְּהוּא
אֱלֹהָא קְשׁוּט, וְאוֹרֵייתִיהָ קְשׁוּט, וּנְבִיאֹוּהִי קְשׁוּט, וּמְסֻגִּי
לְמַעַבְד טַבּוּן וְקְשׁוּט. בֵּיה אֲנִי רְחִיץ, וְלִשְׁמִיָּה קְדִישָׁא
יִקְרָא אֲנִי אֵימֵר תּוֹשְׁבַחְךָ. יְהֵא רַעֲוֹא קְדָמְךָ, דְּתַפְתַּח
לְבָאֵי בְּאוֹרֵייתְךָ וְתִיֵּהֵב לִי בְּנִין דְּכָרִין דְּעַבְדִּין רַעֲוֹתְךָ.
וְתִשְׁלִים מִשְׁאַלִּין דְּלְבָאֵי, וְלְבָא דְּכָל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְטַב
וְלַחַיִּין וְלְשָׁלֵם אָמֵן.

וְאָסִיר לְמִקְרֵי בְּסַפְרָא דְּאוֹרֵייתָא, בַּר חַד בְּלַחֲדוּדֵי,
וְכֹלָא צִיִּיתִין וְשִׁתְּקִין, בְּגִין דֵּיִשְׁמַעוּן מְלִין
מִפּוּמִּיהָ, כְּאִילוֹ קְבִילוֹ לָהּ הֵיא שַׁעְתָּא מְטוֹרָא דְּסִינַי.
וּמֵאֵן דְּקֵרִי בְּאוֹרֵייתָא, לִהְיוֹת חַד קָאִים עָלֶיהָ, וְשִׁתִּיק.
דְּלֹא יִשְׁתַּמְעַע בַּר דְּבוּר חַד בְּלַחֲדוּדֵי, לָא תְרִין דְּבוּרִין,
לְשׁוֹן קַדְשׁ חַד, וְחַד הוּא, וְלֹא תְרִין דְּבוּרִין, וְאֵי תְרִין
מִשְׁתַּכְּחִין בְּסַפֵּר תּוֹרָה, גְּרִיעוּתָא דְּרֹזָא דְּמַהִימְנוּתָא אִיהוּ
וּגְרִיעוּתָא דֵּיִקְרָא דְּאוֹרֵייתָא אֲשֶׁתַּכַּח בְּסַפֵּר תּוֹרָה, וּבְעֵי

חַד קָלָא. מְתַרְגָּם חַד. וְרוּא דָּא קְלִיפָה וּמוּחָא. (רוּא דְעֵלְמָא

דָּא וְרוּא דְעֵלְמָא דָּאֲתִי).

כָּלָא שְׁתַּקִּין, וְחַד קָאֲרִי, דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת כ) וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים
אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאִמֹר אִיהוּ לְעֵילָא, וְכָל
עֲמָא לְתַתָּא, (דף ר"ו ע"ב) דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת ט) וַיִּתְּצֻבוּ בְּתַחֲתִית
הַהָר. וְכְּתִיב (שְׁמוֹת ט) וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים.

וְהָהוּא דְקָאֲרִי בְּאוּרִייתָא, יִשְׁוֵי לְבִיָּה וְרַעוּתִיָּה לְאִינוּן
מְלִין, וְכִי אִיהוּ שְׁלִיחָא דְמָאֲרִיָּה, בְּסִדוּרָא דְהַנִּי
מְלִין, לְמִשְׁמַע לְכָל עֲמָא, דְהָא אִיהוּ קָאִים פְּדוּגָמָא
עֲלָאָה. בְּגִין כַּךְ, מֵאֵן דְּסָלִיק לְמִקְרִי בְּאוּרִייתָא, יְסִדֵּר
אִינוּן מְלִין בְּקִדְמִיתָא בְּבִיתִיָּה, וְאִי לָאו, לָא יִקְרִי
בְּאוּרִייתָא, מְנַלְן מֵהָהוּא דְבוּר, עַד לָא יִשְׁמַע אוּרִייתָא
לְעֲמָא קְדִישָׁא מֵה פְּתִיב, (אִיּוֹב כח) אֲזִי רָאָה וַיִּסְפְּרָה הַכִּינָּה
וְגַם חִקְרָה, וּלְבַתֵּר, וַיֹּאמֶר לְאָדָם הֵן יֵרְאֵת יִי' הִיא חֲכָמָה
וְגו'.

אֲסִיר לִיָּה לְמֵאֵן דְּקָאֲרִי בְּאוּרִייתָא לְמַפְסַק פְּרֻשָׁתָא, אוּ
אֲפִילוּ מְלָה חַדָּא, אֶלָּא בְּאַתֵּר דְּפַסַּק מֹשֶׁה
פְּרֻשָׁתָא לְעֲמָא קְדִישָׁא, יִפְסִיק. וְלָא יִפְסִיק מְלִין
דְּפְרֻשָׁתָא דְשִׁבְתָּא דָּא, בְּפְרֻשָׁתָא דְשִׁבְתָּא אַחֲרָא.

רוּא דָּא, בְּשַׁעֲתָא דְאִיִּפְסִיקוּ פְּרֻשָׁיִן, כָּל חַד וְחַד
אֲתַעֲטָרָא וְקִימָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. פִּיּוּן

דְּאִשְׁלִימוּ לְמַפְסַק הַגִּי פְּרֻשֵׁינָא דְכָל שְׁתָּא, אַתְעֵטְרוּ קַמִּיהּ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִמְרִי אֲנָא מְשַׁבַּת פְּלוּנִי, (ס"א מצבורא

פְּלוּנִי) וְאֲנָא מְשַׁבַּת פְּלוּנִי. (מצבורא פְּלוּנִי)

בְּהֵיא שְׁעֵתָא, קָרָא לְיוֹפִיא"ל רַב מְמָנָא, וְלַחֲמִשִּׁין
וְתַלְתָּ רְתִיכִין קְדִישִׁין דְּתַחוּת יְדֵיהּ, דְּאֲתַמְנוּן
בְּשִׁמוּשָׁא דְּאוּרֵייתָא, וְכָל רְתִיכָא וְרְתִיכָא מְנִי לִיהּ,
לְהֵאֵי רְתִיכָא עַל פְּרֻשָׁתָא פְּלוּנִי, דְּבִשְׁבַת פְּלוּנִי.
וְרְתִיכָא פְּלוּנִי, עַל פְּרֻשָׁתָא פְּלוּנִי, דְּשַׁבַּת פְּלוּנִי. וְכָל
חַד וְחַד, מְשַׁמְשָׁא לְאוּרֵייתָא, דְּהֵהוּא שַׁבַּת דִּילֵיהּ. וְאָסִיר
לָן לְעֶרְבָא אֵלִין בְּאֵלִין, וְלֹא לְאֵעֲלָא רְתִיכָא בְּרְתִיכָא
דְּחַבְרִיָּה, אֲפִילוּ כַּמְלָא נִימָא. וְאֲפִילוּ בְּחַד תִּיבָה, אוּ
אֲפִילוּ בְּאַת חַד, אֲלָא כָּל חַד וְחַד, כַּמָּה דְּפָסִיק לִוְן
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכַמָּה דְּמְנִי לִוְן בְּאֵינִוּן פְּרֻשֵׁינָא, כָּל
חַד וְחַד עַל מַטְרִיָּה.

וְעַל דָּא, כַּד מִתְעֵטְרָא פְּרֻשָׁתָא דָּא, סְלָקֵן אֵינִוּן מְלִין
דְּהֵהִיא פְּרֻשָׁתָא, דְּאֲשַׁתְּלִים בְּצַבּוּרָא, וְנָטִיל לִוְן
הֵהוּא רְתִיכָא, דְּמְמָנָא בְּהֵהִיא פְּרֻשָׁתָא, וְסָלִיק לִוְן קַמִּי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאֵלִין מְלִין מְמָשׁ, קִימִין קַמִּיהּ
וְאִמְרִין, אֲנָא פְּרֻשָׁתָא פְּלוּנִי, דְּאִשְׁלִימוּ לִי צַבּוּרָא
פְּלוּנִי, הָכִי וְהָכִי.

אִי אֲשַׁתְּלִים כַּדְקָא חֲזִי לִיהּ, סְלָקֵן אֵינִוּן מְלִין,

וּמִתְעַטְרֵן עַל כּוֹרְסֵיָא קְדִישָׁא, וְהָהוּא רְתִיכָא מִשְׁמָשָׂא
 קָמִיָה, כָּל רְתִיכָא וְרְתִיכָא, פֶּרֶשְׁתָּא דְכָל שַׁבְּתָא וְשַׁבְּתָא,
 וְכֻלְהוּ מִתְעַטְרֵן בְּגוּ כּוֹרְסֵיָא קְדִישָׁא, וּבְהוּ אִיְהִי סִלְקָא
 לְאַתִּיחְדָּא לְעִילָא לְעִילָא, וְאַתְעֵבִיד כָּלָא כָּלָא חֲדָא.
 בְּגִין כֶּךָ, זְכָאָה חוּלְקִיָה מֵאֵן דְּאִשְׁלִים פֶּרֶשְׁתָּא דְכָל
 שַׁבְּתָא וְשַׁבְּתָא, כְּדָקָא יָאוּת, כְּמָה דְּאִפְסִיקוּ לְעִילָא.

תְּרִי זְמַנִּי, קָרִינֵן בְּסֵפֶר תּוֹרָה בְּשַׁבְּתָא, בְּמִנְחָה, בְּשַׁעֲתָא
 דְּדִינָא תְּלִיא, לְעִידֵן עָרַב. צְרִיכִין לְאַכְלָלָא
 שְׁמָאֵלָא בִּימִינָא, דְּהָא אֹרִייתָא מִתְרִין (פ"ד ע"א) סְטְרִין
 אֲתִיִּיהִיבַת, דְּכִתִּיב, (דברים לג) מִימִינוּ אִשׁ דֵּת לָמוּ, יְמִינָא
 וְשְׁמָאֵלָא. בְּגִין כֶּךָ סֵפֶר תּוֹרָה בְּמִנְחָה דִּי בַּעֲשָׂרָה פְּסוּקִין,
 אוּ יִתִּיר, אֲבָל לָא שְׁלִימוּ דְּפֶרֶשְׁתָּא, דְּהָא שְׁלִימוּ
 דְּפֶרֶשְׁתָּא לָא הוּי, אֵלָא בִּימִינָא, וְיְמִינָא תְּלִיא עַד
 שַׁעֲתָא דְּמִנְחָה, וְהָא אוּקְמוּהָ.

בְּשַׁנִּי בְּשַׁבְּתָא, וּבְחַמִּישִׁי בְּשַׁבְּתָא, בְּגִין דְּקָא גַּחְתִּין
 דְּרַגִּין לְתַתָּא, דְּאִינוּן כָּלָלָא דְּאֹרִייתָא. וְאִי
 תִּימָא, הָא נְבִיאִין מִתְפָּרְשֵׁן לְתַתָּא. אֵלָא הָכִי הוּא וְדָא,
 אֲבָל הַנִּי דְּלְתַתָּא, כְּלָהוּ כָּלָלָא דְּאֹרִייתָא, וְכָל חַד וְחַד
 כְּלִיל לְכָל חַד וְחַד.

וְרוּזָא דְּמִלָּה, אֵלִין דְּרַגִּין עֲלָאִין, אִינוּן אֲקָרוּן פֶּרֶשְׁתָּא
 חֲדָא, וּלְבַתֵּר נְפָקִין מִנִּיָּהוּ תִּשְׁעֵי דְּרַגִּין,

דְּאֵתְאֲחֲדָן כַּחְדָּא, וּבְגִין כַּף תְּשַׁעָה גּוּבְרִין, תְּלַת בְּשַׁבְּתָא
בַּמְּנַחָה, וּתְלַת בְּיוֹמָא תְּנַיִינָא, וּתְלַת בְּיוֹמָא חֲמִשָּׁאָה, הָא
תְּשַׁעָה.

וּבְסִפְרָא דְרַב יִיבָא סָבָא, בַּמְּנַחָה בְּשַׁבְּתָא, הָא אֲתַעַר
רְזָא דְשִׁמְאָלָא, (כ"ד ע"א) וּנְקוּדָה תַּתָּאָה, בְּהֵוָא
סְטָרָא דְשִׁמְאָלָא, מְקַבְּלָא רְזָא דְאוּרִייתָא, כְּדִין בְּהֵיִא
שַׁעְתָּא, נְטָלָא מִסְטָרָא דְשִׁמְאָלָא, וּמְדִילֵיהּ קָרִינָן.

דְּהָא אִיהִי קַיִימָא בְּרְזָא (ד' ר"ז ע"א) דְּתַשַּׁע, (נ"א סְפִירָאן) וּקְרִינָן
תַּשַּׁע, וְאִינּוֹן שִׁית דְּחוּל, וּתְלַת בְּשַׁעְתָּא דְּאֲתַעַר
שִׁמְאָלָא בְּשַׁבְּתָא, וּלְאֵתְכַלְלָא כֹּלָא כַּחְדָּא. וְאִיהִי
מִתַּעֲטָרָא בְּהוּ, בְּתְלַת סְטָרִין, כְּגוּוּנָא דְּתְלַת סְטָרִין
עֲלָאִין, דְּאִינּוֹן כֹּלְלָא דְּפִרְשֵׁתָא דְּשַׁבְּתָא. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה
מֵאֵן דְּזַכִּי לִיקְרָא דְּשַׁבְּתָא, זַכָּאָה אִיהוּ בְּתָרִין עֲלָמִין,
בְּעֲלָמָא דִּין, וּבְעֲלָמָא דְּאֲתִי.

כְּתִיב (שמות טז) אַל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מֵהוּ
מִמְּקוֹמוֹ. תְּנַיִנָן, מִמְּקוֹמוֹ מֵהֵוָא אֲתַר דְּאֲתַחְזִי
לִמְהַךְ. וְרְזָא דְּמִלָּה, דְּכְתִיב, (יחזקאל א) בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ
מִמְּקוֹמוֹ. וְדָא אִיהוּ מְקוֹם, וְדָא אִיהוּ רְזָא דְּכְתִיב, (שמות א)
כִּי הִמְקוֹם אֲשֶׁר אֲתָה עוֹמֵד עָלָיו. אֲתַר יְדִיעָא אִיהוּ
לְעֵילָא, וּקְרִינָן לֵיהּ מְקוֹם, דְּאֲשַׁתְּמוּדַע בֵּיהּ יְקָרָא עֲלָאָה
דְּלְעֵילָא. וּבְגִין כַּף, אֲזַהְרוּתָא לְבַר נֶשׁ דְּהָא מִתַּעֲטָרָא

בְּעֵטְרָא קְדִישָׁא דְלְעִילָא, דְּלֹא יִפּוֹק מִיַּנְיָה דְּאִי (יִפּוֹק מִפּוֹמִיָּה מִלּוּלָא דְחוּל) יִפּוֹק מִנְיָה, קָא מְחַלֵּל שִׁבְתָּא. בִּידוּי, בְּעֵבִידְתָּא. כְּמָה דְּאוּקִימָנָא. בְּרַגְלוּי, לְמַהֲךְ לְבַר מְתִרִי אֲלַפִּין אַמִּין, כָּל אֲלִין חֲלוּלָא דְשִׁבְתָּא אִיהוּ.

אַל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ, דָּא אִיהוּ אֲתֵר יִקְרָא דְקְדוּשָׁה דָּא, דְּהָא מִנְיָה לְבַר, אֲתֵר דְּאַלְהִים אַחֲרִים אִיהוּ. בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ. כְּבוֹד יְיָ (בְּרֵאשִׁית כ"ה ע"א) דְּלְעִילָא. מִמְּקוֹמוֹ, דָּא כְּבוֹד דְּלִתְתָּא וְדָא אִיהוּ רִזָּא דְעֵטְרָא דְשִׁבְתָּא, בְּגִין כְּךָ אַל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ, בְּרִיךְ הוּא לְעֵלַם וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין.

כְּתִיב (שְׁמוֹת ל"ג) הִנֵּה מְקוֹם אֲתִי, מְקוֹם אֲתִי, וְדָא דָּא אִיהוּ מְקוֹם טָמִיר וְגַנְיִז, דְּלֹא אֲתִיידֵע כָּלֵל. מִשְׁמַע דְּכְתִיב אֲתִי, אֲתֵר דְּלֹא אֲתַגְלִיא, וְקִימָא טָמִירָא, וְדָא אִיהוּ אֲתֵר עֲלָאָה לְעִילָא לְעִילָא, הֵיכְלָא עֲלָאָה טָמִיר וְגַנְיִז. אַבֵּל דָּא, אִיהוּ אֲתֵר לְתַתָּא כְּדַקְאֲמָרֵן. וְדָא אִיהוּ מְקוֹם דְּאֲתַפְרֵשׁ לְעִילָא, וְאֲתַפְרֵשׁ לְתַתָּא, וּבְגִין כְּךָ אַל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי.

וּמִדְּתָם מְחוּץ לְעִיר אֶת פֶּאת קְדֻמָּה אֲלַפִּים (בְּמִדְבַר ל"ד) בְּאַמָּה וְגו', (ר"ט) הָא אוּקְמוּהָ בְּאַיִנוּן רִזִּין עֲלָאִין. אַבֵּל אֲלַפִּים בְּאַמָּה, דִּירְתָה תִרִין (הַקְדֻמָּה ד' ע"א) סְטֵרִין לְכָל סְטֵר, וְאִיהִי מִתְעֵטְרָא תְדִיר בְּתִרִין סְטֵרִין, בֵּין לְעִילָא בֵּין

לְתַתָּא. וְסִימְנָךְ שְׂכִינָה לָא שְׂרִיא לְבַר מִתְחֻמָּא דְאַתְחֻזִי
לָהּ.

כִּד נִפְק שַׁבְּתָא, צְרִיכִין יִשְׂרָאֵל דְלַתְתָּא, לְאַעֲפָבָא,
דְּהָא יוֹמָא רַבָּא עֲלָאָה אִיהוּ. (אֲצַטְרִיךְ לְאַתְעַפְבָּא עֲלֵיהּ)
וּבְהַאי יוֹמָא, אוֹשְׁפִיזָא רַבָּא וַיִּקְרָא, קָא שְׂרִיא עֲלֵיהּ,
בְּגִין כִּד בְּעֵי לְאַתְעַפְבָּא, לְאַתְחֻזָּא דְלָא דְחָקִין
בְּאוֹשְׁפִיזָא קְדִישָׁא. כְּדִין פִּתְחֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרִי, (תְּהִלִּים עח)
וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עֶוֹן וְגו', דְתִקְוֵנָא שְׁפִירָא אִיהוּ בְּהַאי
לִילֵיא, כִּיּוֹן דְּדִינָא אַתְהֶדֶר לְאַתְרֵיהּ, מַה דְּלָא אַתְחֻזִי כִּד
עֵייל שַׁבְּתָא, דְּדִינָא אִסְתַּלַּק, וְלָא אֲשַׁתְּכַח.

בְּשַׁעֲתָא דְפִתְחֵי יִשְׂרָאֵל וַיְהִי נוֹעַם, וְקְדוּשַׁתָּא דְסֻדְרָא,
כֹּל אֵינּוֹן חֵיבִין דְּגִיּהֲנָם, פִּתְחִין וְאִמְרִי, זַכָּאִין
אַתּוֹן יִשְׂרָאֵל עֲמָא קְדִישָׁא, זַכָּאִין אַתּוֹן צְדִיקָאִי, דְנִטְרִי
פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא. וְוִי לֹוֹן לְחֵיבֵיא, דְלָא זָכוּ לְמִיטְר
אוֹרֵייתָא, כְּדִין דּוּמ"ה קְדִים, וְכְרוּזָא אַתְעַר וְאִמְר, (תְּהִלִּים
ט) יִשׁוּבוּ רְשָׁעִים לְשֹׂאֵלָה כֹּל גּוֹיִם שְׂכַחֵי אֱלֹהִים. וְכֹל
אֱלִין חֲבִילֵי טְהִירִין, טְרַדִין לֹוֹן בְּגִיּהֲנָם, וְלִית מֵאֵן
דְּמַרְחָם עֲלֵיהוֹן. זַכָּאִין אֵינּוֹן כֹּל נִטְרִי שַׁבְּתָא בְּהַאי
עֲלָמָא, וְקָא מְעַנְגִי לְהַהוּא עֲנַג דְּשְׂרִיא מְלַעֲיָלָא,
כְּדִקְאֵמְרֵן.

הַאי מֵאֵן דְּשְׂרִי בְּתַעֲנִיתָא בְּשַׁבְּתָא, תְּרִי מִתְעַרֵי עֲלֵיהּ

קָמִי מִלְכָּא קְדִישָׁא. חַד, הֵהוּא רוּחָא עֲלָאָה קְדִישָׁא
 דְּאַצְטְרִיךְ לְאַתְעֲנָגָא, וְלֹא אֶתְעֲנָג. וְחַד, הֵהוּא מְמַנָּא
 דְּקִימָא עַל מַאן דְּשָׂרֵי בְּתַעֲנִיתָא, וְסַנְגְרִי"ה שְׁמִיָּה.
 וְסִלְקִין קָמִי מִלְכָּא קְדִישָׁא, וּמְתַעֲרֵי עֲלֵיהּ.

וְהֵהוּא רוּחָא אֲסִתְלַק גְּרִיעַ מֵהֵהוּא אֲתַהֲנוּתָא דְלִתְתָּא.
 וְכַד הָאִי רוּחָא לָא אֲשִׁתְּלִים לִתְתָּא, רוּחָא אַחְרָא
 דְּלַעֲיִלָּא לָא אֲשִׁתְּלִים. פִּיּוֹן דְּלֹא אֲשִׁתְּלִים לִתְתָּא
 וְלַעֲיִלָּא, פְּדִין אֲתַחְזִי הֵהוּא בַּר נָשׁ לְאַתְלֻטִּיא,
 וְלַאֲתַעֲנָשָׁא. אֲלֹא פִיּוֹן דְּאֲשִׁתְּלִים זְמַנָּא אַחְרָא, וְהֵהוּא
 מְמַנָּא דְּאַתְמַנָּא עַל עֲנוּיָא (דף ר"ז ע"ב) וְתַעֲנִיתָא, אֲשִׁתְּלִים
 גּוֹ אֵינּוֹן מְמַנָּן אַחְרָנִין, בְּעֲנוּגָא דְּלַעֲיִלָּא, קוֹרְעִין לֵיהּ
 כָּל גְּזֵר דִּינָא, דְּאַתְגְּזֵר מֵאֵינּוֹן שְׁבַעִין שָׁנִין עֲלָאִין.

לְמִלְכָּא דְּחַדִּי בְּהַלּוּלָא דִּילֵיהּ, וְכָל בְּנֵי נָשָׁא חֲדָאן
 עֲמִיָּה, חָמָא חַד בַּר נָשׁ יְהִיב בְּקוּלָר, פְּקִיד
 עֲלוּי, וְשָׂרִייוֹהוּ. בְּגִין דִּישְׁתַּכְּחוֹן כּוּלָּא בְּחַדָּוָה.

וְלְבַתֵּר, מִתְהַדְרִין אֲלִין מְמַנָּן דְּעֲנִשִׁין לְבְנֵי נָשָׁא,
 וְאַתְפְּרַעִין מִנִּיהּ דְּבַר נָשׁ, עַל דְּאַשְׁתַּכַּח
 בְּגִינִיהּ גְּרִיעוּתָא עֵילָא וְתַתָּא. מֵאִי תַקְנַתִּיהּ. לִיתִיב
 תַעֲנִיתָא עַל תַעֲנִיתָא. מֵאִי טַעְמָא. דָּא בְּטִיל עֲנוּגָא
 דְּשַׁבְתָּא, יְבִטֵּל עֲנוּגָא דְּחוּל.

וְאִי אִיהוּ מְבִטֵּל עֲנוּגָא דְּשַׁבְתָּא, וְקָא מִתְעֲנָג בְּחוּל, דְּמִי

כִּמְאֵן דְּחָשַׁב לְמַלְאָה אַחְרָא, יִתִּיר מִמָּה דְּחָשִׁיב לִיָּה
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. רוּחָא עֲלָאָה, קְדִישָׁא דְּקוּדְשִׁין
 דְּשָׂרִיא עָלֵיהּ, לָא עֲנִיג, וּבְטִיל לִיָּה מִנִּיָּה. רוּחָא אַחְרָא
 דְּחוּל, דְּשָׂרִיא לְבַתַּר עַל עֲלָמָא, חָשִׁיב וְקָא מְעַנְגָא לִיָּה.
 כְּדִין מְהֵדְרִין וּמִתְפָּרְעִין מִנִּיָּה, בְּהַאי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא
 דְּאֲתִי.

בְּגִין כֶּךָ, אֲצִטְרִיךְ תַּעֲנִיתָא אַחְרִינָא, בְּיוֹמָא קְדָמָאָה
 דְּחוּל, בְּזִמְנָא דְּשָׂרִיא עַל עֲלָמָא הֵהוּא רוּחָא
 דְּחוּל. וּבְהַאי אִית לִיָּה אֲסוּוּתָא, כִּיּוֹן דְּלָא חָשִׁיב לְרוּחָא
 דְּחוּל. וְסִימְנִיךְ (ויקרא ד) וְהָשִׁיב אֶת הַגְּזוּלָה אֲשֶׁר גָּזַל וְגו'.
 גְּזוּלָן, לָא חָשִׁיב לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לָא חָשִׁיב לְבְנֵי
 נְשָׂא, בְּגִין כֶּךָ לִית לִיָּה עוֹנְשָׁא כַּגֻּב. גֻּב, דְּחָשִׁיב לְבְנֵי
 נְשָׂא, יִתִּיר מְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִית לִיָּה עוֹנְשָׁא בְּהַאי
 עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְּאֲתִי. זַכָּאָה אִיהוּ, מֵאֵן דְּאֲשַׁתְּלִים
 לְתַתָּא, לְהֵהוּא עוֹנֵג עֲלָאָה כְּדָקָא חֲזִי.

יוֹמָא דָּא, מִתְעַטְרָא בְּשַׁבְּעִין עֲטָרִין, וּשְׂמָא עֲלָאָה (פ"ח
 ע"ב) קְדִישָׁא, אֲשַׁתְּלִים בְּכָל סְטָרִין, וְאֲתַנְהִירוּ
 כְּלָהוּ דְּרַגְיִן, וְכָלָא בְּחֻדָּה דְּבִרְכָאָן, וּבְקְדוּשָׁה עַל
 קְדוּשָׁה, וְתוֹסַפֵּת דְּקְדוּשָׁה.

קְדוּשָׁה דְּמַעֲלֵי שַׁבְּתָא, דָּא אִיהִי קְדוּשָׁה דְּשַׁבַּת
 בְּרֵאשִׁית. דְּהָא אֲתַקְדֵּשׁ מִתְלַתִּין וְתַרִּין

שְׁבִילִין, וּתְלַת דְּרָגִין דְּתַפּוּחִין (ויחי רמ"ט ע"ב) קְדִישִׁין. וּבְעִינָן
 לְאֲדַכְרָא עַל הָאֵי קְדוּשָׁה, כְּלָלָא דְעוּבְדָא דְבְרָאשִׁית,
 וּנְיִיחָא בְרוּזָא דְתְלַתִּין וּתְרִין שְׁבִילִין, וּתְלַת דְּרָגִין
 דְּאֲתְכִילָן בְּהוּ, רוּזָא דְסִהְדוּתָא דְעוּבְדָא דְבְרָאשִׁית,
 דְּהֵיִינוּ (בראשית ב) וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם וְגו'.
 וַיְכַל אֱלֹהִים, הָאֵית בְּסִהְדוּתָא דָא, תְּלַתִּין (הקדמה ה' ע"ב)
 וַחֲמֵשׁ תִּיבִין. תְּלַתִּין וּתְרִין שְׁבִילִין, וּתְלַת דְּרָגִין דְּתַפּוּחִין
 קְדִישִׁין.

תְּלַת דְּרָגִין, דְּאֵינּוּן: שְׁבִיעִי. שְׁבִיעִי. שְׁבִיעִי. וְאֵית בֵּיה
 רוּזָא דְעֵלְמָא עֲלָאָה, וְרוּזָא דְעֵלְמָא תַתָּאָה, וְרוּזָא
 דְכָל מְהֵימְנוּתָא. תְּלַת זְמַנִּין אֱלֹהִים, חַד, עֵלְמָא תַתָּאָה.
 וַחַד, פַּחַד יְצַחֲקוּ. וַחַד, עֵלְמָא עֲלָאָה קְדִישָׁא, קְדִישׁ
 קוּדְשִׁין. בְּעֵי בַר נָשׁ לְמַסְהַד סִהְדוּתָא דָא, בְּחַדוּה,
 בְּרַעוּתָא דְלְבָא, לְאֲסִהְדָא קַמִּי מְאָרִיָּה דְמְהֵימְנוּתָא. וְכָל
 מֵאן דְּיִסְהִיד דָא, וַיִּשְׁוֵי לְבֵיהּ וְרַעוּתִיהּ לְדָא, מְכַפֵּר עַל
 כָּל חוּבוּי.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
 וּרְצָה בָּנוּ וּכְוֹ, הָאֵי קִידוּשָׁא אִיהוּ בְּחַד מִתְקַלָּא,
 לְקַבֵּל סִהְדוּתָא דְמְהֵימְנוּתָא, וְאֵינּוּן תְּלַתִּין וַחֲמֵשׁ תִּיבִין
 אַחְרָנִין, כְּמָה הָאֵית בּוּיְכְלוּ. כְּלָא סְלָקִין לְשִׁבְעִין תִּיבִין,
 לְאֲתַעֲטָרָא בְּהוּ שַׁבַּת, דְּמַעְלֵי שַׁבַּתָא. זַכָּאָה (קל"ב ע"ב)

חֹלְקֶיהָ דְּבַר נָשׁ, דִּיכּוּוּן רַעוּתֶיהָ לְמַלִּין אֱלִין, לִיקְרָא
דְּמֵאֲרִיהּ.

קִידוּשָׁא דִּיּוֹמָא, הָא אוּקְמוּהּ בּוּרָא פְּרִי הַגֶּפֶן, וְלֹא
יִתִיר. דִּהָא יוֹמָא קָאִים לְקַדְשָׁא לִיהּ, מַה
דְּלִית הָכִי בְּלִילְיָא, דְּאֲנָן צְרִיכִין לְקַדְשָׁא לִיהּ, בְּהַנִּי
מַלִּין, כְּמַה דְּאוּקְיִמְנָא. וְלֹא אֶתְקַדַּשׁ הָאִי לִילְיָא, אֶלֶּא
בְּעַמָּא קַדִּישָׁא לְתַתָּא, כַּד שְׂרִיא עָלְיֵיהּ הֵהוּא רוּחָא
עֲלָאָה. וְאֲנָן בְּעֵינָן לְקַדְשָׁא לִיהּ בְּרַעוּתָא דְּלִבָּא, לְכוּוּנָא
דְּעַתָּא לְהָאִי.

וַיּוֹמַר אִיהוּ קָא מְקַדְשָׁא לִיהּ. וַיִּשְׂרָאֵל מְקַדְשֵׁי בְּצֻלוֹתֵין
וּבְרַעוּתֵין, וּמִתְקַדְשִׁין בְּקַדוּשְׁתֵּיהּ, בְּהָאִי יוֹמָא.
זַכָּאִין יִשְׂרָאֵל, עַמָּא קַדִּישָׁא, דְּאֶחְסִינוּ יוֹמָא דָּא, אֶחְסִנַּת
יְרוּתָא לְעֵלְמִין.

לְבַתֵּר דְּנִפְיִק שַׁבְּתָא, בְּעֵי בַר נָשׁ לְאַפְרָשָׁא, בֵּין קַדְשׁ
לְחוּל. אַמְאִי. דִּהָא אֶתְיָהִיב רִשׁוּ לְמַמְנָן דְּלְתַתָּא
לְשִׁלְטָאָה עַל עֵלְמָא, וּבְכָל עוּבְדִין דְּעֵלְמָא, לְאַחְזָאָה
יְחוּדָא, בְּאַתֵּר קַדִּישָׁא, בְּקַדוּשָׁה עֲלָאָה, וְלְאַפְרָשָׁא
לְתַתָּא מִיְחוּדָא עֲלָאָה, (דף ר"ח ע"א) וּלְבָרְכָא עַל נְהוּרָא

דְּאַשָׁא.

בְּגִין דְּכָל אַשְׁיִן אַחְרָנִין, אֶתְטַמְרוּ וְאַתְגְּנִיזוּ בִּיּוֹמָא
דְּשַׁבְּתָא, בַּר אַשָּׁא חַד דְּקַדוּשָׁה עֲלָאָה, דְּאַתְגְּלִיא

וְאֶתְכֹלֵי־לֶאֱ בַקְדוּשָׁא דְשַׁבְּתָא. וְכַד הָאִי אֶשָּׂא אֶתְגַּלְיִיא,
 כָּל אֶשִׁין אַחֲרָנִין אֶתְטַמְרוּ, וְאֶתְגַּנְיִזוּ קַמִּיה. וְהָאִי אֶשָּׂא,
 אִיהִי דְעֻקִּידָה דִּיצְחָק, דְּאֶתְלַהֲטָא עַל גַּבֵּי מַדְבַּחָא. בְּגִין
 כִּךְ, בְּעֵי לְבָרְכָא עַל נְהוּרָא דְאֶשָּׂא. וְהָאִי אֶשָּׂא, לָא בְּעֵי
 אֶשָּׂא דְחוּל, אֶלָּא אֶשָּׂא דְשַׁבְּת, וְהָאִי אֶשָּׂא, אִיהוּ אֶשָּׂא
 דְנַפְיָק מֵהֵוּא אֶשָּׂא דְלַעִילָא.

וְדָא אִיהוּ אֶשָּׂא דְסָבִיל אֶשָּׂא. וְכִיּוֹן דְּהָאִי אֶשָּׂא דְנַפְיָק
 מֵאֶשָּׂא דְלַעִילָא אֶתְבָּרְכָא בְּבָרְכָה דְנְהוּרָא, כְּדִין
 כָּל שְׂאָר אֶשִׁין אַחֲרָנִין נַפְקִין, וְאֶתְמַנְן בְּדוּכְתִייהוּ,
 וְאֶתִייהִיב לֹון רְשׁוּתָא לְאַנְהָרָא.

בְּהֵיא שַׁעְתָּא דְקָא מְבָרְכִין עַל אֶשָּׂא, אֶזְדַּמְנן אַרְבַּע
 רְתִיכִין, אַרְבַּע מְשָׁרְיִין לְתַתָּא, לְאַנְהָרָא מֵהֵוּא
 אֶשָּׂא מְבָרְכָא, וְאִינּוֹן אַקְרוּן מְאוּרֵי הָאֵשׁ. בְּגִין כִּךְ,
 בְּעֵינָן לְאַכְפִּיא ד' אַצְבָּעָאן דִּידָא דִּימִינָא, וְלְאַנְהָרָא לֹון
 מִגּוֹ הֵוּא נְהוּרָא דְשָׁרְגָא דְמַתְבָּרְכָא.

וְאִינּוֹן אַצְבָּעָאן, רְמִזוּ לְאִינּוֹן מְאוּרֵי הָאֵשׁ, דְנְהִירֵי
 וְשִׁלְטֵי מֵהֵוּא נְהוּרָא דְשָׁרְגָא דְמַתְבָּרְכָא. וּבְגִין
 דְאִינּוֹן דְרָגִין לְתַתָּא, כִּד אַחֲזִי בַר נָשׁ אַצְבָּעָאן קַמִּי
 הֵוּא נְהוּרָא דְשָׁרְגָא, בְּעֵי לְאַכְפִּיא לֹון קַמִּיה, בְּגִין
 דְהֵוּא נְהוּרָא שְׁלֵטָא עֲלֵייהוּ, וְאִינּוֹן נְהָרִין מִנִּיה.

בְּשְׂאָר בְּרָכָאן בְּעֵינָן לְזַקְפָּא לֹון לְאַצְבָּעָאן, בְּגִין

לְאַחֲזֹאֶה קְדוּשָׁה עֲלָאָה, דְּדַרְגִּין עֲלָאִין,
 דְּשִׁלְטִין עַל כָּלָא, דְּשָׁמַא קְדִישָׁא אֲתַעְטֵר בְּהוּ וְאֲתַקְדָּשׁ
 בְּהוּ, וְאֲתַבְּרַכְן כְּלֵהוּ דְרַגִּין כַּחְדָּא, וְנִהְרִין מְגוּ בּוּצִינָא
 עֲלָאָה דְכָלָא, וּבְגִין כֶּךָ בְּעֵינָן לְזַקְפָּא לֹון לְעֵילָא. וְהִכָּא
 בְּעֵינָן לְאַכְפִּיָּיא אֲצַבְעָאן קָמִי שְׂרָגָא, בְּגִין לְאַחֲזֹאֶה
 דְרַגִּין דִּלְתַתָּא, דְנִהְרִין מְגוּ בּוּצִינָא דִלְעֵילָא, וּמִהִכָּא
 שִׁלְטִין וְנִהְרִין מִנְהָ, וְאֵינֹון מְאֹרֵי הָאֵשׁ.

בְּכָל יוֹמָא אֲנָן מְבָרְכִינָן מְאֹרֵי אוּר, דְּאֵינֹון נִהוּרִין
 עֲלָאִין, דְּקִיִּימָן בְּהֵוּא אוּר קְדֻמָּאָה, וְאֲתַבְּרַכְן
 כְּלֵהוּ דְרַגִּין, וְנִהְרִין כְּלֵהוּ כַּחְדָּא, מְגוּ בּוּצִינָא עֲלָאָה.
 וְהֵי אֲקֵרוּן מְאֹרֵי הָאֵשׁ. וּבְגִינֵי רְזָא דָא, מְבָרְכִין בּוּרָא
 מְאֹרֵי הָאֵשׁ.

וְאֵי תִימָא, אֲמַאי בּוּרָא, וְלָא אָמְרוּ מְאִיר מְאֹרֵי הָאֵשׁ.
 הוּאִיל וְקָא נִהְרִין מִתְהוּא אֵשׁ, מִתְהוּא בּוּצִינָא
 מְבָרְכָא. אֶלָּא כִּיּוֹן דְּעָאל שַׁבְּתָא, כָּל אֵינֹון דְרַגִּין
 דִּלְתַתָּא, וְכָל אֵינֹון דְנִהְרִין וְשִׁלְטִין, כְּלֵהוּ עָאֲלִין
 וְאֲתַכְּלִילוּ בְּהַאי שְׂרָגָא, וְאֲתַטְמְרוּ וְאֲתַגְּנִיזוּ, וְאֲתַנְטְרוּ
 בֵּיהּ, וְלָא יִתְחַזֹּון בֵּיהּ, אֶלָּא תְהוּא נְקוּדָה בְּלַחֲוּדָהָא,
 וְכִלְהוּ אֲתַטְמְרוּ בְּגִוּוּהָ, כָּל יוֹמָא דְשַׁבְּתָא.

כִּיּוֹן דְנַפְק שַׁבְּתָא, אֲפִיק לֹון לְכָל חַד וְחַד, כְּאִילוּ תְהִיא
 שַׁעְתָּא אֲתַבְּרִיאוּ, וְנַפְקוּ כְּלֵהוּ וְאֲתַבְּרִיאוּ

כַּמְלַקְדָּמִין, וְאֶתְמַנְיָאוּ עַל דְּוֹכְתֵייהוּ לְשִׁלְטָאָה כְּדִין
 אֶתְבָּרְכָא הָאִי שְׂרָגָא, וְאֶתְכַפְּיִין קַמֵּיהּ, לְאַנְהָרָא. כִּיּוֹן
 דְּנִהְרִין, כְּדִין אֶתְמַנּוּן כָּל חַד וְחַד עַל דְּוֹכְתֵיהּ.

כַּגְּוֹנָא דָּא, אֵינּוּן דְּרָגִין עֲלָאִין, דְּאֶקְרוּן מְאוּרֵי אוּר,
 שְׁלִטִין בִּימָמָא, וְנִהְרִין מְגוּ בּוּצִינָא עֲלָאָה.
 בְּשַׁעְתָּא דְרַמְשׁ לִילְיָא, הֵהוּא בּוּצִינָא עֲלָאָה כְּפִישׁ לֹון,
 וְאֶעִיל לֹון בְּגִיּוּיָהּ, עַד דְּנִהִיר יִמָּמָא. כִּיּוֹן דְּמְבָרְכִין
 יִשְׂרָאֵל עַל נְהוּרָא בִּימָמָא, כְּדִין אֶפִּיק לֹון בְּשְׁלִימוֹ
 דְּנִהוּרָא. וְעַל דָּא מְבָרְכִין יוֹצֵר הַמְּאוּרוֹת, וְלֹא אֶמְרֵי
 בּוּרָא, (ס"א אָלָא יוֹצֵר) (קנ"א ע"א) וְהֵכָא בּוּרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. בְּגִין
 דְּאֵינּוּן דְּרָגִין לְתַתָּא.

וְכֹלָא אִיהוּ רְזָא דְּאֶצְבָּעָאן, בְּהוּ רְמִיז דְּרָגִין עֲלָאִין,
 וְדְרָגִין תַּתָּאִין. (קצ"ב ע"ב, תִּיקוּן י"ח, ס"ז ע"א) דְּרָגִין עֲלָאִין
 אֶשְׁתַּמּוּדְעָאן, בְּזַקִּיפּוּ דְּאֶצְבָּעָאן לְעִילָא. וּבְזַקִּיפּוּ
 דְּאֶצְבָּעָאן, אֶתְבָּרְכִין דְּרָגִין עֲלָאִין, וְדְרָגִין תַּתָּאִין כְּחַדָּא.
 וּבְמֵאִיכוּ דְּאֶצְבָּעָאן, אֶתְבָּרְכִין לְאַנְהָרָא דְּרָגִין תַּתָּאִין
 לְחוּדֵייהוּ.

וְרְזָא דָּא, טוּפְרֵי דְּאַחּוּרֵי אֶצְבָּעָאן. וְאֶצְבָּעָאן לְחוּדֵייהוּ
 לְגוּ. טוּפְרֵי דְּאַחּוּרֵי אֶצְבָּעָאן, אֵינּוּן אֲנַפִּין
 אַחְרָנִין, דְּאֶצְטְרִיכוּ לְאַנְהָרָא מְגוּ הֵהוּא שְׂרָגָא, וְאֵינּוּן
 אֲנַפִּין דְּאֶקְרוּן (דף ר"ח ע"ב) אַחּוּרֵיִם. אֶצְבָּעָאן לְגוּ בְּלֹא

טוֹפְרִין, אֵלֶיךָ אֵינּוֹן אֲנַפִּין פְּנִימָאן אַתְּפִסִּיךָ. וְרָזָא דָא,
 (שמות לג) וְרָאִיתָ אֶת אַחֲרֵי. אֵלֶיךָ אַחֲרֵי, (בראשית ר"א ע"א)
 אֶצְבְּעָאן, לְאַחֲרָא בְטוֹפְרֵיהוֹן. וּפְנֵי לָא יֵרָאוּ, אֵלֶיךָ
 אֶצְבְּעָאן לְגוּ, בְּלֹא טוֹפְרִין, דְּאֵינּוֹן אֲנַפִּין פְּנִימָאִין.

וְכַד מְבַרְכִינָן עַל שְׂרָגָא, בְּעֵי לְאַחֲזָא אַחֲרֵי אֶצְבְּעָאן
 בְּטוֹפְרִין, לְאַתְנַהֲרָא מְגוּ הֵהוּא שְׂרָגָא, וּפְנִימָאִי
 דְּאֶצְבְּעָאן, לָא אֶצְטְרִיכוּ לְאַכְפִּיא (נ"א לְאַחֲזָא) לֹון
 לְאַתְנַהֲרָא מְגוּ הֵהוּא שְׂרָגָא, דְּהָא אֵינּוֹן לָא נְהָרִין, אֶלָּא
 מְגוּ שְׂרָגָא עֲלָאָה דְּלְעִילָא לְעִילָא, דְּאֵיהִי טְמִירָא וּגְנִיזָא
 דְּלָא אַתְגְּלִיָּא כְּלָל. וְאֵינּוֹן לָא נְהָרִין מְגוּ שְׂרָגָא
 דְּאַתְגְּלִיָּא כְּלָל, בְּגִין כַּךְ בְּעֵי לְאַחֲזָא אַחֲרֵי אֶצְבְּעָאן
 בְּטוֹפְרִין. וּפְנִימָאִי דְּאֶצְבְּעָאן, לָא בְּעֵי לְאַחֲזָא קְמִי הָאִי
 שְׂרָגָא. טְמִירִין אֵינּוֹן, וּבְטְמִירוּ אַתְנַהֲרִין. פְּנִימָאִין
 אֵינּוֹן, וּמְפְנִימָאָה אַתְנַהֲרִין. עֲלָאִין אֵינּוֹן, וּמְעֲלָאָה
 אַתְנַהֲרִין. זַכָּאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, בְּעֲלָמָא דִּין, וּבְעֲלָמָא
 דְּאֵתִי.

וּבְעֵי לְאַרְחָא בְּבוֹסְמִין, כַּד נְפִיק שַׁבְּתָא, עַל דְּאַסְתְּלֵק
 הֵהוּא רוּחָא, וּנְפִשָׁא דְּבַר נֶשׁ אֲשֶׁתְּאַרְת
 בְּעַרְטוּלָא, (ס"א אֲשֶׁתְּנִית בְּקַרְטוּפָא) בְּגִין הֵהוּא סְלִיקוּ, דְּאַסְתְּלֵק
 רוּחָא מִנִּיהּ וְהָא אוּקְמוּהָ.

כְּתִיב (בראשית כז) וַיֵּרַח אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ וְגו'. הָאִי

קָרָא אוֹקְמוּהָ וְאִתְמַר, אֲבָל תָּא חֲזִי, רִיחָא אִיהוּ קְיוּמָא
 דְּנַפְשָׁא, בְּגִין דְּאִיהוּ מְלָה דְּאָעִיל לְנַפְשָׁא, וְלֹא לְגוּפָא.
 תָּא חֲזִי, כְּתִיב וַיֵּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו, הָא אוֹקְמוּהָ, אֵינּוּן
 לְבוּשֵׁי דְאָדָם קְדַמָּא הוּוּ, דִּיהָב לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְאֵלְבָשָׁא לּוֹן.

בְּגִין דְּהָא כַּד חָב אָדָם, אִתְעָדִי מִנִּיהּ הֵהוּא לְבוּשָׁא
 יְקִירָא, דְּאִתְלַבֵּשׁ בֵּיהּ בְּקַדְמִיתָא, כַּד אָעִיל לֵיהּ
 בְּגַנְתָּא דְעֵדֻן. וְלִבְתַּר דְּחָב, אֵלְבִישׁ לֵיהּ בְּלְבוּשָׁא אַחְרָא,
 לְבוּשָׁא קְדַמָּא, דְּאִתְלַבֵּשׁ בֵּיהּ אָדָם בְּגַנְתָּא דְעֵדֻן, אִיהוּ
 הוּוּ (מֵאֵינּוּן מְלַבּוּשִׁין) מֵאֵינּוּן רְתִיכִין, דְּאֶקְרוּן אַחֲוֵרִים, וְאֵינּוּן
 לְבוּשֵׁין דְּאֶקְרוּן לְבוּשֵׁי טוּפְרָא.

וְכַד הוּוּ בְּגַנְתָּא דְעֵדֻן, כָּל אֵינּוּן רְתִיכִין, וְכָל אֵינּוּן
 מִשְׂרֵיין קְדִישִׁין, כְּלָהוּ סַחְרִין לֵיהּ לְאָדָם, וְאִתְנַטֵּיר
 מִכְּלָא, וְלֹא הוּוּ יְכִיל מְלָה בִישָׁא לְאִתְקַרְבָּא בְּהַדְיָה. פִּיּוֹן
 דְּחָב, וְאִתְעָדוּ מִנִּיהּ אֵינּוּן לְבוּשֵׁין, (ס"א וְאִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשֵׁין דְּחוּל
 מִמְלִין כו') דְּחִיל מִמְלִין בִּישֵׁין, וְרוּחִין בִּישֵׁין, וְאִסְתְּלִקוּ מִנִּיהּ
 אֵינּוּן מִשְׂרֵיין קְדִישִׁין, וְלֹא אִשְׁתְּאַרוּ בֵּיהּ, אֶלֹא אֵינּוּן
 רְאִשֵׁי טוּפְרֵי דְאַצְבָּעָאן, דְּסַחְרִין לּוֹן לְטוּפְרִין סַחְרָנוּ
 דְּזוּהָמָא אַחְרָא.

וּבְגִין כֵּן, לָא לִיבְעִי לֵיהּ לְבַר נָשׁ לְרַבָּאָה אֵינּוּן טוּפְרִין
 דְּזוּהָמָא, דְּהָא כְּמָה דְאַסְגִּיאוּ, הָכִי נָמִי אִסְגִּי

עֲלִיָּה קִסְטוֹרָא, וַיִּדְאָג בְּכָל יוֹמָא, וּבְעֵי לְסַפְרָא לִזְוֹן, וְלֹא
 יִרְמִי לִזְוֹן, דְּלֹא יַעֲבִיד קְלָנָא בְּהֵוּא אֲתֵר, דְּיִכְיִל תְּהוּא
 בַּר נֶשׁ לְאַתְזֻקָא. וְכָלֹא פְּגוּוֹנָא עֲלָאָה. דְּהָא לְכַלְהוּ
 אַחוּרִיִּים, סַחְרָא סַטְרָא אַחְרָא, וְלֹא אַצְטְרִיךְ לִיָּה בְּאַתְר
 דְּעֲלָמָא.

לְבַתֵּר עֵבֵד לִיָּה לְאָדָם, לְבוּשֵׁין אַחְרַנִּין, מְטַרְפֵּי אֵילָנִין
 דְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן דְּאַרְעָא. דְּהָא בְּקַדְמִיתָא הוּוּ אֵינּוֹן
 לְבוּשֵׁין, מְאֵינּוֹן אַחוּרִיִּים דְּגִנְתָּא דְּלַעֲיִלָא, וְהַשְׁתָּא
 מְגִנְתָּא דְּאַרְעָא, וְנַפְקֵי מְגִנְתָּא. וְאֵינּוֹן לְבוּשֵׁין הוּוּ
 סְלָקִין רִיחִין וּבוּסְמִין דְּגִנְתָּא, דְּנַפְשָׁא מְתִישְׁבָּא בְּהוּ,
 וְחַדֵּי בְּהוּ. הִדָּא הוּוּ דְּכְתִיב וַיֵּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרַכְהוּ,
 דְּהָא אֲתִישְׁבָּא נַפְשִׁיהּ וְרוּחִיהּ דְּיִצְחָק בְּהֵוּא רִיחָא.

בְּגִין דָּא כַּד נַפְק שַׁבְּתָא, בְּעֵי לְאַרְחָא בְּבוּסְמִין,
 לְאַתִּישְׁבָּא נַפְשִׁיהּ בְּהֵוּא רִיחָא, עַל תְּהוּא רִיחָא
 עֲלָאָה קְדִישָׁא דְּאַסְתֵּלֵק מִינָהּ. וְתְהוּא רִיחָא מְעֲלִיא
 דְּבוּסְמִין אֵיְהוּ הִדָּם. דְּהָא קִיוְמָא דְּאַתְר קְדִישָׁא דְּנִשְׁמָתִין
 נַפְקִין מִינָהּ, הִדָּם אֵיְהוּ. וְדָא אֵיְהוּ קִיוְמָא דְּנַפְשָׁא,
 פְּגוּוֹנָא דְּלַעֲיִלָא, לְאַתְקִימָא מִתְּהוּא עֲרֻטוּלָא
 דְּאַשְׁתְּאַרְת.

כַּד נַפְק שַׁבְּתָא, אֲתֵלְבֵשׁ אָדָם, בְּאֵינּוֹן לְבוּשֵׁין דְּגִנְתָּא
 דְּעֵדוֹן דְּאַרְעָא, דְּסְלָקִין רִיחִין וּבוּסְמִין, לְקִימָא

בְּפִשְׁיָהּ, עַל הַהוּא רוּחָא קְדִישָׁא עֲלָאָה יִקְרָא דְאִסְתִּלְק
מִנִּיהַ. וְהַדָּם אִיהוּ קִיּוּמָא דְנִפְשָׁא וְדַאי. כְּגֹוּנָא עֲלָאָה,
דְּאִתְקִיּוּמָא קִיּוּמָא דְנִפְשָׁא.

הַהוּא רוּחָא עֲלָאָה דְנִחִית עֲלֵיהּ דְּבַר נֶשׁ בְּחֶדוּ, וְחֲדַי
לְנִפְשֵׁיהּ, כְּדִין קִיּוּמָא נִפְשָׁא דְּבַר נֶשׁ, כְּגֹוּנָא
דְּעֲלָמָא דְּאִתִּי, דְּזִמִּין (דף ר"ט ע"א) לְאִתְהַנָּאָה מִנִּיהּ, כְּמָה דְּבַר
נֶשׁ, אֲהֵנִי לְהַאי רוּחָא בְּעֲלָמָא דָּא. הֵכִי הַהוּא רוּחָא אֲהֵנִי
לִיהּ לְבַר נֶשׁ, לְעֲלָמָא דְּאִתִּי, דְּכִתִּיב, (ישעיה נד) אִז תִּתְעַנֵּג
עַל יְיָ וְגו'. וְכִתִּיב וְהַשְׁבִּיעַ בְּצַחְצָחוֹת נִפְשֶׁךָ. כְּמָה דְּבַר
נֶשׁ, רוּי לְהַהוּא עֲנוּגָא, וְאֲהֵנִי לִיהּ, הֵכִי נִמִּי אִיהוּ רוּי
לִיהּ לְעֲלָמָא דְּאִתִּי. כְּדִין כַּד בַּר נֶשׁ זָכִי, וְאַשְׁלִים שְׁלִימוּ
דְּיִקְרָא דְּשִׁבְתָּא כְּדִקְאֲמָרֵן, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְאָרִי
עֲלֵיהּ וְאָמַר, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
בְּךָ אֲתַפְאֵר.

קָם רַבִּי אַבָּא, וּשְׂאָר חַבְרַיִיא, וּנְשָׁקוּ רִישֵׁיהּ. בְּכוּ
וְאָמְרוּ, זַכָּאָה חוּלְקָנָא דְּאַרְחָא דָּא זְמִין קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְקַבְּלָן. אָמַר רַבִּי אַבָּא, לִי זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אַרְחָא דָּא, בְּגִין לְאִתְחַבְּרָא עִמְכוּן. זַכָּאָה אִיהוּ
חוּלְקִי, דְּזָכִינָא לְאַרְחָא דָּא.

אָמַר לְהוּ, אִימָא לְכוּ מַה דְּחַמִּינָא, יוּמָא דָּא נִפְקָנָא
לְאַרְחָא, וְחַמִּינָא נְהוּרָא חֲדָא, וְאַתְפְּלַג לְתַלְתַּת

נְהוֹרִין, וְאֶזְלוּ קָמְאִי, וְאֶתְטַמְרוּ. וְאֶמִּינָא וְדַאי שְׂכִינְתָא
 חֲמִינָא, זַכָּאָה חוּלְקִי. וְהַשְׁתָּא אֵינּוֹן תְּלַת נְהוֹרִין
 דְּחֲמִינָא, אַתּוֹן אֵינּוֹן, וְדַאי אַתּוֹן נְהוֹרִין, וּבּוֹצִינִין
 עֲלָאִין, לְאַנְהֵרָא בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאֵתִי.

אָמַר רַבִּי אַבָּא עַד הָכִי לָא יִדְעֵנָא, דְּכָל אֱלִין מְרַגְלִין
 סְתִימִין הוּוּ תְּחוֹת יַדְיָכוּ, פִּיּוֹן דְּחֲמִינָא, דְּהָא
 בְּרַעוּתָא דְּפִקּוּדָא דְּמֵאֲרִיכוֹן אַתְאֲמְרוּ מְלִין אֱלִין,
 יִדְעֵנָא, דְּכָלְהוּ מְלִין סְלִקִין יוֹמָא דָּא, לְגוּ כּוּרְסִיָּא
 עֲלָאָה, וְנָטִיל לֹון הֵהוּא מְאֲרִי דְּאַנְפִין, וְעֵבִיד מִינֵיהּ
 עֲטָרִין לְמֵאֲרִיָּה. וְיוֹמָא דָּא מֵתַעֲטָרִין (נ"א שבעין) שְׁתִּין
 רְתִיכִין קְדִישִׁין, לִיקָרָא דְּכּוּרְסִיָּא, בְּאֱלִין מְלִין
 דְּאַתְאֲמְרוּ הָכָא, יוֹמָא דָּא.

אַדְהֵכִי זָקָה עֵינּוֹי, וְחָמָא דְּאַעֲרַב שְׂמֻשָּׁא. אָמַר רַבִּי
 אַבָּא, נְהַךְ לְגַבִּי הָאִי כֶּפֶר, דְּאִיהוּ קָרִיב לְגַבִּין
 בְּמִדְּבָרָא. אֶזְלוּ וּבֵיתוּ תַמְנָן. בְּפִלְגוֹת לִילִיָּא, קָם רַבִּי אַבָּא
 וּשְׂאָר חֲבֵרִיָּא, לְאַשְׁתְּדִלָּא בְּאוּרִיָּתָא, אָמַר רַבִּי אַבָּא,
 מִכָּאֵן וּלְהֵלָאָה נִימָא מְלִין לְאַתְעֲטָרָא בְּהוּ צְדִיקָיָא
 דְּבִגְנָתָא דְּעֵדוֹן, דְּהַשְׁתָּא אִיהוּ זְמַנָּא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 וְכָל צְדִיקָיָא דְּבִגְנָתָא דְּעֵדוֹן, צִיִּיתִין לְקַלְיָהוֹן דְּצְדִיקָיָא
 דִּי בְּאַרְעָא.

פֶּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר, כְּתִיב (תהלים קטו) הַשְּׁמַיִם שָׁמַיִם לַיְיָ

וְהָאָרֶץ נָתַן לְבְנֵי אָדָם הָאֵי קָרָא אֵית לְאַסְתִּכְלָא בֵּיהּ,
וְהָכִי אֲצַטְרִיךְ לְמִימַר הַשְּׁמַיִם לֵיּי, וְהָאָרֶץ נָתַן לְבְנֵי
אָדָם. מֵאֵי הַשְּׁמַיִם שְׁמַיִם. אֵלָא הָכָא אֵית לְאַסְתִּכְלָא,
בְּגִין דְּאֵית שְׁמַיִם, וְאֵית שְׁמַיִם.

שְׁמַיִם לְתַתָּא, וְאָרֶץ לְתַתָּא מְנַיִיהוּ. שְׁמַיִם לְעֵילָא,
וְאָרֶץ לְתַתָּא מְנַיִיהוּ. וְכָל דְּרַגִּין עֲלָאִין וְתַתָּאִין,
כְּלָהוּ כְּגֻוּנָא דָּא, אֲלִין בְּאֲלִין. שְׁמַיִם לְתַתָּא, אִינּוֹן עֶשֶׂר
יְרִיעוֹת, כְּמָה דְּאֵת אֲמַר (תהלים קד) נוֹטָה שְׁמַיִם כְּפִירִיעָה.
וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד לֹוֹן, וּמְשַׁרְיִין דֵּי בְּגֻוּיִיהוּ,
לְאַנְהָגָא אֲרַעָא תַתָּאָה. תְּשִׁיעָאָה אֲנַהִיג לְתַתָּאִי, דְּסַחְרוֹן
כְּקוּפְטָרָא דְּקוּלְטָא. עֲשִׂירָאָה, אִיהוּ עֲקָרָא.

וּבְכֻלָּהוּ מְשִׁרְיִין מְמַנּוֹן עַד שְׁבִיעָאָה. מְשִׁבִיעָאָה
וְלַהֲלָאָה, אֵית נְהוּרָא דְּאֲתַפְּשֵׁט לְתַתָּא, מְגוּ
כּוּרְסִיָּא עֲלָאָה, וְנַהִיר לְעֲשִׂירָאָה. וְעֲשִׂירָאָה, מִהֵהוּא
נְהִירוֹ דְּנִקְטָא, יְהִיב לְתְּשִׁיעָאָה, וְאִיהוּ לְתַמִּינָאָה
וְלְתַתָּא.

הָאֵי תַמִּינָאָה, כַּד אֲתַפְּקִדוֹן חִילֵי דְּכּוּכְבֵּיא, וְאֲפִיק לֹוֹן,
תְּהוּא נְהִירוֹ, קְיִימָא וְיְהִיב חִילֵיהּ לְכָל חַד וְחַד,
לְאַתְמִנָּאָה בְּהֵהוּא אֲתַר דְּאֲצַטְרִיךְ. דְּכְתִיב, (ישעיה מ)
הַמוֹצֵיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם וְגו', מֵרַב אוֹנִים, דָּא אִיהוּ זְהָרָא
דְּלְעֵילָא, דְּאֲקָרִי רוּב אוֹנִים.

וּבְכָל רְקִיעָא וּרְקִיעָא, אֵית מְמַנָּא, וְאִתְפַּקֵּד עַל עֲלָמָא,
 וְעַל אַרְעָא, לְאַנְהָגָא כְּלָא. בַּר אַרְעָא דִּישְׂרָאֵל,
 דְּלֹא אַנְהִיג לָהּ רְקִיעָא, וְלֹא חִילָא אַחְרָא, אֶלָּא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי, וְהָא אוּקְמוּהָ. וְאִי תִימָא הֵיךְ שְׂרִיא
 לְמַגְנָא רְקִיעָא עַל אַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, וְהָא מְטָרָא וְטָלָא
 מְרְקִיעָא נְחִית עֲלָהּ, כְּשֶׁאֵר כָּל אַרְעָא אַחְרָא.

אֶלָּא, בְּכָל רְקִיעָא וּרְקִיעָא אֵית מְמַנָּן שְׁלִטִין עַל
 עֲלָמָא, (דד ר"ט ע"ב) וְהָהוּא מְמַנָּא דְשִׁלְטָא עַל הָהוּא
 רְקִיעָא, יְהִיב מְחִילָא דְאֵית לֵיהּ לְהָהוּא רְקִיעָא בְּגִין
 לְמִיחָב לְתַתָּא, וְהָהוּא רְקִיעָא נְקִיט מֵהָהוּא מְמַנָּא, וְיְהִיב
 לְתַתָּא לְאַרְעָא. וְהָהוּא מְמַנָּא לָא נְקִיט, אֶלָּא מִתְמַצִּית
 דְּלַעִילָא. אֲבָל אַרְעָא קְדִישָׁא, לָא שְׁלִיט עַל הָהוּא
 רְקִיעָא דְעֵלְיָה מְמַנָּא אַחְרָא, וְלֹא חִילָא אַחְרָא, אֶלָּא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי וְאִיהוּ פְּקִיד לְאַרְעָא קְדִישָׁא
 בְּהָהוּא רְקִיעָא.

בְּכָל רְקִיעָא וּרְקִיעָא, אֵית פְּתַחִין יְדִיעֶן, וְשׁוּלְטָנוּ דְכָל
 מְמַנָּן, מִפְּתַחָא לְפְתַחָא רְשִׁמָּא, וּמֵהָהוּא פְּתַחָא
 וְלַהֲלֹן, לָא שְׁלִטָא אֶפִּילוּ כְּמֵלָא נִימָא, וְלֹא עָאל דָּא,
 בְּתַחוּמָא דְפְתַחָא דְחִבְרִיָּה, בַּר פֶּד אֶתִּיְהִיב לֵיהּ
 רְשׁוֹ, לְשִׁלְטָאָה חֵד עַל חִבְרִיָּה. כְּדִין, שְׁלִטִין מְלַכִּין דִּי
 בְּאַרְעָא, חֵד עַל חִבְרִיָּה.

בְּאַמְצַעִיתָא דְּכֻלְהוּ רְקִיעִין, אִית פְּתַחַא חֲדָא, דְּאַקְרִי
 גְּבִילוֹן, וְתַחֲוֹת הָאִי פְּתַחַא, אִית שְׁבַעִין
 פְּתַחִין אַחְרָנִין לְתַתָּא, וְשְׁבַעִין מְמַנִּין נְטָרִין, מִרְחִיק תְּרִי
 אֲלִפִּין אַמִּין, דְּלֹא קָרְבִין לְגַבִּיהָ. וּמַהֲהוּא פְּתַחַא אֲרַחַא
 סָלִיק לְעֵילָא לְעֵילָא, עַד דֵּי מָטָא לְגוּ כּוּרְסֵיָא עֲלָאָה,
 וּמַהֲהוּא פְּתַחַא לְכָל סְטָרִין דְּרְקִיעָא, עַד תַּרְעָא דְּפְתַחַא
 דְּאַקְרִי מַגְדוֹן, (ס"א מַגְדוֹן) דְּתַמָּן אִיהוּ סִיּוּמָא דְּרְקִיעָא
 דְּתַחֲוּמָא דְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל.

וְכָל אֵינּוֹן ע' פְּתַחִין, דְּרְשִׁימִין גּוּ הֵהוּא פְּתַחַא דְּאַקְרִי
 גְּבִילוֹן, כְּלָהוּ רְשִׁימִין בְּכוּרְסֵיָא קְדִישָׁא, וְכֻלְהוּ
 קָרִינָן לֹון שְׁעָרֵי צְדָק, דְּלֹא שְׁלִיט אַחְרָא עָלֵיהוּ.
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּקִיד לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל בְּהֵהוּא
 רְקִיעָא, מִפְּתַחַא לְפְתַחַא, בְּפְקִידוּ כְּמָה דְּאַצְטְרִיךְ. (קמ"א
 ע"א) וּמַתְמַצִּיתָא דְּהֵהוּא פְּקִידָא, נְטָלִין אֵינּוֹן שְׁבַעִין
 מְמַנִּין, וְיַהֲבִין לְכֻלְהוּ מְמַנִּין אַחְרָנִין.

השלמה מזהשמטות (סימן ד)

אִיכָא בְּצוּוֹאת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל, קָרַקַע הֲגֵן הוּא
 כְּשִׁבְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גֵן עֲדָן, נְטָל שְׁלַג
 מִתַּחַת כֶּסֶא הַכְּבוֹד וּמְמַנָּה נַעֲשָׂה קָרַקַע הֲגֵן וְזָהוּ
 קָרַקַעִיתוּ שֶׁל גֵן עֲדָן. וְאֵינּוּ נּוֹגַע עִם הָאָרֶץ הַזֹּאת שְׁהִיא
 לְמַעַלָּה מִכָּל הָאָרְצוֹת. רְקִיעַ שְׁעַל גְּבִי הֲגֵן, הוּא כְּעִין

כָּל הַגּוֹזְנִין, כְּמַעֲשֵׂה לְבַנַּת הַסְּפִיר. וְשֵׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, חָקוּק בְּאֲמִצֵּעַ הָרְקִיעַ. וְאַרְבַּע טַבְּעוֹת בְּד'
 קְצוֹת הָרְקִיעַ וְד' אוֹפָנִים בְּכָל טַבְּעַת. וּבְאֲמִצֵּעַ הָרְקִיעַ
 עֲמוּד א', וְעֲמוּד הַזֶּה נָעוּץ מִקְרַקַּע הַגֶּן עַד שְׂאוּחוֹ פָּנֵי
 כֶּסֶא הַכְּבוֹד וְהוּא מְכוּסָה מֵעַנַן הַכְּבוֹד. וְהַמְּלֶאךָ גְּבַרְיָאל
 לְבוּשׁ הַבְּדִים עוֹמֵד עָלָיו, פֶּעַם כּוֹלֵם אוֹחוֹזִים בְּטַבְּעוֹת
 הָרְקִיעַ וְהַעֲמוּד חוּזֵר וְהָרְקִיעַ סוֹבֵב, וְאוֹתִיּוֹת שֵׁם
 הַמְּפֹרָשׁ בּוֹלְטוֹת וְנוֹצְצוֹת וְעוֹלוֹת וַיּוֹרְדוֹת.

קוֹל קוֹרֵא הַתְּנוּדָדוֹ מִחַנּוֹת צִדִּיקִים קְדוֹשִׁים, אֲשֶׁר־יִכֶּם
 שְׂזוֹכִיתֶם לְכָךְ. מִי שָׁמַע כִּזְאוֹת, מִי רָאָה כִּאֵלֶּה,
 בְּהִיּוֹת כָּל נֶגוֹן הָרְקִיעַ בְּנוֹסְעוֹ עַל יְדֵי הָאִישׁ לְבוּשׁ
 הַבְּדִים, וְהוּא מִסְתַּלֵּק וְהָרְקִיעַ עוֹמֵד. וְהַעֲמוּד מְנַגֵּן,
 עוֹלֶה וַיּוֹרֵד, עַד שֶׁנִּמְשָׁךְ אֹר זוֹהָר, אֹר נוֹעֵם מְלַמְעֶלֶה
 בְּאוֹתוֹ הַעֲמוּד. וְהַצְּדִיקִים עוֹמְדִים לְנֶגֶד הָאֹר הַהוּא
 וְנִהְנִים מִמֶּנּוּ עַד חֲצוֹת הַלַּיְלָה.

בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה כְּשֶׁבֵּא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִיכְנֹס עִם
 הַצְּדִיקִים, שׁוֹמְעִים קוֹל סִיבּוּב הָרְקִיעַ וְהַעֲמוּד
 מְנַגֵּן, וְקֶרַקַּע הַגֶּן מִתְנַשֵּׂא, וְהַצְּדִיקִים עוֹלִים מִחוּפּוֹתֵיהֶם
 לְקִרְאָת בּוֹרְאֵם, וְכָל הַגֶּן מִתְמַלֵּא מִכְּבוֹדוֹ. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה
 מִזְדוּוֹגוֹת הַרוּחוֹת זְכָרִים וּנְקִבּוֹת כְּפִי שְׁהִיוּ קוֹדֵם
 שֶׁנִּבְרָאוּ, וּמְאוֹתוֹ נוֹעֵם תְּאוֹתָם לְחַזוֹת בְּנוֹעֵם ה' כּוֹלֵם

עוֹשִׂים פְּרִי, דְּהֵיִינוּ רוּחוֹת לַגֵּרִים: (עד כאן מדהשמטות)

בְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן דְּלַתְתָּא, רְקִיעָא דְּקִימָא עֲלֵיהּ, אֵית בֵּיהּ
 רִזִּין עֲלָאִין, כַּד עֲבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רְקִיעָא
 אֵייתִי אִשׁ וּמִים, מְגוּ כּוּרְסֵי יְקָרִיָּה, וְשִׁתְּהּ לֹוֹן כְּחֻדָּא,
 וְעֲבַד מְנַהוֹן רְקִיעָא לְתַתָּא, וְאֶתְפְּשְׁטוּ עַד דְּמָטוּ לְהֵהוּא
 אַתְרֵי דְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן, וְיִתְּבוּ. מַה עֲבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 נָטַל מִשְׁמִים עֲלָאִין קְדִישִׁין, אִשׁ וּמִים אַחֲרָנִין
 דְּמִשְׁתַּכְּחִין וְלֹא מִשְׁתַּכְּחִין, דְּאֶתְגַּלְיִין וְלֹא אֶתְגַּלְיִין,
 וּמֵאִינוֹן אִשׁ וּמִים, דְּאֶתְנַטְלוּ מִשְׁמִים עֲלָאִין, עֲבַד
 מְנַיְהוּ מְתִיחוּ דְּרְקִיעָא, וּמְתַח לֵיהּ עַל הַאי גִנְתָּא
 דְּלַתְתָּא, וּמְתַחֲבַר גּוּ רְקִיעָא אַחֲרָא.

אַרְבַּע גּוּוֹנִין, בְּהֵהוּא מְתִיחוּ דְּרְקִיעָא דְּעַל גִּנְתָּא, חִיּוֹר
 וְסוּמְק יְרוּק וְאוּכָם. לְגַבֵּי הַנִּי גּוּוֹנִין, אֵית אַרְבַּע
 פְּתַחֲחִין, לְתַתָּא מֵהֵהוּא מְתִיחוּ דְּרְקִיעָא. וְאִינוֹן פְּתַחֲחִין
 לְאַרְבַּע סְטָרִין דְּרְקִיעָא דְּעַל גַּבֵּי גִנְתָּא. מֵאִינוֹן אִשׁ
 וּמִים, דְּאֶתְעֲבִיד מְנַהוֹן הֵהוּא רְקִיעָא. מִתְּפַתְּחִין בְּאַרְבַּע
 פְּתַחֲחִין, אַרְבַּע נְהוּרִין. לְסֵטֵר יְמִינָא בְּהֵהוּא פְּתַחָא, מְגוּ
 מְתִיחוּ דְּסֵטֵר (נ"א מ"א) יְמִינָא, נְהַרִין תְּרִין נְהוּרִין, בְּאִינוֹן
 תְּרִין פְּתַחֲחִין, בְּפַתְּחָא דִּימִינָא, וּבְפַתְּחָא דְּאִיְהוּ (נ"א לְגוּ נְפִקָא
 נְהוּרָא וְאִיְהוּ אַנְפִּין) לְקַבֵּל אַנְפִּין.

גּוּ נְהוּרָא דְּנְהִיר לְסֵטֵר יְמִינָא, אֶתְרָשִׁים אֶת חַד, נְהִיר

וּבְלִיט, (נ"א וְלֹהִיט) וְנִצִּיץ בְּנִצְיוֹ, מִגּוֹ הֵהוּא נְהוּרָא, וְאִיהוּ
 אֶת מ', וְקִימָא בְּאִמְצָעִיתָא דֵּהֵהוּא נְהוּרָא דִּפְתָחָא. אֶת
 דָּא, סִלְקָא וְנִחְתָּא, וְלֹא קָאִים בְּאַתֵּר חַד. הֵהוּא נְהוּרָא,
 נְטִיל לְהֵהוּא אֶת וְאִפִּיק לָהּ, בְּגִין כִּךְ לֹא קִימָא בְּאַתֵּר
 חַד.

גּוֹ נְהוּרָא דְנִהִיר בְּסִטְרָא דֵּאִיהוּ לְקַבֵּל אַנְפִּין, אֶתְרֵשִׁים
 אֶת חַד, דְּנִהִיר וּבְלִיט וְנִצִּיץ בְּנִצְיוֹ גּוֹ הֵהוּא נְהוּרָא,
 וְאִיהִי אֶת ר', וְלִזְמַנִּין אֶתְחַזִּי ב' (נ"א ד') וְקִימָא
 בְּאִמְצָעִיתָא דֵּהֵהוּא נְהוּרָא דִּפְתָחָא. וְסִלְקָא וְנִחְתָּא,
 לִזְמַנִּין אֶתְגַּלִּיא, וְלִזְמַנִּין לֹא אֶתְגַּלִּיא, וְלֹא קִימָא
 בְּאַתֵּר חַד. אֲלִין תְּרִין אֶתּוּן קִימִין, וְכַד נִשְׁמַתָּא
 דְּצִדִּיקָא עָאלַת בְּגַנְתָּא דְּעֵדוֹן, אֲלִין תְּרִין אֶתּוּן נְפָקִין
 מִגּוֹ הֵהוּא נְהוּרָא, וְקִימִין עַל הֵהוּא נִשְׁמַתָּא, וְסִלְקִי
 וְנִחְתִּי.

כְּדִין, מֵאִינוֹן תְּרִין פִּתְחִין, מְקַדְמִי וְנִחְתִּי מֵעִילָא, תְּרִין
 רְתִיכִין. רְתִיכָא חֲדָא עֲלָאָה, דֵּאִיהִי רְתִיכָא
 דְּמִיכָאל, רַב סְגָנִין. רְתִיכָא תְּנִינָא, דֵּאִיהִי רְתִיכָא
 מֵהֵהוּא רַב מְמָנָא, דְּאִקְרִי בּוּא"ל. וְדָא אִיהוּ שְׁמָשָׂא
 יִקְרִיא (דף ר"י ע"א) דְּאִקְרִי רְפָא"ל. וְאִינוֹן נִחְתִּין וְקִימִין עַל
 נִשְׁמַתָּא, (מ"ז ע"א) אֶמְרִין לָהּ שְׁלוֹם בּוּאָךְ. (ישעיהו נז) יְבֵא
 שְׁלוֹם יְבֵא שְׁלוֹם. כְּדִין אִינוֹן תְּרִין אֶתּוּן, סִלְקִין וְקִימִין

בְּאַתְרֵיהֶוּ, וְאַתְגָּנִיזוּ גֹו הַהוּא נְהוּרָא, דְּאַיִנוּן פְּתַחֲיִן.
 תְּרִין פְּתַחֲיִן אַחְרָנִין, תְּרִין נְהוּרִין אַחְרָנִין קָא מְלַהֲטִין,
 מְנַהֲרוּ דְאַשָּׁא, בְּאַיִנוּן פְּתַחֲיִן חַד לְסֵטֶר שְׂמָאלָא,
 וְחַד לְאַחוּרָא. תְּרִין אַתּוּן אַחְרָנִין, מְלַהֲטִין בְּאַיִנוּן
 נְהוּרִין, וּנְצִיצִין בְּגִוּוֵייהֶוּ, אֶת חַד ג', וְאֶת חַד נ', וְכַד
 אַתּוּן קַדְמָאִי מִתְהַדְרִין לְאַתְרֵיהֶוּ, אֵלִין תְּרִין אַחְרָנִין
 נְצוּצִין, סְלִקִין וְנַחְתִין, נְפָקִין מֵאַיִנוּן נְהוּרִין, וְקִיִּמִין עַל
 נְשֻׁמְתָא.

כִּדִּין נַחְתִין תְּרִין רְתִיכִין, מֵאַיִנוּן תְּרִין פְּתַחֲיִן. רְתִיכָא
 חֲדָא אִיהוּ רְתִיכָא דְגַבְרִיאַל, רַב מְמַנָּא וְיִקְרָא.
 רְתִיכָא תְנַיִנָּא, אִיהִי רְתִיכָא אַחְרָא קַדִּישָׁא דְנוּרִיא"ל
 רַב מְמַנָּא, וְנַחְתִין מֵאַיִנוּן פְּתַחֲיִן, וְקִיִּמִין עַל נְשֻׁמְתָא,
 וְאַתּוּן מִתְהַדְרִין לְאַתְרֵיהֶוּ.

כִּדִּין, אֵלִין תְּרִין רְתִיכִין, עָאֵלִין לְגֹו הֵיכְלָא חֲדָא
 טְמִירָא דְגַנְתָּא, דְאַקְרִי אֶהְלו"ת, וְתַמָּן (קל"ב ע"א)

תְּרִיסֶר זִינֵי בּוּסְמִין גְּנִיזִין, דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) גֵּרֵד וְכִרְכַּם
 קָנָה וְקַנְמוּן וְגו'. וְאַיִנוּן תְּרִיסֶר זִינֵי דְבוּסְמִין דְלַתְתָּא.
 וְתַמָּן כָּל אֵינֹון לְבוּשִׁין דְנְשֻׁמְתִין, דְאַתְחֻזֹון לְאַתְלַבְשָׁא
 בְּהוּ, כָּל חַד וְחַד, כְּדָקָא חֲזִי. בְּהוּא לְבוּשָׁא,
 אַתְרֵשִׁימוּ כָּל אֵינֹון עוּבְדִין טְבִין, דְעַבְד בְּהַאי עֲלֻמָּא.
 וְכֻלְהוּ רְשִׁימִין בֵּיהּ, וּמְכַרְיִזֵי הַאי אִיהוּ לְבוּשָׁא דְפֻלְנִיא,

וְנִטְלִין לְהֵוּא לְבוּשָׁא וְאַתְלַבְּשֵׁת בֵּיהּ הָהִיא נִשְׁמַתָּא
 דְּצִדִּיקָא (ויחי רכ"ד ע"ב) דְּבִגְנָתָא, כְּגוּוּנָא דְּדִיוֹקְנָא דְּהָאִי
 עֲלָמָא.

וְהָנִי מִיֵּלִי, מִתְלַתִּין יוֹמִין וְאֵילָף, דְּהָא כָּל תְּלַתִּין יוֹמִין,
 לִית לָךְ נִשְׁמַתָּא דְּלֹא תִקְבֵּל עוֹנְשָׁא, עַד לָא תִיעוּל
 לְגִנְתָּא דְּעֵדוֹן. כִּיּוֹן דְּקִבִּילַת עוֹנְשָׁא, עָאלַת לְגִנְתָּא
 דְּעֵדוֹן, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ. לְבַתַּר דְּאַתְלַבְּנַת, אַתְלַבְּשֵׁת כִּיּוֹן
 דְּאַתְלַבְּשֵׁת בְּהָאִי לְבוּשָׁא, יַהֲבִין לָהּ אַתָּר כְּמָה דְּאַתְחַזִּי
 לָהּ. כְּדִין, כָּל אֵינּוֹן אַתּוּוֹן, נַחְתִּין, וְסִלְקִין אֵינּוֹן רְתִיכִין.
 הָהוּא רְקִיעָא אֲהַדְר תְּרִין זְמַנִּין בְּכָל יוֹמָא, בְּהָהוּא
 נְטִילוּ דְּהָאִי רְקִיעָא אַחְרָא, דְּמַתְדַּבֵּק בֵּיהּ. וְהָאִי
 רְקִיעָא לָא נִפִּיק לְבַר מִגְנָתָא. רְקִיעָא דָּא, מְרַקְמָא בְּכָל
 זַיְנֵי גְוּוּנִין.

תְּרִין וְעֶשְׂרִין אַתּוּוֹן רְשִׁימִין מַחְקִקוֹן, בְּהָהוּא רְקִיעָא, כָּל
 אֵת וְאֵת, נְטִיף מִמְנָא (ס"א מטלא), מְטִלָּא דְּלְעִילָא עַל
 גְּנָתָא. וּמַהְהוּא טְלָא דְּאַתּוּוֹן אַתְסַחֲיִין אֵינּוֹן נִשְׁמַתִּין,
 וּמַתְסִיִּין, בַּתַּר דְּטַבְּלוּ בְּנַהַר דְּיַנּוּר לְאַתְדַּפְּאָהּ. וְטְלָא לָא
 נַחֲתִית, אֶלָּא מִגּוֹ אַתּוּוֹן דְּרְשִׁימִין וּמַחְקִקוֹן בְּהָהוּא רְקִיעָא,
 בְּגִין דְּאֵינּוֹן אַתּוּוֹן כְּלָלָא דְּאוּרִייתָא. וְהָהוּא רְקִיעָא רְזָא
 דְּאוּרִייתָא, דְּהָא מֵאֵשׁ וּמֵיִם דְּאוּרִייתָא אַתְעַבִּיד.
 וְעַל דָּא אֵינּוֹן נַגְדִּין טְלָא, עַל כָּל אֵינּוֹן דְּאַשְׁתַּדְּלוּ

בְּאוֹרֵי־תֵא לְשִׁמָּה בְּהֵא עֲלָמָא. וְאֵלִין מְלִין רְשִׁימִין
 בְּגִנְתָּא דְעֵדוֹן, וְסִלְקִין עַד הָהוּא רְקִיעָא וְנִטְלִין מֵאִינוֹן
 אֲתוּוֹן הָהוּא טְלָא, לְאֲתֻזְנָא הָהִיא נְשֻׁמְתָּא. הָדָא הוּא
 דְכֻתִּיב, (דברים לב) יַעֲרֹף כַּמָּטֵר לְקַחֵי תִזְל כַּטַּל אִמְרַתִּי.

בְּאִמְצָעֵיתָא דְהֵאֵי רְקִיעָא, קִיִּימָא פִּתְחָא חֲדָא, לְקַבֵּל
 פִּתְחָא דְהֵיכְלָא דְלְעֵילָא, דְבַהֵהוּא פִּתְחָא,
 פִּרְחִין נְשֻׁמְתִין מִגִּנְתָּא דְלִתְתָּא לְעֵילָא, בְּחַד עֲמוּדָא
 דְנַעֲיִץ (ויחי ר"ט ע"א) בְּגִנְתָּא, עַד הָהוּא פִּתְחָא.

גוֹ הָהוּא רְקִיעָא (ב"א עמוּדָא) בְּהָהוּא פִּתְחָא דְאִיהוּ
 בְּאִמְצָעֵיתָא דְרְקִיעָא דְבְּגִנְתָּא, עָאֵלִין בְּגוּה תִּלְת
 גְּוּוֹנִין דְנִהוּרָא כְּלִילָן כְּחֲדָא, וְנִהְרֹן לְגוּוֹנִין דְהָהוּא
 עֲמוּדָא. וְכִדִּין רְקִיעָא (ב"א עמוּדָא) דָּא, נְצִיץ וְאֲתִלְהִיט
 בְּכַמָּה גְּוּוֹנִין (ב"א גְּהוּרִין) דְמִתְלַהֲטוּן. בְּכָל שַׁעֲתָא, נִהְרִין
 צְדִיקָא, מִהָהוּא זִיּוּא עֲלָאָה. אֲבָל בְּכָל שַׁבְתָּא וְשַׁבְתָּא,
 וּבְכָל רִישׁ יַרְחָא, אֲתַגְלִיֵּיא שְׁכִינְתָּא, יִתִּיר מִשְׁאֵר זְמַנֵּי
 בְּהֵאֵי רְקִיעָא, וְאֲתִיִּין כְּלָהוּ צְדִיקָא, וְסִגְדִין לְגִבְיָהּ.

זַכָּאָה חוֹלְקִיָּהּ, מֵאֵן דְזָכִי לְהַנִּי לְבוּשֵׁי דְקֶאֱמָרוֹן,
 דְמִתְלַבְּשָׁן בְּהוּ צְדִיקָא בְּגִנְתָּא דְעֵדוֹן (לְתִתָּא).
 אֵלִין מֵעוֹבְדִין טְבִין, דְעָבִיד (דף ר"י ע"ב) בַּר נָשׁ, בְּהֵאֵי
 עֲלָמָא, בְּפִקוּדֵי אוֹרֵי־תֵא. וּבַהוֹן קִיִּימָא נְשֻׁמְתָּא בְּגִנְתָּא
 דְעֵדוֹן לְתִתָּא, וְאֲתִלְבֶּשֶׁת בְּהַנִּי לְבוּשֵׁין יְקִירִין.

כֹּד (רכ"ט ע"ב) סִלְקָא נְשִׁמְתָא בְּהוּא פְתָחָא דְרְקִיעָא
 לְעִילָא, אֲזִדְמָנָן לָהּ לְבוּשֵׁין אַחֲרָנִין יְקִירִין עֲלָאִין,
 דְּאִינוּן מְרֻעוּתָא וְכוּנָה דְלִבָּא בְּאוּרִייתָא וּבְצִלוּתָא, דְּכֹד
 סִלְקָא תְּהוּא רְעוּתָא לְעִילָא, מִתְעַטֵּר בַּהּ מֵאֵן
 דְּמִתְעַטְרָא, וְאַשְׁתָּאֵר חוּלְקָא לְהוּא בַר נֶשׁ, וְאַתְעֵבֵד
 מִנִּיהּ לְבוּשֵׁין דְנְהוּרָא, לְאַתְלִבְשָׂא בְּהוּ נְשִׁמְתָא. לְסִלְקָא
 לְעִילָא. וְאַף עַל גַּב דְּאוּקְמוּהָ, דְּאִינוּן לְבוּשֵׁין בְּעוּבְדִין
 תְּלִיין. אֲלִין לָא תְּלִיין אֲלָא בְּרֻעוּתָא דְרוּחָא, כְּמָה
 דְּאַתְמַר, לְקִימָא גּוּ מְלֹאכִין רוּחִין קְדִישִׁין וְדָא אִיהוּ
 בְּרִירוּ דְמְלָה. וּבוּצִינָא קְדִישָׂא, אוּלִיף הָכִי מֵאַלְיָהוּ,
 לְבוּשֵׁין דְלִתְתָא בְּגִנְתָּא דְאַרְעָא בְּעוּבְדִין. לְבוּשֵׁין
 דְלְעִילָא, (ס"א בְּרוּחָא בְּרֻעוּתָא וְכוּנָא דְלִבָּא) בְּרֻעוּתָא וְכוּנָא דְרוּחָא
 בְּלִבָּא.

(בראשית ב) (ויקרא י"א ע"א) וְנָהָר יוֹצֵא מִעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן
 וְגו', הָא אוּקְמוּהָ, אֲבָל בְּהַאי גִנְתָּא דְלִתְתָא, נְהָר
 יוֹצֵא מִעֵדֶן וְדָאִי. וְאַצְטְרִיךְ לְמַנְדַּע, הָאִי נְהָר דְנִפְיֵק
 בְּגִנְתָּא דְלִתְתָא, בְּאֵן אֲתֵר עֲקָרָא וְשִׁרְשָׂא דִילִיָּהּ. בְּאֵן
 אֲתֵר, בְּעֵדֶן. עֵדֶן דָּא רְזָא עֲלָאָה אִיהוּ, וְלָא אֲתִיָּהִיב
 רְשׁוֹ לְשִׁלְטָאָה בֵּיהּ עֵינָא דְסַכְלָתָנוּ. וְרְזָא דְמְלָה אֲלִמְלִי
 אֲתֵר דָּא אֲתִמְסֵר לְתִתָּא לְאַתְגְּלָאָה, אֲתֵר דְעֵדֶן עֲלָאָה
 קְדִישָׂא, אֲתִמְסֵר אוּף הָכִי לְמַנְדַּע. אֲלָא (נ"א אֲבָל) בְּגִין

טְמִירוֹ דִּיקְרָא דְעֵדָן עֲלָאָה קְדִישָׁא, אַתְּטַמֵּר וְאַתְּגַנֵּיז
 עֵדָן תַּתָּאָה, דִּהֵהוּא נֶהָר נָגִיד וְנִפְיָק מִנִּיה. וְעַל דָּא לָא
 אַתְּמִסֵּר לְאַתְּגַלָּאָה, אֲפִילוּ לְאַיִנוּן נִשְׁמַתִּין דְּבַגְנָתָא
 דְּעֵדָן.

כְּמָה דִּהֵאִי נֶהָר אַתְּפֵרֵשׁ וְנִפְיָק מִגּוֹ עֵדָן, לְאַשְׁקָאָה
 לְגַנְתָּא דְלְעִילָא, הֵכִי נִמִּי מִגּוֹ הֵהוּא פִתְחָא
 דְּאַמְצְעִיתָא נִפְיָק חֵד נֶהוּרָא, דְּאַתְּפֵרֵשׁ לְד' סְטָרִין, בְּד'
 פִתְחִין דְּקְאֵמְרוֹן. אַתְר דְּקִיִּמִין אִינוּן אַתּוּון רְשִׁימִן.
 וְהֵהוּא נֶהוּרָא דְאַתְּפֵרֵשׁ לְאַרְבַּע נֶהוּרִין, בְּד' אַתּוּון
 דְּנִיצוּצִין, (נ"א וְנִפְקִין) נִפְיָק מִעֵדָן, אַתְר דְּזוּהָרָא נְקוּדָה
 לְעִילָא.

וְהֵהוּא נְקוּדָה אַתְּנֶהֱיר, וְאַתְּעֵבִיד עֵדָן לְאַנְהָרָא. וְלָא
 אִית מֵאן דְּשִׁלִּיט לְמַחְמִי וְלְמַנְדַּע לְהֵאִי נְקוּדָה,
 בַּר הֵהוּא נֶהֱירוּ דְאַתְּפֵשֵׁט מִנִּיה, דְּסַגְדִּין לְקַמִּיה אִינוּן
 צְדִיקָא דְּבַגְנָתָא דְּעֵדָן, כְּמָה דְּאַתְּמֵר. וְהֵאִי נְקוּדָה
 תַּתָּאָה, אִיהִי גַנְתָּא לְגַבִּי עֵדָן עֲלָאָה, אַתְר דְּלָא אַתְּיִיְהִיב
 לְמַנְדַּע וְלְאַסְתְּפֵלָא.

עַל כֹּל דָּא פְּתִיב, (ישעיה סד) עֵין לָא רֵאתָה אֱלֹהִים זוּלְתָךְ.
 שְׁמָא דָּא אַתְּפֵרֵשׁ, אֱלֹהִים זוּלְתָךְ, דָּא נְקוּדָה תַּתָּאָה
 קְדִישָׁא, דְּאִיהוּ יַדַּע הֵאִי עֵדָן דְּלַתְתָּא, דְּטְמִיר בְּגַנְתָּא,
 וְלִית אַחְרָא מֵאן דְּיַדַּע לִיה. (בראשית כ"ו ע"א) אֱלֹהִים זוּלְתָךְ,

דָּא עֵדֶן עֶלְאָה עַל כֹּלָא, דְּאִיהוּ רִזָּא דְּעֶלְמָא דְּאִתִּי,
 דְּאִיהוּ יַדַּע לְנִקּוּדָה תַּתָּא, בְּחַד צְדִיק דְּנִפְיָא מְנִיָּה, נְהָר
 דְּרִוּי לִיָּה, וְלִית מָאן דְּיַדַּע לִיָּה בַר אִיהוּ, דְּכִתְיַב אֱלֹהִים
 זוּלְתָהּ, דְּאִיהוּ אַחִיד לְעִילָא לְעִילָא עַד אֵין סוּף.

וְהָאִי נְהָר דְּנִפְיָא מֵעֵדֶן לְתַתָּא, רִזָּא אִיהוּ לְחַפְיָמִין,
 בְּרִזָּא דְּכִתְיַב, (ישעיה נח) וְהַשְּׁבִיעַ בְּצַחְצְחוֹת נִפְשָׁהּ.

וּמְלָה דָּא אַתְּפֵרֶשׁ לְעִילָא וְתַתָּא. נִשְׁמַתָּא דְּנִפְקָא מֵהָאִי
 עֶלְמָא דְּחִשׁוּכָא, אִיְהִי תַאֲיִבַת לְמַחְמִי בְּנִהִירוֹ דְּעֶלְמָא
 עֶלְאָה, כְּהָאִי בַר נָשׁ דְּתַאֲיִב לְמִשְׁתִּי בְּתַאֲיִבוֹ לְמִיָּא, הָכִי
 כָּל חַד וְחַד, אִיהוּ צַחְצְחוֹת, כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר, (ישעיה ד) צַחַה
 צָמָא. צָמָא, מֵאֵינוֹן צַחוֹת דְּנִהוּרִין דְּגִנְתָּא וּרְקִיעָא
 וְהִיכְלִין דְּגִנְתָּא.

וְהָהוּא נְהָר דְּנִפְיָא מֵעֵדֶן, כָּל אֵינוֹן נִשְׁמַתִּין בְּלְבוּשֵׁי
 יָקָר, יַתְבִּין עַל הַהוּא נְהָר, וְאֶלְמָלָא הַהוּא
 לְבוּשָׂא, לָא יַכְלִין לְמַסְבַּל. וּכְדִין מְתִישְׁבֹן, וּרְוּוֹן בְּאֵינוֹן
 צַחוֹת, וַיְכֻלִי לְמַסְבַּל. וְהָהוּא נְהָר אִיהוּ תְקוּנָא דְּנִשְׁמַתִּין,
 לְאִתְּיִשְׁבָּא, וְלְאִתְּזָנָא וְלְאִתְּהַנָּא, מֵאֵינוֹן צַחוֹת
 וְנִשְׁמַתִּין אַתְּהַקְנוֹן (נ"א אַתְּהַקְנוֹן) עַל הַהוּא נְהָר, וּמְתִישְׁבֹן
 בֵּיתָהּ.

הַהוּא נְהָר עֶלְאָה דְּלְעִילָא, אִפְיָא נִשְׁמַתִּין, וּפְרַחִין
 מְנִיָּה, לְגוֹ גִנְתָּא, דְּהָאִי נְהָר דְּלְתַתָּא בְּגִנְתָּא

דְּאַרְעָא, אֶתְקִין נִשְׁמַתִּין, לְאַתְתְּקִנָּא לְאַתְיִישְׁבָּא,
 בְּאַיִנוֹן (דף ר"א ע"א) צָחוֹת. כְּגֹוֹנָא דָּא בְּהַאי עֲלָמָא לְבַר,
 בְּרִיחָא דְמִיָּא מְתִישְׁבָּא נִפְשָׁא לְאַתְנַהֲרָא, דְּהַא
 מְעִיקְרָא כְּגֹוֹנָא דָּא נִפְקָא. וּבְגִין דְּמַתְתְּקִינִין נִשְׁמַתִּין עַל
 הַהוּא נְהַר דְּנִגִּיד וְנִפְיִק מִעֲדָן, יְכַלִּין לְאַתְיִישְׁבָּא בְּאַיִנוֹן
 צָחוֹת עֲלָאִין, וְלִסְלָקָא לְעֵילָא. בְּהַהוּא פִּתְחָא
 דְּאַמְצַעִיתָא דְּרִקִיעָא (ויחוי ר"ט ע"א) וְחַד עֲמוּדָא דְּקָאִים
 בְּאַמְצַעוֹת גְּנִתָּא דְּקָאֲמָרָן.

בְּהַהוּא עֲמוּדָא סְלָקִין לְעֵילָא, בְּגוֹ הַהוּא פִּתְחָא
 דְּרִקִיעָא, וּבִיהַ סְחָרְנִיָּה, אִית בֵּיהַ (ישעיה ד) עָנָן
 וְעֶשֶׂן וְנִגְהַ. וְאַף עַל גַּב דְּאוּקְמוּהָ לְהַאי קָרָא, אֲבַל עָנָן
 וְעֶשֶׂן אֵלִין מְלַבֵּר, וְנִגְהַ מְלָגוּ. וְדָא אִיהוּ לְחַפְיָא עַל
 אִינּוֹן דְּסְלָקִין לְעֵילָא, דְּלֹא יִתְחַזּוֹן מִקָּמִי אִינּוֹן דְּיִתְבִּין
 לְתַתָּא.

וְהַא הָכָא רְזָא דְּרִזִּין, כַּד (נ"א בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְאַתְתְּקִנָּא הַאי נְקוּדָה וְכו') הַאי נְקוּדָה בְּעָא
 לְאַתְתְּקִנָּא בְּתִקּוּנוֹי, וְלְאַתְקִשְׁטָא, בְּשַׁבְּתִי וּבְזִמְנֵי
 וּבְחִגִּי, מְשִׁדֵּר אַרְבַּע אַנְפִּין דְּנִשְׂר, וְקִיִּמִין עַל הֵיכְלָא
 דְּאַקְרִי דְּרִוּר, וְהֵיִינוּ מִרְ דְּרִוּר. וּבְגִין דָּא בְּשַׁתָּא דְּיִוְבְּלָא,
 בְּעֵינָן לְאַכְרִזָּא דְּרִוּר, כְּמָה דָּאֵת אָמַר (ויקרא כה) וְקִרְאַתֶּם
 דְּרִוּר. וְאַיִנוֹן אַרְבַּע אַנְפִּין יְהִיבִין קְלָא, וְלִית מָאן דְּיִשְׁמַע

לִיה, בַּר אֵינּוֹן נִשְׁמָתִין דְּאַתְחֻזּוֹן לְסִלְקָא, וְאֵינּוֹן
מִתְכַּנְּשִׁין תַּמּוֹן, וְנִטְלֵי לֹון אֵלִין ד' אַנְפִּין, וְאַעְלִין לֹון
לְגוֹ, בְּהֵוּא עֲמוּדָא דְקַיִמָּא בְּאַמְצָעִיתָא.

וּבְהֵוּא שְׁעֵתָא סִלְקָא הֵוּא עֲמוּדָא, דְּעֵנְנָא וְאַשָּׁא
וְתַנְנָא, וְנִגְהָ מִלְּגוֹ. וְאַלִּין תְּרִין אֶקְרוּן, (ישעיה ד)
מְכוּן הַר צִיּוֹן וּמְקַרְאֵיהָ. מְכוּן הַר צִיּוֹן, דָּא אִיהוּ תְּקוּנָא
דְּלַעִילָא, כַּד נְקוּדָה תַּתְּאָה מִתְקַשְׁטָא, וְאֵינּוֹן מְקַרְאֵיהָ
דְּהֵוּא נְקוּדָה לְאַתְקַשְׁטָא.

כִּיּוֹן דְּסִלְקִין אֵלִין נִשְׁמָתִין עַד הֵוּא פְּתַחַא דְּרַקִּיעָא,
כְּדִין, הֵוּא רַקִּיעָא סְחָרָא סְחָרְנִי דְּגִנְתָּא, תְּלַת
זְמַנִּין. וּמִקַּל נְעִימוֹ דְּסְחָרָא הֵוּא רַקִּיעָא, נְפַקִּין כָּל
אֵינּוֹן נִשְׁמָתִין וְשִׁמְעִין הֵוּא נְעִימוֹ דְּהֵוּא רַקִּיעָא,
וְחַמָּאן הֵוּא עֲמוּדָא, דְּסִלְקָא אֶשָּׁא וְעֵנְנָא וְתַנְנָא וְנִגְהָ
דְּלַהִיט, וְסִגְדִין כְּלָהוּ. כְּדִין נִשְׁמָתִין סִלְקִין בְּהֵוּא
פְּתַחַא, עַד דְּסִלְקִין לְגוֹ עַגּוּלָא, דְּסְחָרָא בְּהֵוּא (נ"א לַהֵוּא)
נְקוּדָה. כְּדִין חַמָּאן מַה דְּחַמָּאן. וּמִגּוֹ נְהִירוֹ וְחֻדּוּתָא
מִהֵוּא דְּחַמָּאן, סִלְקִין וְנַחְתִּין קַרְבִּין וְרַחֲקִין.

וְאִיהִי תְּאִיבָא לְגַבִּיּהוּ, וּמִתְקַשְׁטָא בְּנְהִירוֹ. כְּדִין
אַלְבִּישׁ קְנָאָה (מְנַהֲוֹרָא) חַד צְדִיק עֲלָאָה, וְאַסְתַּכַּל
בְּנְהוּרָא וְשִׁפִּירוֹ דְּהֵוּא נְקוּדָה, וּבְתַקּוּנָאָה, וְאַחִיד בְּהָ,
וְסִלְקֵהָ לָהּ לְגַבִּיּהָ, וְנְהִיר נְהוּרָא בְּנְהוּרָא, וְהוּוּ חַד. כָּל

חִילָא דְשִׁמְיָא פִּתְחֵי בְּהֵיא שְׁעָתָא וְאַמְרִי, זְכָאִין אַתּוּן
 צְדִיקֵיָא, נְטְרִי אֹרִייתָא, זְכָאִין אִינוּן דְּמִשְׁתַּדְּלִין
 בְּאֹרִייתָא, דְּהָא חֲדוּוּתָא דְּמֵאֲרִיכוּן הוּי בְּכוּ, דְּהָא עֲטָרָא
 דְּמֵאֲרִיכוּן, מִתְעֵטֵר בְּכוּן.

כִּדִּין כִּיוּן דְּנַהֲרִין נְהוּרָא בְּנְהוּרָא, תְּרִין נְהוּרִין מִתְחַבְּרִין
 כְּחָדָא, וְנַהֲרִין. לְבַתֵּר אִינוּן גְּוונִין נַחְתִּין,
 וְאַסְתְּכְּלִין לְאַשְׁתַּעֲשְׂעָא בְּאִינוּן נְשִׁמְתִין דְּצְדִיקֵיָא,
 וּמִתְקַנֵּי לֹון לְעֲטָרָא לְעֵילָא. וְעַל דָּא אַתְמַר, עֵין לָא
 רָאתָה אֱלָקִים זֹולְתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחֲבֵה לֹו.

פִּתְחֵי רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְאַמַר, כְּתִיב (יחזקאל א) וַדְמוּת עַל רֵאשִׁי
 תַּחֲיָה רְקִיעַ כְּעֵין תְּקַרַח הַנּוֹרָא נְטוּי עַל רֵאשִׁיהֶם
 מִלְמַעְלָה. הָאִי קָרָא אֹיָקְמוּהָ, אֲבָל אֵית רְקִיעַ וְאֵית
 רְקִיעַ, רְקִיעַ דְּלַתְתָּא אִיהוּ קִימָא עַל גְּבִי ד' חִיוּון.
 וּמִתְמָן אַתְפֹּשֵׁט וְשָׂאֲרֵי דִיִּיִקְנָא דְּחַד נֹיִקְבָא, דְּאַחֹרֵי
 דְּכּוּרָא, וְדָא אִיהוּ רְזָא דְּכְתִיב, (שמות לג) וְרָאִית אֶת אַחֹרֵי.
 כְּמָה דָּאֵת אַמַר, (תהלים קלט) אַחֹר וְקָדָם צְרַתְנִי. וְכְתִיב
 (בראשית ב) וַיִּקַּח אֶחָת מִצְלָעוֹתָיו.

רְקִיעַ דְּלְעֵילָא אִיהוּ קִימָא עַל גְּבִי חִיוּון עַלְאִין, וּמִתְמָן
 אַתְפֹּשֵׁט וְשָׂאֲרֵי דִיִּיִקְנָא דְּחַד דְּכּוּרָא, דְּאִיהוּ רְזָא
 עַלְאָה. וְהַנִּי תְרִין רְקִיעִין, חַד אֲקָרִי קְצֵה הַשְּׁמַיִם. וְחַד
 אֲקָרִי מְקְצֵה הַשְּׁמַיִם. דְּכְתִיב, (דברים ד) וְלִמְקְצֵה הַשְּׁמַיִם

וְעַד קִצָּה הַשָּׁמַיִם. רָאִשֵׁי הַחֲזִיהַ דְּלַתְתָּא אֵינּוּן אַרְבַּע
 חִיּוּן, דְּאֵינּוּן רְשִׁימִין ^(ב"א גְּהוּרִין) עֲלָאִין, עַל אֵינּוּן אַרְבַּע
 אַתּוּן רְשִׁימִין, דִּי בְּגוּ אֵינּוּן אַרְבַּע פְּתַחִין, דְּבִגְנַתָּא
 דְּעֵדָן.

וְאִף עַל גַּב דְּאִמְרָן עֵדָן דְּלַתְתָּא בְּאַרְעָא, הָכִי הוּא וְדָאִי.
 אַבְל כֻּלָּא רוּזָא עֲלָאָה אִיהוּ, כְּמָה דְּאִתְמַר ^(דף ר"א ע"ב)
 דְּהָאִי נְקוּדָה דְּקָאִמְרָן, כְּמָה דְּאִית לָהּ חוּלְקָא לְעֵילָא,
 הָכִי נְמִי אִית לָהּ חוּלְקָא לְתַתָּא בְּאַרְעָא. וְהָאִי גְּנַתָּא
 לְתַתָּא, אִיהוּ חוּלְקָא דְּהֵהִיא נְקוּדָה לְאַשְׁתַּעְשַׁעָא בְּרוּחֵי
 דְּצַדִּיקֵיָא בְּאַרְעָא, וְאִתְהֵינִי בְּכָל סְטָרִין לְעֵילָא ^(ויצא קנ"ז)
 וְתַתָּא. ^(ע"ב) לְעֵילָא בְּצַדִּיק. לְתַתָּא בְּהֵהוּא אֵיבָא דְּצַדִּיק,
 וְלֹא אֲשַׁתְּכַח שַׁעְשׁוּעָא עֵילָא וְתַתָּא אֶלָּא בְּצַדִּיק. וְהָאִי
 גְּנַתָּא אִיהוּ, מִתְהֵיא נְקוּדָה דְּאִקְרִי עֵדָן ^(נקודה דנטלא מאימא)

עֵילָאָה טְמִירָא אִיהִי גֵן עֵדָן דְּאַרְעָא.

אֵינּוּן רָאִשֵׁי הַחֲזִיהַ, אֵלִין אַרְבַּע רִישֵׁי אַנְפִּין. חַד אַרְיָה,
 דְּכְתִיב, ^(יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיָה אֶל הַיָּמִין. וְחַד שׁוּר,
 דְּכְתִיב וּפְנֵי שׁוּר מִהַשְּׁמַאל. וְחַד נֶשֶׁר, דְּכְתִיב וּפְנֵי נֶשֶׁר
 לְאַרְבַּעַתָּן. אָדָם כֻּלָּא דְּכֻלָּא, דְּכְתִיב וּדְמוּת פְּנִיָהּם פְּנֵי
 אָדָם. וְאֵלִין אַרְבַּע רִישֵׁי נְהָרִין דְּמְטוּלִיהוּן ^(ס"א חִיּוּן דְּנִטְלִין)
 לְכוּרְסֵיָא קְדִישָׁא, וּמְגוּ מְטוּלָא דִּילְהוּן זַעֲיָן. וּמִתְהוּא
 זַעֲא דְּמְטוּלָא דִּילְהוּן, אֶתְעַבִּיד הַהוּא נְהָר דִּי נוּר.

דְּכַתִּיב, (דניאל ז) נְהַר דֵּי נֹר נִגַּד וְנִפְק מִן קַדְמוּהֵי אֲלָף
אֲלָפִין יִשְׁמְשׁוּנָהּ.

וְנִשְׁמָתִין פֿד סִלְקִין, אַתְּסַחֲיִין בְּהֵוּא נְהַר דֵּי נֹר,
וְסִלְקִין לְקוֹרְבָנָא וְלֹא אַתּוּקְדָן, אֲלֹא
אַתְּסַחֲיִין. תָּא חֲזִי מִסְלַמְנִדְרָא, דְּעֵבֶדִין מְנָה לְבוּשָׂא.
וּמְגוֹ דְּאִיְהִי מְנוּרָא, לָא אַתְּסַחֲיִיא הֵהוּא לְבוּשָׂא, אֲלֹא
בְּנוּרָא, אֲשָׂא אַכִּיל זוּהֶמָא דְּבֵיהּ, וְאַתְּסַחֲיִי הֵהוּא לְבוּשָׂא.
הָכִי נְמִי נִשְׁמָתָא דֵּי נֹר דְּאַתְנַטִּילַת מְגוֹ פּוֹרְסִיִיא
קְדִישָׁא. דְּכַתִּיב בְּה (דניאל ז) פְּרִסִיָּה שְׁבִיבִין דֵּי נֹר. בְּזִמְנָא
דְּבַעֲיִיא לְאַתְּסַחֲיִיא מֵהֵהוּא זוּהֶמָא דְּבָהּ, אַתְּעַבְרַת בְּנוּרָא
וְאַתְּסַחֲיִיא. וְנוּרָא אַכְלָא פֿל הֵהוּא זוּהֶמָא דֵּי בְּנִשְׁמָתָא.
וְנִשְׁמָתָא אַתְּסַחֲיִיא וְאַתְּלַבְּנַת.

וְאִי תִימָא אִי הָכִי עוֹנֶשָׂא לִית לָהּ לְנִשְׁמָתָא בְּהֵאִי. תָּא
חֲזִי, וּוִי לְנִשְׁמָתָא דְּסַבְּלַת אֲשָׂא נוֹכְרָאָה, וְאִף עַל
גַּב דְּאִיְהִי אַתְּלַבְּנָא. אֲבַל פֿד זוּהֶמָא אִיְהוּ סְגִי עָלָהּ, וּוִי
לְנִשְׁמָתָא דְּסַבְּלַת הֵהוּא עוֹנֶשָׂא, בְּגִין דֵּהֵהוּא זוּהֶמָא
בְּתַרִי זְמַנִּי אַתְּלַבְּנַת בְּנוּרָא.

זְמַנָּא קַדְמָאָה פִּיּוֹן דְּקַבִּילַת עוֹנֶשָׂא בְּגוּפָא, אֲזֵלָא
נִשְׁמָתָא, וְנִטְלִי לָהּ, וְאַעֲלִין לָהּ בְּגוֹ אַתְרַתְּ חַד
דְּאַקְרִי בֶן הַנֶּם, וְאַמַּי אַקְרִי בֶן הַנֶּם. אֲלֹא אַתְרַתְּ חַד
אִיְהוּ בְּגִיְהֶנֶם, דִּתְמָן אַתְּצַרִיפוּ נִשְׁמָתִין, בְּצַרוּפָא,

לְאַתְלַבְּנָא עַד לָא עָאֲלִין בְּגִנְתָּא דְעַדְנָן. (וְאִי זִבְאִין אִינּוֹן נִשְׁמַתִּין
 פִּד אַעֲלִין לֹון בְּהֵוּא אַתְר) תְּרִין מְלֶאכִין שְׁלִיחֹן זְמִינִין בְּגִנְתָּא
 דְעַדְנָן, וְקִיִּמִין לְתַרְעָא, וְצוּוחִין לְגַבִּי אִינּוֹן מְמַנּוּ
 דְבַהֵוּא אַתְר דְגִיְהֵנָם, בְּגִין לְקַבְּלָא הֵהִיא נִשְׁמַתָּא.
 וְהֵהִיא נִשְׁמַתָּא עַד לָא אַתְלַבְּנַת בְּנוֹרָא, אִינּוֹן שְׁלִיחֹן
 צוּוחִין לְגַבִּיִּיהוּ, וְאִמְרִי הֵנָם. וּבְזִמְנָא דְהִיא
 אַתְלַבְּנַת, אִינּוֹן מְמַנּוּ נִפְקִין עִמָּה מֵהֵוּא אַתְר, וְזִמִּינִי
 לָהּ לְגַבִּי פִתְחָא דְגִנְתָּא דְעַדְנָן, דְתַמֵּן אִינּוֹן שְׁלִיחֹן וְאִמְרִי
 לֹון הֵנָם. הָא אִינּוֹן נִשְׁמַתִּין דְהָא אַתְלַבְּנוּ, כְּדִין אַעֲלִין
 לְהֵהִיא נִשְׁמַתָּא בְּגִנְתָּא דְעַדְנָן.

וְכַמָּה אִיְהִי תְבִירָא מְגוּ הֵוּא תְבִירוּ דְאַתְלַבְּנוּתָא
 דְגִיְהֵנָם. (ס"א דְהוּא) דְהֵהִיא תְבִירוּ דְאִשָּׁא תַתָּאָה.
 וְאִף עַל גַּב דְנַחֲתִית מְלַעֲיָלָא, (אָבֵל) כִּיּוֹן דְמָטָא לְאַרְעָא
 לְתַתָּא, אִיְהוּ אִשָּׁא דְלָא דְקִיקָא, וְנִשְׁמַתָּא אַתְעַנְשָׂא בֵיהּ,
 וְאַתְבַּרַת. כְּדִין קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אִפִּיק שְׁמִשָּׁא דְנַהִיר
 מֵאִינּוֹן אַרְבַּע פְּתַחִין דְנַהֲרִין בְּרִקִיעָא דְעַל גִּנְתָּא, וּמָטָא
 לְהֵהִיא נִשְׁמַתָּא וְאַתְסִיֵּאת. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (מְלֹאכִי א)

וְזָרְחָה לָכֶם יְרֵאִי שְׁמִי שְׁמֵשׁ צְדָקָה וּמִרְפָּא בְּכַנְפֵיהָ.
 זְמַנָּא תְנַיִנָא, לְבַתֵּר דִּיתְבָּא בְּגִנְתָּא דְעַדְנָן דְלְתַתָּא, כֹּל
 הֵהוּא זְמַנָּא דִּיתְבָּא וְעַד כְּעַן לָא אַתְפַּרְשַׁת מֵאִינּוֹן
 מְלִין דְחִיזוּ דְהֵאִי עֲלֵמָא מְכַל וְכַל. וְכַד סִלְקִין לָהּ

לְעֵילָא, אֶצְטְרִיךְ לְאַתְפָּרְשָׁא, מְכַל חִיזוּ וּמְכַל מְלִין
 דְּלַתְתָּא. וְאַעֲבְרוּ לָהּ בַּהֲהוּא גֵהַר דֵּי נוּר, כְּדִין גְּשֻׁמְתָּא
 אַתְלַבְּנַת בֵּיהּ מְכַל וְכַל. וְנִפְקַת וְאַתְחַזִּיאַת קַמִּי מְאָרִי
 דְּעֵלְמָא בְּרִיכָא (ד"א בְּרִיא) מְכַל סְטְרִין. כִּיּוֹן דְּאַסְתַּכְּלַת
 בַּהֲהוּא גֵהוּרָא אַתְסִיאַת וְאַשְׁתְּלִימַת מְכַלָּא. וְכְדִין קִיַּיְמִין
 אִינּוֹן גְּשֻׁמְתִין בְּלְבוּשִׁין, מִתְעַטְרִין קַמִּי מְאָרִיהוֹן. זַפְּאָה
 חוּלְקִיהוֹן (דף רי"ב ע"א) דְּצְדִיקֵיִיא בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאַתִּי.
 וְאִינּוֹן גְּשֻׁמְתִין דְּבַגְנַתָּא דְּעֵדוֹן דְּלַתְתָּא, שְׁטָאן בְּכַל
 רִישֵׁי יְרַחֵי וְשַׁבְּתֵי, וְסִלְקִין עַד הַהוּא אַתְר
 דְּאַקְרִי חוּמוֹת יְרוּשָׁלַם. דְּתַמָּן כַּמָּה מְמַנּוֹן וְרַתִּיכִין דְּנִטְרִי
 אִינּוֹן חוּמוֹת. דְּכְתִיב, (ישעיה סב) עַל חוּמוֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַם
 הִפְקַדְתִּי שׁוֹמְרִים. וְסִלְקִין עַד הַהוּא אַתְר, וְלֹא עָאֲלִין
 לְגוֹ, עַד דְּאַתְלַבְּנּוּ. וְתַמָּן סַגְדִין, וְחֻדָּאן מִתְהוּא גֵהִירוֹ,
 וְתִיבִין לְגוֹ גְּנַתָּא.

נִפְקִין מִתַּמָּן וְשְׁטָאן בְּעֵלְמָא, וְחַמָּאן בְּאִינּוֹן גּוֹפִין
 דְּחִיבִיא, בַּהֲהוּא עוֹנְשָׁא דִּילְהוֹן, (קנ"א ע"א)
 דְּכְתִיב, (ישעיה טו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפַגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בִּי
 כִּי תוֹלְעֵתָם לֹא תָמוֹת וְאֲשֶׁם לֹא תִכָּבֵה וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל
 בָּשָׂר. מֵאִי לְכָל בָּשָׂר. לְאִינּוֹן שְׂאָר גּוֹפִין דְּבַסְחָרְנִיָּהוּ,
 וְהָא אוּקְמוּהָ. וְלִבְתַּר מְשֻׁטִי וּמְסַתְּכָלָן בְּאִינּוֹן מְאָרִיהוֹן
 דְּכָאֲבִין, וּבְנֵי מְרַעִין, וְאִינּוֹן דְּסַבְּלִין עַל יְחוּדָא
 דְּמְאָרִיהוֹן, וְתַבִּין וְאַמְרִין לֵיהּ לְמִשִּׁתָּא.

בְּשַׁעֲתָא דְאִמְרִין לִיה לְמִשִּׁיחָא צַעֲרָא דִישְׂרָאֵל
 בְּגִלְוֹתֵהוּן, וְאִינּוּן חִיִּיבֵיָא דִי בְּהוּן, דְּלֹא
 מִסְתַּפְּלִי לְמַנְדַּע לְמֵאֲרִיֵהוּן, אֲרִים קָלָא וּבְכִי, עַל אִינּוּן
 חִיִּיבִין דְּבִהוּ. הֵדָא הוּא דְכָתִיב, (ישעיה נג) וְהוּא מְחֹלֵל
 מִפְּשָׁעֵינוּ מְדוּכָא מִעֲוֹנוֹתֵינוּ תִיִּבִין אִינּוּן נִשְׁמַתִּין
 וְקִיִּמִין בְּאַתְרֵיהוּ.

בְּגִנְתָא דְעֵדֶן אִית הֵיכְלָא חֲדָא, דְאִקְרִי הֵיכְלָא דְבְנֵי
 מֶרְעִין. כְּדִין מְשִׁיחַ עָאל בְּהוּא הֵיכְלָא, וְקִרִי
 לְכָל מֶרְעִין וְכָל כְּאֲבִין, כָּל יִסְוֵרִיהוּן דִישְׂרָאֵל, דִיִּיתוּן
 עָלֵיהּ, וְכִלְהוּ אַתְיִין עָלֵיהּ. וְאַלְמֵלָא דְאִיהוּ אִקְלִל
 מִעָלֵיהּוּ דִישְׂרָאֵל, וְנָטִיל עָלֵיהּ, לָא הוּי בַר נֶשׁ דִיכִיל
 לְמִסְבַּל יִסְוֵרִיהוּן דִישְׂרָאֵל, עַל עוֹנְשֵׁי דְאוֹרֵיִתָא. הֵדָא
 הוּא דְכָתִיב (ישעיה נג) אֲכֹן חֲלִיִינוּ הוּא נֶשׂא וְגו'. כְּגֹוֹנָא
 דָּא רַבִּי אֶלְעָזָר בְּאַרְעָא.

בְּגִין דְלִית חוֹשְׁבָנָא, לְאִינּוּן יִסוּרִין דְקִיִּמִין עָלֵיהּ דְבַר
 נֶשׁ בְּכָל יוֹמָא, עַל עוֹנְשֵׁי דְאוֹרֵיִתָא, וְכִלְהוּ נַחְתוּ
 לְעֵלְמָא, בְּשַׁעֲתָא דְאַתְיְהִיבַת אוֹרֵיִתָא. וְכַד הוּוּ יִשְׂרָאֵל
 בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, בְּאִינּוּן פּוֹלְחָנִין וְקַרְבָּנִין דְהוּוּ עַבְדִּי,
 הוּוּ מְסֻלְקִין כָּל אִינּוּן מֶרְעִין וְיִסוּרִין מִעֵלְמָא. הַשְׁתָּא
 מְשִׁיחַ מְסֻלְק לֹון מִבְּנֵי עֵלְמָא, עַד דְנִפְיֵק בַר נֶשׁ מֵהֵא
 עֵלְמָא, וּמְקַבֵּל עוֹנְשֵׁיהּ, כְּמָה דְאַתְמַר. כַּד אִינּוּן חוֹבִין

יִתִּיר דְּעֵיילין לֹון לְגוּ בְּגוּ גְּהִינָם, בְּאִינֹן מְדוֹרִין תַּתְּאִין
 אַחֲרָנִין, וּמְקַבְּלִין עוֹנֶשָׁא סְגִי מְסֻגִּיאוֹת זוֹהֶמָא דִּי
 בְּנִשְׁמֵתָא, כְּדִין אֲדִלְקוּ נוֹרָא יִתִּיר, לְמִיכַל הֵהוּא
 זוֹהֶמָא. (ווי לֵהֵיא נִשְׁמֵתָא דְסִבְלַת הֵהוּא עוֹנֶשָׁא. וְעַל דָּא אִינוֹן מְלֹאכֵי חֲבֵלָה דְּבִגִּיהֶנָם

מִטְרָדִין לֹון בְּחוּטְרִין דְּאֶשָׁא לְנֶעְרָא הֵהוּא זוֹהֶמָא. ווי לְנִשְׁמֵתָא דְסִבְלַת הֵהוּא עוֹנֶשׁ).

זְכָאִין אִינֹן דְּנִטְרִי פְּקוּדֵי אוֹרִייתָא. הֵהִיא נְקוּדָה
 קְדִישָׁא, דְּאִיהִי בְּעִיא לְאֶשְׁתַּעֲשָׂא לְעִילָא
 וּלְתַתָּא בְּרוּחִיהוֹן דְּצִדִּיקֵי, כְּמָה (ר"א ע"ב) דְּאֶתְמַר. כִּד
 הֵהִיא נְקוּדָה בְּעָא לְאֶשְׁתַּעֲשָׂא לְתַתָּא בְּרוּחִיהוֹן
 דְּצִדִּיקֵי, כְּאֶמָא דְּחֲדָאת עַל בְּנֵהָא, וְאֶשְׁתַּעֲשָׂא
 בְּהוֹן, הָכִי נָמִי בְּפִלְגוֹת לִילִיא אִיהִי נִחְתָּא וְאֶשְׁתַּעֲשָׂא
 בְּהוֹ.

רְקִיעַ דְּקֶאמְרוֹן דְּקִימָא עַל גְּנַתָּא, אִיהִי קִימָא עַל ד'
 רִישֵׁי חִיוּן, וְאִינֹן ד' אֶתוּון (ר"א ע"א) דְּקֶאמְרוֹן,
 אִינֹן רְזָא דְד' חִיוּן. וְהֵאִי רְקִיעַ קִימָא לְתַתָּא (ס"א עַלִּיהוּ),
 כְּמָה דְּאֶתְמַר. רְקִיעַ דְּהֵהִיא נְקוּדָה, קִימָא לְעִילָא, עַל
 אִינֹן ד' חִיוּן עֶלְאִין דְּקֶאמְרוֹן, וְהֵהוּא רְקִיעַ (כְּגוֹנָא דָּא מִן
 דָּא) אִיהוּ אֶתְרָקִם בְּגוּוֹנִין קְדִישִׁין.

בְּהֵאִי רְקִיעַ אֶסְתַּכְּלוֹן אַרְבַּע חִיוּן, וְכַל אִינֹן חִיילִין
 לְתַתָּא. כִּד הֵאִי רְקִיעַ אֲנֵהִיר בְּגוּוֹנוֹי וְנִצִּיץ, כְּדִין
 יַדְעִין כָּל אִינֹן רְתִיכִין, וְכַל אִינֹן חִיילִין וּמְשִׁירִין,

דְּהָא טְרַפָּא דִּילְהוֹן אֲזִדְמֵן. רְקִיעָא דָּא מְרַקְמָא בְּכָל
גְּוֹוִינִין קְדִישִׁין, בֵּיה קַיְיִמִין אַרְבַּע פְּתַחִין רְשִׁימִין,
בְּאַרְבַּע אַתּוּן מְנַצָּן.

פְּתַחָא חָדָא רְשִׁימָא לְסֵטֶר מְזֻרְחָ, וּבֵיה קַיְיִמָא בְּהֵהוּא
פְּתַחָא אֶת חַד, וְהֵהוּא אֶת אִיהוּ א', וְדָא נְצִיץ
וְסֻלְיָק וְנַחֲתִית בְּהַאי פְּתַחָא. פְּתַחָא דָּא נְהִיר וְנְצִיץ מְנַצִּיצוּ
עֲלָאָה. וְהַאי אֶת נְצִיץ וּבְלִיט (ס"א וְלַהִיט) בְּגוּיָה, וְאִיהִי
נַחֲתָא וְסֻלְקָא, וְאַתְרֵשִׁים בְּהֵהוּא פְּתַחָא.

פְּתַחָא תְנִינָא, רְשִׁימָא לְסֵטֶר צְפוֹן, וּבֵיה קַיְיִמָא אֶת
חַד, וְאִיהִי אֶת ד'. (דף ר"ב ע"ב) וְדָא קַיְיִמָא וְנַצָּא,
סֻלְקָא וְנַחֲתָא, וְלַהֲטָא בְּהֵהוּא פְּתַחָא. לְזִמְנִין נְצִיץ
בְּנַצִּיצוּ, וְלְזִמְנִין אֶתְטַמֵּר הֵהוּא נְהוּרָא, וְלֹא נְהִיר. וְעַל
דָּא, אֶת דָּא לָא קַיְיִמָא בְּקִיּוּמָא תְדִיר, וְאֶת דָּא אֶתְרֵשִׁים
בְּהֵהוּא פְּתַחָא.

פְּתַחָא תְלִיתָאָה, אִיהוּ פְּתַחָא דְקַיְיִמָא לְסֵטֶר מְעָרְב,
וּבֵיה קַיְיִמָא אֶת חַד, דְּאַתְרֵשִׁים וְאַתְנְהִיר בְּהֵהוּא
פְּתַחָא. וְדָא אִיהוּ אֶת נ', וְהַאי אֶת נְצִיץ בְּנַצִּיצוּ בְּהֵהוּא
פְּתַחָא.

פְּתַחָא רְבִיעָאָה, דָּא אִיהוּ פְּתַחָא דְקַיְיִמָא לְסֵטֶר דְרוּם,
וּבֵיה קַיְיִמָא רְשִׁימוּ דְחַד נְקוּדָה תְתָאָה זְעִירָא,
דְּאַתְחֻזִי וְלֹא אֶתְחֻזִי, וְדָא אִיהִי אֶת י', וְאַלִין אַרְבַּע

אַתּוּן לְאַרְבַּע סְטְרִין, (נ"א נציצין) נְצַצִין בְּהוּא רְקִיעַ,
בְּאַיִנוֹן פֶּתַחִין.

בְּהַאי רְקִיעַ רְשִׁימִין אַתּוּן אַחַרְנִין, (ד"א לד' סטרין) בְּכַתְרִין
עַל רִישֵׁייהוּ. וְאַיִנוֹן עֶשְׂרִין וְתָרִין אַתּוּן, מִתְעַטְרָן
בְּכַתְרִין. רְקִיעָא דָּא נָטִיל וְסַחָרָא עַל גְּבִי חִוּוֹן, בְּרִשִׁימוֹ
דְּאַתּוּן, רָזָא דְחוּשְׁבָן דִּיחַוּדָא, בְּרָזָא דְצִרּוּפָא חַדָּא
וְאַיִנוֹן: א"ט ב"ח ג"ז ד"ו.

אַלִּין אַתּוּן סַחָרָן בְּהוּא רְקִיעַ, בְּרָזָא דְאַתּוּן אַחַרְנִין,
עַלְאַין קְדִישִׁין סְתִימִין. וְאַיִנוֹן אַתּוּן
אַחַרְנִין (ס"א עלאין) סְתִימִין, סַחָרִין לְהוּא רְקִיעַ, וְכַדִּין
אַתְחַזִּין אַלִּין אַתּוּן בְּגִלְגוּלָא, (ס"א דְהַאי רְקִיעָא) דְּאַיִנוֹן א"ט
ב"ח, וְרִשִׁימִין בְּהַאי רְקִיעָא.

בְּשַׁעְתָּא דְאַתְנַהִיר הַאי רְקִיעָא, אַתְנַהֲרָן בֵּיהּ אַרְבַּע
רְזִין דְשִׁמְהָן קְדִישִׁין, וְאַיִנוֹן צִרּוּפָא בְּצִרּוּפִין
דְתִלְתִין וְתָרִין שְׁבִילִין. כְּדִין נְחִית טְלָא מְהַאי רְקִיעָא,
בְּאַיִנוֹן אַתּוּן דְרָזָא דְשִׁמָּא קְדִישָׁא, וְאַתְזָנוּ כָּל אִינוֹן
רְתִיכִין, וְכָל אִינוֹן חִיילִין וּמְשִׁירִין קְדִישִׁין, וְנָטְלִי כְּלָהוּ
בְּחֻדָּה.

בְּשַׁעְתָּא דְדִינָא תְלִיָא, אַלִּין אַתּוּן אַתְטָמְרוּ, וְאַתְגְּנִיזוּ
ד' גו ד', וְאַיִנוֹן ט"ח ז"ו. בְּשַׁעְתָּא דְאַלִּין
אַתְגְּנִיזוּ וְאַתְטָמְרוּ, כְּדִין קָלָא דְסִטְרָ צְפוֹן אַתְעַר, וְיַדְעִי

דְּדִינָא שְׂרִיָא עַל עֲלָמָא. וּבִהַאי רְקִיעָא אֲתֵרְשִׁים גְּוֹנָא
חָדָא, דְּכִלִּיל כָּל גְּוֹנִין.

כִּד נָטִיל הַאי רְקִיעָא מִסְטָרָא דְמִזְרָחָא, אֵינֹן אַרְבַּע
רִישֵׁין דְּקָאמְרוּן, בְּאַרְבַּע ^(אֲנִפִּין) אֲתוּוֹן, נִטְלִין כְּלָהוּ
בְּמִטְלָנִין, וְסִלְקִי בְּסִלְקֵיהוּ לְעֵילָא. וְכִד אֵינֹן נִטְלִין
וְסִלְקִין לְעֵילָא, אֲסִתְלַקְתָּ מֵאֵן דְּאֲסִתְלַקְתָּ. וְאֲתוּוֹן
אֲתַהְדְּרוּ וְאֲתַחְזִיין בְּשְׁלִימוּ, בְּרִזָּא קְדָמָאָה, א"ט ב"ח ג"ז
ד"ו, וְאֲתַרְקֵם הֵהוּא רְקִיעָא, כְּדִין אֲתַנְהִיר בְּנִהִירוּ.

וְכִד הַאי רְקִיעָא אֲתַנְהִיר כְּמִלְקָדְמִין, בְּאֵלִין אֲתוּוֹן,
כּוּלְהוּ אֲתַהְדְּרוּ וְשִׁאֲגִי לְמִטְרָף טְרַפָּא וּמְזוּנָא. כִּיּוֹן
דְּאֵינֹן שִׁאֲגִי וְסִלְקִין קְלָא, הֵהוּא קְלָא אֲשֶׁתַּמַּע לְעֵילָא
לְעֵילָא, וְכִדִּין נִטְלָא בְּרַכָּאן וְקִדּוּשָׁן, מֵאֵן דְּנִטְלָא.

סַחְרָן אֲתוּוֹן וּמִתְגַּלְגְּלוּן, וְסַחְרָן הֵהוּא רְקִיעָא, וְקִיָּמָן
אֵינֹן אֲתוּוֹן לְסִטְר דְּרוּם. כִּיּוֹן דְּקִיָּמִין אֵינֹן
אֲתוּוֹן לְסִטְר דְּרוּם, סִלְקִין וְנִצְצָן בְּנִצְצֵיהוּ וְלִהְטִין. כְּדִין
בְּאֲמַצְעִיתָא דִּיהֵהוּא רְקִיעָא, רְשִׁימוּ חַד אֲתֵרְשִׁים, וְהֵהוּא
רְשִׁימוּ אִיהוּ אֶת חַד, וְאִיהוּ י'. כִּיּוֹן דְּאֵת דָּא אֲתֵרְשִׁים
וְאֲתַחְזִיָּא, כְּדִין לִהְטִין אֲבַתְרִיָּה, תִּלְת אֲתוּוֹן אֲחֵרְנִין,
וְאֵינֹן הו"ה.

אֵלִין אֲתוּוֹן מְנִצְצָן בְּאֲמַצְעוּ דִּיהַאי רְקִיעָא, סִלְקִין
וְנַחְתִּין, מְלַהְטִין בְּתַלְיִסְר ^(נ"א בְּתַרְיִסְר) לִהְטִין. כְּדִין

לְבַתֵּר דְּאֵלִין תְּלִיסֵר זְמַנִּין מְלַהֲטֵן, נַחְתָּא מֵאן דְּנַחְתָּא,
וְאַתְּכְּלִילַת בְּאַיִנוּן אַתּוּן, וְאַתְּעַטְרַת בְּהוּ, וְלֹא
אַתְיִידַעַת. כְּדִין, כְּלֵהוּ חֵיילִין, וְכֵלֵהוּ מִשִּׁירֵיין, בְּחִידוּ.
וְסֻלְקִין שִׁירִין וְתוֹשְׁבַחֵן.

רְקִיעָא דָּא נִטְלָא תְּנַיִינוּת, וְסַחֲרָא וּמְתַגְלַגְלָא, וְאַיִנוּן
אַתּוּן קְדַמָּאי דְּקַאמְרֵן, דְּאַיִנוּן א"ט ב"ח, כְּלֵהוּ
אַתְכְּלִילוּ בְּאַיִנוּן אַתּוּן עֲלֵאִין, רְזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא
דְּקַאמְרֵן, וְסַחֲרֵן הֵהוּא רְקִיעָא, וְקִיִּמִין אִיִּנוּן אַתּוּן דְּהוּ
בְּאַמְצַעִיתָא רְזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא, כְּלֵהוּ אַתְרִשִׁימוּ לְסֵטֵר
צָפוֹן, וְאַתְרִשִׁימוּ וְלֹא אַתְרִשִׁימוּ. לֵית מֵאן דְּיִסְתַּכֵּל
בְּהֵהוּא סֵטְרָא, כְּלֵהוּ אַתְחַפֵּיין, וְאַמְרֵי בְּקַל נְעִימוּ בְּרוּךְ
כְּבוֹד יי' מִמְּקוֹמוּ. אַתְחַפֵּיין מִסֵּטְרָא דְצָפוֹן

(דף רי"ג ע"א) (ס"א

דאנפין) וְאַמְרֵין דָּא אַתְחַפֵּיין מִכָּל סֵטְרִין וְאַמְרֵין דָּא.

רְקִיעָא דָּא סַחֲרָא כְּמִלְקַדְמִין, וְאַתְגְּלַגְלָא מִסֵּטְרָא
לְסֵטְרָא. כְּדִין קַל נְעִימוּ דְמִשִּׁירֵיין סְגִיאִין
בְּסֵטְרָא דָּא, וְקַל נְעִימוּ דְמִשִּׁירֵיין סְגִיאִין בְּסֵטְרָא דָּא,
וְכֵן לְד' סֵטְרִין. בְּהֵהוּא שְׁעֵתָא הֵהוּא רְקִיעָא אַתְנַהִיר
בְּנַהִירוּ אַחֲרָא, יִתִּיר מִכְּמָה דְהוּהוּ, וְקִיִּמָּא בְּנַהִירוּ בְּגוּוֹן
אַחֲרָא, כְּלִילָא בְּכָל גּוּוֹנִין.

וְאַלִּין אַתּוּן דְּקַאמְרֵן, סֻלְקִין לְעִילָא בְּהֵהוּא רְקִיעָא,
וּמְקַבְּלִין לְאַתְרֵי חַד דְּאַיְהֵי עֲלָאָה, דְּקַא מִתְחַבְּרָא

בשִׁמָּא דָּא, דְּאֵלִין אַתּוּן. בְּגִין דְּאָף עַל גַּב דְּאֵלִין אַתּוּן
 דְּשִׁמָּא קְדִישָׁא, הָאִי אִיהוּ שְׁמָא דְּאַתְכִּלִּיל לְתַתָּא, בְּגִין
 דְּרִזָּא דָּא אַתְכִּלִּיל לְעֵילָא, וְאַתְכִּלִּיל לְתַתָּא, וְכַד
 אַתְכִּלִּיל לְתַתָּא, אֵלִין אַתּוּן סִלְקִין לְקַבְּלָהּ לְאַת חַד (ד"א
 י"ד) דְּהָא מִהֵוּא אַתְּ אַתְּזִנּוּ אֵלִין אַתּוּן לְתַתָּא, וְהֵוּא
 אַתְּ אִיהוּ ו'. וְנַחֲתִית וְאַתְחַבְּרוּ אֵלִין אַתּוּן. בְּהֵוּא אַתְּ,
 וְכַדִּין כְּלָהוּ בְּעֵטוּרָא חַדָּא, וְאַתְעֵבִיד שְׁמָא שְׁלִים.
 לְתַתָּא, שְׁמָא שְׁלִים וְלֹא שְׁלִים. שְׁמָא שְׁלִים בְּחַמֵּשׁ

אַתּוּן (ד"א וְלֹא שְׁלִים דְּתַשַּׁע אַתּוּן, שְׁמָא שְׁלִים בְּחַמֵּשׁ אַתּוּן)

אִיהוּ, (רבי ע"ב) וְיָדוּ"ד. רִזָּא דְּכַר וְנוֹקְבָא בְּרַמִּיזוּ. שְׁמָא
 שְׁלִים בְּתַשַּׁע אַתּוּן, אֵינּוּן יָדוּ"ד אֱלֹהִים. דָּא אִיהוּ שְׁמָא
 שְׁלִים מְכַלָּא. שְׁמָא אַחְרָא אִיהוּ בְּרַמִּיזוּ, וְאִיהוּ בְּחַמֵּשׁ
 כְּדָקְא מְרִן. אָבֵל דָּא אִיהוּ שְׁלִים (בראשית מ"ה ע"ב) בְּכַלָּא.

כִּיּוֹן דְּמִתְחַבְּרִין אֵלִין אַתּוּן, הֵוּא רְקִיעָא אַנְהִיר
 בְּתַלְתִּין וְתַרִּין נְהוּרִין, כְּדִין כְּלָא אִיהוּ בְּחַדְוָה,
 כְּלָא קָאִים בְּרִזָּא חַדָּא עֵילָא וְתַתָּא. כָּל אֵינּוּן רְתִיכִין,
 וְכָל אֵינּוּן מְשִׁירִין, כְּלָהוּ קִימִין בְּרִזָּא דְּשְׁלִימוּ. וְכָל
 דְּרָגִין מְתַקְנִין עַל אַתְרֵיהוּ, כָּל חַד וְחַד כְּדָקְא יְאוּת.
 בְּהָאִי רְקִיעָא קָאִים לְסִטְר צְפוֹן, חַד שְׁלֵהוּבָא נְהִיר,
 דְּלֹא שְׂכִיד תְּדִיר, וְאִיהוּ רְשִׁים בְּאַתּוּן אַחְרַנִּין,
 לְיָמִין, וְאֵינּוּן עֶשֶׂר שְׁמָהּ, וְסִלְקִין לְשַׁבְּעִין שְׁמָהּ, וְכְלָהוּ
 רְשִׁימִין בְּהָאִי רְקִיעָא, וְנְהַרִּין כְּלָהוּ כְּחַדָּא.

מֵהָאֵי רְקִיעָא, נְטָלִין כּל אֵינּוֹן רְקִיעִין דְּלַתְתָּא, דְּלִסְטֵר
 קְדוּשָׁה, עַד דְּמָטוּ לְאֵינּוֹן רְקִיעִין אַחֲרָנִין דְּלִסְטֵר
 אַחֲרָא, וְאֵלִין אַקְרוּן יְרִיעוֹת עֲזִים, כַּמָּה דַּאת אָמַר וַיַּעַשׂ
 יְרִיעוֹת עֲזִים לְאַהֲל עַל הַמִּשְׁכָּן.

בְּגִין דַּאִית יְרִיעוֹת וְאִית יְרִיעוֹת, יְרִיעוֹת הַמִּשְׁכָּן, אֵינּוֹן
 יְרִיעוֹת דְּאַקְרוּן רְקִיעֵי חִיוּן דְּמִשְׁכְּנָא קְדִישָׁא.
 יְרִיעוֹת עֲזִים. אֵינּוֹן רְקִיעִין (ד"א יְרִיעוֹת) אַחֲרָנִין דְּסִטְרָא
 אַחֲרָא. אֵלִין רְקִיעִין בְּרִזָּא דְרִתִּיכִין דְרוּחִין קְדִישִׁין.
 וְאֵלִין רְקִיעִין דְּלָבַר, דְּקִימִין בְּמַלְיָן דְּעַלְמָא, וְאֵינּוֹן
 סְטְרִין דְּתִיּוּבְתִין, וְעוּבְדִין דְּגוּפָא. וְאֵלִין חֲפִיִּין עַל אֵינּוֹן
 רְקִיעִין דְּלָגוּ, כְּקִלְיָפָה עַל מוּחָא. רְקִיעִין דְּלָגוּ אֵינּוֹן
 הֵהוּא קְלִישׁוֹ, דְּקִימָא עַל מוּחָא, וְאֵלִין אַקְרוּן שְׁמַיִם
 לֵיִי. לְשִׁמָּא חֲדָא דָּא דְּלַתְתָּא.

רְקִיעִין אַחֲרָנִין לְעִילָא, וְאֵינּוֹן רְקִיעִין פְּנִימָאִין,
 דְּאַקְרוּן רְקִיעֵי הַחַיּוֹת, דְּאֵינּוֹן רִזָּא דְשִׁמָּא
 קְדִישָׁא, בְּרִזָּא דְחִיוּן רַבְרָבָן עֲלָאִין, וְאֵלִין אֵינּוֹן רִזִּין
 דְּאַתּוּון (ס"א רִזִּין עֲלָאִין) עֲלָאִין, בְּרִזִּי דְאֹרִייתָא, כְּלָלָא
 דְּעֶשְׂרִין וְתֵרִין אַתּוּון, מְחַקְקוֹן רְשִׁימִין, דְּנַפְקִי מִגּוֹ
 רְקִיעָא עֲלָאָה תְּמִינָאָה. דַּאִיהוּ רְקִיעַ דְּעַל גְּבִי חִיוּן
 עֲלָאִין, וְהָאֵי אִיהוּ דְלִית לֵיהּ חִיוּן. הָאֵי אִיהוּ טְמִיר וְגִבִּיז,
 לִית בֵּיהּ גּוּון.

כָּל גְּוֹנֵינ מְנִיָּה נִפְקִי. בֵּיה לִית גְּוֹן, לָא אֲתַחְזִי, וְלֹא
 אֲתַגְּלִיָּא, הַאי אִיהוּ דְאִפִּיק כָּל נְהוּרִין. בֵּיה לָא
 אֲתַחְזִי, לָא נְהִירו, וְלֹא חֲשׂוּד, וְלֹא גְוֹן כְּלָל, בַּר
 נִשְׁמַתִּין דְּצַדִּיקֵיָּא, דְּחֲמָאן מִגּוּ רְקִיעָא תַּתָּא, כְּמַבְתַּר
 כּוּתְלָא, נְהִירו דְאִפִּיק וְנְהִיר הַאי רְקִיעָא עֲלָא, וְהַהוּא
 נְהִירו דְלֹא פִּסְק, לִית מֵאן דִּי־דַע לִיה, לִית מֵאן דְּקֹאִים
 בֵּיה.

מִתְחֹת דָּא, כָּל אֵינּוֹן רְקִיעִין אֲתַכְּלִילוּ בְּשִׁמָּא דָּא
 אֲקָרִי שָׁמַיִם וְאֵלִין (ד"א שְׁמָא קַדִּישָׁא) (תקון קט"ו ע"ב)
 אֲקָרוֹן הַשָּׁמַיִם אֵינּוֹן דְשִׁמָּא עֲלָא אֲקָרִי בְּהוֹן, אֵינּוֹן
 דְשִׁמָּא קַדִּישָׁא אֲתַעְטַר בְּהוֹן. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים קטו)
 הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לֵיִי, לְהַהוּא גְּנִיזוּ דְרְקִיעָא עֲלָא,
 דְקֹאִים (דף רי"ג ע"ב) עֲלִיָּהוּ.

עַד הַכָּא רְמִזוּ לְשִׁמָּא קַדִּישָׁא, (נ"א רְזָא דְשָׁמַיִם קַדִּישִׁין) דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אֲקָרִי בְּשִׁמְהֵן. מִכָּאן וְלְהַלָּא, לִית חֲפִים
 בְּסַכְלָתָנוּ, דִּיכִיל לְמַנְדַּע וְלֹאֲתַדְבְּקָא כְּלָל. בַּר נְהִירו חַד
 זַעִיר בְּלֹא קִיּוּמָא, (נ"א קִיּוּמָא דְכְּלָא) לְאֲתִישְׁבָּא בֵּיה. זַפְּאָה
 חוּלְקִיָּה מֵאן דְּעָאֵל וְנִפְק, וִי־דַע לְאֲסַתְכְּלָא בְּרִזִין
 דְמֵאֲרִיָּה, וְלֹאֲתַדְבְּקָא בֵּיה.

בְּרִזִין אֵלִין יְכִיל בַּר נָש לְאֲתַדְבְּקָא בְּמֵאֲרִיָּה, לְמַנְדַּע
 שְׁלִימוּ דְחַכְמָה בְּרִזָּא עֲלָא, כַּד פְּלַח לְמֵאֲרִיָּה

בְּצִלוֹתָא, בְּרַעוּתָא, בְּכוּוֹן לְבָא, אַדְבַק רַעוּתִיהָ פְּנוּרָא
 בְּגַחְלָתָא, לְיִיחָדָא אֵינּוֹן רְקִיעִין תְּתַאֲיִן דְּסִטְרָא
 דְּקְדוּשָׁה, לְאַעֲטָרָא לֹון בְּשִׁמָּא חָדָא תְּתַאָּה. וּמִתְמָן
 וּלְהִלָּאָה לְיִיחָדָא אֵינּוֹן רְקִיעִין עֲלָאִין פְּנִימָאִין, לְמַהוּי
 כְּלָהוּ חַד, בְּהֵהוּא רְקִיעָא עֲלָאָה (רל"ט ע"א) דְּקִימָא עָלְיִיהוּ.
 וּבְעוֹד דְּפּוּמִיָּה וּשְׁפוּוֹתִיָּה מְרַחֲשׁוּן, לְבִיָּה יְכוּוֹן, וּרַעוּתִיָּה
 יִסְתַּלַּק לְעִילָא לְעִילָא, לְיִיחָדָא כְּלָא בְּרוּזָא
 דְּרוּזִין, דְּתִמָּן תְּקִיעוּ דְּכָל רַעוּתִין וּמַחֲשָׁבִין בְּרוּזָא דְּקִימָא
 בְּאִין סוּף, וּלְכוּוֹנָא בְּהָאִי בְּכָל צִלוֹתָא וּצִלוֹתָא, בְּכָל
 יוּמָא וְיוּמָא לְאַעֲטָרָא כָּל יוּמוֹי, בְּרוּזָא דְּיוּמִין עֲלָאִין
 בְּפוּלְחָנִיָּה.

בְּלִילִיָּא יִשׁוּי רַעוּתִיָּה, דְּהָא אַתְּפִטֵּר מֵעֲלָמָא דָּא,
 וּנְשַׁמְתִּיָּה נְפִקַת מִנִּיָּה, וְיַהֲדֵר לָהּ לְמַאֲרִי
 דְּכִלָּא, בְּגִין דְּכָל לִילִיָּא וְלִילִיָּא, (ס"א וְהִיא נְקוּדָה קִימָא, לְאַבְלָא

בְּגוּוָה אֵינּוֹן נְשַׁמְתִּין דְּצִדִּיקִיָּא).

רְזָא דְּרוּזִין לְמַנְדַּע לְאֵינּוֹן חֲפִימִי לְבָא. רְקִיעָא דָּא
 תְּתַאָּה, בְּרוּזָא דְּהֵהִיא נְקוּדָה קִימָא, כְּמָה דְּאִמְרֵן.
 הֵהוּא רְקִיעָא אִיהוּ כְּלִיל מֵעִילָא (וּיִצָא קַנ"ג ע"ב) וּמִתְתַּאָּה,
 וַיִּסּוּדָא דְּיִלִּיָּה לְתַתָּא כְּהָאִי שְׂרָגָא דְּסִלְקָא נְהוּרָא
 אוּכְמָא, (בְּרַאשִׁית נ"א ע"א) לְאַתְּאַחָדָא בְּנְהוּרָא תּוּרָא, וַיִּסּוּדָא
 דְּיִלָּה אִיהוּ לְתַתָּא, בְּהֵהִיא פְּתִילָה בְּמִשְׁחָא. אוּף הָכִי

לְתַתָּא, הֵהִיא נְקוּדָה. בִּימָמָא אֲתַכְּלִילַת מְלַעֲיָלָא,
 וּבְלִילִיָּא אֲתַכְּלִילַת מִתַּתָּא, בְּאִינוּן נְשַׁמְתִּין דְּצַדִּיקֵיָּא.
 וְכָל מַלְיָן דְּעַלְמָא, אֶהְדְּרוּ כְּלָהוּ, לְעַקְרָא וִיסוּדָא
 וְשָׂרְשָׁא, דְּנַפְקוּ מִנִּיהּ. וְכַמָּה לִילְוּן זְמִינִין לְנַטְלָא
 כָּל חַד וְחַד מַה דְּאֲתַחֲזִי לֵיהּ. כְּמָה דְּאֲתָּ אָמַר (תהלים טז) אֵף
 לִילּוֹת יִסְרוּנִי כְּלִיּוֹתֵי. נַפְשָׁא אֲזֵלַת וְשַׁטָּאֵת, וְתַבַּת
 לְהֵהוּא עַקְרָא דְּאֲתַחֲזִי לָהּ. גּוּפָא קָאִים שְׁכִיךְ כְּאֲבָנָא,
 וְאֶהְדֵּר לְהֵהוּא אֲתֵר דְּאֲתַחֲזִי לֵיהּ, לְמִשְׁרֵי עֲלוּי, וּבְגִין
 כֶּף תָּב גּוּפָא לְסִטְרִיהּ, וְנַפְשָׁא לְסִטְרֵיהּ.

גּוּפָא שְׁרֵי עֲלוּי רְזָא דְּסִטְרָא אַחְרָא, וּבְגִין כֶּף אֲסִתְּאָבו
 יְדוּי, וּבְעֵי לְאַסְחָאָה לֹון. כְּמָה דְּאוּקִימָנָא, דְּהָא
 בְּלִילִיָּא כְּלָא תָּב לְאַתְרִיהּ, וְנְשַׁמְתֵּהוּן דְּצַדִּיקֵיָּא סְלָקִין
 וְאַתְהֵדְרִין לְאַתְרֵיהּ, וְאַתְעַטְרַת (בְּהוּ) מַה דְּאַתְעַטְרַת,
 וְאַתְכְּלִילַת מְכָל סִטְרִין, כְּדִין סְלָקָא יְקָרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא וְאַתְעַטְר מְכָלָא.

בְּלִילִיָּא שְׁלֻטָּאן מְמַנֵּן דְּאַתְפְּקְדוּ עַל אִינוּן נְשַׁמְתִּין
 דְּצַדִּיקֵיָּא, לְסְלָקָא לֹון לְעֵילָא, וּלְקָרְבָּא לֹון
 קָרְבָּן נִיחָא, לְגַבֵּי מְאַרְיֵהוּן. הֵהוּא מְמַנָּא דְּאַתְפְּקֵד עַל
 כָּל אִינוּן מְשִׁירֵיָּין, (רנ"ג ע"א קנ"ד ע"א) סוּרֵיָּא שְׁמִיָּה רַב
 מְמַנָּא. כִּיּוֹן דְּנְשַׁמְתָּא סְלָקָא בְּכָל אִינוּן רְקִיעִין, כְּדִין
 מְקָרְבִין לָהּ לְגַבֵּיהּ, וְאַרְח בָּהּ כְּמָה דְּאֲתָּ אָמַר, (ישעיה יא)

וְהָרִיחוּ בִּירְאֵת יי'. כִּמָּה דְזַמִּין מִלְכָּא מְשִׁיחָא לְמַעְבַּד
 בְּעַלְמָא, וְעַל יְדֵיהּ אַעֲבְרוּ כְּלָהוּ בְּפַקְדוֹנָא עַל יְדֵיהּ,
 לְאַתְקַרְבָּא לְהֵלְאָה.

וְכִלְהוּ נִשְׁמַתִּין כִּד אֶתְקַרְיָבוּ לְהֵהוּא אֶתְר דְּאַתְקַרְיָבוּ,
 וְאַתְחַזוֹן תַּמָּן, דָּא אִיהוּ רְזָא, כְּלָהוּ נִשְׁמַתִּין
 אֶתְכְּלִילוּ בְּהֵיִא נְקוּדָה, וְנִטְלָא לֹון זְמָנָא חֲדָא, כְּמָאן
 דְּבַלַּע בְּלִיעוּ דְּמִלָּה, וְאַתְעֵבְרָא כְּאַתְתָּא דְּמִתְעֵבְרָא. רְזָא
 דָּא לְמָארי מְדִין. כִּד הָאִי נְקוּדָה אֶתְעֵבְרָת, כְּאַתְתָּא
 דְּמִתְעֵבְרָא, אֶתְהֵנִי מֵהֵיִא הֵנְאוּתָא, דְּאַתְכְּלִילֵת
 נִשְׁמַתָּא מֵהֵאִי עַלְמָא, בְּאַיְנוֹן עוֹבְדִין, וּבְהֵיִא אוּרִייתָא
 דְּאַשְׁתְּדִלֵת בְּהּ בִּימָמָא. וְנִטְלָא הֵהוּא רְעוּ דְּהֵאִי עַלְמָא,
 וּבִיָּה אֶתְהֵנִי בְּחֻדוּהּ, וְאַתְכְּלִילֵת מְכַל סְטָרִין.

לְבַתֵּר אַפִּיקַת לֹון לְבַר, וְאוּלִידַת לֹון כְּמִלְקַדְמִין,
 וְנִשְׁמַתָּא אִיהִי חֲדַתָּא הַשְׁתָּא כְּמִלְקַדְמִין, וְרְזָא
 דָּא (איכה ג) חֲדָשִׁים לְבַקָּרִים. חֲדָשִׁים וְדָאִי כְּמָה דְּאַתְמַר.
 מֵה טַעַם (דף ר"ד ע"א) אִינּוֹן חֲדָשִׁים. בְּגִין רְזָא דְּכַתִּיב, רַבָּה
 אֶמוֹנָתְךָ. רַבָּה וְדָאִי, (בראשית י"ט ע"ב) דִּיכְלָא לְאַכְלִלָּא לֹון,
 וְלֹאֲעֵלָּא לֹון לְגוּוֹה, וְאַפִּיקַת לֹון וְאַיְנוֹן חֲדַתִּין. וְעַל דָּא
 נְקָטָא אַחַרְנִין מְלַעִילָא בִּימָמָא. זְכָאִין אִינּוֹן צְדִיקֵיִיא
 בְּעַלְמָא דִּין, וּבְעַלְמָא דְּאַתִּי.

אַדְהֵכִי נַהַר יְמָמָא, אֶמַר רַבִּי אַבָּא, נְקוּם וּנְהַךְ, וּנְוֹדָה

לְרַבּוֹן עֲלְמָא. קָמוּ וְאִזְלוּ, וְצִלוּ, וּלְבַתֵּר אֶהְדְּרוּ חֲבַרְיָא
 לְגַבְיָהּ, אָמְרוּ לֵיהּ, מֵאֵן דְּשָׂרִי, לְסִיִּים שְׂבַחָא. וּפְאָה
 חוּלְקָנָא בְּאוּרְחָא דָּא, דְּכָל הָאִי זְכִינָא לְאַעְטָרָא לֵיהּ
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּרוּזִין דְּחֻכְמָתָא.

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר, (שמות לו) וַיַּעַשׂ בְּצִלְאֵל אֶת הָאָרוֹן
 עֲצֵי שֹׁטִים וְגו'. הֲכָא, אִף עַל גַּב דְּכָל רוּזִין
 דְּמִשְׁכְּנָא הָא אוּקְמוּהּ חֲבַרְיָא בְּאַדְרָא קְדִישָׁא. הֲכָא אִית
 לְאַסְתְּפְּלָא, דְּהָא רוּזָא דָּא מִתְעַטָּרָא בְּכַמְהָ רוּזִין, לְמִילָף
 חֻכְמָתָא. אָרוֹן דָּא אִיהוּ רוּזָא לְמִיעַל תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב.
 וְאַתְגְּנִיז בֵּיהּ בְּשִׁית לוּחִין (ס"א וְאַתְגְּנִיזוּן בֵּיהּ שִׁית לוּחִין וְאִינוּן שִׁית מְסַחְרִין)
 מְסַחְרִין, וְדָא אֶקְרִי אָרוֹן. כִּד סַחְרָן אִינוּן שִׁית לְמַהוּי
 כְּחֵדָּא, כְּדִין אִיהוּ גּוּפָא חֵד לְאַעְלָא בֵּיהּ רוּזָא דְּאוּרִייתָא,
 בְּשִׁית סְטָרִין וְאוּרוֹן.

לוּחִין אִינוּן חֲמִשׁ, וְעָאֲלִין בֵּיהּ חֲמִשׁ סְפָרִים, וְאִינוּן
 חֲמִשׁ אִינוּן שִׁית, בְּחֵד דְּרַגָּא דְּאָעִיל בֵּהּ בְּגַנְיָזוּ,
 דְּאֶקְרִי רוּזָא דְּכֻלָּא, וְהָאִי אִיהוּ רוּזָא דְּבְרִית. כִּד עָאֲלָא דָּא,
 גּוּ אִינוּן חֲמִשׁ לוּחִין, כְּדִין קִיִּמָּא אָרוּנָא וְאוּרִייתָא,
 בְּרוּזָא דְּתִשְׁעֵי דְּרַגִּין, (ר"ג ע"א) דְּאִינוּן תְּרִין שְׂמָהֵן, יְהוָה
 אֱלֹהֵיִם. וּלְבַתֵּר קִיִּמָּא לוּחָא חֵדָּא, רוּזָא עִילָאָה דְּחַפִּיא
 עַל כֻּלָּא וְהָאִי הוּי רוּזָא דְּהָאִי רְקִיעָא דְּסַחְרָא וְחַפִּי עַל
 כֻּלָּא וְכֻלָּהוּ קִיִּמֵי בְּגַנְיָזוּ.

הָכָא אֵית לָן לְאַסְתְּכֻלָּא, וּלְמַנְדַּע רִזִּין דְּאַרְוֹנָא, אֵית
 אַרְוֹן וְאֵית אַרְוֹן, דָּא לְקַבֵּל דָּא. פִּתַּח וְאָמַר, (שמואל
 ב כד) הַכֹּל נָתַן אַרְוֹנָה הַמֶּלֶךְ לְמֶלֶךְ וְגוֹ'. וְכִי אַרְוֹנָה מֶלֶךְ
 הוּא וְאֵף עַל גַּב דְּחֻבְרֵיָא אֻקְמוּהָ, אֵלָא דוּד, דְּכִתְיֵב
 בֵּיהּ (שמואל ב ה) כֹּל מִכָּה יְבוּסֵי וַיִּגַּע בְּצַנּוֹר וְגוֹ' וְאִיהוּ נָטַל
 וְתַפִּיס לְיְרוּשָׁלַם, וּמְדִידִיה הוּא, אֲמַאי קָנָה בְּכֶסֶפֶא. וְאִי
 תִּימָא אֵף עַל גַּב דְּהוּוֹת יְרוּשָׁלַם דִּידִיה דְּדוּד, הֵהוּא אֲתָר
 אַחְסֻנְתִּיה דְּאַרְוֹנָה הוּא, כְּמָה דְּהוּא בְּנִבּוֹת הַיִּזְרַעְאֵלִי,
 דָּאֵף עַל גַּב דְּשֻׁלִּיט אַחָאב, וְהוּא מֶלֶכָא, אֲצֻטְרִיךְ
 לְמַתְבַּע לְנִבּוֹת הֵהוּא פָּרַם, אֵוֵף הָכִי דוּד.

אֵלָא וְדַאי אַרְוֹנָה מֶלֶכָא הוּא, וְהֵהוּא אֲתָר בְּרִשׁוּתִיה
 הוּא, וְהוּא שֻׁלִּיט עֲלוּי, וְכַד מָטָא זְמָנָא לְנַפְקָא
 מִתַּחַת יְדִיה, לָא נָפִיק אֵלָא בְּסִגְיָאוֹת דְּמָא וְקִטּוּלָא
 בְּיִשְׂרָאֵל. לְבַתָּר קָאִים הֵהוּא מִלְּאֲכָא מְחַבְּלָא עַל הֵהוּא
 אֲתָר, וְתַמָּן פִּד הוּא קִטִּיל, וְקָאִים בְּהֵהוּא אֲתָר, לָא הוּא
 יְכִיל, וְתִשֵּׁשׁ חִילִּיהָ.

וְהֵהוּא אֲתָר, אֲתָר דְּאֲתַעְקַד בֵּיהּ יִצְחָק הוּא, דְּתַמָּן בְּנָה
 אַבְרָהָם מִדְּבַחָא, וְעַקַּד לִיה לְיִצְחָק בְּרִיה. פִּיּוֹן
 דְּחָמָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֵהוּא אֲתָר, אֲתַמְלִי רַחְמִין,
 הָדָא הוּא דְּכִתְיֵב, (דְּבְרֵי הַיְמִים א כֵּא) רָאָה יִ' וַיִּנָּחַם וְגוֹ'. מֵהוּ
 רָאָה יִ'. חָמָא עַקִּידַת יִצְחָק בְּהֵהוּא אֲתָר, וְתַב וְרִיחַם
 עֲלֵייהוּ מִיַּד.

וַיֹּאמֶר לְמַלְאָךְ הַמְשַׁחִית רַב עֲתָה וְגוֹ'. מֵהוּ רַב. הָא
 אוֹקְמוּנָה, טוֹל הַרַב. אֵלֹא הָכִי הוּא, פְּתִיב הָכֹא
 רַב, וּכְתִיב הָתָם, (דברים א) רַב לָכֶם שְׁבַת בְּהַר הַזֶּה. אוֹף
 הָכִי נִמִּי רַב, רַב לָךְ לְמַהוּי הָאִי אֶתְר תְּחוֹת יָדְךָ, שְׁנִין
 סְגִיאִין הָוּה תְּחוֹת יָדְךָ, מִכָּאן וְלַהֲלָאָה רַב, אֶהְדֵּר אֶתְרֵא
 לְמֵאֲרִיָּה. וְעַם כָּל דָּא (בדמא) בְּמוֹתָא וּמְמוֹנָא נִפְק מִתְּחוֹת
 יָדֵיהָ.

אֲמַאי אֶקְרִי אַרוֹנָה. אֵלֹא פְּתִיב אַרוֹנָה וּכְתִיב אַרְנָן.
 בְּעוֹד דִּיהוּא אֶתְר הָוּה תְּחוֹת יָדֵיהָ, אֶקְרִי אַרוֹנָה
 אַרוֹן דְּסִטְרָא אַחְרָא. וְעַל דְּאֶתּוֹסְפוּ בֵּיהָ אֶתּוּן יִתִּיר, הָכִי
 אֶצְטְרִיךְ (קס"ד ע"ב) לְאֶתּוֹסְפָא לְהַהוּא רַע עֵין, רְזָא דְּסִטְרָא
 אַחְרָא, וְהַהוּא תּוֹסְפַת אִיהוּ גְרִיעוֹתָא לְגַבִּיהָ.

בְּסִטְר קְדוּשָׁה גְרַעִין לִיהָ אֶתּוּן, וְאֶתּוֹסְפָא קְדוּשַׁתִּיהָ.
 וְדָא רְזָא דְּכְתִיב, (מלכים א ז) עַל שְׁנֵי עֶשֶׂר בְּקָר.
 גְרַע מ"ם (דף רי"ד ע"ב) דְּלֹא פְּתִיב שְׁנַיִם, אֵלֹא שְׁנֵי. וְלִסְטְרָא
 (קס"ד ע"ב) אַחְרָא יַהֲבִין לִיהָ תּוֹסְפַת אֶתּוּן, דְּכְתִיב וַיַּעַשׂ
 יִרְיעוֹת עֲזִים לְאֶהֱל עַל הַמִּשְׁכָּן עֲשֵׂתִי עֶשְׂרֵה יִרְיעוֹת,
 תּוֹסְפַת אֶתּוּן וְאִיהוּ גְרִיעוֹתָא. וּבְסִטְרָא דְּקְדוּשָׁה, שְׁנֵי
 עֶשֶׂר וְלֹא יִתִּיר. וְהָכֹא עֲשֵׂתִי עֶשְׂרֵה. וְכֹלֹא אִיהוּ גְרִיעוֹ
 לְגַבִּיהָ, וְהָכִי אֶצְטְרִיךְ לְהַהוּא רַע עֵין, לְאֶשְׁלָמָא עֵינֵיהָ
 וְאִיהוּ בְּגְרִיעוֹ.

(בגוונא דא אַרוֹנָה, תּוֹסְפַת אֶתּוּן וְלֹא פְּתִיב אַרוֹן)

תָּא חֲזִי, סְטָרָא דְקְדוּשָׁה אֶקְרִי אַרְוֹן הַבְּרִית. וְהָהוּא אַרְוֹן
הַבְּרִית, אֶתְחֲזִי לְגוּפָא לְמִיעַל בֵּיהּ דְיִוְקְנָא דְאָדָם.
וְעַל רְזָא דָא, אֵינּוֹן חֲסִידֵי קְדִישִׁין, כִּד הוּוּ מְפֻטְרֵי מֵהָאֵי
עֲלָמָא, הוּוּ אֲעֲלִין לֹון בְּאַרְוֹן. דְּהָא סְטָרָא אַחֲרָא לָא
מִתְתַּקֵּן בְּגוּפָא, וְלֹאוּ אִיהִי בְּכִלְלָא דְגוּפָא דְאָדָם. וּבְגִין
דָּא לָא אֶתְבְּרוּן גּוּפֵיִיא לְהָהוּא סְטָרָא אַחֲרָא, בְּגִין דְּלֹאוּ
אֵינּוֹן (הַקְדָּמָה ו' ע"ב) בְּכִלְלָא דְגוּפָא דְאָדָם.

בְּיוֹסֵף מַה פְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית ו) וַיִּישָׁם בְּאַרְוֹן תְּרִין יוֹדִין
אַמַּאי. אֲלָא דְאֶתְחַבֵּר בְּרִית בְּבְרִית. רְזָא
דְלִתְתָא בְּרֹזָא דְלַעֲיִלָא. וְעָאל בְּאַרְוֹנָא. מַאי טַעְמָא. (ס"א
תָּא חֲזִי סְטָרָא דְקְדוּשָׁה אֶקְרִי אַרְוֹן הַבְּרִית וְהָהוּא אַרְוֹן הַבְּרִית אֶתְתַּקֵּן לְאֲעֲלָא בֵּיהּ רְזָא
דְאֹרְיִיתָא דְאִיהִי רְזָא דְיִוְקְנָא דְגוּפָא קְדִישָׁא. כְּגוֹוֹנָא דָּא לִתְתָא אֶתְתַּקֵּן אַרְוֹנָא לְאֲעֲלָא בֵּיהּ
דְיִוְקְנָא דְגוּפָא רְזָא דְאָדָם וּמֵאֵן אִיהוּ דְקָאִים בְּרֹזָא דְאָדָם מֵאֵן דְנָטִיר אֶתְ קְיִימָא קְדִישָׁא וְעַל
רְזָא דָּא אֵינּוֹן חֲסִידֵי קְדִישִׁין כִּד הוּוּ מְפֻטְרֵי מֵהָאֵי עֲלָמָא הוּוּ עֲלִין לֹון בְּאַרְוֹנָא בְּגִין דְּלֹאוּ
אֶתְחֲזִי לְמִיעַל בְּאַרְוֹנָא אֲלָא מֵאֵן דְנָטִיר לְהָאֵי בְּרִית אֶתְ קְיִימָא קְדִישָׁא. בְּיוֹסֵף מַה פְּתִיב וַיִּישָׁם
בְּאַרְוֹן) בְּגִין דְנָטִיר בְּרִית קְדִישָׁא, וְאֶתְקִיִים בֵּיהּ. לְהַכִּי
אֶתְחֲזִי לְאֲעֲלָה בְּאַרְוֹנָא, וְכִלָּא כַּדְקָא חֲזִי.

בְּכָה רַבִּי אַבָּא וְאָמַר, ווִי לְבַנֵּי עֲלָמָא, דְלֹא יִדְעֵי לְהָהוּא
כְּסוּפָא. ווִי לְהָהוּא עוֹנֵשָׁא, דְכָל מֵאֵן דְבַעֲי עָאל
בְּאַרְוֹנָא. בְּגִין דְלֹא אֶצְטְרִיךְ לְמִיעַל בְּאַרְוֹנָא, בַּר צְדִיק,
דִּידַע בְּנַפְשִׁיהּ, וְאֶשְׁתַּמּוּדַע בְּגַרְמִיהּ, דְלֹא חָטָא בְּהָהוּא
בְּרִית, אֶתְ קְיִימָא קְדִישָׁא, מֵעוֹלָמוּי, וְקָא נָטִיר לֵיהּ

כְּדָקָא יָאוּת. וְאִי לָאו, לָא אֶצְטְרִיךְ לִיה לְמִיעַל בְּאַרְוּנָא,
וּלְמַפְגָּם אַרְוּנָא.

רְזָא אֶצְטְרִיךְ לְאַתְחַבְרָא בְּאַת קַיְימָא קְדִישָׁא דְאִיהוּ
רְזָא דְאַתְחַזִּי לִיה, וְלֹא לְאַחְרָא. דְהָא אַרְוֹן לָא
אַתְחַבְרָא אֶלָּא בְּצַדִּיק, דְנִטִּיר אֶת קַיְימָא קְדִישָׁא. וּמֵאן
דְפָגִים בְּרִית וְעָאל בְּאַרְוּנָא, וְוִי לִיה, דְפָגִם לִיה בְּחַיִּינִי.
וְוִי לִיה דְפָגִים לִיה בְּמִיתָתִיה. וְוִי לִיה מִהֵוּא עוֹנֵשָׁא. וְוִי
לִיה דְפָגִים אֶת וְאַרְוֹן קַיְימָא קְדִישָׁא. וְוִי לִיה לְהֵוּא
כְּסוּפָא, דְנִקְמִין מִנִּיה נְקֻמַת עָלְמִין, נוֹקְמָא דְעֶלְמָא דָּא,
וְנוֹקְמָא דְהֵוּא פְּגִימוּ. וְרְזָא דָּא כְּתִיב (תהלים קכח) כִּי לָא
יְנוּחַ שִׁבְט הַרְשָׁע עַל גּוֹרֵל הַצַּדִּיקִים.

בְּשַׁעֲתָא דְדִיִּינִין לִיה בְּהֵוּא עֶלְמָא, מְסַתְּפֵלן בְּעוֹבְדוּי,
אִי הוּה פָּגִים רְזָא דְבְּרִית קְדִישָׁא דְחַתִּים
בְּבִשְׂרִיה. וְהִשְׁתָּא פָּגִים אַרְוּנָא (דְבְּרִית) דִּילִיה בְּהֵאִי. הֵאִי
לִית לִיה חוּלְקָא בְּצַדִּיקִיָּא. מְסַתְּפֵלן בֵּיה, וְדִיִּינִין לִיה,
וּמִפְקִי לִיה לְבַר מְכַלְלָא דְאָדָם. פִּיּוֹן דְאַפְקִי לִיה מְכַלְלָא
דְאָדָם, אִפְקִי לִיה מְכַלְלָא דְכֻלְהוּ אַחְרָנִין, דְאַתְעֵתְדוּ
לְחַיִּי עֶלְמָא, וְיַהֲבִי לִיה לְהֵוּא (אַרְוֹן) סְטָרָא דְלֹא אַתְכַּלִּיל
בְּרְזָא דְגוּפָא דְאָדָם. פִּיּוֹן דְאַתְמַסֵּר לְהֵוּא סְטָרָא, וְוִי
לִיה, דְאַעֲלִין לִיה בְּגִיּהָנָם, וְלֹא נְפִיק מִנִּיה לְעֶלְמִין. עַל
דָּא כְּתִיב (ישעיה סו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפַגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים
בִּי וְגו'. אִינּוֹן דְאַשְׁתְּאַרוּ מְכַלְלָא דְאָדָם.

וְהִנֵּי מִלִּי כֹד לֹא עֲבַד תִּיּוֹבְתָא שְׁלִימְתָא. תִּיּוֹבְתָא דְאִיהִי
 אֲתַחְזִיָּיא לְחַפְיָיא עַל כָּל עוֹבְדוּי. וְעַם כָּל דָּא טַב
 לִיהָ דְלֹא יַעוּל בְּאַרְוֵנָא, דְהָא כָּל זְמַנָּא דְגוּפָא קִיָּים,
 נִשְׁמַתָּא אֲתַדְנַת, וְלֹא עָאֲלַת לְאֲתַרְהָ. בַּר אֵינּוּן חֲסִידֵי
 עֲלִיוֹנִין קְדִישִׁין, דְּאֲתַחְזוּן לְסִלְקָא בְּגוּפִיהוּן, וּזְכָאָה
 חוּלְקִיהוּן בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֲתִי.

בְּגִין דְּלִית חוּבָא דְקִשְׁיָא קִמִּיהָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּהִאי
 מֵאֵן דְּמִשְׁקֵר וּפְגִים לְהִאי אֲתָ קִיָּמָא קְדִישָׁא. וְדָא
 לֹא חֲמִי אֲנִפִּי שְׁכִינְתָּא, עַל חוּבָא דָּא כְּתִיב (בראשית לח) וַיְהִי
 עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינַי יי'. וּכְתִיב (תהלים ה) לֹא יְגוּרְךָ
 רַע.

מַה כְּתִיב הַכָּא, וַיַּעַשׂ בְּצִלְאֵל אֶת הָאָרוֹן. וְכִי אֲמַאי לֹא
 עֲבַדוּ אֵינּוּן חֲפִימִין, דְּעֲבַדוּ מִשְׁכְּנָא, יַת אַרְוֵנָא.
 אֲלֵא בְּצִלְאֵל, סִיּוּמָא דְגוּפָא דְאִיהוּ (רע"ד ע"א) רְזָא דְבְּרִית
 קְדִישָׁא, וְנִטְר לִיהָ, וְאִיהוּ קָאִים בְּעַדְבָּא דְחוּלְקִיהָ. אִיהוּ
 אֲשֶׁת־דֵּל בְּעוֹבְדָא דִּילִיהָ, וְלֹא אַחְרָא. אֲתוּ כְּלָהוּ חֲבַרְיָיא,
 וְנִשְׁקוּ לִיהָ.

כֹּד מָטוּ לְגַבֵּי דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן, וְסִדְרוּ מְלִין אֵלִין קִמִּיהָ, כָּל
 מַה דְּאֲתַמַּר בְּהִהוּא אֲוֹרְחָא. פֶּתַח וְאָמַר, (משלי ד) וְאֲוֹרַח
 צְדִיקִים כְּאֹר נִגְהָ הוֹלֵךְ וְאֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם. (דף רט"ו ע"א)
 הִאי קָרָא אֲתַמַּר. אֲבָל הִאי קָרָא אִית לְאֲסַתְפְּלָא בֵּיהָ,

וְאוֹרַח צְדִיקִים, הֵהוּא אוֹרַחַא דְצְדִיקֵיִיא אֶזְלוּ בֵּיהּ, אִיהוּ
 אֶרַח קְשׁוּט. אוֹרַחַא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶתְרַעֵי בֵּיהּ.
 אוֹרַחַא דְאִיהוּ אֶזִּיל קְמִיֵּיהּ, וְכֹל אֵינּוֹן רְתִיכִין, אֶתְיִין
 לְמִשְׁמַע מְלִין דְאֵינּוֹן מְמַלְלִין וְאִמְרֵי בְפּוֹמִיֵּיהּ. כְּאוֹר
 נְגִה: דְנִהִיר וְאֶזִּיל, וְלֹא אֶתְחַשֵּׁף (ס"א בָּלָל), כְּאוֹרַח דְאֵינּוֹן
 חֲיִיבֵיא, דְאוֹרַח דִּילְהוֹן אֶתְחַשֵּׁף תְּדִיר, כְּמָה דְאֵתְ אִמְר
 (מְשֵׁלִי ד) דְרַךְ רְשָׁעִים כְּאֶפְלָה וְגו'.

דְבַר אַחַר וְאוֹרַח צְדִיקִים. מַה בֵּין אוֹרַח לְדֶרֶךְ, הָא
 אוֹקְמוּנָה. אֲבָל (קל"ז ע"א ויקרא פ"ח ע"א) אוֹרַח הוּא,
 דְהֶשְׁתָּא אֶתְפַּתַּח וְאֶתְגַּלִּיִיא, וְאֶתְעֵבִיד בְּהֵוּא אֶתְר
 אוֹרַח, דְלֹא כְּתִישׁוּ בֵּיהּ רַגְלִין מְקַדְמַת דְנָא. דְרַךְ: כְּמָה
 דְאֵתְ אִמְר (ישעיה סג) כְּדוֹרְךָ בְּגַת, דְכַתְּשִׁין בֵּיהּ רַגְלִין כֹּל
 מֵאֵן דְבַעֵי.

וְעַל דָּא לְצְדִיקֵיִיא קְאָרִי אֶרַח, דְאֵינּוֹן הוּוּ קְדַמְאֵי
 לְמִפְתַּח הֵהוּא אֶתְר. וְלֹא עַל אֶתְר אִיהוּ אֶלָּא אַף
 עַל גַּב דְאַחֲרָנִין בְּנֵי עֲלָמָא אֶזִּילֵי בְּהֵוּא אֶתְר, הֶשְׁתָּא
 דְאֶזִּילִין בֵּיהּ צְדִיקֵיִיא, אִיהוּ אֶתְר חֲדַתָּא, דְהֶשְׁתָּא חֲדַתָּא
 אִיהוּ הֵהוּא אֶתְר כְּמָה דְלֹא אֶזִּיל בֵּיהּ בַּר נָשׁ אַחֲרָא
 לְעֲלָמִין. בְּגִין דְצְדִיקֵיִיא עֲבָדִין חֲדַתָּא לְכֹל הֵהוּא אֶתְר,
 בְּכְמָה מְלִין עֲלָאִין דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶתְרַעֵי בְּהוֹן.
 וְתוּ, דְשְׁכִינְתָּא אֶזְלָא בְּהֵוּא אֶתְר, מַה דְלֹא הוּוּת

מִקְדַּמַּת דְּנֵא. וּבִגִּין כֶּךָ אֲרַח צְדִיקִים אֲקָרִי, בִּגִּין
 דְּאֲתֶאֱרַח בֵּיה אִישׁ פִּיזָא עֲלָאָה קְדִישָׁא. דְּרַךְ: אִיהוּ פְּתוּחַ
 לְכֻלָּא, וְכַתְּשִׁין בֵּיה כּל מֵאן דְּבַעֵי, אֲפִילוּ אִינוּן חֵיבִין.
 דְּרַךְ, רִזָּא דָא, (ישעיה מג) תְּנוּתֵן בַּיָּם דְּרַךְ, בִּגִּין דְּדַרְיָךְ בֵּיה
 סְטָרָא אַחֲרָא, דְּלֹא אֲצַטְרִיךְ, וְשְׁלִיט לְסֵאבָא מְשַׁכְּנָא.
 וְעַל דָּא, צְדִיקֵיָא בְּלַחֲוֹדֵיהוּ, קִיַּיְמִי וְשְׁלִטִי בַּהֲהוּא אַתְר
 דְּאֲקָרִי אֲוֶרַח. כִּמָּה דְּאִוְקִימְנָא דְּרַךְ פְּתוּחַ לְכֻלָּא, לְהֵאִי
 סְטָרָא וּלְהֵאִי סְטָרָא.

וְאִתּוּן קְדִישֵׁי עֲלִיוֹנִין, אֲוֶרַח קְדִישָׁא עֲלָאָה אֲזַדְמֵן
 לְגַבֵּיכּוּ, וְאֲרַחֲתוּן בֵּיה וּמְלִין מְעַלְיִין עֲלָאִין (ב"א
 א'לף) אַתְסַדְרוּ קָמִי עֲתִיק יוֹמִין. זַכָּאָה חוּלְקִיכּוּן.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (דברים לד) וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן מֵלֵא רוּחַ
 חֲכָמָה כִּי סָמַךְ מֹשֶׁה וְגו', בְּכִמָּה אַתְר תְּנִינָן, דְּמֹשֶׁה
 אֲנַפּוּי כְּאֲנַפֵּי שְׁמֵשָׁא, וַיְהוֹשֻׁעַ כְּאֲנַפֵּי סִיְהָרָא. דְּלִית
 נְהוּרָא לְסִיְהָרָא, אֲלֹא נְהוּרָא דְּשְׁמֵשָׁא כַּד נְהַר לְסִיְהָרָא,
 וְסִיְהָרָא מְגוּ שְׁמֵשָׁא אַתְמַלְיָא. וְכַד אַתְמַלְיָא, כְּדִין
 קִיַּיְמָא בְּאֲשְׁלֵמוּתָא.

אַשְׁתְּלִימוּתָא דְּסִיְהָרָא, מֵאן אִיהוּ. רִזָּא דְּכֻלָּא, דְּאֲקָרִי
 דְּמוּת בְּרִזָּא דְּשְׁמָא עֲלָאָה יי'. דְּהֵא
 בְּשְׁמָא דָא לָא קָאִים, בַּר בְּזַמְנָא דְּקִיַּיְמָא בְּאֲשְׁלֵמוּתָא.
 דְּהֵא כִּמָּה שְׁמַהֲן אִינוּן דְּאַחְסִינָא, וְאֲתִקְרִי בְּהוּ כֶּךָ כְּפּוּם

שְׁעָתָא דְקַיִמָא בֵּיהּ, (ובפּוּם שְׁעָתָא דְקַיִמָא בֵּיהּ) הִכִּי אַקְרִי בְּהוּא
 שְׂמָא מִמֶּשׁ. וְכַד קַיִמָא בְּרֻזָּא דְאַשְׁלָמוּתָא וְאַשְׁתְּלִימַת
 מִכָּל סְטְרִין, כִּדִּין אַקְרִי יְדוּדֵי אֲשְׁלָמוּתָא דִּילָהּ,
 כְּאַשְׁלָמוּתָא דְלַעֲיִלָּא. (ק ע"ב) דִּירְתָא בְּרֻתָא לְאַמָּהּ.

וְהֵינּוּ (ד"א גְּהִירוּ) בְּחַמִּסְרֵי יוֹמִין, וְכַתִּיב, (ויקרא כג) בַּחֲמִשָּׁה
 עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה. וְכַתִּיב (ויקרא כג) אַךְ
 בְּעָשׂוֹר (יוֹם) לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי. וְכֹלָא רֻזָּא חֲדָא, כַּד קַיִמָא
 עַלְמָא דְאַתִּי בְּרֻזָּא דְכָל עָשָׂר אַמִּירֵן, עַל הַאי חֹדֶשׁ,
 אַקְרִי (קפ"ה ע"ב) בְּעָשׂוֹר. וְכַד אַתְרְשִׁימַת סִיְהָרָא
 בְּאַשְׁלָמוּתָא חֲדָא בִּינֵייהוּ, אַקְרִי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר, דִּהָא ה'
 אַתְחַבְּרַת וְאַתְחַקַּקַת בִּינֵייהוּ.

וְרֻזָּא דָּא י"ה וְכַד קַיִמָא בְּשְׂמָא דָּא, כִּדִּין אַתְחַבְּרַת בְּה',
 וְאַיְהִי אַתּוּסְפָּא (ד"א לְגַבִּיּה תַתְּאִי לְמִיּוֹן לֹון וְלְמִיּהֵב לֹון טַרְפִּיּוּדוּ
 וְאַתּוּסְפָּא) אִיְהִי, בְּרֻזָּא דְאַת ה' כְּמִלְקַדְמִין. חֲדָא, לְאַתְחַקַּקַת
 וְלְאַתְחַבְּרַת בְּרֻזָּא דְלַעֲיִלָּא. וְחֲדָא לְמִיּהֵב מְזוּנָא לְתַתְּא.
 וְכִדִּין קַיִמָא סִיְהָרָא בְּאַשְׁלָמוּתָא לְכָל סְטְרִין, עֵילָא
 וְתַתְּא, בְּרֻזָּא דְשְׂמָא דָּא, לְמַהוּי כְּלָא רֻזָּא חֲדָא, וְשְׁלִימוּ
 חַד.

יְהוֹשֻׁעַ דָּא אִיְהוּ רֻזָּא דְאַשְׁלָמוּתָא דְסִיְהָרָא, בְּאַלִּין
 אַתּוּון בֶּן נו"ן, נו"ן וְדַאי דִּהָא נוּן רֻזָּא דְסִיְהָרָא
 אִיְהִי. מְלָא בְּרֻזָּא דְאַשְׁלָמוּתָא דְשְׂמָא קַדִּישָׁא, כִּדִּין אִיְהוּ
 מְלָא רוּחַ חֲכָמָה וְדַאי.

בְּגִין דְּנִקְוֵדָה עֲלָאָה דְּאִיהִי י', אֲתַפְּשֵׁט וְאִפִּיק רוּחַ,
וְהֵהוּא רוּחַ עֶבֶיד הֵיכְלָא. וְהֵהוּא רוּחַ אֲתַפְּשֵׁט,
וְאֲתַעְבִּיד שִׁית סְטָרִין. הֵהוּא רוּחַ אֲתַפְּשֵׁט, בְּרוּזָא דְכָל
אֲלִין. וְאֲמִלִּי וְעֶבֶיד הֵיכְלָא לְתַתָּא, וְאֲתַמְלִי כְּלָא,
וְאֲתַעְבִּיד רוּזָא (דף רט"ו ע"ב) דְּשָׂמָא קְדִישָׁא, בְּאֲשְׁלָמוּתָא
חֲדָא.

וּבְגִין דָּא יְהוֹשַׁע מְלָא רוּחַ חֲכָמָה, בְּגִין כִּי סַמְךְ מוֹשֶׁה
אֶת יָדָיו עָלָיו, דְּאִיהוּ אָרִיק בְּרַכָּאן עָלֶיהָ,
וְאֲתַמְלִי בִירָא מְנִיה. וְאֲתוּן קְדִישֵׁי עֲלִיוֹנִין, כָּל חַד
מְנַיִיכוּ אֲתַמְלִי רוּחַ חֲכָמָה, וְקַיִמָּא בְּאֲשְׁלָמוּתָא, בְּרוּזִין
דְּחֲכָמָתָא. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּא אֲתַרְעֵי בְכוּ,
וְאֲסַמִּיךְ יְדוּי עָלֵיכּוּ. וְכַפָּא חוּלְקֵי דְעֵינֵי חָמוּ דָּא, וְחָמוּ
שְׁלִימוּ דְרוּחַ חֲכָמָתָא בְכוּ.

פְּתַח וְאָמַר, כְּתִיב (ויקרא ט) לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם לֹא תִנְחָשׁוּ
וְלֹא תַעֲוֹנוּ. הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ, וְרוּזָא דְמַלְהָ, הָאִי
מֵאֵן דְּאֲכִיל בְּלֹא צְלוּתָא, דִּיצְלִי (ד"א קָדָם דְּאֲכִיל) עַל דְּמִיָּה,
שְׁקִיל אִיהוּ כְּמִנְחָשׁ וּמְעוּנִין.

בְּגִין דְּבִלְיָלִיא נְשַׁמְתָּא סְלֶקְתָּ וְאֲשַׁתְּחַת לְמַחְמֵי בְרוּזָא
דִּיקָרָא עֲלָאָה, כָּל חַד וְחַד כְּמָה דְּאֲתַחְזִי לִיָּה.
וְאֲשַׁתָּאֵר בַּר נָשׁ בְּהֵהוּא חִילָא דְּאֲשַׁתְּתָּה (נ"א דְּאֲתַפְּשֵׁט) גּוּ
דְּמָא, לְאֲתַקְיִמָּא גּוּפָא. וְעַל דָּא (ס"א וְעַם כָּל דָּא) טְעֵימִים

טַעֲמָא דְמוֹתָא, וְהוּא חֵילָא לָא מִתְעַתְדָא לְאַתְעָרָא גּוֹ
 הוּא חֵילָא דְנִשְׁמָתָא, וְלִקְבֵּלָא לִיהּ. וְכֵד אֲתַעֲרַב בַּר נֶשׁ,
 לָאו אִיהוּ דְכִי. וְהָא אוֹקִימָנָא, דְסִטְרָא אַחְרָא שְׁלִיט, עַל
 אֲתַר דְקִימָא בְּלָא נִשְׁמָתָא.

כִּיּוֹן דְאַתְדְּכִי בְּמִיָּא, וְאַף עַל גַּב דְאַשְׁתַּדַּל בַּר נֶשׁ
 בְּאוֹרֵייתָא, (נ"א טעמים טעמא דמותא, דסטרוא אחרא שליט על אתר

דקיימא בלא נשמטא וכד אתער בר נש אף על גב דאשתדל באורייתא) הָהִיא
 נִשְׁמָתָא לָא אֲתַקְיִימַת בְּאַתְרָהּ, וְלָא שְׁלֻטָא בֵּיהּ בְּבַר
 נֶשׁ, בַּר חֵילָא דְדָמָא בְּלַחֲדוּי, דְאַקְרִי נְפֶשׁ, הָהִיא
 דְאַתְפִּשְׁטָא בְּדָמָא תְּדִיר, וְהָא אוֹקִימָנָא. וְכֵד יְצַלִּי בַר
 נֶשׁ צְלוֹתָא דְפּוֹלְחָנָא דְמָאֲרִיָּה, כְּדִין מִתִּיּוֹשָׁבָא חֵילָא
 דְדָמָא בְּאַתְרִיָּה, וְאַתְגַּבַּר חֵילָא דְנִשְׁמָתָא, וְאַתִּיּוֹשָׁבָא עַל
 הָהוּא אֲתַר. וְכֵדִין בַּר נֶשׁ אֲשֶׁתְּלִים קָמִי מָאֲרִיָּה, כְּמָה
 דְאַצְטְרִיךְ, נְפֶשׁ לְתַתָּא, וְרוּזָא דְמְלָה דְנִשְׁמָתָא לְעִילָא.
 וְעַל דָּא, מֵאן דְצַלִּי צְלוֹתָא עַד לָא יִיכּוֹל, קָאִים גְּרַמִּיָּה
 כְּמָה דְאַצְטְרִיךְ, וְסִלְקָא נִשְׁמָתָא עַל אֲתַר מוֹתְבָה
 כְּמָה דְאַצְטְרִיךְ, וְאִי אֲכִיל עַד לָא צַלִּי צְלוֹתִיָּה
 לְאַתִּיּוֹשָׁבָא דְמָא עַל אֲתְרִיָּה, הָא אִיהוּ כְּמִנְחָשׁ וּמְעוֹנָן.
 בְּגִין דְהָא אִיהוּ אֲרַחֲיָה דְמִנְחָשׁ, לְסִלְקָא לְסִטְרָא אַחְרָא,
 וְלְמֵאכָא סִטְרָא דְקְדוּשָׁה.

אֲמַאי אֲקִרִי בַר נֶשׁ הָהוּא דְאַשְׁתַּדַּל בְּהָהוּא סִטְרָא

מִנְחָשׁ. עַל דְּאִשְׁתְּדֵל בְּהֵוּא נְחָשׁ, לְאִתְקַפָּא חֵילִיהּ
 וּלְאִתְגַּבְרָא. וְדָא אִיהוּ כְּמֵאן דְּפִלַּח לְאֵלֵהִים אַחֲרִים. וְכֵן
 הָאִי פִלַּח לְהֵוּא חֵילָא דְדָמָא, וְלֹא פִלַּח לֵיהּ לְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, לְאִתְקַפָּא סִטְרָא דְנִשְׁמָתָא, סִטְרָא דְקְדוּשָׁה.
 מְעוּנָן, דְּאִשְׁתְּדֵל בְּחוּבָא, וְלֹא אִשְׁתְּדֵל בְּזָכוּ. וְאִי תִימָא
 הָא קִימָא נ' בְּאִמְצָעִיתָא. הֵכִי הוּא וְדָאִי, דְּהָא
 לָא יְכַלִּין לְשַׁלְטָאָה בְּהֵוּא סִטְרָא אַחֲרָא, עַד דְּאִתְעַרְבִי
 בֵּיהּ עֲרוּבָא דְסִטְרֵי קְדוּשָׁה, כְּחוּטָא חַד דְּקִיקָא. מֵאן (הקדמה
 דְּבִיעֵי לְקִימָא שְׁקָרָא, יַעֲרַב בָּהּ מְלָה דְקָשׁוּט, בְּגִין
 דִּיתְקִיִּים הֵוּא שְׁקָרָא. וְעַל דָּא עוֹן מְלָה דְשְׁקָר הוּא,
 וּבְגִין לְקִימָא לֵיהּ, עָאֲלִין בָּהּ מְלָה דְקָשׁוּט, וְדָא אִיהוּ
 נ', בְּדָא מְקִימֵי לְהֵוּא שְׁקָר. וּמֵאן דְּלֹא צִלִּי צְלוּתָא
 לְקָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַד לָא יִיכּוּל עַל דְּמִיָּה,
 כְּמִנְחָשׁ וּמְעוּנָן.

צְלוּתָא דְּבַר נֶשׁ, כְּמָה דְּאִמְרֵתוֹן אֲתוֹן קְדִישֵׁי עֲלִיוֹנִין,
 זִכָּאָה חוּלְקִיכוֹן, דְּהָא בְּצְלוּתָא מִתְתַּקֵּן גּוּפִיָּה
 וּנְפִשִׁיָּה דְּבַר נֶשׁ, וְאִתְעַבִּיד שְׁלִים. צְלוּתָא אִיְהִי תְקוּנָן
 מְתַקְנָן דְּמִתְתַּקְנָן כְּחֻדָּא, וְאִינוּן אַרְבַּע. תְּקוּנָא קְדָמָאָה,
 תְּקוּנָא דְגַרְמִיָּה, לְאִשְׁתְּלָמָא. תְּקוּנָא תְּנִינָא, תְּקוּנָא
 דְּהָאִי עֲלָמָא. תְּקוּנָא תְּלִיתָאָה, תְּקוּנָא דְעֲלָמָא לְעִילָא,
 בְּכָל אִינוּן חֵילֵי שְׁמִיָּא. תְּקוּנָא רְבִיעָאָה, תְּקוּנָא דְשְׁמָא

קִדְּשָׁא, בְּרִזָּא דְרִתִּיכִין קִדְּשִׁין, וּבְרִזָּא דְעֲלָמִין כְּלָהוּ,
עֵילָא וְתַתָּא בְּתַקוּנָא (דְרִזִּין דְשָׁמַא קִדְּשָׁא) כְּדָקָא יָאוּת.

תְּקוּנָא קִדְּמָאָה תְּקוּנָא דְגֵרְמִיָּה, בְּגִין דְאַצְטְרִיךְ
לְאַתְקַנָּא גֵרְמִיָּה, בְּמִצּוּה וּקְדוּשָׁה, וּלְאַתְתַּקְנָא
בְּקֶרְבָּנִין וְעֲלוּוֹן לְאַתְדַּכָּאָה.

תְּקוּנָא תְּנִינָא, בְּתַקוּנָא דְקִיּוּמָא דֵּהֲאִי עֲלָמָא,
בְּעוּבְדָא דְבְּרָאשִׁית, לְבִרְכָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, עַל כָּל עוּבְדָא וְעוּבְדָא, בְּאַיְנוֹן הַלְלוּיָהּ, (תְּהֵלִים קִמַּח)
הַלְלוּהוּ כָּל כְּכַבֵּי אוֹר הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשְּׁמַיִם וְגוֹ' לְקִיּוּמָא
קִיּוּמָא דֵּהֲאִי עֲלָמָא. וְעַל דָּא בְּבִרוּךְ שְׁאֲמַר, בְּרוּךְ, בְּרוּךְ
עַל כָּלָּא.

תְּקוּנָא תְּלִיתָאָה, דֵּהֲאִיְהוּ תְּקוּנָא (דף רט"ז ע"א) לְעֲלָמָא
לְעֵילָא, בְּכָל אֵינּוֹן חֲיִילֵי חֲיִילִין וּמִשְׁרִיין.
יוֹצֵר מְשֻׁרְתִים וְאֲשֶׁר מְשֻׁרְתִיו וְגוֹ', וְהַאֲוֹפְנִים וְחִיתוֹת
הַקֶּדֶשׁ. תְּקוּנָא רְבִיעָאָה, תְּקוּנָא דְצִלוֹתָא, בְּתַקוּנָא דְרִזָּא
דְשָׁמַא קִדְּשָׁא כְּדָקָא אֲמַרְתוּן, זַכָּאָה חוּלְקִיכּוֹן. וְהַכָּא
רִזָּא דְתַקוּנָא דְשָׁמַא שְׁלִים. זַכָּאָה חוּלְקִי עֲמֻכּוֹן בֵּהֲאִי
עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דֵּהֲאִי.

פְּקוּדֵי אוֹרִייתָא (ר"ב ע"ב) דְאֲמַרְתוּן בְּצִלוֹתָא וְדֵּהֲאִי הַכֵּי
הוּא. פְּתַח וְאֲמַר, כְּתִיב (דְבָרִים י') אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ
תִירָא אוֹתוֹ תַעֲבוּד. וְכְתִיב, (וּיקרא יט) וַיִּרְאֵת מֵאֱלֹהֶיךָ. הֲאִי

קָרָא אֵת לְמִימַר הָכִי, וַיִּרְאֵת אֱלֹהֶיךָ, בְּגִין דְּהָא פְּתִיב
 אֵת יִי אֱלֹהֶיךָ תִּירָא, מַהוּ מֵאֱלֹהֶיךָ. אֶלָּא רְזָא אִיהוּ,
 מֵאֱלֹהֶיךָ וְדַאי, מַהֲהוּא אַתְר דְּאִתְחַבַּר וְסַחְרָא לְמוֹחָא
 דְּלָגוּ, וְדָא אִיהוּ מֵאֱלֹהֶיךָ, דְּחִילוֹ דָּא לְמַדְחַל לִיה, דְּהָא
 תַּמָּן שְׂרִיִּיא דִּינָא, וְאִיהוּ דִּינָא דְּאִשְׁתְּאִיב מִגּוּ דִּינָא
 דְּלַעֲיִלָּא, בְּהַאי אַתְר.

(אֵית אֶשָּׂא וְאֵית אֶשָּׂא) תִּלְת גְּוֹנֵי אֶשָּׂא הֶכָּא. אֶשָּׂא
 קַדְמָאָה, אִיהוּ אֶשָּׂא דְּקַבִּיל אֶשָּׂא בְּחִידוֹ, וְחַדְאֵן דָּא
 בְּדָא בְּרַחֲמֵימוּ. אֶשָּׂא תַנְיִנָּא, אִיהוּ אֶשָּׂא דְּכְתִיב בֵּיה
 (יְחֻקָּא ל א) וְנִגְה לָאֵשׁ דְּאִתְחַזֵּי בֵּיה נִגְה. וְדָא אִיהוּ אֶשָּׂא,
 דְּקִיִּמָּא גּוּ אֶשָּׂא פְּנִימָאָה בְּחִידוֹ, כְּמַה (ר"ג ע"ב) דְּאִתְמַר.
 אֶשָּׂא תְּלִיתָאָה, אִיהוּ אֶשָּׂא (דְּלִבְר) דְּסַחְרָא לְהֵהוּא נִגְה.
 וּבְהַאי אֶשָּׂא שְׂאֵרֵי דְּחִילוֹ דִּינָא, לְאַלְקָאָה חֲיִיבִיא.

וְאִף עַל גַּב דְּתַנְיִנּוּ, דְּאַרְבַּעָה גְּוֹנֵי אֶשָּׂא נִינְהוּ, וְאִינּוֹן
 אַרְבַּע דְּאִינּוֹן חַד. אֲבָל הֶכָּא בְּהֵהוּא אֶשָּׂא
 דְּקַאמְרוֹן, שְׂאֵרֵי דְּחִילוֹ דִּינָא, וְעַל דָּא פְּתִיב, וַיִּרְאֵת
 מֵאֱלֹהֶיךָ, מַהֲהוּא עוֹנֶשָּׂא דִּילִיה.

וּבְהֵהוּא יִרְאָה בְּעֵי לְשׁוּאָה רְעוּתִיהָ, בְּדְחִילוֹ וּרְחִימוּ
 פְּחַדָּא, לְמַדְחַל בְּהַאי סְטְרָא, וְלְמַרְחַם בְּהַאי
 סְטְרָא. וּבְאִינּוֹן גְּוֹנֵין דְּקַאמְרוֹן, וְהֵהוּא דְּחִילוֹ לְהוּי
 לְמַדְחַל מֵעוֹנֶשָּׂא. דְּמֵאֵן דְּעֵבֵר עַל פְּקוּדֵי אוּרִיִּיתָא,

אֲתַעֲנֶנְשׁ בְּהֵוֹא סִטְרָא דְכַד שְׂאֲרֵי הֵהוּא סִטְרָא לְאַלְקָאָה,
 לָא שְׂכִיף עַד דְּשָׂצִי לִיָּה מֵהַאי עֲלָמָא, וּמַעְלָמָא דְאַתִּי.
 וּבְגִין כֶּךָ בְּעֵי לְמַדְחַל מֵהַאי אִשָּׁא, דְדַחִילוּ שְׂרִיָּא בֵּיה.
 וּמִנִּיָּה אֲתַפְּשִׁט אִשָּׁא לְבַר דְדַחִלָא אַחְרָא, וְעַל דָּא
 כְּתִיב, (שׁוֹפְטִים ו') לֹא תִירָאוּ אֶת אֱלֹהֵי הָאֱמוּנִי,
 דְאַסִּיר לְמַדְחַל מִנִּיָּה. וְהַאי אִשָּׁא דְדַחִילוּ דְקֶאֱמָרֵן, אִיְהוּ
 קֹדֶשׁ וְאַשְׁתַּתַּף בְּקִדּוּשָׁה, וְהַאי אִיְהוּ דְסִחְרָא לְהֵהוּא נְגַה
 דְקֶאֱמָרֵן. וְהֵהִיא אִשָּׁא אַחְרָא דְלְבַר, אִיְהוּ דְאַתְחַבֵּר
 בְּהַאי לְזִמְנִין. וּלְזִמְנִין אֲתַעֲבַר מִנִּיָּה, וְלֹא אֲתַחַבֵּר
 בְּהֵדִיָּה. וְכַד גָּרִים דְאַתְחַבֵּר בְּהַאי, כְּדִין הוּא אִשָּׁא
 דְחֲשׁוּף, וְאַחֲשִׁיף וְכֹסֵי נְהִירוּ דְאַלִּין אַחְרַנִּין. וְסִימְנִיף
 (יְחֻזְקָא ל' א') וְאִשׁ מִתְלַקַּחַת, וְלֹא דְקִיָּמָא תְדִיר, וְהֵא אֲתַמַּר
 לְבַתֵּר אֲהֶבָה, כְּמָה דְאִוְקִמוּהָ דְאַהֶבָה שְׂרִיָּא לְבַתֵּר
 יִרְאָה. וְרוּזָא דְמִלָּה, פִּיּוֹן דְשְׂאֲרֵי יִרְאָה עַל רִישֵׁיהָ
 דְבַר נָשׁ, אֲתַעֲר לְבַתֵּר אֲהֶבָה, דְאִיְהוּ יְמִינָא. דְמֵאן דְפִלַּח
 מִגּוֹ אֲהֶבָה, אֲתַדְבֵּק בְּאַתֵּר עֲלָאָה לְעֵילָא, וְאַתְדְבֵּק
 בְּקִדּוּשָׁה דְעֲלָמָא דְאַתִּי, בְּגִין דְהֵא סְלִיק לְאַתְעֵטְרָא
 וְלְאַתְדְבֵּקָא בְּסִטְרָא יְמִינָא.

וְאִי תִיָּמָא דְפּוֹלְחָנָא דְאִיְהוּ מִסִּטְרָא דְיִרְאָה לָאוּ אִיְהוּ
 פּוֹלְחָנָא. פּוֹלְחָנָא יְקִירָא אִיְהוּ, אֲבַל לָא סְלִיק
 לְאַתְדְבֵּקָא לְעֵילָא. וְכַד פִּלַּח מֵאַהֶבָה, סְלִיק וְאַתְעֵטְר

לְעִילָא, וְאֶתְדַבֵּק בְּעֵלְמָא דְאֶתִי, וְדָא אִיהוּ בַר נָשׁ
 דְאֶזְדָּמֵן לְעֵלְמָא דְאֶתִי, וּפָאָה חוֹלְקִיָּה דְהָא שְׁלִיט עַל
 אֲתַר דִּירָאָה, דְהָא לִית מָאן דְשְׁלִיט עַל דְרָגָא דִּירָאָה,
 אֵלָא אֶהְבֵּה, רְזָא דִימִינָא.

רְזָא דִיחֻוּדָא דְאֶצְטְרִיךְ לִיה לְהֵוּא דְאֶתְחַזִּי לְעֵלְמָא
 דְאֶתִי, לְיַחְדָּא שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וּלְיַיְחְדָּא
 שְׁיִיפִין וְדַרְגִין עֲלָאִין וְתַתְּאִין, לְאֶכְלָלָא כְּלָהוּ,
 וּלְאֶעֱלָאָה בְּאֲתַר דְאֶצְטְרִיךְ לְקִשְׂרָא קִשְׂרָא. וְדָא אִיהוּ
 רְזָא דְכְּתִיב, (דְּבָרִים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד.

וְרְזָא (ק"ס ע"ב) דְשְׁמַע, שֵׁם דְסֻלֵּיק לְע' שְׁמַהֲן, וְדָא כְּלָלָא
 חֲדָא. יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל סְבָא, בְּגִין דְאִית (מ"ג ע"א)

זוּטָא, דְכְּתִיב (הוֹשֵׁעַ יא) נַעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֵּהוּ. וְדָא אִיהוּ
 יִשְׂרָאֵל סְבָא, רְזָא חֲדָא בְּכָלְלָא חֲדָא. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל,
 הֲכָא אֶתְכְּלִילֵת אֶתְתָא בְּבַעֲלָה.

וּלְבַתַּר דְאֶתְכְּלִילוּ דָא בְּדָא בְּכָלְלָא חֲדָא, כְּדִין
 אֶצְטְרִיכוּ לְיַיְחְדָּא (דף רט"ז ע"ב) שְׁיִיפִין, וּלְחַבְרָא
 תַּרְיַן מִשְׁכַּנִּין כְּחֲדָא, בְּכָלְהוּ שְׁיִיפִין, בְּרַעוּ דְלִבָּא,
 לְאֶסְתַּלְקָא בְּדַבְּקוּתָא דְאִין סוּף, לְאֶתְדַבְּקָא כְּלָא תַמָּן,
 לְמַהוּי רַעוּתָא חֲדָא עֲלָאִי וְתַתְּאִי.

וְרְזָא דָא יְהִיָּה, כְּמָה דְאֶתְ אֲמַר (זְכַרְיָה ד) יְהִיָּה יְיָ אֶחָד,
 בְּרְזָא דִיְהִיָּה. י', לְיַיְחְדָּא וּלְאֶתְדַבְּקָא בַּה', דְאִיהוּ

הִיכָלָא פְּנִימָאָה, לְאַתָּר (נ"א אַתָּר) גְּנִיזוּ דְהַאי נְקוּדָה עַלְאָה,
 דְּאִיהִי י'. וְדָא אִיהוּ רְזָא יְדוּ"ד אֶלְהִינוּ. אֲלִין תְּרִין אַתּוּן
 (נ"א שְׁמַחֵן) דְּאִינוּן י"ה.

וְלֹא אֲכַלְלָא כָּל שְׁיִיפִין בְּהַהוּא אַתָּר דְּנִפְקוּ מִנֵּיהּ, דְּאִיהוּ
 הִיכָלָא פְּנִימָאָה, לְאַתְבָּא מְלִין לְאַתְרֵיהוֹן,
 לְעַקְרָא וַיִּסּוּדָא וְשַׁרְשָׁא דִילְהוֹן, עַד הַהוּא אַתָּר דְּשַׁרְשָׁא
 דְּבְרִית.

וְלְבַתָּר אִינוּן תְּרִין אַתּוּן אַחַרְנִין (דְּאִיהוּ י"ה) לְיַחְדָּא
 וְלְאַתְדַּבְּקָא י' בְּה'. י' אִיהוּ רְזָא דְּבְרִית
 קְדִישָׁא. וְהַאי ה' אִיהוּ הִיכָלָא, אַתָּר גְּנִיזוּ דְהַאי רְזָא
 דְּבְרִית קְדִישָׁא דְּאִיהוּ י'. וְאַף עַל גַּב דְּאוּקִימְנָא דְּאִיהוּ
 ו' תְּנַיִנָא. אֲבַל י', רְזָא דִילֵיהּ לְיַחְדָּא לֹון כַּחְדָּא.
 אַחַד, לְיַחְדָּא מִתְמָן וְלַעֲיֵלָא, כֹּלָא כַּחְדָּא, וְלִסְלָקָא
 רַעוּתָא לְאַתְקַשְׁרָא כֹּלָא (מִתְתָא לַעֲיֵלָא) בְּקַשׁוּרָא חַד.
 לִסְלָקָא רַעוּתֵיהּ בְּדַחֲלוֹ וּרְחִימוּ לַעֲיֵלָא לַעֲיֵלָא עַד אִין
 סוּף וְלֹא יִשְׁתַּבֵּק רַעוּתָא מִכָּל אִינוּן דְּרַגִּין וְשְׁיִיפִין, אֲלָא
 בְּכֻלְהוּ יִסְתַּלַּק רַעוּתֵיהּ לְאַדְבְּקָא לֹון, וְלִמְהוּי כֹּלָא
 קַשׁוּרָא חַדָּא בְּאִין סוּף.

וְדָא הוּא יַחּוּדָא דְּרַב הַמְּנוּנָא סְבָא, דְּאוּלִּיף מֵאַבּוּי,
 וְאַבּוּי מֵרַבִּיָּהּ, עַד פּוּמָא דְּאֶלְיָהוּ, וְשַׁפִּיר אִיהוּ,
 וַיַּחּוּדָא בְּתַקּוּנָא. וְאַף עַל גַּב דְּאִנָּן אוּקִימְנָא לְהַאי בְּכַמְּהָ

רִזִּין, כִּלְהוּ רִזִּין סִלְקִין לְחַד. אֲבָל רִזָּא דָּא אֲשַׁכְחָנָא
 בְּסַפְרֵיהּ, וְשִׁפִּיר אִיהוּ, וַיְחֻדָּא בְּתַקוּנָא. וְהָא אַנָּן
 בְּיַחְוּדָא דִּרְזָא אַחְרָא אֲתַעְרָנָא מְלִין, וְאִיהוּ שִׁפִּיר,
 וַיְחֻדָּא כַּדְקָא חֲזִי וְהָכִי הוּא. אֲבָל יַחְוּדָא דָּא, יַחְוּדָא
 בְּתַקוּנָא, וְדָא אִיהוּ יַחְוּדָא דִּרְבַּ הַמְּנוּנָא סָבָא.

וְתוּ הִוּוּ אָמַר, מֵאֵן דִּרְעוּתִיָּה לְאַכְלָלָא כָּל רִזִּין דִּיַּחְוּדָא
 בְּמִלָּה דְאָחַד שִׁפִּיר טְפִי. וְלִהְכִי אַנָּן מְאָרִיכִין בְּאָחַד,
 לְסִלְקָא רְעוּתִיָּה מְעִילָא לְתַתָּא, וּמִתַּתָּא לְעִילָא, לְמַהוּי
 כָּלָא חַד. אֲבָל בְּרִזָּא דָּא יְהִי"ה, סִימְנָא (בְּעִלְמָא) אִיהוּ
 לְהָאִי.

וְהָא דִּתְנִינֵן אָחַד (לְמַהוּי ד') רִזָּא עִילָא וְתַתָּא, וְאַרְבַּע
 סְטְרִין דְּעִלְמָא, הָכִי אִיהוּ. לִיַּחְוּדָא עִילָא וְתַתָּא
 כְּמַה דְאֲתַמַּר (ס"א וְלֵאָרְבַּע) וְאַרְבַּע סְטְרִין דְּעִלְמָא, אֵלִין
 אֵינּוּן רִזָּא רְתִיכָא עֲלָאָה, לְאַתְכַּלְלָא כָּלָא כַּחְדָּא,
 בְּקִשְׂרָא חַדָּא, בְּיַחְוּדָא חַדָּא עַד אֵין סוּף, כְּמַה
 דְאֻקְיַמְנָא.

רִזָּא לְאַדְכָּרָא יְצִיאַת מְצָרִים לְבַתֵּר. בְּגִין דִּיהוּוֹת
 שְׂכִינְתָא בְּגִלוּתָא, וּבְזוּמְנָא דְאִיהִי בְּגִלוּתָא, לָאוּ
 אִיהוּ חֲבוּרָא, לְאַתְחַבְרָא דָּא בְּדָא עֲלָמָא תַתָּאָה בְּעִלְמָא
 עֲלָאָה, וְלֵאֲחֻזָּאָה חִירוּ דִּתְהִיא גְּאוּלָּה, דִּיהוּוֹת בְּכַמָּה
 אֲתִין, בְּכַמָּה נְסִין דְּעַבְד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאַצְטְרִיךְ

הַהוּא פּוֹרְקָנָא לְאַתְדַּכְרָא, וְלְאַתְחֻזָּא דְאַף עַל גַּב דְּהוּוֹת
בְּגִלוּתָא, הַשְׁתָּא חִירוּ אִית לָהּ, מִיּוֹמָא דְאַיְנוּן קְשָׁרִין
בְּמִצְרַיִם אֲשֶׁתְרִיאוּ, אִיְנוּן אֲתִין וְנִסִּין אֲתַעְבִּידוּ.

וְאַצְטְרִיךְ לְאַחֻזָּא חִירוּ דִּילָהּ, בְּגִין דְּאַתְחַבְרָא בְּבַעְלָהּ
וּבְגִין לְאַסְמַכָּא גְאוּלָּהּ לְתַפְלָהּ, לְמַהוּי כְּלָא

חַד בְּלָא פְרוּדָא, וְלָא לְאַחֻזָּא תְרוּכִין, וְסִימְנִיךְ (ויקרא כא)
וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה מֵאִשָּׁה לֹא יִקְחוּ.

וְאִי תִימָא, וְהָא בְּגִלוּתָא אִיהִי, וְהָא אֲתַתְרַכַת, לָאו הָכִי,
אֶלָּא וְדָאִי בְּגִלוּתָא אִיהִי, לְדִיִּירָא עֲמַהוּן דִּישְׂרָאֵל,

וְלֹאֲגָנָא עָלֵייהוּ, אֲבָל לֹא אֲתַתְרַכַת. וְהָא שְׂכִינְתָא לֹא
אֲתַחֲזִי בְּבֵית רֵאשׁוֹן וּבְבֵית שְׁנִי. עַד דְּלֹא גָלוּ יִשְׂרָאֵל
סְלִקָא לְעֵילָא, וְלִבְתַר אִיהִי שׁוֹיֵאת מְדוּרָה עֲמַהוּן. אֲבָל
תְרוּכִין לֹא הוּוֹת לְעֵלְמִין.

וּבְגִין דָּא בְּעֵי לְאַחֻזָּא פּוֹרְקָנָא, דְּאִית בָּהּ אַרְבַּע
גְאוּלוֹת. וְרִזָּא הָכָא, בְּשַׁעְתָּא דְנִפְקָא שְׂכִינְתָא

מִגְלוּתָא דְמִצְרַיִם, תְּבַעַת מְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דִּיפְרוּק
לָהּ הַשְׁתָּא ד' זְמַנִּין, דְּאַיְנוּן ד' גְאוּלוֹת, לְקַבֵּל אַרְבַּע
גְלוּיוֹת. בְּגִין דְּתַהָא בַת חוּרִין, וְלֹא תַהָא מִתְתְרַכָּא.

וּבַהֲהִיא שַׁעְתָּא קִיִּימָא וְאַתְפְּרַקַת אַרְבַּע גְאוּלוֹת, בַּהֲהִיא
יְצִיאת מִצְרַיִם. וְהַשְׁתָּא דְאַצְטְרִיכַת בְּתַקוּנָהָא לְאַתְחַבְרָא
בְּבַעְלָהּ, אֲצְטְרִיךְ לְאַחֻזָּא הַהִיא גְאוּלַת מִצְרַיִם, דְּאִית

בָּהּ אַרְבַּע גְאוּלוֹת.

וְעַל דָּא אֵית (דף ר"ז ע"א) לְאִדְכָּרָא בְּהֵיא גְּאוּלָּהּ, ד' זְמַנִּין
 אַמְת. אַמְת. אַמְת. אַמְת. עַד עֲזֵרְת אַבּוּתִינוּ. דָּדָא
 הוּא עֲזֵרָה וְסִמּוּךְ לְיִשְׂרָאֵל כְּלָהּ. וּמִתְמָן וּלְהֵלָאָה אַרְבַּע
 זְמַנִּין אַחֲרָנִין, אַמְת, אַמְת, אַמְת, אַמְת. לְמַהוּי אַרְבַּע
 גְּאוּלוֹת אֱלִין בְּקִיּוּמָא תְּקִיף, בְּחוֹתְמָא תְּקִיף דְּגוּשְׁפִּנְקָא
 דְּמִלְכָּא. ד' גְּאוּלוֹת כְּפוּלִין בְּקִיּוּמָא.

וְכִלְהוּ בְּהֵיא יְצִיאַת מְצָרִים, דְּאִילוּ לָא אֲשַׁתְּכַחוּ אִינוּן
 ד' גְּאוּלוֹת בְּהֵיא יְצִיאַת מְצָרִים, כָּל זְמַנָּא
 דְּלַהּוּי גְּלוּתָא, לָא אַתְחַבְּרַת בְּתַקּוּנָהָא לְאַתְיִיחְדָּא שְׁמָא
 קְדִישָׁא. וְעַל דָּא אֵית לְאִדְכָּרָא גְּאוּלָּהּ דְּמְצָרִים תְּדִיר,
 בְּכָל קְדוּשִׁין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּרִיךְ שְׁמִיהּ לְעֵלַם
 וּלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא.

רְזָא דְּקְדוּשָׁה (דְּשְׁמִיָּה) הָא אוּקְיָמָנָא, דְּהָא בְּקְדוּשָׁה
 מִתְקַדְשֵׁי כְּלָא, עֵילָא וְתַתָּא, וְכָל דְּרָגִין, וְכָל
 רְתִיכִין עֲלָאִין וְתַתָּאִין, כְּלָהּוּ מִתְקַדְשֵׁי בְּקְדוּשְׁתָּא דָּא.
 וּבְקְדוּשָׁה דָּא, אוּקְיָמָנָא רְזִין עֲלָאִין, לְאִינוּן מְאָרִי רְזִין
 דְּמִסְתְּכְּלִין בְּקְדוּשָׁה דְּמְאָרִיָּהוּן, זַכָּאָה חוּלְקִיָּהוּן.

רְזָא לְמִמְסַר נַפְשָׁא לְמְאָרִיָּה, שְׁפִיר אִיהוּ, דְּקָא (ר' ע"ב)
 אַמְרֵתוּן חֲבֵרְיָא, זַכָּאָה חוּלְקִיכוּן, וְזַכָּאִין עֵינֵי
 דְּחָמוּ כְּדָ, דְּזַכִּינָא בְּחַיִּי, דְּמִתְעָרִין מְלִין קְדִישִׁין אֱלִין
 בְּהֵאֵי עֲלַמָּא, (ס"א בְּגִין דְּכִלְהוּ) וְכִלְהוּ כְּתִיבֵי לְעֵילָא קְמִי
 מִלְכָּא קְדִישָׁא.

פֶּתַח וְאָמַר (מלאכי ג) אִזְ נִדְבְּרוּ יִרְאֵי יְיָ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ
 וַיִּקְשֹׁב יְיָ וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זִכְרוֹן לְפָנָיו לְיִרְאֵי
 יְיָ וּלְחֹשְׁבֵי שְׁמוֹ. הֵאֵי קָרָא אֵיִת לְאַסְתִּכְלָא בֵּיהּ, אִזְ
 נִדְבְּרוּ, אִזְ דְּבָרוּ מִבְּעֵי לֵיהּ, מֵאֵי נִדְבְּרוּ. אֵלָא נִדְבְּרוּ
 לְעֵילָא, מְכַל אֵינֹון רְתִיכִין קַדִּישִׁין, וְכַל אֵינֹון חֵיילִין
 קַדִּישִׁין.

בְּגִין דְּאֵינֹון מְלִין קַדִּישִׁין, סְלִקִין לְעֵילָא, וְכַמָּה אֵינֹון
 דְּמִקְדָּמֵי וְנִטְלִין לֹון קָמֵי מְלָכָא קַדִּישָׁא, וּמִתְעַטְרִין
 בְּכַמָּה עֲטָרִין, בְּאֵינֹון נְהוּרִין עֲלָאִין, וְכִלְהוּ נִדְבְּרוּ מִקָּמֵי
 מְלָכָא עֲלָאָה. מֵאֵן חָמֵי חֲדוּון, מֵאֵן חָמֵי תוֹשְׁבָחוֹן,
 דְּסִלְקִין בְּכַל אֵינֹון רְקִיעִין, כַּד סְלִקִין מְלִין אֵלִין, וּמְלָכָא
 קַדִּישָׁא מְסִתְפַל בְּהוּ, וְאֵתְעַטֵר בְּהוּ, וְאֵינֹון סְלִקִין (ב"א על
 רִישֵׁיהּ דְּהוּוּ עֲטָרָה וְנִחְתִין וְיִתְבִין וכו') וַיִּתְבִּין עַל חֵיקִיָּהּ, וּמִשְׁתַּעֲשַׁע
 בְּהוּ, מִתְמַן סְלִקִין עַל רִישֵׁיהּ, וְהוּוּ עֲטָרָה. וְעַל דָּא אָמְרָה
 אֲוֹרִייתָא, (משלי ח) וְאֶהְיָה שֹׁעֵשׂוּעִים יוֹם יוֹם. וְהֵיִתִי לָא
 כְּתִיב, אֵלָא וְאֶהְיָה, בְּכַל זְמַן, וּבְכַל עֵידוֹן, דְּמְלִין עֲלָאִין
 סְלִקִין קָמֵיהּ.

תִּירֵי זְמַנֵי פְתִיב יִרְאֵי יְיָ יִרְאֵי יְיָ. אֵלָא יִרְאֵי יְיָ לְעֵילָא,
 יִרְאֵי יְיָ לְתַתָּא. יִרְאֵי יְיָ קִיִּימִין לְתַתָּא, וְאֵינֹון מְלִין
 קִיִּימִין בְּדִיוֹקְנֵיהוֹן לְעֵילָא. וְרוּזָא דָּא אֲשַׁכְחָנָא בְּסַפְרָא
 דְּחֲנוּף, דְּכַל מְלִין דְּצַדִּיקֵיָּא דִּי בְּאַרְעָא, אֵינֹון

מִתְעַטְרֵן, וְקִיּוּמָן קָמִי מִלְכָּא, וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בְּהוּ קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. וּלְבַתָּר אֵינּוֹן נַחְתִּי, וְקִיּוּמִין קָמִיָּה בְּדִיּוּקְנָא
 דִּתְהוּא צְדִיק דְּקָאֵמַר לוֹן, וְאַשְׁתַּעֲשַׁע קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּתֵהוּא דִּיּוּקְנָא. וּלְבַתָּר אֶכְתִּיבוּ בְּסֵפֶר זַכְרוֹן לְפָנָיו,
 לְקִיּוּמָא קָמִיָּה בְּקִיּוּמָא תְּדִיר.

וּלְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ, מֵאִי וּלְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ. הָא אֻקְמוּהָ, (אָבֵל)
 כָּל אֵינּוֹן דְּמַחְשְׁבֵי מְלִין דְּאוּרִייתָא, לְאַדְבָּקָא
 לְמֵאֲרִיִּהוֹן בְּרִזָּא דְשִׁמָּא קְדִישָׁא, בְּגִין לְמַנְדַּע לִיָּה,
 וּלְאַתְתְּקִנָּא חֲכָמָה דְשִׁמִּיָּה בְּלַבֵּיִהוּ, דְכְּתִיב וּלְחוֹשְׁבֵי
 שְׁמוֹ, דִּתְהוּא רִזָּא דְשִׁמָּא קְדִישָׁא.

כְּתִיב (יחזקאל א) וּמִמַּעַל לְרַקִּיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ כְּמִרְאֵה
 אָבֶן סַפִּיר דְּמוֹת כֶּסֶּא, הֵאִי קָרָא הָא אֻקְמוּהָ.
 אָבֵל וּמִמַּעַל לְרַקִּיעַ, בְּתֵהוּא רַקִּיעַ לְתַתָּא, כְּמָה
 דְּאִמְרַתּוֹן חֲבַרִּיָּא, זַכָּאָה חוּלְקִי, וְזַכָּאָה חוּלְקִיכּוֹן. (בְּתֵהוּא
 רַקִּיעַ לְתַתָּא) דִּתְהוּא בְּרַקִּיעָא דְלַעֲיִלָּא, לִית מֵאֵן דְּאַסְתְּכֵל בֵּיָה.
 וּמְלַעֲיִלָּא מִנִּיָּה קִיּוּמָא תְּהוּא אָבֶן סַפִּיר, דִּתְהוּ אֶתְעֲרַנָּא
 בֵּיָה בְּרִזָּא דִּתְהוּא מְרַגְלִית טְבָא יְקִירָא, כְּמָה דְּאוּקְמִנָּא.
 דְּמוֹת כֶּסֶּא, וְלֹא כְּתִיב דְּמוֹת הַכֶּסֶּא. בְּגִין דְּאִית כֶּסֶּא,
 וְאִית כֶּסֶּא. הַכֶּסֶּא: עֲלָאָה טְמִירָא גְּנִיזָא דְלֹא
 אֶתְגַּלִּיָּא, וְלִית מֵאֵן דְּקִיּוּמָא בֵּיָה לְמַנְדַּע וּלְאַסְתְּכֵלָא.
 וְעַל דָּא כְּתִיב כֶּסֶּא סְתֻמָּא, דָּא כֶּסֶּא דְלְתַתָּא. דְּמוֹת

כְּמִרְאָה אָדָם, פִּיּוֹן דְּאָמַר דְּמוּת, אֲמַאי כְּמִרְאָה, דְּהָא
 סִגֵּי לִיּה דְּמוּת אָדָם. אֶלָּא דְּמוּת אָדָם, דָּא אִיְהוּ רְזָא
 עֲלָאָה, בְּהֵוּא פְּבוּד עֲלָאָה, דִּיּוֹקְנָא דְּאָדָם. אֲבָל הָא
 דְּאֵתוּסָף כְּמִרְאָה, לְאֶכְלָלָא אֵינּוֹן דִּיּוֹקְנִין דְּמַלְיִן
 דְּחֻכְמָתָא, וְאֵינּוֹן רְזִין דְּחֻכְמָתָא (דף ר"ז ע"ב) דְּסִלְקִין וּמִתְעַטְרִין
 לְעֵילָא, וּלְבַתַּר קִיַּיְמִין בְּדִיּוֹקְנָא דְּאָדָם בְּהֵוּא דִּיּוֹקְנָא
 דְּצִדִּיקֵיָא דְּמַעַטְרִין לֹון, וּבְכֻלְהוּ אֲשֶׁתְּעֻשָׁע קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בְּעֻטְרוּי.

וְאֵתוּן חֲבֵרֵיָא, הָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשֶׁתְּעֻשָׁע
 הַשְּׁתָא, בְּאֵינּוֹן מַלְיִן דְּקָא אֲמַרִיתוּ, מִתְעַטְרִין
 בְּהֵוּא אֹרְחָא. וְהָא קִיַּיְמִתוּן קִמֵּי מְאָרִיכוֹן בְּדִיּוֹקְנֵיִכוֹ
 קִדִּישִׁין, דְּהָא אָנָּא בְּשַׁעְתָּא דְּחֻמִּינָא לְכוּ, וְאֶסְתַּכְּלַנָּא
 בְּדִיּוֹקְנֵיִכוֹ, חֻמִּינָא בְּכוּ דְּאֵתוּן רְשִׁימִין בְּרְזָא דְּאָדָם,
 וַיִּדְעֵנָּא דְּהָא דִּיּוֹקְנָא דִּילְכוֹן אֲתַעְתְּדָא לְעֵילָא. וְהָכִי
 אֲזַדְמַנְן צִדִּיקֵיָא לְזַמְנָא דְּאֵתִי, לְאֲשֶׁתְּמוּדְעָא לְעֵינֵיהוֹן
 דְּכֻלָּא, וּלְאֲחֻזָּא פְּרָצוּפָא קִדִּישָׁא לְקִמֵּי כָּל עֲלָמָא, הָדָא
 הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה סא) כָּל רוּאֵיהֶם יִפְּירוּם פִּי הֵם זֶרַע בְּרִיךְ

י"י

אֲדִהְכִי חָמָא לְרַבֵּי יוֹסִי, דְּהָוָה מְהַרְהַר בְּמַלְיִ דְּעֲלָמָא.
 אָמַר לִיּה, יוֹסִי קוּם אֲשָׁלִים דִּיּוֹקְנָךְ, דְּאֵת חַד
 חֲסַר בְּךְ. קָם רַבִּי יוֹסִי וְחַדֵּי בְּמַלְיִן דְּאֹרִייתָא, וְקָם קִמֵּיָה,

אֶסְתַּכַּל בֵּיתָה רַבִּי שְׁמֵעוֹן, אָמַר לִיהָ, רַבִּי יוֹסִי, הַשְׁתָּא
אַנְתָּ שְׁלִים קַמִּי עֲתִיק יוֹמִין, וְדִיוֹקְנָךְ שְׁלִים.

פְּתַח וְאָמַר, (שמות כח) וַיַּעַשׂ אֶת צִיץ נֹזֵר הַקֹּדֶשׁ זֶהב טָהוֹר
וְגו'. אֲמַאי אֶקְרִי צִיץ. אֶסְתַּכַּלוּתָא לְאֶסְתַּכַּלָּא בֵּיתָה.
וּבְגִין דְּהוּה קַיִימָא עַל אֶסְתַּכַּלוּתָא דְּבַר נָשׁ, אֶקְרִי צִיץ.
וְכַל מַאן דְּאֶסְתַּכַּל בֵּיתָה בְּהֵהוּא צִיץ אֶשְׁתַּמּוּדְעָא בֵּיתָה.

בְּצִיץ הוּוּ אַתְוּוֹן דְּשָׁמָא קַדִּישָׁא גְּלִיפִין בְּגִלְפָא, וּמְחַקְקוֹן
בֵּיתָה. וְאִי זַכָּאָה הָוּה הֵהוּא דְּקַיִימָא קַמִּיהָ, אִינּוֹן
אַתְוּוֹן דְּמְחַקְקוֹן בֵּיתָה גּוּ דְּהֵבָא, הוּוּ בְּלִטִין מִתְתָּא לְעֵילָא,
וְסִלְקִין מִהֵהוּא גְּלִיפּוּ בְּנֵהִירוּ, וְהוּוּ נִהְרִין בְּאַנְפִין דְּהֵהוּא
בַּר נָשׁ.

נְצִיץ נְצִיצוּ בֵּיתָה, וְלֹא נְצִיצִין. בְּשַׁעְתָּא קַדְמִיתָא
דְּאֶסְתַּכַּל כְּהֵנָּא בֵּיתָה, הָוּה חָמִי נִהִירוּ דְּאַתְוּוֹן
כְּלָהוּ בְּאַנְפִין. וְכַד הָוּה מְסַתְּכָלָא לְעֵינָא בֵּיתָה, לֹא הָוּה
חָמִי מְדִי, אֶלָּא נִהִירוּ דְּאַנְפּוּי דְּנִהִיר, כְּאֵילוּ נִיצוּצָא
דְּדִהֵבָא הָוּה נְצִיץ בֵּיתָה, בַּר דְּכְהֵנָּא הָוּה יַדַּע חִיזוּ
דְּאֶסְתַּכַּלוּתָא קַדְמָאָה, דְּהָוּה חָמִי לְפּוּם שַׁעְתָּא, דְּהָא
רְעוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוּה בֵּיתָה בְּהֵהוּא בַּר נָשׁ, וַיַּדַּע
דְּאִיהוּ זְמִין לְעֵלְמָא דְּאַתִּי, בְּגִין דְּחִיזוּ דָּא נִהְרִין עָלֶיהָ
מְלַעִילָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוּה אַתְרַעִי בֵּיתָה. וְכַד
מְסַתְּכַלִּין בֵּיתָה לֹא חָמָאן מְדִי, בְּגִין דְּחִיזוּ דְּלַעִילָא לֹא
אַתְגְּלִיָּא אֶלָּא לְפּוּם שַׁעְתָּא.

וְאִי קִיַּימָא בַר נֶשׁ קִמִּי הֵהוּא צִיץ, וְאַנְפוּי לָא אֶתְחַזִּיין
 לְפּוּם שְׁעָתָא, חִיזוּ קְדִישָׁא. הוּהוּ יַדַּע כְּהֵנָּא דְהָא
 אִיהוּ תַקִּיף מְצַחָא, וּבְעֵי לְכַפְרָא עֲלֵיהּ, וּלְמַבְעֵי עֲלוּי
 רַחֲמִין.

(שמות מ) וַיַּעַשׂ אֶת צִיץ גִּזְרֵה הַקֹּדֶשׁ. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח קָרָא
 בְּרוּת, (רות ב) עֵינֶיךָ בִּשְׂדֵה אֲשֶׁר יִקְצְרוּן וְגו'. הָאִי
 קָרָא אִית לְאַסְתַּכְּלָא בֵּיהּ, אַמַּאי אֲצַטְרִיךְ הָכָא לְמַכְתָּב.
 אָמַר לִיה רַבִּי יִצְחָק, אִי הָכִי כְּמָה קָרְאִין אִינוּן בְּאוּרִייתָא
 דְּאֶתְחַזִּיאוּ דִּלָּא אֲצַטְרִיכוּ לְמַכְתָּב, וְחַמִּינֵן דְּכֻלְהוּ רִזִּין
 עֲלָאִין. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאִי קָרָא מֵאן דְּחַמִּי וְלָא
 אֲסַתְּכַל בֵּיהּ, כְּמָה דִּלָּא טָעִים תַּבְּשִׁילָא דְּמִי.

אַלָּא רְזָא הָכָא, וּבְרוּחַ קוּדְשָׁא אֶתְמַר, בְּגִין דְּחַמָּא בַּעֲזוּ
 דְּיִינָא דִּישְׂרָאֵל, עֲנוּתָנוּתָא דִּיהֵיא צְדָקָת, דִּלָּא
 מְסַלְקָא עֵינָא לְמַחֲמִי בְּאַתַּר אַחְרָא, אֲלָא לְקַמָּה. וְחַמָּאת
 כָּל מַה דְּחַמָּאת, בְּעֵינָא טָבָא, וְתוּקְפָא דְּמְצַחָא לָא הוּהוּ
 בְּה, שְׂבַח עֵינָהּ.

בְּגִין דְּאִית עֵינִין דְּבְּגִינִיהוּן לָא שְׁלֵטָא בְּרַכְתָּא בְּהֵהוּא
 אַתַּר, וְאִיהוּ עֵינָא טָבָא חַמָּא בְּה, דְּכָל מַה
 דְּאֲסַתְּכַלַּת הוּהוּ בְּעֵינָא טָבָא. וְתוּ, דְּחַמָּא, דִּיהוּהוּ אֲצַלַּח
 בִּידְהָא, כָּל מַה דִּיהוּוּת לְקַטָּא, אֶתוּסַף בְּחַקְלָא. וּבַעֲזוּ
 אֲסַתְּכַל דְּרוּחָא קְדִישָׁא שְׂרִיָּא עֲלֵהּ, כְּדִין פָּתַח וְאָמַר,

עֵינֶיךָ בְּשָׂדֵה אֲשֶׁר יִקְצְרוּן וְגו'. אִי תִימָא בְּגִין אֵינּוֹן
 לְקַטִּין כָּל אֵינּוֹן אַחֲרָנִין, הֵיךְ אָמַר דְּתַהֲךְ אַבְתְּרִייהוּ, לָא
 אַצְטְרִיךְ לְמַכְתָּב אָלָא וְלַקְטָת אַחֲרִיָּהוּ, מָאִי וְהִלְכְתָּ
 אַחֲרִיָּהוּ, אָלָא בְּגִין עֵינָהּ קָאמַר. עֵינָהּ דִּהוּ גְרָמִין (ב"א
 בְּרַכָּאן סְגִיאִין, וְעַל דָּא וּכְו'), בְּרַכְתָּא לְקַטִּין סְגִיאִין וְעַל דָּא וְהִלְכְתָּ
 אַחֲרִיָּהוּ, בְּתַר עֵינֶיךָ. כָּל שְׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא לִית לְהוּ (דף ר"ח
 ע"א) רְשׁוּ לְמִיָּהֶךְ בְּתַר עֵינֹי. וְאַנְתָּ לְבְתַר עֵינֶיךָ, דְּעֵינֶיךָ
 גְרָמִין בְּרַכָּאן סְגִיאִין.

דְּבַר אַחַר עֵינֶיךָ בְּשָׂדֵה אֲשֶׁר יִקְצְרוּן. בַּעַז חָמָא בְּרוּחַ
 קוּדְשָׁא, דְּזַמִּינִין לְנַפְקָא מִינָהּ מַלְכִין עֲלָאִין
 שְׁלִיטִין דְּאֵינּוֹן עֵינֶיךָ דְּכָלָא. כְּמַה דִּהוּוֹת תָּמַר, דְּכְתִיב
 בְּה, (בראשית לח) וַתָּשָׁב בְּפֶתַח עֵינַיִם. אַתִּי שָׁבַת בְּפֶתַח
 דְּנַפְקִין מִינָהּ מַלְכִין שְׁלִיטִין עֲלָאִין, דְּאֶקְרוּן עֵינֶיךָ,
 כְּמַה דָּאֵת אָמַר (במדבר טו) אִם מֵעֵינַי הָעֵדָה. כְּמַה דְּכָל
 שְׁיִיפֵי גּוּפָא לָא אֶזְלִין אָלָא בְּתַר עֵינֶיךָ, וְעֵינֶיךָ אֵינּוֹן
 מְנַהֲגִין לְכָל גּוּפָא. אוּף הַכִּי מַלְכִין וְסַנְהֶדְרִין, וְכָל אֵינּוֹן
 שְׁלִיטִין, כָּלָא אֶזְלִין אַבְתְּרִייהוּ (ס"א דְּאֶזְלִין שְׁיִיפִין בְּתַר עֵינֶיךָ) וּבְגִין
 כִּךְ אָמַר לָהּ עֵינֶיךָ אֶלִין מַלְכִין וְשְׁלִיטִין, דְּזַמִּינִין לְמִיפַק
 מִינָהּ.

בְּשָׂדֵה. מָאן שָׂדֵה. דָּא צִיּוֹן וִירוּשָׁלַם, דְּכְתִיב, (מיכה ג)
 צִיּוֹן שָׂדֵה תַחֲרַשׁ. וְכְתִיב (בראשית כז) כָּרִיחַ שָׂדֵה

אֲשֶׁר בָּרְכוּ יי', דָּא יְרוּשָׁלַם. וְעַל דָּא כְּתִיב עֵינֶיךָ בְּשָׂדֵה, דְּאֵינֻן עֵינֵינוּ דִּילָהּ, דְּזַמִּינֵין לְמִיפְק מִינָהּ, לָא יְהוּן שְׁלִיטִין אֶלָּא בְּשָׂדֵה. אֲשֶׁר יִקְצֹרוּן, דִּהָא מִהֵהוּא שְׂדֵה, הוּוּ נִקְטִין כָּל בְּנֵי עַלְמָא תּוֹרָה, וְנִהוּרָא דְנִהִיר, דְּכְתִיב, (ישעיה ב) כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה.

וְהִלְכֵת אַחֲרֵיהֶן, בְּאֵלֵין עוֹבְדֵין דְּכִשְׁרוֹן, דְּאֲנָא חֲמִינָא בְּךָ. הֵלָא צוּיְתֵי אֶת הַנְּעָרִים וְגו'. כְּמִשְׁמְעוּ דִּילֵיהּ, בְּגִין דְּאֲתַתָּא דְּעַתָּא קִלְהָ. וְצַמִּית, לִישְׁנָא דְנִקְיוֹת נִקְט, וְצַמִּית, דְּאִי תִיאוּבְתָךְ לְאֲדַבְקָא בְּבַר נֶשׁ לְקִימָא זְרַעָא בְּעַלְמָא, וְהִלְכֵת אֶל הַכְּלִים, אֵלֵין אֵינֻן צְדִיקָיָא, דְּאֶקְרוּן כְּלֵי יי', דְּכְתִיב, (ישעיה נב) הִבְרוּ נִשְׂאֵי כְּלֵי יי'. דְּזַמִּינֵין צְדִיקָיָא לְאֵיִתָּאָה לֹוֹן כָּל עַלְמָא, דוֹרוּנָא לְמַלְכָּא מְשִׁיחָא, וְאֵינֻן כְּלֵי יי', מְאֲנִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַהֲנִי בְּהוּ, אֵלֵין אֵינֻן מְאֲנִין תְּבִירִין, תְּבִירִין אֵינֻן בְּהֵאֵי עַלְמָא, בְּגִין לְקִימָא אֹרִיִיתָא. וְשִׁימוּשָׁא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁתְּמֵשׁ בְּהוּ, לָא אֲשַׁתְּמֵשׁ אֶלָּא מְגוּ הֵנִי כְּלִים. וְכֹד תִּתְדַבֵּק בְּהוּ וְשִׁתִּיתָ וְגו'.

רַבִּי יוֹסִי פִתַּח וְאָמַר, (רות א) וַיֹּאכַל בַּעַז וַיִּשֶׁתּוּ וַיִּיטֵב לְבוֹ. מַהוּ וַיִּיטֵב לְבוֹ. דְּבְרִיךְ עַל מְזוֹנִיָּה, וְאוּקְמוּהָ. וְדָא הוּא רְזָא, דְּמֵאֵן דְּמְבַרְךְ עַל מְזוֹנִיָּה, דָּא אוּטִיב לְלִבֵּיהּ, וּמֵאֵן אוּטִיב (נ"א איהו) כְּמָה דְּכְתִיב, (תהלים כז) לֵךְ אִמֵּר לְבִי. וְכְתִיב (תהלים עג) צוּר לְבַבִּי וְגו'.

וּבְגִין דְּבִרְכַת מְזוֹנָא חֲבִיבָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כֹּל
 מֵאֵן דְּבְרִיךְ עַל שְׁבַעָא, אוֹטִיב וְחֲדֵי לְאַתְר אַחְרָא,
 וְסִימְנָךְ סְעוּדַתִּי דְשַׁבַּת, דְּאַתְר אַחְרָא אֲתֵהֵנִי מִהֵיא
 בְּרַכָּה (ר"ד ע"ב) דְּשְׁבַעָא וְחִידוֹ. וְהִכָּא אֲתֵהֵנִי מִהֵיא בְּרַכָּה
 דְּשְׁבַעָא דֵּהֵיא צְדִיק בְּעִז וְדָא וְיִיטֵב לְבוֹ.

מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּמְזוֹנָא אִיהוּ קָשָׁה קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא הֵיא אַתְר, וְכִיּוֹן דְּבֵר נָשׁ אָכִיל וְשִׁתִּי, וְקָא
 מְבָרַךְ. הֵיא בְּרַכְתָּא סְלָקָא, וְאַתֵּהֵנִי מֵאִינוֹן מְלִין
 דְּשְׁבַעָא דְּסְלָקִין, וְאַשְׁתַּכַּח דְּאַתֵּהֵנִי מְזוֹנָא מִתְתָּא
 וּמְלַעֲיָלָא.

וְדָא אִיהוּ רְזָא דְּבִין חֲבֵרֵיִיא. רְזָא בְּחוּל לָא אֲתֵהֵנִי הֵיא
 אַתְר, אֶלָּא מֵאִינוֹן מְלִין דְּסְלָקִין מְגוֹ שְׁבַעָא, וְכִלְהוּ
 מְלִין מִתְעַטְרִין וְרוּוֹן וְשְׁבַעִין בְּחִידוֹ, וְהֵיא אַתְר אֲתֵהֵנִי
 מִנְיֵיהוּ. בְּשַׁבַּת אִיהוּ רְזָא אַחְרָא, בְּמְזוֹנָא מִמֶּשׁ, וּבִהֵיא
 חֲדוּה דְּמְזוֹנָא דְּמִצּוּה דְּשַׁבַּת, וּבְכִלְא אֲשַׁתַּכַּח כְּלִילָא
 מֵעִילָא וְתִתָּא. וְרְזָא דָּא (דְּבֵרִי הַיְמִים א כט) כִּי מִמְךָ הֲכֹל וּמִיִּדְךָ
 נִתְּנוּ לָךְ. וְדָאִי בְּהֵנְאוּתִיהָ דָּא, וּבִהֵיא חֲדוּה דְּמְזוֹנָא
 דְּמִצּוּה דְּשַׁבַּת, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ.

מֵאֵן דְּמְבָרַךְ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְגוֹ שְׁבַעָא, בְּעִי
 לְכוּנָא לְבֵיה, וּלְשׁוּאָה רְעוּתִיהָ בְּחֲדוּה, וְלָא
 יִשְׁתַּכַּח עָצִיב, אֶלָּא דִּיבְרַךְ בְּחֲדוּה בְּרְזָא דָּא, וּלְשׁוּאָה

רְעוּתִיהָ דְהָא אִיהוּ יְהִיב הַשְׁתָּא לְאַחְרָא בְּחֻדוּהָ, בְּעֵינָא
טָבָא, וּכְמָה דְאִיהוּ מְבַרְךְ בְּחֻדוּהָ וּבְעֵינָא טָבָא. הָכִי יְהִיב
לִיה בְּחֻדוּהָ וּבְעֵינָא טָבָא. וּבְגִין כֶּךָ לָא יִשְׁתַּכַּח עָצִיב
כָּלֵל, אֶלָּא בְּחֻדוּהָ, וּבְמַלְיָן דְאֹרִייתָא, וַיִּשְׁוֵי לְבֵיהָ
וּרְעוּתִיהָ לְמִיָּהב בְּרַכָּה דָּא, בְּרֹזָא דְאַצְטְרִיךְ.

רֹזָא הָכָא, אַרְבַּע רְתִיכִין שְׁלִיטִין, בְּד' סְטְרִין וּמִשִּׁירִיין,
אַתְּזִנוּ מִהֶהִיא בְּרַכְתָּא דְשִׁבְעָא, וּבְאֵינֹן מְלִין
דְבָרוּךְ אַתָּה, אַתְּהֵנִי וְאַתְרַבִּי וְאַתְעֵטֶר בֵּיהָ. וּמֵאַן דְמְבַרְךְ
אַצְטְרִיךְ רְעוּתָא בְּחֻדוּהָ, וּבְעֵינָא טָבָא, וְעַל דָּא כְּתִיב,
(משלי כב) טוֹב עֵין הוּא יְבוֹרֵךְ.

וְהָכָא שְׁפִיל לְסִיפִיהָ דְקָרָא, דְכְּתִיב כִּי נָתַן מְלַחְמוּ לְדָל.
דְּאִי לָא תִימָא הָכִי, הָאִי קָרָא לָאוּ רִישִׁיהָ סִיפִיהָ,
וְלָאוּ סִיפִיהָ רִישִׁיהָ. אֶלָּא טוֹב (דף ר"ח ע"ב) עֵין, כְּמָה
דְאֹקִימָנָא, הוּא יְבַרְךְ וְדָאִי, בְּעֵינָא טָבָא בְּחֻדוּהָ. וְלָאוּ
אִיהוּ לְמַגְנָא לְבָרְכָא בְּחֻדוּהָ, דְהָא מִהֶהִיא בְּרַכְתָּא,
וּמִהֶהוּא חִידוּ נָתַן מְלַחְמוּ לְדָל, אַתָּר דְאַצְטְרִיךְ לְאַתְּזִנָּא
מִכָּל סְטְרִין. אַתָּר דְלִית לִיה מְגַרְמִיָּה כְּלוּם. אַתָּר דְאַתְּהֵנִי
מִכָּל סְטְרִין וְאַתְכְּלִיל מִכָּל סְטְרִין. מְלִין אֵלִין לָא
אַתְמָסְרוּ אֶלָּא לְחַפְיָמִין דִּידְעִין רְזִין עֶלְאִין וְאוֹרְחִין
דְאֹרִייתָא.

תָּא חֲזִי, בְּעֵז טַב עֵינָא הוּא תּוֹקְפָא דְמַצְחָא לָא הוּא בֵּיהָ

לְעֹלָמָא. מַה פְּתִיב, (רות ג') וַיָּבֵא לְשֹׁכֵב בְּקִצָּה הָעֲרָמָה,
 רָזָא דְכְּתִיב, (שיר השירים ז') בְּטִנְיָ עֲרַמַת חֲטִיִּם. מֵהֶכָּא
 אוֹלִיפְנָא, כֹּל מֵאן דְּמִבְרַךְ בְּרַפְתָּ מְזוֹנָא כְּדָקָא יְאוּת,
 בְּחֻדוֹה בְּרַעוּתָא דְלִבָּא, כִּד סָלִיק מֵהָאֵי עֹלָמָא, אֲתָר
 אֲתַתְּקֵנָא לִיָּה, גּוֹ רָזִין עֲלָאִין בְּהִיכְלִין קְדִישִׁין. זַכָּאָה
 אִיהוּ בַר נָשׁ דְּנִטִּיר פְּקוּדֵי דְמֵאֲרִיָּה, וַיִּדַּע רָזָא דִּילְהוֹן,
 דְּלִית לָךְ פְּקוּדָא וּפְקוּדָא בְּאוּרִיָּתָא, דְּלֹא תִלְיִין בֵּיה
 רָזִין עֲלָאִין, וַנְּהוּרִין וְזִיוִין עֲלָאִין, וּבְנֵי נֶשֶׁא לֹא יִדְעִי,
 וְלֹא מִשְׁגִּיחִין בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיָּהוֹן. זַכָּאָה חוּלְקִיָּהוֹן
 דְּצִדִּיקֵיָּא, אִינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִיָּתָא זַכָּאִין אִינּוֹן
 בְּעֹלָמָא דִּין וּבְעֹלָמָא דְאַתֵּי.

תָּא חֲזִי דְהָא אָמְרוּ, דְּכָל אִינּוֹן תְּקִיפֵי מְצַחָא, דְּלִית לָהּ
 כְּסוּפָא, לִית לָהּ חוּלְקָא בְּעֹלָמָא דִּין וּבְעֹלָמָא
 דְאַתֵּי. כֹּל אִינּוֹן תְּקִיפֵי מְצַחָא דְהוּוּ בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל, כִּד
 הוּוּ מְסַתְּפֵלָן בְּהֵוּא צִיץ, הוּוּ מִתְּבָרֵן לְבִיָּהוּ, וּמְסַתְּפֵלָן
 בְּעוּבְדֵיָּהוּ. בְּגִין דְּצִיץ עַל אֶת הָהּ קָאִים, וְכֹל מֵאן
 דְּמְסַתְּפֵל בֵּיה, הָהּ מְכַסִּיָּה בְּעוּבְדוּי. וְעַל דָּא צִיץ מְכַפְּרָא
 עַל אִינּוֹן תְּקִיפֵי אַנְפִּין, תְּקִיפֵי מְצַחָא.

אַתְוּוֹן דְּרָזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא דְהוּוּ גְלִיפִין עַל צִיצָא, הוּוּ
 נְהָרִין וּבִלְטִין וְנֶצְצִין. כֹּל מֵאן דְּהוּוּ מְסַתְּפֵל
 בְּהֵוּא נְצִיצוּ דְאַתְוּוֹן, אַנְפוּי נְפִלִין מֵאִמְתָּא, וְהוּוּ

אֶתְּבַר לְבֵיתָהּ, וְכִדִּין צִיָּצָא מִכִּפְרָא עָלֶייהוּ. כְּגִוּוֹנָא דָּא
 כִּיּוֹן דְּאִיהוּ גְרָיִם לְתַבְרָא לְבֵיתָהּ, וְלֹאֲתַכְנַעָא מִקְמִי
 מֵאֲרִיָּה.

כְּגִוּוֹנָא דָּא קְטָרְתָּהּ, כָּל מֵאֵן דְּאֲרַח בְּהֵהוּא תְּנַנָּא, כִּד
 סְלִיק תְּהוּא עֲמוּדָא מִהֵהוּא מְעַלָּה עֲשׂוֹן, הָוָה
 מְבַרְר לְבֵיתָהּ, בְּבָרִירוֹ בְּנִהִירוֹ בְּחֻדּוּהָ לְמַפְלַח לְמֵאֲרִיָּה,
 וְאֵעֲבַר מִנִּיָּה זִוְהֵמָא דִּיִּצְר הָרַע, וְלֹא הָוָה לִיָּה אֱלֹא לְבֹא
 חֻדָּא, לְקַבֵּל אֲבוּהָ דְּבִשְׁמִיָּא. בְּגִין דְּקְטָרְתָּהּ, תְּבִירוֹ דִּיִּצְר
 הָרַע אִיהוּ וְדֵאִי בְּכָל סְטָרִין. וְכִמָּה דְּצִיָּץ הָוָה קָאִים עַל
 נִיסָא, אוּף קְטָרְתָּהּ. דְּלִית לָךְ מְלָה בְּעֵלְמָא, לְמַתְּבַר לִיָּה
 לְסְטָרָא אַחְרָא, בַּר קְטָרְתָּהּ.

תָּא חֲזִי מַה כְּתִיב, (במדבר יז) קַח אֶת הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיָּה אֵשׁ
 מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁים קְטָרְתָּהּ. מֵאִי טַעְמָא. כִּי יֵצֵא הַקֶּצֶף
 מִלְּפָנַי יִי, הֵחָל הַנֶּגֶף. דְּהָא לִית תְּבִירוֹ לְהֵהוּא סְטָרָא בַּר
 קְטָרְתָּהּ. דְּלִית לָךְ מְלָה חֲבִיבָה קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 כְּקְטָרְתָּהּ. וְקִימָא לְבִטְלָא חֲרָשִׁין, וּמְלִין בִּישִׁין מִבֵּיתָא.
 רִיחָא וְעֵשְׂנָא דְּקְטָרְתָּהּ דְּעֵבְדִי בְּנֵי נָשָׂא, בְּהֵהוּא עוּבְדָּא
 אִיהוּ מְבִטְלָא, כָּל שְׁכֵן קְטָרְתָּהּ.

מְלָה דָּא גְזֵרָה קִימָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכָל מֵאֵן
 דְּאֶסְתַּכַּל וְקָרִי בְּכָל יוֹמָא עוּבְדָּא (נ"א פרשתא) דְּקְטָרְתָּהּ,
 יִשְׁתַּזְיַב מִכָּל מְלִין בִּישִׁין חֲרָשִׁין דְּעֵלְמָא. וּמִכָּל פְּגַעִין

בִּישִׁין, וַיַּהֲרֹהוּרָא בִישָׂא, וּמְדִינָא בִישָׂא, וּמְמוֹתָנָא, וְלֹא
 יִתְזַק כָּל הַהוּא יוּמָא, דְּלֹא יִכִּיל סְטָרָא אַחְרָא לְשִׁלְטָא
 עָלֵיהּ, וְאַצְטְרִיךְ דִּיכּוּיִן בֵּיהּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִי בְּנֵי נֶשְׂא הוּוּ יַדְעֵי כַּמָּה עֲלָאָה
 אִיהוּ עוֹבְדָא דְקִטְרַת קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הוּוּ
 נְטֻלֵי כָּל מְלָה וּמְלָה מִנֵּיהּ, וְהוּוּ סִלְקֵי לֵה עֲטָרָה עַל
 רִישֵׁיהּוּ, כְּכִתְרָא דְדַהְבָּא. וּמֵאן דְּאַשְׁתַּדֵּל בֵּיהּ, בְּעֵי
 לְאַסְתְּפֻלָּא בְּעוֹבְדָא דְקִטְרַת, וְאִי יְכוּיִן בֵּיהּ בְּכָל יוּמָא,
 אִית לֵיה חוּלְקָא בְּהֵאִי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי, וַיִּסְתַּלַּק
 מוֹתָנָא מִנֵּיהּ, וּמְעֲלָמָא, וַיִּשְׁתְּזִיב מִכָּל דִּינִין דְּהֵאִי
 עֲלָמָא, מִסְטְרִין בִּישִׁין, וּמְדִינָא דִּגְיָהָנָם, וּמְדִינָא דְמַלְכוּ
 אַחְרָא.

בְּהַהוּא קִטְרַת כַּד הָוָה סִלְקֵי תַנְנָא בְּעַמּוּדָא, כַּהֲנָא הָוָה
 חָמִי אַתּוּוֹן דְּרֻזָּא דְשִׁמָּא (דף ריט ע"א) קַדִּישָׂא,
 פְּרִישָׂא (נ"א פְּרֻזִין) בְּאַוּרָא, וְסִלְקֵי לְעֵילָא בְּהַהוּא עַמּוּדָא.
 לְבַתַּר כַּמָּה רְתִיכִין קַדִּישִׁין סַחְרִין לֵיה מְכָל סְטְרִין, עַד
 דְּסִלְקֵי בְּנִהִירוּ וְחֻדּוּהּ, וְחֻדֵי לְמֵאן דְּחֻדֵי, וְקָשֶׁר קְשָׁרִין
 לְעֵילָא וְתַתָּא לְיַחְדָּא כְּלָא, וְהָא אוּקְיָמְנָא. וְדָא מְכַפֵּר
 עַל יִצְרַר הָרַע, וְעַל עֲבוּדָה זָרָה, דְּאִיהוּ סְטָרָא אַחְרָא. וְהָא
 אוּקְמוּהּ.

פְּתַח וְאָמַר, (שְׁמוֹת לז) וַיַּעַשׂ מִזְבֵּחַ מִקְטֹרֶת קִטְרַת וְגו'. הָאִי

קָרָא אֵיט לְאַסְתַּכְּלָא בֵּיהּ, בְּגִין דְּתַרִּין מִדְּבַחִין הוּוּ,
 מִדְּבַחָא דְעֶלְוּוֹן, וּמִדְּבַחָא דְקִטְרַת בּוּסְמִין, דָּא לְבַר, וְדָא
 לְגוּ. הַאי מִדְּבַחָא דְקִטְרַת, דְּאִיהוּ פְּנִימָאָה, אִמַּאי אֲקָרִי
 מְזֻבַּח, וְהָא לָא דְבַחִין בֵּיהּ דְּבַחִין, וּמְזֻבַּח עַל דָּא אֲקָרִי.
 אֲלָא בְּגִין דְּבִטִּיל וְכַפִּית לְכַמָּה סְטָרִין בִּישׁוּן, וּבְגִין
 דְּהָהוּא סְטָרָא בִּישָׂא כַּפִּית לָא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה,
 וְלָא לְמַהוּי קְטִיגוּרָא, וְעַל דָּא אֲקָרִי מְזֻבַּח. כַּד הָהוּא
 סְטָרָא בִּישָׂא הוּוּ חָמִי (ס"א עֲמוּדָא דְעֶשְׂנָא) עֶשְׂנָא דְקִטְרַת
 דְּסֻלְיָק, אֲתַכְפִּיָּא וְעָרְק, וְלָא יְכִיל לְקָרְבָא כָּלִל
 לְמִשְׁכָּנָא. וּבְגִין דָּא אֲתַדְכִּי וְלָא אֲתַעֲרַב בְּהָהוּא חֲדוּה
 דְּלַעִילָא, בַּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי, וּבְגִין דְּחֲבִיבָא
 כָּל כַּד, לָא קָאִים הָהוּא מְזֻבַּח, אֲלָא (ד"א פְּנִימָאָה) לְגוּ. דְּהַאי
 אִיהוּ מְזֻבַּח דְּבִרְכָּאן אֲשַׁתְּכָחוּ בֵּיהּ, וְעַל דָּא סְתִים
 מֵעֵינָא.

מַה כְּתִיב בְּאַהֲרֹן, (בַּמְדַּבֵּר יז) וַיַּעֲמוּד בֵּין הַמַּתִּים וּבֵין הַחַיִּים
 וַתַּעֲצֵר הַמַּגִּפָּה, דְּכַפִּית לִיהּ לְמַלְאָךְ הַמּוֹת, דְּלָא
 יְכִיל לְשַׁלְטָאָה כָּלִל, וְלָא לְמַעַבְד דִּינָא. סִימָנָא דָּא
 אֲתַמְסַר בִּידְנָא, דִּי בְּכָל אֲתַר דְּקָאמְרִי בְּכוּוּנָה, וְרַעוּתָא
 דְּלִבָּא עוּבְדָא דְקִטְרַת, דְּלָא שַׁלְטָא מוֹתְנָא בְּהָהוּא אֲתַר,
 וְלָא יִתּוֹק, וְלָא יְכִלִין שְׂאֵר עֲמִין לְשַׁלְטָאָה עַל הָהוּא
 אֲתַר.

תָּא חֲזִי מַה פְּתִיב, מְזִבַּח מְקַטֵּר קְטֹרֶת. פִּיּוֹן דְּכְתִיב
 מְזִבַּח, אֲמַאי אֲקָרִי מְקַטֵּר קְטֹרֶת. אֶלָּא בְּגִין דְּנִטְלִי
 מֵהַאי אֲתֵר לְאַקְטָרָא, כְּמַה דְּעֵבַד אֲהֵרֵן. תּוּ, מְזִבַּח
 אֲצִטְרִיךְ לְאַקְטָרָא לְקַדְשָׁא לִיָּה בְּתַהוּא קְטֹרֶת, וְעַל דָּא
 מְקַטֵּר קְטֹרֶת. תּוּ, מְקַטֵּר קְטֹרֶת, כְּתַרְגּוּמוֹ, לְאַקְטָרָא
 קְטֹרֶת, דְּהָא אָסִיר לְאַקְטָרָא בְּאֲתֵר אֲחֵרָא קְטֹרֶת, בַּר

מִמַּחְתָּה. (נ"א מִמְּחֻתָּה דִּיּוֹם דְּכַפּוּרִים)

תָּא חֲזִי, הַאי מַאן דְּדִינָא רְדִיף אֲבַתְרִיָּה, אֲצִטְרִיךְ לְהַאי
 קְטֹרֶת, וְלֹאֲתָבָא קָמִי מְאִרִיָּה, דְּהָא סִיּוּעָא אִיהוּ
 לְאַסְתִּלְקָא דִּינִין מְנִיָּה, וּבְהַאי וְדַאי מְסַתְלָקִין מְנִיָּה, אִי
 הוּא רְגִיל בְּהַאי, לְאַדְכָּרָא תְרִין זְמַנִּין בְּיוֹמָא, בְּצַפְרָא
 וּבְרַמְשָׁא, דְּכְתִיב קְטֹרֶת סַמִּים בְּבִקְרָא בְּבִקְרָא וּכְתִיב בֵּין
 הָעֵרְבִים יִקְטִירָנָהּ. וְדָא אִיהוּ קִיּוּמָא דְּעֵלְמָא תְּדִיר,
 דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת ל) קְטֹרֶת תִּמִּיד לְפָנַי יִי' לְדוֹרוֹתֵיכֶם וְדַאי
 הוּא קִיּוּמָא דְּעֵלְמָא לְתַתָּא, וְקִיּוּמָא דְּעֵלְמָא לְעֵילָא.

בְּתַהוּא אֲתֵר דְּלָא אֲדַכֵּר בְּכָל יוֹמָא עוֹבְדָא דְּקְטֹרֶת,
 דִּינִין דְּלְעֵילָא שְׂרִיין בֵּיהּ, וּמוֹתְנִין סְגִיאוֹ בֵּיהּ,
 וְעַמִּין אֲחֵרְנִין שְׁלִטִין עֲלֵיהּ. בְּגִין דְּכְתִיב, קְטֹרֶת תִּמִּיד
 לְפָנַי יִי'. תִּמִּיד אִיהוּ קִיּוּמָא לְפָנַי יִי', יִתִּיר מְכָל פּוֹלְחָנִין
 אֲחֵרְנִין, חֲבִיבָא אִיהוּ עוֹבְדָא דְּקְטֹרֶת, דְּהוּא יְקִיר וְחֲבִיב
 קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִתִּיר מְכָל פּוֹלְחָנִין וְרַעוּתִין (נ"א

וְעוֹבְדֵיךָ) דְּעֵלְמָא. וְאַף עַל גַּב דְּצִלוֹתָא אִיהִי מְעֵלְיָא מִכְּלָא,
 עוֹבְדָא דְקִטְרַת הוּא יְקִיר וְחָבִיב קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 תָּא חַזִּי, מַה בֵּין צִלוֹתָא לְעוֹבְדָא דְקִטְרַת. צִלוֹתָא
 אֲתַקִּינוּ לָהּ בְּאַתְרֵךְ דְּקַרְבָּנִין, דְּהוּוּ עֲבֵדֵי יִשְׂרָאֵל,
 וְכֹל אֵינּוֹן קַרְבָּנִין דְּהוּוּ עֲבֵדִין יִשְׂרָאֵל, לָאוּ אֵינּוֹן
 חֲשִׁיבִין פְּקִטְרַת. וְתוּ מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי. אֲלָא צִלוֹתָא
 אִיהוּ תְקוּנָא לְאַתְקֵנָא מַה דְּאַצְטְרִיךְ, קִטְרַת עֲבִיד יְתִיר,
 מִתְקִין וְקָשִׁיר קִשְׁרִין, וְעֲבִיד נְהִירוּ יְתִיר מִכְּלָא. וּמֵאֵן
 אִיהוּ דְּאַעְבֵּר זוּהֵמָא וְאִידְכִי מִשְׁכְּנָא, וְכֹלָא אֲתַנְהִיר
 וְאַתְתְּקֵן וְאַתְקִשֵׁר פְּחֻדָּא.

וְעַל דָּא בְּעִינָן לְאַקְדָּמָא עוֹבְדָא דְקִטְרַת לְצִלוֹתָא, בְּכֹל
 יוֹמָא וְיוֹמָא, לְאַעְבְּרָא זוּהֵמָא מְעֵלְמָא, דְּאִיהוּ
 תְקוּנָא דְכֹלָא, בְּכֹל יוֹמָא וְיוֹמָא. כְּגוּוֹנָא דְהֵהוּא קַרְבָּנָא
 חָבִיבָא דְאַתְרֵעִי בֵּיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

מַה פְּתִיב בְּמִשָּׁה (שְׁמוֹת ל) וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה קַח לְךָ סַמִּים
 נֹטֶף וְגו' אֵף עַל גַּב דְּאוּקְמוּהָ, אֲבָל מַאי שְׁנָא
 בְּעוֹבְדָא דָּא יְתִיר מִכָּל מַה דְּאָמַר לֵיהּ. אֲלָא קַח לְךָ,
 לְהִנָּאֲתָךְ וּלְתוֹעֵלְתָךְ. בְּגִין דְּכַד אֲתָתָא אֲתַדְכָּאת,
 הִנָּאוּתָא דְּבַעֲלָהּ אִיהוּ. וְרֹזָא דָּא קַח לְךָ סַמִּים, לְאַעְבְּרָא
 זוּהֵמָא, לְאַתְקֵדְשָׁא אֲתָתָא בְּבַעֲלָהּ. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה (דף ר"ט ע"ב)
 דְּמִשָּׁה. (ב"ב)

כְּגוֹוְנָא דָא (ויקרא ט) קַח לְךָ עֵגֶל בֶּן בְּקָר, דְּאִתְמַר לְאַהֲרֹן.
 לְכַפֵּרָא עַל חוֹבֵייהָ, עַל הַהוּא עֵגֶל דְּאִיהוּ גָרִים
 לֹון לְיִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא פְתִיב בְּמִשָּׁה, קַח לְךָ, לְהִנָּאֲתָךְ,
 וּלְתוֹעֲלֵתְךָ. (ס"א לְךָ אוּקְמוּהָ בְּפִסְלֵךְ, מִהוּוּא פְסוּלַת דְּלוּחַ אֲבָנָא נִתְעַשֵּׂר מִשָּׁה

אִנּוּף הִכִּי לְךָ לְהִנָּאֲתָךְ וּלְתוֹבֵתְךָ)

קְטָרֶת קְשִׁיר קְשִׁירוּ, נָהִיר נָהִירוּ וְאַעְבֵּר זוּהֵמָא. וְד'
 אֲתַחֲבַר בְּה' (ד"א ד' אֲתַעְבִּיד ה'), ה' אֲתַחֲבַר בּו'. ו'
 סְלִיק וְאֲתַעְטֵר בְּה'. ה' אֲתַנְהִיר בִּי'. וְכֻלָּא סְלִיק רְעוּתָא
 לְאִין סוּף. וְהוּי כְּלָא קְשִׁירוּ חַד, וְאֲתַעְבִּיד חַד קְשִׁירוּ,
 בְּרֹזָא חַדָּא דְּאִיהוּ קְשִׁרָא עֲלָאָה דְּכֻלָּא.

מִכָּאֵן וּלְהֵלָאָה, פִּיּוֹן דְּכֻלָּא אֲתַקְשִׁרָא בְּהֵאִי קְשִׁרָא,
 אֲתַעְטֵר כְּלָא בְּרֹזָא דְּאִין סוּף. וְרֹזָא דְּשָׁמָא
 קְדִישָׁא אֲתַנְהִיר, וְאֲתַעְטֵר בְּכֻלִּי סְטָרִין, וְעֲלָמִין כְּלָהוּ
 בְּחַדוּתָהּ. וְאֲתַנְהִירוּ בּוֹצִינִין וּמְזוֹנִין וּבְרַכָּאֵן אֲשֶׁתְּכַחוּ בְּכֻלִּי
 עֲלָמִין, וְכֻלָּא בְּרֹזָא דְּקְטָרֶת. וְאִי זוּהֵמָא לָא אֲתַעְבֵּר,
 כְּלָא לָא אֲתַעְבִּיד. דְּכֻלָּא בְּהֵאִי תִלְיִיא.

תָּא חַזִּי, קְטָרֶת אִיהוּ קְדָמָאָה תְּדִיר, קְדָם לְכֻלָּא. וּבְגִין
 כִּךְ עוֹבְדָא דְּקְטָרֶת אֲצִטְרִיךְ לְאַקְדָּמָא לְצִלוּתָא,
 לְשִׁירִין וְתוֹשְׁבָחָן. בְּגִין דְּכֻלִּי דָּא לָא סְלָקָא, וְלָא אֲתַתְּקוּן,
 וְלָא אֲתַקְשֵׁר, עַד דְּאֲתַעְבֵּר זוּהֵמָא, מִה פְתִיב (ויקרא ט"ז)
 וְכִפֵּר עַל הַקֹּדֶשׁ וְגו' בְּקִדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר וּמִפְשְׁעֵיהֶם לְכֻלִּי

חֲטֵאתֶם. וְעַל דָּא בְּעֵינֵן לְכַפְּרָא עַל קוּדְשָׁא, וְלֹא עֲבָרָא
 זוּהֵמָא, וְלֹא תִדְכָּא קְדָשָׁא. וְלִבְתַּר שִׁירִין וְתוֹשְׁבֵיחָאן
 וּצְלוֹתֵין, כֹּלָּא כִּדְקָא מְרִין.

זְכָאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאֵתִי, דְהָא
 אֵינּוּן יַדְעִין לְתַקְנָא תַקּוּנָא דְלַעֲיָלָא וְתַתָּא,
 כִּדְבְּעֵינֵן לְתַקְנָא תַקּוּנָא מִתַּתָּא לַעֲיָלָא עַד דְאֵתְקַשְׁר
 כֹּלָּא כִּחְדָּא, בְּקִשּׁוּרָא חַד, בְּהֵהוּא קִטּוּרָא (ס"א קִשּׁוּרָא) עֲלָאָה
 כִּד בְּעֵינֵן לְתַקְנָא (תַקּוּנִין לְתַתָּא בְּעֵינֵן לְתַקְנָא) בְּתַקּוּנָא דְאֵתּוּן
 רְשִׁימִין, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֵתְקֵרִי בְהוּן.

רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה, הוּוּ יִתְבִי לִילְיָא חַד,
 וְלַעְאן בְּאוּרֵייתָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי שְׁמַעוֹן
 אָבוּי. הָא כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ג) וְאֵל הָאֵשָׁה אָמַר הָרְבָּה אֲרַבָּה
 עֲצָבוֹנְךָ וְהִרְוֹנְךָ בְּעֶצֶב תִּלְדֵי בָנִים וְאֵל אִישׁךָ תִּשׁוּקֶתךָ
 וְגו'. וְאוּלִיפְנָא דְדָא אִיהוּ רְזָא עֲלָאָה. תִּינַח לְתַתָּא, אֲבַל
 אִיהוּ כְּגוּוּנָא דְלַעֲיָלָא, מֵאִי אֵיכָּא לְמִימַר.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תְּהִלִּים מ"ב) כֹּאֵיל תִּעְרַג עַל אֲפִיקֵי
 מַיִם וְגו'. הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ. אֲבַל חִיָּה חֲדָא אֵית
 בְּעֵלְמָא, וְאִיהִי שְׁלִטָּא בְּשִׁלְטָנָא עַל אֶלְפָּה מִפְּתַחן בְּכָל
 יוּמָא. וְאִיהִי נוֹקְבָא וְתִיאוּבְתָא דִילָּה תְּדִיר עַל אֲפִיקֵי
 מַיִם לְמִשְׁתֵּי וְלֹא תִרְוּוּאָה מִצְחוּתָא, דְכְּתִיב כֹּאֵיל תִּעְרוּג
 עַל אֲפִיקֵי מַיִם.

הָכָא אֵית לְאַסְתַּפְלָא. בְּקִדְמִיתָא כְּתִיב כְּאִיל, וְלֹא כְּתִיב
 כְּאִילָת, וּלְבַתֵּר תְּעֲרוּג, וְלֹא כְּתִיב יְעֲרוּג. אֲבָל
 רְזָא דָא, דִּכְר וְנוֹקְבָא תְּרוּוּיָהּוּ כְּחֻדָּא דְלֹא לְאַפְרָשָׁא
 לוֹן, וְחַד אִיהוּ, דְלֹא אֲצִטְרִיף לְסִלְקָא דָא מִן דָּא, אֲלֵא
 תְּרוּוּיָהּוּ כְּחֻדָּא. וְהֵאֵי נוֹקְבָא, תְּעֲרוּג עַל אֲפִיקֵי מַיִם,
 וְאִיהִי מִתְעַבְרָא מִן דְּכוּרָא, וְקָשִׁי עָלָה דְהָא עַל דִּינָא
 קְיִימָא.

וְכַד אוֹלִידַת קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא זְמִין לָהּ חַד חוּיָא עֲלָתָה
 רַבְרָבָא, וְאֵתִי וְנִשְׁיף לְגַבֵּי הַהוּא אֲתֵר, וְאוֹלִידַת.
 וְרְזָא דָא הֲרַבָּה אֲרַבָּה עֲצָבוֹנָה וְהַרוּנָה, בְּגִין דְּאִיהִי
 מִתְחַלְחֵלָא בְּכָל יוֹמָא, וּבְעֲצִיבוּ עַל עוֹבְדֵין דְּעֲלָמָא.
 בְּעֲצָב תְּלַדֵּי בָנִים. בְּעֲצָב, דָּא רְזָא דְחוּיָא, דְּעֲצִיב
 אֲנִפִּיהוֹן דְּעֲלָמָא.

וְאֵל אִישׁוּף תְּשׁוּקַתָּהּ, כְּמָה דָּאֵת אֲמַר תְּעֲרוּג עַל אֲפִיקֵי
 מַיִם. וְהוּא יִמְשָׁל בָּהּ, הָא אוֹקִימָנָא רְזָא, דְּאִיהוּ
 שְׁלִיט עָלָה. וְכָל דָּא לְמָה. בְּגִין דְּאֲמַרָה סִיְהָרָא, כְּמָה
 דְּתַנְיָנָן. וּבְגִין כֶּף אֲזַעֲרִית נְהוּרָאָה, וְאֲזַעֲרִית שׁוּלְטָנָהָא,
 וְלִית לָהּ רִשׁוּ מְגֻרְמָה, בַּר כַּד יִהְבִּין לָהּ חֵילָא.

בְּעֲצָב תְּלַדֵּי בָנִים, כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא. וְאִי תִימָא אֲמָאִי
 אֲצִטְרִיף חוּיָא לְדָא. אֲלֵא דָּא פִתַּח אוֹרְחָא
 לְנַחְתָּא כָּל (ס"א בְּכָל) אֵינּוֹן נִשְׁמַתִּין דְּעֲלָמָא. דְּאֲלִמְלָא לָא

פֶּתַח אֹרְחִין לְנַחְתָּא לְתַתָּא, לָא יִשְׂרִי בְּגוּיָה דְּבַר נֶשׁ,
 מַה כְּתִיב לְפִתַּח חֲטָאת רַבִּין. מַאי לְפִתַּח. לְהֵהוּא פֶּתַח
 דְּאֵתְעֵתְדָא לְאוּלְדָא, לְאַפְקָא נְשֻׁמְתִין לְעֵלְמָא, אִיהוּ
 קָאִים לְגַבֵּי הַהוּא פֶּתַח.

וְכָל אֵינּוֹן נְשֻׁמְתִין דְּאַצְטְרִיכוּ לְנַחְתָּא בְּגוּפִין קְדִישִׁין,
 לָא קָאִים אִיהוּ לְהֵהוּא פֶּתַח, וְלִית לִיה רְשׁוּ בְּהֵיא
 נְשֻׁמְתָא. וְאִי לָאו, הָא חוּיָא נְשִׁיךְ, וְאַסְתָּאב הַהוּא נְהַר
 (ס"א אַתְר), וְלָאו אִיהִי נְשֻׁמְתָא דְּאֵתְדְּכִיָּא וְהִכָּא אִיהוּ רְזָא
 עֵלְאָה, בְּעֵצָב תְּלָדִי בְנִים. רְזָא דָא, דָּא נַחֲשׁ, דְּהָא (דף ר"כ
 ע"א) עֵמִיָּה אוּלִידַת נְשֻׁמְתִין, בְּגִין (שלח ק"ע ע"א) דְּדָא אִיהוּ עַל
 גּוּפָא, וְדָא עַל נְשֻׁמְתָא, וְתַרוּוִיָּהוּ דָא בְּדָא. דָּא נְקִיט
 נְשֻׁמְתָא, וְדָא נְקִיט גּוּפָא.

וְזַמְינָא דָּא חוּיָא, לְאוּלְדָא כָּל אֵינּוֹן גּוּפִין, עַד לָא יִיתִי
 זְמַנָּא דִּילֵיה, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה סו) בְּטָרָם
 תַּחֲלִיל יִלְדָּה. זְמַנָּא דְּחוּיָא לְאוּלְדָא בְּשֶׁבַע שָׁנִין, וְהִכָּא
 בְּשִׁית, מַה דְּלָאו אִיהוּ זְמַנִּיה. וּבַהֲהוּא זְמַנָּא דְּאוּלִיד לּוֹן,
 מַהֲהוּא לִידָּה יְמוֹת. דְּכְתִיב, (ישעיה כד) בְּלַע הַמּוֹת לְנֶצַח.
 וְכְתִיב (ישעיה כו) יַחֲיוּ מִתִּיךְ נְבִלְתֵי יְקוּמוֹן.

אִמַּר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּהֵהוּא זְמַנָּא דִּיתְעָרוֹן מִתִּי עֵלְמָא,
 וְיִתְעֵתְדוֹן בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, יְקוּמוֹן חֲיִילִין חֲיִילִין,
 כְּלָהוּ עַל אַרְעָא דְּגַלִּיל, בְּגִין דְּתַמָּן זְמִין מְלָכָא מְשִׁיחָא

לְאַתְגַּלְאָהּ, בְּגִין דְּאִיהוּ חוּלְקִיָּה דְּיוֹסְפָּה, וְתַמָּן אֲתִבְרוּ
 (אֲתִחְרַב) בְּקַדְמִיתָא. וּמִתַּמָּן שָׂארוּ לְאַגְלָאָה מְכָל אֲתִרִיָּהּ,
 וּלְאַתְבִּדְרָא בִּינֵי עַמְמִיא, כְּמָה דְּאִתְ אָמַר (עמוס ו) וְלֹא
 נַחְלוּ עַל שֹׁבֵר יוֹסֵף.

וְאִמְאִי יְקוּמוּן תַּמָּן, בְּגִין דְּאִיהוּ חוּלְקִיָּה דְּהֵהוּא
 דְּאֲשֵׁתֵי בְּאַרְוֹנָא, דְּכְתִיב, (בראשית ג) וַיִּישָׂם
 בְּאַרְוֹן בְּמִצְרַיִם, וּלְבַתָּר אֲתִקְבֵּר בְּאַרְעָא קְדִישָׁא,
 דְּכְתִיב, (יהושע כד) וְאֵת עֲצָמוֹת יוֹסֵף אֲשֶׁר הָעֵלוּ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם קָבְרוּ בְּשֹׁכֶם. וְדָא אִיהוּ דְּקָאִים בְּקִיּוּמָא
 דְּבְרִית, יִתִּיר מְכָלָא.

וּבְהֵהוּא זְמַנָּא דִּיתְעָרוּן כְּלָהוּ חֵיילִין חֵיילִין, כְּלָהוּ
 יְהִכּוֹן, דָּא לְחוּלְקִי אֲבֵהֲתֵהוּן, וְדָא לְחוּלְקִי
 אֲבֵהֲתֵהוּן, דְּכְתִיב (ויקרא כד) וּשְׁבַתֶּם אִישׁ אֶל אַחֻזָּתוֹ.
 וַיִּשְׁתַּמּוּדְעוּן דָּא לְדָא. וְזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַלְבָּשָׂא
 לֹון לְכָל חַד וְחַד לְבוּשֵׁי מְרַקְמָן, וַיִּיתוּן כְּלָהוּ וַיִּשְׁבַּחוּן
 לְמַאֲרִיהוּן בִּירוּשָׁלַם, וַיִּתְחַבְּרוּן תַּמָּן אוּכְלוּסִין אוּכְלוּסִין,
 וַיִּירוּשָׁלַם יִתְמַשֵּׁף לְכָל סְטְרִין, יִתִּיר מִמָּה דְּאֲתַמְשֵׁף כַּד
 אֲתִחְבְּרוּ תַּמָּן מַגְלוֹתָא.

כִּיּוֹן דִּיתְחַבְּרוּן וַיִּשְׁבַּחוּן לְמַאֲרִיהוּן, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 יְחִדֵי עֲמֵהוּן, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (ירמיה לא) וּבָאוּ וּרְנְנוּ
 בְּמָרוֹם צִיּוֹן, וּלְבַתָּר וּנְהָרוּ אֶל טוֹב יְיָ וְגו', כָּל חַד וְחַד

לְחֻלְקֵיהֶּ, וְחֻלְקֵי אֲבֹתָיו. וְאַחֲסַנְתְּהוֹן דִּישְׂרָאֵל תְּהֵא,
 עַד (נ"א רְמַתָּא דְרוּמָא), דְּמַתָּא דְרוּמָא, וְתַמְן יִלְפֹן אוּרֵייתָא,
 וְהָא אוּקְמוּהָ, וּכְתִיב (ישעיה כו) הִקְיָצוּ וּרְנְנוּ שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם
 וְגו'.

בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פְּרֻשַׁת אֱלֹהֵי פְקוּדֵי

אֱלֹהֵי פְקוּדֵי הַמְשַׁכְּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל
 פִּי מֹשֶׁה וְגו'. רַבִּי חֵיִיא פִּתְחָא, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים
 הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינְנוּ מֵלֵא וְגו'. הָאֵי קָרָא אוּקְמוּהָ
 וְאִתְמַר, אֲבָל כָּל הַנְּחָלִים אֵלִין רְזִין דְּנַחְלִין וּמְבוּעֵין
 קַדִּישִׁין, דְּאִתְמַלְיִין, וְנִפְקִין (מְבוּעֵין קַדִּישִׁין) לְאַנְהָרָא וְלִמְלֵיִיא
 לְהָאֵי יִמָּא רַבָּא, וְכִיּוֹן דְּהָאֵי יִמָּא רַבָּא אִתְמַלְיִי מְסֻטְרָא
 דְּאֵינְוֹן נַחְלִין כְּדִין הוּא אֶפִּיק מֵיָא, וְאֶשְׁקִי לְכָל חִיוּוֹן
 בְּרָא, כְּמָה דְּאִתְאָמַר (תהלים קד) יִשְׁקוּ כָּל חַיְתוֹ שְׂדֵי.

מָה כְּתִיב לְעֵילָא, הַמְשַׁלַּח מְעִינִים וְגו', וּלְבַתֵּר, יִשְׁקוּ
 כָּל חַיְתוֹ שְׂדֵי יִשְׁבְּרוּ פְרָאִים צְמָאָם. אֵלִין אֵינְוֹן
 רְתִיכִין דְּלִתְתָּא, דְּכַד יִמָּא נְקִיט לֹוֹן, כְּלָהוּ נְקִיט לֹוֹן,
 וְשָׂאִיב לֹוֹן בְּגוּיָה, וּלְבַתֵּר אֶפִּיק מֵיִין לְסֻטְרָא אַחְרָא,
 דְּאֵינְוֹן רְתִיכִין קַדִּישִׁין דְּלִתְתָּא, וְאֶשְׁקִי לֹוֹן. וְכְלָהוּ
 אִתְמַנְוִין וְאִתְפְּקְדוּן בְּשִׁמָּא, כְּמָה דְּאִתְאָמַר (ישעיה מ) לְכָלֵם